

**גיאורגי דימיטרוב
במאבק נגד הפאשיזם
והמלחמה**

תירגום : אברהם קדימה

בהוצאת הוועד המרכזי
של המפלגה הקומוניסטית הישראלית

תל-אביב, ת.ד. 26205, 1983

תוכן העניינים

- 5 הקדמה — מ. וילנר
- מיתקפת הפאשיזם ותפקידי האינטרנציונל הקומוניסטי
במאבק למען אחדות מעמד הפועלים נגד הפאשיזם**
(דין-וחשבון בוועידה העולמית השביעית של האינטר-
נציונל הקומוניסטי, 2 באוגוסט 1935) 15
- 15 א. הפאשיזם ומעמד הפועלים
- 33 ב. חזית מאוחדת של מעמד הפועלים נגד הפאשיזם
- 77 ג. חיזוק המפלגות הקומוניסטיות והמאבק למען
אחדותו הפוליטית של הפרולטריון
- לאחדות מעמד-הפועלים נגד הפאשיזם**
(נאום הסיכום בוועידה השביעית של האינטרנציונל
הקומוניסטי, 13 באוגוסט 1935) 87
- השליטים הנוכחיים של העולם הקפיטליסטי הם בני-
חלוף — אדונו האמיתי של העולם הוא הפרולטריון**
(דברי נעילה במושב הסיום של הוועידה העולמית
השביעית של האינטרנציונל הקומוניסטי,
20 באוגוסט 1935) 116
- 126 נאום ההגנה של דימיטרוב במשפט לייפציג —
כתב אשמה נגד הנאצים (16 בדצמבר 1933)

ה ק ד מ ה

גיאורגי דימיטרוב — אחד האישים הדגולים של המאה ה-20. כמנהיג הקומוניסטים הבולגריים, כמזכיר כללי של האינטרנציו-נל הקומוניסטי, תרם תרומה רבת-משקל לתיאוריה ולפרקטיקה של תנועת הפועלים המהפכנית. תרומה מיוחדת תרם גיאורגי דימיטרוב למאבק נגד הפאשיזם והמלחמה.

כמרקסיסט-לניניסט נאבק מצד אחד נגד האופורטוניזם בתנועת הפועלים ונגד הכתתיות מצד שני. פיתח באורח יוצר ויישם את תורת מרקס-אנגלס-לנין בתנאים המיוחדים של בול-גריה ובתנאים הבינלאומיים שנוצרו לפני ולאחר עלייתו של הפאשיזם לשלטון בגרמניה ובשורת ארצות נוספות. ג. דימיט-רוב תרם תרומה היסטורית בפיתוח האסטרטגיה והטקטיקה של התנועה הקומוניסטית והפועלית הבינלאומית. הרצאתו בוועידה ה-7 של האינטרנציונל הקומוניסטי (הקומינטרן) ב-1935 משמשת עד היום מקור לא-אכזב, הדרכה מועילה ביותר כיצד לארגן חזית מאוחדת של מעמד-הפועלים וחזית אנטי-פאשיסטית מאוחדת.

גיאורגי דימיטרוב נולד ב-18 ביוני 1882, בכפר הבולגרי קובצ'ווצ'י שבאזור ראדומיר, במשפחת בעלי-מלאכה. נפטר ב-2 ביולי 1949.

מגיל 12 עבד כשוליה של סדר. ב-1901 נבחר כמזכיר אגודת פועלי הדפוס בסופיה. ב-1902 הצטרף למפלגת הפועלים הסו-ציאל-דמוקרטית הבולגרית (מפסד"ב) ותמך באגף המהפכני, המארקסיסטי שלה, אשר עם פילוג המפלגה ב-1903 התארגן כמפלגה עצמאית מפסד"ב (סוציאליסטים צרים). מ-1919 שם המפלגה: המפלגה הקומוניסטית הבולגרית. ב-1909 נבחר ג. דימיטרוב כחבר הוועד המרכזי של המפלגה ומאז כל חייו היה בהנהגתה. בשנים 1909-1923 הוא היה מזכיר הברית הכללית של האיגודים המקצועיים. עמד בראש שביתות גדולות של מעמד

הפועלים הבולגרי. בשנים 1913-1923 היה חבר הפרלמנט הבולגרי.

ערב מלחמת העולם הראשונה ובמהלכה לחם נגד השתתפות בולגריה במלחמה האימפריאליסטית, הצביע בפרלמנט נגד התקציבים למלחמה.

ג. דימיטרוב קיבל בהתלהבות את מהפכת אוקטובר הסוציאליסטית הגדולה ברוסיה. ב-1921 השתתף בוועידה ה-3 של האינטרנציונל הקומוניסטי ושם נפגש עם ו. אי. לנין. באותה שנה נבחר כחבר המועצה המרכזית של אינטרנציונל האיגודים המקצועיים.

בספטמבר 1923 עמד יחד עם ואסיל קולארוב בראש ההתקוממות האנטי-פאשיסטית המזויינת בבולגריה. לאחר שדוכאה, היגר לחוץ-לארץ. השלטון הפאשיסטי בבולגריה דן את ג. דימיטרוב למוות, שלא בפניו.

בגלות היה ג. דימיטרוב חבר הלשכה של המפלגה הקומוניסטית הבולגרית בחוץ-לארץ ועבד בוועד הפועל של הקומינטרן ובמועצה המרכזית של אינטרנציונל האיגודים המקצועיים. ב-1933 אירגנו הנאצים הגרמניים את הפרובוקציה הגדולה של שריפת הרייכסטאג. גיאורגי דימיטרוב וקומוניסטים בולגריים נוספים נאסרו בברלין והוטחה נגדם ההאשמה הזדונית של שריפת הרייכסטאג.

במשפט לייפציג המבוים על ידי הפאשיסטים, שנערך מ-21 בספטמבר עד 23 בדצמבר 1933, ניהל ג. דימיטרוב בעצמו את הגנתו, חשף באומץ ובכשרון רב את הכזבים של מביימי המשפט הנאציים, הפך מנאשם למאשים. גיאורגי דימיטרוב הפך את המשפט נגדו לבמת הסברה של תורת המהפכה הסוציאליסטית, של תורת הסוציאליזם המדעי בכללותה, של עקרונות המארקסיזם-לניניזם והאינטרנציונליזם הפרולטרי.

משפט לייפציג חישמל את דעת-הקהל בעולם כולו. הופעותיו של גיאורגי דימיטרוב במשפט הנחיתו מהלומה כבדה ביותר על הפאשיזם וחשפו את מהותו המעמדית, כעושה דבר בעלי ההון הגדול, כאויב בנפש של מעמד הפועלים, כנושא דגל הטרור והמלחמה.

כשלון מארגני המשפט המבוים ותנועת המחאה העצומה שקמה ברחבי העולם אילצו את בית המשפט הפאשיסטי לשחרר את ג. דימיטרוב וחבריו. הם עברו לברית-המועצות. מ-1935 ועד לסיום קיומו של האינטרנציונל הקומוניסטי ב-1943 היה גיאורגי דימיטרוב מזכירו הכללי.

בימי מלחמת העולם השנייה (1939-1945) פעל גיאורגי דימיטרוב בתחומים רבים. ב-1942 יזם את הקמתה של חזית המולדת הבולגרית ועמד בראשה. חזית המולדת מילאה תפקיד חשוב בגיוסם של המוני-העם הבולגרי למאבק נגד הכובשים הנאציים ובנצחון המהפכה ב-9 בספטמבר 1944.

כמזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הבולגרית (מ-דצמבר 1948) וכראש ממשלת בולגריה (מנובמבר 1946), מילא ג. דימיטרוב תפקיד חשוב ביותר בקביעת היסודות של בניית הסוציאליזם בבולגריה, על-פי עקרונות המארקסיזם-לניניזם, תוך יישומם היוצר בתנאים של בולגריה.

בספר שלפנינו מתפרסמים הרצאתו ונאומיו של גיאורגי דימיטרוב בוועידה ה-7 של האינטרנציונל הקומוניסטי. עיקרם חשיפת אופיו המעמדי של הפאשיזם והוקעת הדמגוגיה הסוציא-לית והלאומנית שלו. ג. דימיטרוב שם את הדגש על הצורך העליון שבאחדות מעמד-הפועלים במאבק נגד הפאשיזם, כדי למנוע את השתלטותו או כדי למגררו לאחר שעלה לשלטון. ניתוחו המדעי של דימיטרוב את מהות הפאשיזם, את שיטות הרמייה וההפחדה שלו, את דרכי המאבק נגדו — לכל אלה חשיבות לא רק היסטורית, אלא אקטואלית מאוד, אף-על-פי שחלפה מחצית המאה. כל מי שיתעמק בנושא יוכל להפיק לקחים לא-מעטים לגבי המאבקים כיום.

בספר מתפרסם גם נאום ההגנה המסכם של ג. דימיטרוב במשפט לייפיציג — דוגמא ומופת של גבורה ותבונה מהפכנית. דורות לוחמים אנטי-פאשיסטיים התחנכו לאור מאבקו של די-מיטרוב נגד ההיטלראים במשפט עלילת שריפת הרייכסטאג. ראוי הוא שהציבור בישראל, ובמיוחד הנוער, יידעו וילמדו את פרק ההיסטוריה המאלף הזה, שרבה ההאקטואליות שלו בימינו, ובישראל בכלל זה.

ג. דימיטרוב הגדיר באורח מדעי את מהותו של הפאשיזם בשלטון כ„דיקטטורה טרוריסטית גלווייה של יסודותיו הריאקציוניים ביותר, השובינייים ביותר של ההון הפיננסי“. הגדרה זו מדגישה את האופי המעמדי של הפאשיזם, את היותו האויב בנפש הקיצוני של מעמד הפועלים ושל כלל העובדים.

נצחון הפאשיזם בשורת ארצות, מציין דימיטרוב, „ממחיש את חולשת הפרולטריון, שארגונו עורער ושותק על-ידי מדיניות תה הפלגנית של הסוציאליזם הקרטיה ושיתוף-הפעולה שלה עם הבורגנות; ומצד שני הוא מבטא את חולשת הבורגנות עצמה, המתיראת מפני כינון אחדות המאבק של מעמד הפועלים, המפחדת מפני המהפכה ואינה מסוגלת עוד לשעבד את ההמונים בשיטות הנושנות של הדמוקרטיה הבורגנית ושל הפרלמנטריזם“.

ידיעת מהותו האמיתית של הפאשיזם, מהותו המעמדית כשלטון טרוריסטי של ההון הפיננסי, חשובה מאוד — כפי שמדגיש דימיטרוב — משום ש„בכמה וכמה ארצות איפשרה איצטלת הדמגוגיה הסוציאלית לפאשיזם לגרור אחריו המונים זעיר-בורגניים, שהוסטו מן הפסים, ואפילו חלקים מן השכבות הנחשלות ביותר של הפרולטריון, שלעולם לא היו נוהרים אחר הפאשיזם אילו תפסו את מהותו האמיתית“.

ג. דימיטרוב מאשים את מנהיגי הסוציאליזם הקרטיה בכך, שהם „חיפו והיסוו מפני ההמונים את אופיו המעמדי האמיתי של הפאשיזם ולא קראו להם לצאת למאבק נגד צעדיה הריאקציוניים של הבורגנות שהחמירו והלכו. הם נושאים באחריות ההיסטורית הגדולה לכך, כי ברגע המכריע של המיתקפה הפאשיסטית, חלק ניכר מעמלי גרמניה ומספר ארצות פאשיסטיות אחרות לא הבחין בפאשיזם את ההון הפיננסי החמסני והצמא לדם, לא ראה בו את אויבו-בנפש; הם אחראים לכך שההמונים הללו לא היו מוכנים להדיפת הפאשיזם“.

נושא זה חשוב לא רק משום הניתוח ההיסטורי, אלא משום האקטואליות של הנושא בימינו. דימיטרוב מעמיד בכל הבהירות את השאלה: כלום בלתי-נמנע היה נצחון הפאשיזם בגרמניה? ועונה באורח חד-משמעי: לא, מעמד הפועלים הגרמני יכול היה למנוע זאת. „ברם — אומר דימיטרוב — לשם כך היה

עליו להבטיח את הקמת החזית הפרולטרית המאוחדת האנטי-פאשיסטית, היה עליו לאלץ את מנהיגי הסוציאלדמוקרטיה לחדול מן המסע נגד הקומוניזם ולקבל את הצעותיה החוזרות ונשנות של המפלגה הקומוניסטית להקים אחדות-פעולה במאבק נגד הפאשיזם".

ג. דימיטרוב אינו מתעלם משגיאות שעשו המפלגות הקומוניסטיות בכך, שזמן מסויים המעיטו בהערכת הסכנה הפאשיסטית וחשבו, כי „אינן דיון גרמניה כדיון איטליה“, משום שגרמניה מפותחת יותר מבחינת תעשייתית ותרבותית ויש בה למעמד הפועלים מסורת מהפכנית רבת-שנים. הנסיון ההיסטורי מוכיח, כי גם בארצות בעלות מסורת בורגנית-דמוקרטית עלול הפאשיזם להגיע בנסיבות מסויימות לשלטון, (למשל, בצ'ילה!).

יש לציין עם זאת, כי בגרמניה פנו הקומוניסטים בעוד מועד פעמים רבות אל המפלגה הסוציאלדמוקרטית והציעו לנהל מאבק משותף נגד הפאשיזם, אך נידחו. „כל אלה — מסכם דימיטרוב נושא זה — ממחישים להמונים, לאן הולוכה הפלגנות הריאקציונית של מנהיגי הסוציאלדמוקרטיה הגרמנית, שדחו את הצעות הקומוניסטים למאבק משותף נגד הפאשיזם התוקף...“ ולהלן: „הפועלים הסוציאלדמוקרטיים יכולים להיווכח על-ידי הוכחות למכביר, כי גרמניה הפאשיסטית על כל זוועותיה ועל כל הבר-בריות שלה היא, בסופו של דבר, פרי המדיניות הסוציאלדמו-קרטית של שיתוף-הפעולה עם הבורגנות“.

הוועידה ה-7 של האינטרנציונל הקומוניסטי הדגישה בכל לשון של הדגשה את הצורך החיוני בהקמת חזית מאוחדת של מעמד הפועלים נגד הפאשיזם וסכנת המלחמה. כל הנסיון המר מצד אחד, והחיובי מצד שני שהצטבר הורה, כי האחדות של מעמד הפועלים היא, בעצם, תנאי להצלחת המאבק נגד הפאשיזם והמלחמה וכן תנאי למיגור הפאשיזם בארצות, בהן הצליח להגיע לשלטון.

„מובן — אומר דימיטרוב — שאסור להם, לקומוניסטים, לוותר ולו לרגע קט, על פעילותם העצמאית, שתכליתה הסברה קומוניסטית להמונים, ארגונם וגיוסם. ברם, השואף להוליך את הפועלים אל אחדות-הפעולה, חייב בו-בזמן לחתור לעשיית

הסכמים קצרי-טווח וארוכי-טווח לפעולה משותפת עם המפלגות הסוציאלידמוקרטיות, עם האיגודים המקצועיים הרפורמיסטיים ועם שאר ארגוני העמלים נגד אויביו המעמדיים של הפרולטריון".

ג. דימיטרוב בהרצאתו, בנאומו הסיכום והנעילה בוועידה ה-7 של הקומינטרן, מדגיש את הצורך לעקור גישות כתתיות בקרב המפלגות הקומוניסטיות, מבלי לוותר על העקרונות ומבלי לגלוש לגישות אפורטוניסטיות.

"לפנים — אמר דימיטרוב — חששו קומוניסטים רבים פן יילכדו באפורטוניזם, אם לא יציגו מול כל דרישה חלקית של הסוציאלידמוקרטים תביעות משלהם, רדיקליות כפליים. היתה זו טעות תמימה. כשדרשו הסוציאלידמוקרטים, למשל, לפרק את הארגונים הפאשיסטיים, כלל לא היה עלינו להוסיף, ולפזר את המשטרה הממלכתית (דרישה אשר מן התועלת היה להציגה במצב שונה). תחת זאת עלינו לומר לפועלים הסוציאלידמוקרטיים: הרינו מוכנים ומזומנים לאמץ לנו את תביעתה זו של מפלגתכם כתביעת החזית הפרולטרית המאוחדת ולהיאבק להגשמתה עד תום. הבא נצא למאבק שכם-אל-שכם!"

בו-בזמן שדימיטרוב מתריע נגד גישות כתתיות בקרב הקומוניסטים, הוא מציין את חובת השמירה על העצמאות הרעיונית מצד הקומוניסטים:

"הפעולה המשותפת עם הארגונים והמפלגות הסוציאלי-דמוקרטיים מחייבת את הקומוניסטים למתוח ביקורת רצינית ומנומקת על הסוציאלידמוקרטיזם כאידאולוגיה ועל הפרקטיקה של שיתוף-פעולה עם הבורגנות, ולהסביר לפועלים הסוציאלי-דמוקרטיים את תכנית הקומוניזם וסיסמאותיו. לתפקיד הכללי הזה נודעת משמעות מיוחדת באותן הארצות שבהן מושלות ממשלות סוציאלידמוקרטיות".

ג. דימיטרוב מותח ביקורת על דוקטרינרים בקרב הקומוניסטים, "המריחים שוב ושוב בכל מקום רק סכנות במדיניות החזית המאוחדת". "הכתתיות — מציין דימיטרוב — מתבטאת בפרט, בהפרזות שבהערכת המהפכנות של ההמונים, בהפרזות בהערכת הקצב של זניחת עמדות הרפורמיזם ובנסיונות לדלג על שלבים קשים ועל משימות מסובכות של התנועה. לא אחת המירו בתחום המעש את השיטות להנהגת ההמונים בשיטות

להנהגת קבוצה מפלגתית צרה. בהקשר זה מדגיש דימיטרוב, כי בקו פוליטי נכון לא די. צריך גם לדעת להגישו בצורה מובנת להמונים. „לא תמיד — אומר דימיטרוב — אנו משכילים לדבר בפשטות קונקרטיה, בדימויים הקרובים ללב ההמונים ומובנים להם“.

בו בזמן, מתריע ג. דימיטרוב מפני ראייה חד-צדדית של הנושא. „בעוד אנו נאבקים — מדגיש הוא — בהחלטיות רבה לעקירת שרידי הכתתיות השבעה-רצון מעצמה ולהתגברות עליה, עלינו להגביר בו-בזמן בכל דרך אפשרית את עירנותנו לגבי האופורטוניזם הימני ונגד כל הצורות הקונקרטיה שהוא מתגלה בהן, ולהיאבק נגדו. עלינו לזכור, שסכנתו תלך ותגבר בד-בבד עם התפתחות החזית המאוחדת הרחבה. כבר עתה רווחות מגמות, המבקשות להקל-ראש במשמעות התפקיד שממלאות המפלגות הקומוניסטיות בתוך שורות החזית המאוחדת ולהת-פייס עם האידיאולוגיה הסוציאלידמוקרטיה“.

הוועידה ה-7 של האינטרנציונל הקומוניסטי שהתקיימה ב-1935 היתה ועידתו האחרונה. הקומינטרן הוקם ב-1919 בעקבות התפרקותו של האינטרנציונל השני כתוצאה מבגידת מנהיגי הסוציאלידמוקרטיה במלחמת העולם הראשונה, האימפריאליסטית. ההנהגות של המפלגות הסוציאלידמוקרטיה תמכו במלחמה, כל אחת בבורגנות „שלה“, וכך נתנו יד לטבח ההרדי של הפועלים והמוני-העם במלחמה האימפריאליסטית שנועדה להביא לחלוקתן מחדש של הקולוניות, מקורות חומרי הגלם והשווקים בין המונופולים הקאפיטליסטיים של הארצות השונות.

כמעט כל מפלגות האינטרנציונל השני תמכו במלחמה, הצביעו בעד תקציבי המלחמה בפרלמנטים. הסוציאליסטים של צרפת, בריטניה ובלגיה אף הצטרפו לממשלות האימפריאליסטיות. בגרמניה הצביעו הסוציאלידמוקרטים בעד תקציב המלחמה. המפלגות הסוציאליסטיות בגדו, איפוא, בסוציאליזם, במעמד הפועלים, בהכרזותיהן הן ערב המלחמה נגד המלחמה. בגידת המפלגות הסוציאלידמוקרטיה הביאה — כאמור — להתפרקותו של האינטרנציונל השני. מפלגת הבולשביקים של רוסיה התייצבה נגד המלחמה האימפריאליסטית וקראה להפוך

את המלחמה האימפריאליסטית למלחמת אזרחים, להפלת הצאריזם, שלטון בעלי ההון ובעלי האחוזות. נגד המלחמה הופיעו גם מפלגות אינטרנציונליסטיות: בבולגריה, בראשותם של ד. בלאגויב, ג. דימיטרוב וו. קולארוב, המפלגה הסוציאל-דמוקרטית הסרבית, וכן מהפכנים גרמנים: ק. ליבקנכט, ר. לוק-סמבורג, ק. צטקינ, פ. מרינג.

על רקע זה קם לאחר מלחמת העולם הראשונה האינטרנציונל השלישי, הקומוניסטי. היו אלה הכוחות שהעלו בזמן המלחמה את הסיסמה: „מלחמה במלחמה!“ וקראו להפניית הנשק נגד האויב המעמדי הפנימי, בעלי ההון המונופוליסטי, שהציגו את האינטרסים המעמדיים האנוכיים החמסניים שלהם כאינטרסים כלל-לאומיים כביכול. כדי לגבש ולאחד רעיונית ופוליטית את הקבוצות והמפלגות הקומוניסטיות הצעירות היה צורך אובייקטיבי בקיום מרכז עולמי אחד של הקומוניסטים, כעין מפלגה קומוניסטית עולמית, כפי שמתבטא בהרצאתו ג. דימיטרוב. המפלגות הקומוניסטיות בארצות השונות היו מעין סקציות של האינטרנציונל הקומוניסטי.

עם התפתחותן של המפלגות הקומוניסטיות, התבגרותן האידאולוגית והפוליטית, עם רכישת הנסיון על ידן — גברה עצמאותן של המפלגות הקומוניסטיות. כבר ב-1935 בהחלטה על דו"ח הוועד הפועל של הקומינטרן, סיכמה הוועידה ה-7, והחבר דימיטרוב מדגיש זאת, „שריכוז ההדרכה האופרטיבית של תנועתנו יעבור לסקציות עצמן. הדבר מחייב אותנו להגביר בכל דרך אפשרית את הקמת הקאדרים וחינוכם, וכן חיזוקן של המפלגות הקומוניסטיות במנהיגים בולשביקיים אמיתיים, וזאת כדי להכשיר את המפלגות לשעת תפניות חדות במאורעות — שיהיו מסוגלות למצוא במהירות, באופן עצמאי ועל יסוד ההחלטות של ועידת האינטרנציונל הקומוניסטי ושל מליאות הוועד הפועל שלו, את הפתרון הנכון לתפקידיה הפוליטיים והטקטיים של התנועה הקומוניסטית“.

ב-1943 התפרק האינטרנציונל הקומוניסטי. חישולן האידאולוגי, הפוליטי והאירגוני של המפלגות הקומוניסטיות מצד אחד, התנאים השונים והמורכבים של המאבק בארצות השונות הביאו

לכך שמרכז עולמי אחד של המפלגות הקומוניסטיות לא היה נחוץ יותר ולא היה אפשרי יותר. גם לפני התפרקותו של האינטרנציונל הקומוניסטי היו למעשה המפלגות הקומוניסטיות עצמאיות במידה רבה. לאחר 1943 כל המפלגות הקומוניסטיות הן עצמאיות לחלוטין. כל מפלגה קומוניסטית בארצה קובעת על אחריותה היא את מדיניותה ואת הטקטיקה שלה. וככל שמפלגה קומוניסטית נאמנה יותר לעקרונות הכלליים של הסוציאליזם המדעי, של המארקסיזם-לניניזם, ככל שהיא מיישמת אותם נכון יותר בתנאים המיוחדים של ארצה ועמה, ככל שהיא פטריוטית ואינטרנציונליסטית יותר — כן היא מצליחה יותר במאבקה וכן תורמת היא יותר לעניין הכללי של השלום והסוציאליזם.

כאשר אנו קוראים היום את דבריו של ג. דימיטרוב בוועידה ה-7 של הקומינטרן, יכולים אנו מייד לחוש את האקטואליות הרבה שלהם. הנושא המרכזי: הצורך החיוני באחדות מעמד הפועלים והמוני-העם נגד סכנת הפאשיזם והמלחמה, המחייבת לשים קץ לשותפות האידאולוגית, ובמידה רבה גם הפוליטית, של מנהיגי מפלגות הפועלים הסוציאלידמוקרטיים (ואצלנו מפלגות הפועלים הציוניות) עם הבורגנות. נושא זה הוא לא רק אקטואלי, אלא אחד המרכזיים ביותר בכל מאבקנו היום בישראל. המדיניות השלטת של כיבושים, סיפוחים ומלחמות הגבירה את סכנת הפאשיזם בישראל. מתרבות הפגיעות בחרויות הדמוקרטיים ובזכויות האדם; הולכים ומחמירים חוקי החרום, הפגיעות בזכויות העובדים, האפלייה והדיכוי של האוכלוסייה הערבית בישראל.

במרוצת השנים, עם השינוי המהותי שחל ביחס-הכוחות בעולם בין הסוציאליזם והקאפיטליזם, נוכח התהוותה של מערכת סוציאליסטית עולמית, התעצמותה של ברית-המועצות, שהיא הכוח המרכזי המגן על שלום העולם ועל עצמאות העמים, וכן נוכח התחזקותן של תנועת הפועלים הבינלאומית, של התנועה האנטי-אימפריאליסטית לשחרור לאומי ושל תנועת השלום העולמית — איבד האימפריאליזם את היוזמה ההיסטורית והיא נתונה כיום בידי כוחות הסוציאליזם, הדמוקרטיה, השחרור הלאומי והשלום. מכאן המסקנה, כי כל מי שמשליך את יתרו על האימפריאליזם השוקע, שאין לו עתיד, וקושר עמו את גורל עמו — פועל נגד החוקים האובייקטיביים של ההיסטוריה, פועל נגד מעמד-

הפועלים של ארצו, נגד עמו הוא. בכך הוא מסייע לאותם הכוחות, ובמיוחד לאימפריאליסטים בארה"ב, העלולים להצית מלחמת עולם שלישית, גרעינית, שכתוצאה ממנה עלולים עמים שלמים, אם לא האנושות כולה, להימחק מעל פני כדור הארץ.

ספרו של גיאורגי דימיטרוב בשפה העברית יסייע, מקווים אנו, למאבק נגד סכנת הפאשיזם, לליכוד-יתר של כוחות תנועת הפועלים, הדמוקרטיה והשלום בישראל, יהודים וערבים, במאבק נגד המדיניות השלטת, למען מדיניות של שלום, עצמאות לאומית, דמוקרטיה וקידמה חברתית, למען עתיד סוציאליסטי.

מאיר וילנר

מיתקפת הפאשיזם ותפקידי האינטרנציונל הקומוניסטי במאבק למען אחדות מעמד הפועלים נגד הפאשיזם

דין-וחשבון בוועידה העולמית השביעית של האינטרנציונל
הקומוניסטי (2 באוגוסט 1935)

א. הפאשיזם ומעמד הפועלים

חברים, כבר בוועידה השישית התריע האינטרנציונל הקומוניסטי בפני הפרולטריון הבינ-לאומי, כי הנה קרבה ובאה מיתקפה פאשיסטית חדשה, ואף קרא לצאת במאבק נגדה. הוועידה הצביעה על כך, כי „מגמות פאשיסטיות וניצנים של תנועה פאשיסטית אפשר למצוא כמעט בכל מקום, בצורה מפותחת פחות או יותר“.

עם פרוץ המשבר הכלכלי העמוק ביותר, עם החמרת המשבר הכללי של הקפיטליזם, עם היות המוני העמלים למהפכניים — עבר הפאשיזם להתקפה נרחבת. הבורגנות השלטת תולה יותר ויותר את ישועתה בפאשיזם, במטרה לשדוד את העמלים בדרך החמסנית ביותר, להתכונן למלחמת שוד אימפריאליסטית, להתנפל על ברית-המועצות, לשעבד ולחלק את סין, ובאמצעות כל הצעדים האלה למנוע את המהפכה.

החוגים האימפריאליסטיים מנסים לגלגל את כל עומס המשבר על כתפי העמלים. לשם כך הם זקוקים לפאשיזם.

הם מנסים לפתור את בעיית השווקים על-ידי שעבוד העמים החלשים, על-ידי הגברת הדיכוי הקולוניאלי ועל-ידי חלוקה-מחדש של העולם בדרך המלחמה. לשם כך הם זקוקים לפאשיזם.

הם מנסים לקדם את פני התעצמות כוחות המהפכה על-ידי ניתוח תנועתם המהפכנית של הפועלים והאיכרים ועל-ידי התנפלות צבאית על ברית-המועצות, מעוז הפרולטריון העולמי. לשם כך הם זקוקים לפאשיזם.

בכמה וכמה ארצות, ובמיוחד בגרמניה, עלה בידי חוגים אימפריא-

ליסטיים אלה להנחיל תבוסה לפרולטריון ולכונן דיקטטורה פאשיסטית לפני שעשו ההמונים את התפנית המכרעת לעבר המהפכה. ברם, את נצחון הפאשיזם מייחדות נסיבות לפיהן, מצד אחד, ממחיש הנצחון הזה את חולשת הפרולטריון, שארגונו עורער ושותק על-ידי מדיניותה הפלגנית של הסוציאלדמוקרטיה ושיתוף-הפעולה שלה עם הבורגנות; ומצד שני הוא מבטא את חולשת הבורגנות עצמה, המתיירת מפני כינון אחדות המאבק של מעמד-הפועלים, המפחדת מפני המהפכה ואינה מסוגלת עוד לשעבד את ההמונים בשיטות הנושנות של הדמוקרטיה הבורגנית ושל הפרלמנטריזם.

האופי המעמדי של הפאשיזם

חברים, הפאשיזם שבשלטון הרי הוא, כהגדרת המושב ה-13 של הוועד-הפועל של הקומינטרן, הדיקטטורה הטרוריסטית הגלויה של יפודותיו הריאקציוניים ביותר, השוכנייים ביותר ודאימפריאליסטיים ביותר של ההון הפיננסי.

גירסתו הריאקציונית ביותר של הפאשיזם מתגלמת בפאשיזם בדמותו הגרמנית. יש לו עזות-הפנים לכנות את עצמו „נאציונאלי-סוציאליזם“ (סוציאליזם לאומי), אף-כי אין לו ולא כלום עם הסוציאליזם. הפאשיזם ההיטלראי — אין הוא בבחינת לאומנות בורגנית גרידא: הריהו שוביניות מפלצתית. הרי זו שיטת המימשל של גנגסטריזם פוליטי, שיטה של עינוי מעמד-הפועלים ושל התגרות בו, ולא רק בו, אלא גם ביסודות המהפכניים של האיכרות, של הבורגנות הזעירה ושל האינטליגנציה. זוהי ברבריות וחיתיות מימי-הביניים, תוקפנות שלוחת-רסן כלפי שאר העמים.

הפאשיזם הגרמני ממלא תפקיד של ראש-מחץ למהפכת-הנגד הבין-לאומית, של המסית הראשי למלחמה אימפריאליסטית, של יוזם מסע-צלב נגד ברית-המועצות, מולדתם של עמלי תכל כולה.

הפאשיזם איננו צורה של שלטון ממלכתי העומד, כביכול, „מעל שני המעמדות — מעל הפרולטריון ומעל הבורגנות“ — כטענת אוטו באואר, למשל. אין הוא בבחינת „זעיר-בורגנות מתמרדת, שהשתלטה על מנגנון המדינה“, כטענת הסוציאליסט האנגלי בריילספורד. לא, הפאשיזם איננו כוח העומד מעל המעמדות, אף אין הוא שלטון הזעיר-בורגנות או ה„לומפפרולטריון“ על ההון הפיננסי. הפאשיזם — הריהו שלטון ההון הפיננסי עצמו. הפאשיזם הוא התגלמות הארגון הטרוריסטי

והעקוב-מדם לדיכוי מעמד-הפועלים והחלק המהפכני מן האיכרים ומן האינטליגנציה. הפאשיזם במדינות החוץ — הריהו השוביניות בצורתה האלימה ביותר, צורה המפיתה שגאה הייתית כלפי שאר העמים.

את זאת, את אופיו האמיתי הזה של הפאשיזם יש להדגיש היטב, שכן בכמה וכמה ארצות איפשרה איצטלת הדמגוגיה הסוציאלית לפאשיזם לגרור אחריו המונים זעיר-בורגניים, שהוסטו מן הפסים, ואפילו חלקים מן השכבות הנחשלות ביותר של הפרולטריון, שלעולם לא היו נוהים אחר הפאשיזם אילו תפסו את מהותו האמיתית.

התפתחות הפאשיזם והדיקטטורה הפאשיסטית עצמן לובשות בארצות השונות צורות שונות ומגוונות — הכול לפי התנאים ההיסטוריים, החברתיים והכלכליים, השוררים בארץ המסוימת, לפי ייחודה הלאומי ומעמדה הבינ-לאומי. בארצות מסוימות, ובמיוחד באותן הארצות, שבהן אין הוא נשען על בסיס המוני רחב ומשתולל בהן מאבק בין הקבוצות השונות שבתוך מחנה הבורגנות הפאשיסטית, אין הפאשיזם מחליט לחסל את הפרלמנט לאלתר, כ-אם מותר מידת-מה של גאוליות לשאר המפלגות הבורגניות ואפילו לסוציאלדמוקרטיה. בארצות אחרות, שבהן מתייראת הבורגנות השלטת מפני התפרצותה הקרובה של המהפכה, מכונן הפאשיזם את שליטתו הפוליטית הבלעדית ונטולת-הסיגים — אם במהלומה אחת ואם בהעמקתם הרצופה של הטרור וההתכתשות העקובה-מדם עם כל המפלגות והקבוצות המתחרות עמו. ברם, דבר זה אינו מוציא מכלל אפשרות שהפאשיזם ינסה, ברגע ההחמרה היתרה של מצבו, להרחיב את בסיסו, מבלי לשנות את מהותו המעמדית, ולמוזג את הדיקטטורה הטרוריסטית הגלויה עם סילופו הגס של הפרלמנטריוזם.

עלייתו-לשלטון של הפאשיזם, אינה חילוף רגיל של ממשלה בורגנית אחת בממשלה בורגנית אחרת, אלא המרת צורה ממלכתית של שלטון הבורגנות המעמדי באחרת, המרתה בדיקטטורה טרוריסטית גלויה. תהיה זו טעות גסה להתעלם מהבדל זה, טעות שהיתה מונעת מהפרולטריון המהפכני לגייס את השכבות הנרחבות ביותר של עמלי העיר והכפר למאבק בסכנת השתלטותם של הפאשיסטים, ולנצל את הניגודים הפוקדים את מחנה הבורגנות עצמו. ברם, תהא זו טעות לא פחות חמורה ומסוכנת למעט בהערכת משמעותם של הצעדים הריאקציוניים המחמירים והולכים, שנוקטת כיום הבורגנות בארצות הדמוקרטיה הבורגנית, המכוונים לכינונה

של דיקטטורה פאשיסטית, למעט בהערכת משמעותם של הצעדים, שנועדו לדכא את החירויות הדמוקרטיות של העמלים, לסלף את סמכויותיו של הפרלמנט ולהצרם, וכן להחמיר במסע־העונשין נגד התנועה המהפכנית. חברים, אל־נא נדמה את עליית־שלטון של הפאשיזם כחלקה ופשוטה כל־כך, כאילו מחליטה ועדה מוועדות ההון הפיננסי לכונן את הדיקטטורה במועד נקוב. בפועל עולה הפאשיזם לשלטון, בדרך כלל במאבק הדדי, לפעמים חריף, שבינו לבין המפלגות הבורגניות הישנות (או בינו לבין חלק מסוים של מפלגות אלה); יש שהוא עולה לשלטון מתוך מאבק שבתוך המחנה הפאשיסטי גופא, המלווה לפעמים אפילו בהתנגשויות מזוינות. ודוגמת גרמניה, אוסטריה וארצות אחרות תוכיח. ברם, כל אלה אינם גורעים ממשמעות העובדה, כי בדרך כלל, קודם לכינון הדיקטטורה הפאשיסטית, עוברות הממשלות הבורגניות כמה וכמה שלבים ונוקטות צעדים ריאקציוניים רבים, המפלסים דרך לעליית־שלטון של הפאשיזם ומקדמים אותה באורח בלתי־אמצעי. כל מי שאינו יוצא חוצץ נגד צעדיה הריאקציוניים של הבורגנות בשלבי הכנה אלה ואינו נאבק נגד הפאשיזם המתעצם, אינו מסוגל למונע את נצחון הפאשיזם; אדרבה, הוא מסייע לנצחונו.

מנהיגי הסוציאליזם הקרטי חיפו והסוו מפני ההמונים את אופיו המעמדי האמיתי של הפאשיזם ולא קראו להם לצאת במאבק נגד צעדיה הריאקציוניים של הבורגנות שהחמירו והלכו. הם נושאים באחריות ההיסטורית הגדולה לכך, כי ברגע המכריע של המיתקפה הפאשיסטית, חלק ניכר מעמלי גרמניה וממספר ארצות פאשיסטיות אחרות לא הבחין בפאשיזם את ההון הפיננסי החמסני והצמא לדם, לא ראה בו את אויבו־בנפש; הם אחראים לכך שההמונים הללו לא היו מוכנים להדיפת הפאשיזם.

מהו מקור ההשפעה של הפאשיזם על ההמונים? הפאשיזם מצליח לכבוש את ההמונים, משום שהוא פונה באורח דמוגוגי אל צורכיהם ומצוקותיהם הדוחקים ביותר. הפאשיזם לא זו בלבד שהוא מלבה את המשפטים הקדומים, המושרשים עמוק בלב ההמונים, אלא שהוא אף מספסר במיטב רגשותיהם, בחוש הצדק שלהם, ויש שהוא מהמר אפילו על מסורותיהם המהפכניות. מדוע מתחזים הפאשיסטים הגרמנים, מלחכי־הפינכה הללו של הבורגנות הגדולה ואויבו־בנפש של הסוציאליזם, כ„סוציאליסטים“ לעיני ההמונים ומציגים את עלייתם לשלטון כ„מהפכה“? הם עושים כן, משום שהם שוקדים לנצל למטרותיהם

את האמונה במהפכה, את התשוקה לסוציאליזם, המקננות בלב עמלי גרמניה.

הפאשיזם פועל לטובת האימפריאליסטים הקיצוניים, אולם לעיני ההמונים הוא לובש את מסווה המגן של האומה המושפלת ופונה אל הרגש הלאומי הנפגע. כך, למשל, נהג הפאשיזם הגרמני בגררו אחריו את ההמונים הזעיר-בורגניים בסיסמה „הלאה חוזה ורסאי“.

הפאשיזם חותר לניצולם שלוח-הרסן של ההמונים, אולם הוא פונה אליהם בשיטת דמגוגיה אנטי-קפיטליסטית מחוכמת, בנצלו את השנאה העמוקה שרוחשים העמלים לבורגנות החמסנית, לבנקים, לתאגידים ולאילי-הממון ומפיץ אותן הסיסמאות, השוברות ביותר ברגע הנתון את לב ההמונים נעדרי הבגרות הפוליטית: בגרמניה — „טובת הכלל קודמת לטובת הפרט“; באיטליה — „מדינתנו איננה מדינה קפיטליסטית, כי-אם מדינה קורפורטיבית“; ביפאן — „למען יפאן ללא ניצול“; בארצות-הברית — „לחלוקת הנכסים“, וכיוצא באלה.

הפאשיזם מוסר את העם לשבט ולחסד לידי היסודות תאווי-הבצע המושחתים ביותר, אולם מציג לפני העם את התביעה לכינון „ממשלה ישרה ובלתי-משוחדת“. בספסרו באכזבתם העמוקה של ההמונים מהממשלות הבורגניות-דמוקרטיות „זועם“ הפאשיזם, בצביעותו כי רבה, על השחיתות, כגון בפרשת בארמאט-סקלארק בגרמניה ובפרשת סטאביסקי בצרפת.

לתועלת חוגי הבורגנות הריאקציוניים ביותר, לוכד הפאשיזם את ההמונים המאוכזבים, הנוטשים את המפלגות הבורגניות הישנות. אך הוא מרשים את ההמונים בהריפות התקפותיו על הממשלות הבורגניות, בהתנהגותו חסרת-הפשרות כלפי המפלגות הישנות של הבורגנות. הפאשיזם, המאפיל בכזביו ובציניות שבו על כל שאר צורות הריאקציה הבורגנית, מסגל את הדמגוגיה שלו לייחודה הלאומי של כל ארץ, ויתרה מזו — אף לייחודן של השכבות החברתיות השונות שבארץ הנתונה. ואילו המוני הזעיר-בורגנות ואף חלק מן הפועלים, שהמצוקה, האבטלה ואי-הוודאות לגבי יום המחר דחפו אותם לזרועות הייאוש, גופלים טרף לדמגוגיה הסוציאליט והשובינית של הפאשיזם.

הפאשיזם עולה לשלטון כמפלגה התוקפת את תנועתו המהפכנית של הפרולטריון, את המוני העם התוססים; אולם את תפיסת-השלטון שלו הוא מציג כתנועה „מהפכנית“ נגד הבורגנות, בשם „האומה כולה“ ולמען „הצלת“ האומה. (לדוגמה אביא את „המצעד“ על רומא שערך

מוסוליני, את „המצעד“ על ורשה שערך פילסודסקי, ואת ה„מהפכה“ הנציונאליסטי-אליסטית של היטלר בגרמניה וכו’).

אך, תהא המסיכה שיעטה הפאשיזם אשר תהיה, יהיו הצורות שילבש אשר יהיו, יהיו הדרכים שבהן יעלה לשלטון אשר יהיו — הפאשיזם — הריהו המתקפה האכזרית ביותר של ההון נגד המוני העמלים; הפאשיזם — הריהו השובניות שלוחת-הרסן ביותר ומלחמת שוד; הפאשיזם — הריהו הריאקציה המשתוללת ומהפכת-הנגד; הפאשיזם — הריהו אויבם-בנפש של מעמד-הפועלים ושל כל העמלים!

מה מביא נצחון הפאשיזם להמונים?

הפאשיזם אמנם הבטיח לפועלים „שכר הוגן“, אולם לאמיתו של דבר הוא הוריד עוד יותר את רמת-החיים שלהם, הנמוכה בלאו הכי. הוא הבטיח תעסוקה למובטלים, אולם למעשה הביא עליהם יסורי רעב גדולים עוד יותר, עבודות, עבודת-כפייה. בפועל הוא הופך פועלים ומובטלים כאחד למקופחים חסרי כל זכויות של החברה הקפיטליסטית: הורס את איגודיהם המקצועיים, גוזל מהם את זכות השביתה ואת עתונות הפועלים, מאלץ אותם להצטרף לארגונים הפאשיסטיים, גוזל את קרבות הביטוח הסוציאלי שלהם, הופך את בתי-החרושת ואת המפעלים לקסרקטינים, מקום שם שוררת שרירות-הלב חסרת-המעצורים של הקפיטליסטים.

הפאשיזם הבטיח לנוער העמל לסלול למענו דרך רחבה אל עתיד זוהר. לאמיתו של דבר, הוא הביא על הנוער פיטורים המוניים של פועלים צעירים, מחנות-עבודה ואימונים צבאיים בלתי-פוסקים לקראת מלחמת שוד.

הפאשיזם הבטיח לשכירים, לפקידים הקטנים ולאינטלקטואלים לשמור על מקומות-העבודה שלהם ולחסל את עוצמתם של התאגידים ואת ספרות ההון הבנקאי. אך לאמיתו של דבר, הוא השרה עליהם חוסר-תקווה עמוק עוד יותר ואי-ודאות עוד יותר מכרסמת לגבי יום המחר; הוא מכופף אותם לבירוקרטיה חדשה, המורכבת מחסידיו הנאמנים ביותר, מקים רודנות בלתי-נסבלת של התאגידים ומפיץ שחיתות ורקבון ללא אח ודוגמה.

הפאשיזם הבטיח לאיכרות ההרוסה והמדולדלת לשמוט את שעבוד החובות, לבטל את דמי החכירה ואפילו להחרים את אדמת בעלי הקרקעות ללא פיצויים, לטובת חסרי-הקרקע והאיכרים המרוששים. אך

לאמיתו של דבר, הוא כופה עבודת-כפייה חסרת-תקדים של התאגידים ושל מנגנון המדינה הפאשיסטי על האיכרים העמלים ומגביר עד למקסימום את הניצול של ההמון העצום של האיכרות, על-ידי בעלי הקרקעות הגדולים, הבנקים ונושכי-הנשך.

„גרמניה תהיה ארץ איכרים או לא תהיה כלל“, הצהיר היטלר בחגיגות. ברם, במה זכו איכרי גרמניה בימי שלטונו של היטלר? במוראטוריום שכבר בוטל בינתיים? או ב„חוק ירושת הנחלות“, הדוחק מיליוני בני איכרים מן הכפר והופך אותם לפושטי-יד? את הפועלים החקלאיים הפכו לצמיתים-למחצה, ואף שללו מהם את הזכות לנוע ממקום למקום ולהשתקע כרצונם. מן האיכרים העמלים גשללה האפשרות למכור את תוצרת משקם בשוק. ומה בדבר פולין?

„האיכר הפולני“, כותב העתון הפולני „צ'אס“, „נזקק לשיטות-עיבוד ולאמצעים, כפי שנזקקו להם מן הסתם רק בימי-הביניים; הוא שומר על האש שבתנור ומשאיל אותה לשכנו, הוא מבקע את הגפרור-רים לכמה קיסמים. הוא מוסר לידי הזולת את מי-הסבון המלוכלכים. הוא מרתיע את חביות הדגים המלוחים כדי לזכות במי-מלח. אין זו בדיה שנבדתה מלב, כ-אם מצבו האמיתי של הכפר, וכל אדם יכול להיווכח באמיתות הדברים“.

את הדברים האלה, חברים, כותבים לא קומוניסטים, כ-אם עתון ריאקציוני פולני.

ברם, אין זה כל הסיפור כלל וכלל.

במחנות-הריכוז של גרמניה הפאשיסטית, במרתפי הגסטאפו, בתאים המשוריינים הפולניים, בחדרי הבולשת הבולגרית והפינית, ב„גלאב-ניאציה“ של בלגראד ובאיי איטליה מיטב הבנים של מעמד-הפועלים, איכרים מהפכניים ולוחמים למען עתיד יפה יותר לאנושות נחשפים מדי יום ביומו למעשי אלימות ולהשפלות מזוועים, שלעומתם יחווירו מעשה-הנבלה החמורים ביותר של הבולשת הצארית. הפאשיזם הגרמני הנפשע כותש גברים במעמד רעיותיהן לדייסת-דם ומשגר לאמהות בצרורות-דואר את אפר בניהם הנרצחים. העיקור נהפך לאמצעי לחימה פוליטי. לאנטיפאשיסטים השבויים מזריקים בכוח רעלים בתאי העי-נויים, שוברים את זרועותיהם, מנקרים עיניהם, כובלים ומותחים אותם כלפי מעלה, מחדירים מים בכוח לגופם וחורתים על עורם צלבי-קרוס. לפני מונחת הסטטיסטיקה, שסיכמה „העזרה האדומה הבין-לאו-

מית", על הנרצחים, הפצועים, העצורים, האנשים שעונו עד מוות או מום הוטל בגופם, וזאת בגרמניה, בפולין, באיטליה, באוסטריה, בבולגריה וביוגוסלביה. בגרמניה לבדה נרצחו (עד 1935) 4,200 בני-אדם ו-317,800 נעצרו; 218,600 פועלים אנטיפאשיסטים, איכרים, שכירים, אינטלקטואלים, קומוניסטים, סוציאלי-דמוקרטים וחברי ארגונים נוצריים-אופוזיציוניים נפצעו ועונו באכזריות. הממשלה הפאשיסטית ה"נוצרית" של אוסטריה רצחה מאז הקרבות של פברואר 1934 1,900 בני-אדם, רבבה נפצעו או הוטל בהם מום ו-40 אלף פועלים מהפכנים נעצרו. ורשימה זאת, חברים, עודנה רחוקה מהיות מלאה. אני מתקשה למצוא את המלים להביע בהן את מלוא הזעם המציף אותנו בהרהרנו בייסורים שסובלים כיום העמלים בכמה וכמה ארצות פאשיסטיות. המספרים והעובדות, שאנו מביאים כאן, אינם משקפים ולו את החלק המאה של כל הניצול ועינויי הטרור הלבן, הממלאים את חייו היומיומיים של מעמד-הפועלים בארצות קפיטליסטיות שונות. ספרים עבי-כרס אין בהם כדי להקנות מושג ברור על אין-ספור מעשי-הזוועה שגרם הפאשיזם לעמלים.

בהתרגשות עמוקה ובשנאה יוקדת לתליינים הפאשיסטיים, מרכינים אנו את דגלי האינטרנציונאל הקומוניסטי לזכר חברינו הבלתי-נשכחים יוהן שר, פיטה שולצה, ליטגנס בגרמניה, קולומאן ואליש ומיניכרייטר באוסטריה, שאלאי ופירשט בהונגריה, קופארדשיף, לויטיברודסקי ו-וויקוף בבולגריה — לזכר האלפים הרבים של פועלים, איכרים ואינטלקטואלים קומוניסטים, סוציאלי-דמוקרטים ובלתי-מפלגתיים, שמסרו את נפשם במאבק נגד הפאשיזם.

מעל בימה זאת אנו מברכים את מנהיג הפרולטריון הגרמני, את נשיא הכבוד של ועידתנו, את החבר ארנסט טלמן. אנו מברכים את החברים ראקושי, גראמשי, אנטיקאינו ויונקו פאנוב. אנחנו מברכים את מנהיג הסוציאליסטים הספרדים קאבאלרו, שהנגד-מהפכנים השליכוהו לכלא, ואת טום מוני, הנאנק בכלא זה 18 שנה, וכן את אלפי האחרים, שבויי ההון והפאשיזם, וקוראים להם: „חברים למאבק, חברים לבשק, לא שכתנו אתכם! אנחנו אתכם! כל שעה משעות חיינו, כל טיפה מדמנו נקדיש לשחרורכם ולשחרור כל העמלים מעול המשטר הפאשיסטי המתועב!“

חברים, לנין כבר האיר את דעתנו, כי אמנם יש שהבורגנות מצליחה לתקוף את העמלים בטרור משתולל ולהדוף את כוחותיה

המתעצמים של המהפכה לפרקי זמן מצומצמים, אלא שהבורגנות אינה מסוגלת על-אף-הכול להציל את עצמה מן השקיעה.
לנין כתב:

„יד החיים תהיה על העליונה. תשתולל לה הבורגנות, תתפרע עד כדי טירוף, תפריז-נא, תשתטה, תתנקס-נא מראש בבולשביקים ותשקוד-נא על רציחתם של מאות, אלפים ורבבות, שהיו אתמול לבולשביקים או יהיו מחר (בהודו, בהונגריה, בגרמניה וכו'). בפעלה כך נוהגת הבורגנות ככל המעמדות שנידונו לכליה על-ידי ההיסטוריה. על הקומוניסטים לדעת שהעתיד, על-כל-פנים, שייך להם; ולכן אנו יכולים ואף חייבים למזג בתוכנו את ההתלהבות הלוהטת למאבק המהפכני האדיר עם ההערכה קרת-הרוח והמפוכחת ביותר לגבי השתוללות הבורגנות“.

אכן, אם נלך אנו ומעמד-הפועלים בעולם כולו איתנים בדרך שהורה לנו לנין, תשקע הבורגנות ויהי-מה!

האם בלתי-נמנע הוא נצחון הפאשיזם?

מדוע הצליח הפאשיזם לנצח וכיצד?

הפאשיזם הוא אויבם-בנפש של מעמד-הפועלים וכלל העמלים. הוא אויבן של תשע עשיריות מבני העם הגרמני, של תשע עשיריות מבני העם האוסטרי, של תשע עשיריות מבני שאר העמים שבארצות הפאשיסטיות. הכיצד, מהי הדרך, בה יכול היה אויב-בנפש זה לנחול נצחון?

הפאשיזם הצליח לעלות לשלטון בראש ובראשונה משום שמעמד הפועלים היה מפולג מחמת מדיניות שותפות-הפעולה עם הבורגנות, שנקטו מנהיגי הסוציאלדמוקרטיה, והיה מפורק מנשקו הפוליטי וה-ארגוני מול הבורגנות התוקפת. ברם, המפלגות הקומוניסטיות לא היו חזקות דיין להפעיל את ההמונים בלי הסוציאלדמוקרטיה ובעל-כרחה, ולהנהיגם במערכה המכרעת נגד הפאשיזם.

אכן, יתרה-רו-נא בכובד-ראש מיליוני הפועלים הסוציאלדמוקרטים, המתענים כיום יחד עם אחיהם הקומוניסטים בזוועות הברבריות הפא-שיסטית: לולא נהה הפרולטריון האוסטרי והגרמני ב-1918, שנת פרוץ המהפכה בגרמניה ובאוסטריה, אחרי ההנהגה הסוציאלדמוקרטיית של אוטו באואר, של פרידריך אדלר ושל קארל רנר באוסטריה, של אברט ושיידמאן בגרמניה, ותחת-זאת היה עולה על דרך הבולשביקים

הרוסיים, בדרכו של לנין — כי אז לא היינו עדים כיום לפאשיזם — לא באוסטריה ולא בגרמניה, לא באיטליה ולא בהונגריה, לא בפולין ואף לא בארצות הבלקאן. לא הבורגנות, כי-אם מעמד הפועלים היה שולט זה-כבר באירופה!

הבה נתבונן, למשל, בסוציאליזם הקרטי האוסטרי. מהפכת 1918 הזרימה שפע מים אל טחנותיה. היא החזיקה את השלטון בידיה, היו לה עמדות חזקות בצבא ובמנגנון המדינה. בהישענה על עמדות אלה, יכולה היתה להחניק באפו את הפאשיזם המתהווה. ברם, היא נטשה את עמדות מעמד-הפועלים בזו אחר זו, וללא התנגדות. היא הניחה לבורגנות לחזק את שלטונה, לבטל את החוקה, לטהר את מנגנון המדינה, את הצבא ואת המשטרה מעסקנים סוציאליזמוקרטים ולהפקיע את מחסני הנשק מידי הפועלים. היא הניחה לבריונים פאשיסטיים לרצוח פועלים סוציאליזמוקרטים ללא עונש; היא הסכימה לתנאי „ברית היטנברג“¹, שפתחה לפני היסודות הפאשיסטיים את השערים למפעלים. בו בזמן שיבנה ההנהגה הסוציאליזמוקרטית לפועלים את „תכנית לינין“, שהביאה בחשבון את האפשרות לצאת בכוח נגד הבורגנות ולהקים את הדיקטטורה הפרולטרית; תכנית שהבטיחה לפועלים שהמפלגה תגיב בקריאה לשביתה כללית ולמאבק מזוין, אם ינהגו המעמדות השליטים אלימות במעמד-הפועלים, כלום לא היתה כל המדיניות של הכנת המיתקפה הפאשיסטית על מעמד-הפועלים שרשרת רצופה של מעשי אלימות, בחיפוי צורות חוקתיות? אפילו ערב הקרבות של פברואר 1934 ובימי הקרבות עצמם הותירה הנהגת הסוציאליזמו-קרטיה האוסטרית את ה„שוצבונד“² רב-הגבורה להילחם במבודד מן ההמונים הרחבים והפקירה את הפרולטריון האוסטרי לתבוסה.

כלום בלתי-נמנע היה נצחון הפאשיזם בגרמניה? לא, מעמד הפועלים הגרמני יכול היה למנוע זאת.

ברם, לשם כך היה עליו להבטיח את הקמת החזית הפרולטרית המאוחדת האנטי-פאשיסטית, היה עליו לאלץ את מנהיגי הסוציאליזם דמוקרטיה לחדול מן המסע נגד הקומוניסטים ולקבל את הצעותיה החוזרות ונשנות של המפלגה הקומוניסטית למען אחדות פעולה במאבק נגד הפאשיזם.

1. הכוונה לברית „החזית האנטי-מרקסיסטית“, שכתרו שתי מפלגות הבורגנות הגדולות של אוסטריה בשנת 1922.
2. הארגון הצבאי של פועלי אוסטריה.

עם המיתקפה של הפאשיזם וחיסולן ההדרגתי של החירויות ה-
דמוקרטיות-בורגניות, לא היה על מעמד-הפועלים הגרמני להסתפק
בהחלטותיה היפות של הסוציאלדמוקרטיה, כ-אם היה עליו להשיב
במאבק המונים אמיתי, דבר שהיה מקשה על הבורגנות הגרמנית
להגשים את תכניתיה הפאשיסטיות.

אסור היה לו להסכים, שממשלת בראון-סבריינג תאסור את קיומה
של „הברית האדומה של לוחמי החזית“ (הקומוניסטית), ותחת-זאת
היה עליו להקים שיתוף-פעולה לוחם בין ה„ברית“ לבין ה„רייכס-
באנר“ (הסוציאלדמוקרטי) ולא לאלץ את בראון ואת סבריינג, לספק נשק
לשני הארגונים גם יחד לצורך הדיפת הכנופיות הפאשיסטיות וניתוצן.
מעמד-הפועלים הגרמני צריך היה לאלץ את מנהיגי הסוציאל-
דמוקרטיה, שעמדו בראש ממשלת פרוסיה, שינקטו אמצעי התגוננות
מפני הפאשיזם, יעצרו את המנהיגים הפאשיסטים, יאסרו את עתוניהם,
יחרימו את אמצעיהם הכספיים ואת אמצעי בעלי-ההון שמימנו את
התנועה הפאשיסטית, יפרקו את הארגונים הפאשיסטיים, יפרקו מעליהם
את הנשק וכיוצא באלה צעדים.

כן היה על מעמד-הפועלים להבטיח את החזרת השירותים הסו-
ציאליים למיניהם ואת הרחבתם, את חקיקת חוק-המוראטוריום והענקת
סיוע לאיכרים שקיומם גהרס במשבר (בדרך של הטלת מסים על הבנ-
קים ועל התאגידים), כדי לזכות בדרך זו בתמיכת האיכרות העמלה.
באשמתה של הסוציאלדמוקרטיה הגרמנית הדבר לא נעשה, ולכן יכול
היה הפאשיזם לנצח.

כלום לא היה מנוס מנצחון הבורגנות והאצולה בספרד, בארץ
שבה השתלבו יפה כל-כך כוחות ההתקוממות הפרולטרית עם מלחמת
האיכרים?

הסוציאליסטים הספרדים השתתפו בממשלה למן ימי המהפכה הרא-
שונים. האם הקימו קשרי מאבק עם ארגוני הפועלים מכל המגמות
הפוליטיות, לרבות הקומוניסטים והאנרכיסטים? כלום ליכדו את מעמד-
הפועלים באיגודים מקצועיים מאוחדים? האם תבעו את החרמת כל
אדמותיהם של בעלי האחוות, של הכנסיות ושל המנזרים לטובת האיכ-
רים, כדי לגייס את האיכרים לצד המהפכה? האם ניסו לצאת במאבק
למען ההגדרה העצמית הלאומית של הקאטאלונים והבאסקים ולמען
שחרור מארוקו? האם טיהרו את הצבא מהיסודות המלוכניים והפא-
שיסטיים? האם הכינו את מעבר הצבא לצד הפועלים והאיכרים?

האם פיזרו את „המשמר האזרחי“, התליין של כל תנועות-העם, השנוא על העם? האם הנחיתו מהלומה על מפלגתו הפאשיסטית של גיל רובלס ועל עוצמת הכנסיה הקאתולית? לא, הם לא עשו כל זאת. הם דחו את הצעותיהם החוזרות ונשנות של הקומוניסטים לאחדות-פעולה נגד התקפת הריאקציה הבורגנית-יונקרית והפאשיזם; הם חוקקו חוקי בחירות שאיפשרו לריאקציה לכבוש את הרוב ב„קורטס“ (פרלמנט); הם חוקקו חוקים המטילים עונשים על התנועה העממית, חוקים שעל-פיהם דנים עתה את כורי-הפחם ההרואיים של חבל אסטוריה; הם הורו ל„משמר האזרחי“ לירות באיכרים הנאבקים על הקרקע.

בפלגה את מעמד-הפועלים ובהחדירה בלבול לתוך שורותיו, פילסה הסוציאלדמוקרטיה את הדרך לפאשיזם בגרמניה, באוסטריה ובספרד.

חברים, הפאשיזם הגיע לשלטון גם משום שהפרולטריון היה מבודד מבעלי-בריתו הטבעיים. הוא הגיע לשלטון משום שעלה בידו לגרור אחריו את המוני האיכרים, וזאת משום שהסוציאלדמוקרטיה נקטה, בשם מעמד-הפועלים, מדיניות שביסודה היתה עוינת לאיכרים. האיכר ראה כמה וכמה ממשלות סוציאלדמוקרטיות בשלטון. הממשלות הללו גילמו בעיניו את שלטון מעמד-הפועלים. ברם, אף אחת מהן לא שמה-קץ למצוקת האיכרים, אף אחת מהן לא נתנה אדמה לאיכרים. בגרמניה לא הצרה הסוציאלדמוקרטיה את צעדיהם של בעלי-הקרקעות הגדולים. היא חתרה תחת שביתותיהם של הפועלים החקלאיים. ומה היתה התוצאה? זמן רב קודם לעליית היטלר לשלטון פרשו הפועלים החקלאיים מן האיגודים המקצועיים הרפורמיסטיים, ורובם הצטרפו אל שורות ה„שטאלהלם“ והנאצים.

הפאשיזם הגיע לשלטון גם משום שעלה בידו לחדור אל שורות הנוער, בעוד שהסוציאלדמוקרטיה הסיחה את דעת הנוער הפרולטרני מהמאבק המעמדי, ואילו הפרולטריון המהפכני לא פיתח את העבודה החינוכית הדרושה בקרב הנוער ולא ייחד את תשומת-הלב הדרושה למאבק למען האינטרסים והתביעות המיוחדים של הנוער הזה. הפא-שיזם היטה לצרכיו את הדחף המובהק של הנוער להטיל עצמו לפעילות מיליטנטית ומשך חלק ניכר ממנו לתוך הפלוגות הלוחמות שלו. הדור החדש של נערים ונערות שלא התנסה בזוועות המלחמה, חווה על בשרו את כל החומרה של המשבר הכלכלי, של האבטלה ושל התפוררות הדמוקרטיה הבורגנית. חלקים ניכרים של הנוער, שלא ראו סיכוי לעתיד,

היו נוחים מאוד לקלוט את הדמוגוגיה הפאשיסטית, שכן ציירה להם עתיד מזהיר, אם אכן ינצח הפאשיזם.

בהקשר זה אין אנו יכולים לפסוח גם על כמה וכמה שגיאות שעשו המפלגות הקומוניסטיות, שגיאות שבלמו את מאבקנו נגד הפאשיזם. בשורותינו המעיטו, במידה שאין הדעת סובלת, בהערכת הסכנה הפאשיסטית, ועד עצם היום לא בכל מקום הסתלקו מן הגישה הזאת. אחת הדעות, שרווחה לפנים בקרב מפלגותינו, אמרה כי „אין דין גרמניה כדין איטליה“: אמת, הפאשיזם הצליח לנצח באיטליה, אולם בגרמניה — בארץ המפותחת מאוד מבחינה תעשייתית ותרבותית, בארץ אשר למעמד-הפועלים שלה מסורת בת ארבעים שנה — לא יתכן פאשיזם, אין נצחוננו בא בחשבון כלל. כיום שוב נשמעת הדעה האומרת, כי הפאשיזם חסר את הקרקע בארצות הדמוקרטיה הבורגנית ה„קלאסית“. דעות כאלה היה בהן (ויש בהן) כדי לגרוע מן הערנות כלפי הסכנה הפאשיסטית וכדי להקשות על התגייסות הפרולטריון במאבק נגד הפאשיזם.

כן אפשר להביא מקרים לא-מעטים שבהם הערימו הפיכות פאשיסטיות על הקומוניסטים, ותוכיח דוגמת בולגריה, שבה נקטה הנהגת מפלגתנו עמדה „נייטרלית“, אולם בעצם עמדה אופורטוניסטית, כלפי הפיכת ה-9 ביוני 1923. תנו דעתכם לפולין: הואיל והנהגת המפלגה הקומוניסטית לא העריכה נכונה את הכוחות המניעים של המהפכה הפולנית, לא היה ביכולתה לעמוד במאי 1926 על אופיה הפאשיסטי של הפיכת פילסודסקי, ולכן הזדנבה אחרי המאורעות. או תנו את דעתכם לפינלנד: שם יצאה מפלגתנו מן ההנחה המוטעית, כי הנה מתפתחת פאשיזציה איטית והדרגתית ולא ראתה כי הקבוצה העיקרית של הבורגנות מכינה הפיכה פאשיסטית; אכן הערימה ההפיכה הזאת על המפלגה ועל מעמד-הפועלים.

כאשר הנאציזם כבר היה לתנועת המונים מאיימת בגרמניה, סברו חברים מסוימים, שממשלת בריינינג כבר היתה ממשלת הרודנות הפאשיסטית, והכריזו מתוך רברבנות: „אם יבוא אי-פעם 'הרייך השלישי' של היטלר, הרי שיהיה תשע אמות באדמה, אולם על-פני האדמה ישרור שלטון הפועלים המנצח“.

זמן רב לא התחשבו חברינו הגרמנים כל צרכם ברגש הלאומי הנפגע ובועם ההמונים על „חזות ורסאיי“. הם הקלו ראש בתנודות האיכרים והזעיר-בורגנות. הם איחרו להתוות את תכנית השחרור החב-

רתי והלאומי, וכאשר הציגו אותה, לא השכילו להתאימה לצרכי ההמונים הממשיים ולרמתם. הם גם לא השכילו לחבב אותה באופן מקיף על ההמונים.

במקום לפתח את מאבק ההמונים נגד הפאשיזם כנדרש, הלכו בארצות אחדות והירחרו הרהורי-סרק על אופי הפאשיזם, „באופן כללי“, ובמקום לפנות לפתרון הבעיות הפוליטיות האקטואליות, נהגה המפלגה צרות-אדפקים כיתתית.

חברים, אנחנו מרחיבים את הדיבור על הסיבות לנצחון הפאשיזם; אנחנו מצביעים על האחריות ההיסטורית לתבוסה, שנושאת הסוציאל-דמוקרטיה; אנחנו מציינים גם את שגיאותינו במאבק נגד הפאשיזם; אין אנו עושים זאת מפני רצוננו לחטט בעבר. אין אנו היסטוריונים המתבוננים ממרחק; אנחנו, לוחמי מעמד-הפועלים, מחוייבים להשיב על השאלה המייסרת מיליוני פועלים: האם אפשר למנוע את נצחון הפאשיזם וכיצד? הרינו משיבים למיליוני הפועלים הללו: כן, חברים, אפשר גם אפשר לחסום את הדרך מפני הפאשיזם. הדבר תלוי בנו עצמנו — בפועלים, באיכרים, בכל העמלים!

מגיעת נצחון הפאשיזם תלויה בראש ובראשונה בפעילות הלוחמת של מעמד-הפועלים עצמו, בליכוד כוחותיו בצבא מאוחד, ההודף את מיתקפת ההון והפאשיזם. הפרולטריון, אילו מימש את אחדות המאבק שלו, היה משתק את השפעת הפאשיזם על האיכרות, על הזעיר-בורגנות העירונית, על הנוער ועל האינטלקטואלים, חלקם היה מנטרל וחלקם רוכש.

שנית תלוי הדבר בהימצאותה של מפלגה מהפכנית חזקה, המדריכה בצורה נכונה את מאבק העמלים נגד הפאשיזם. מפלגה, הקוראת באורח שיטתי לפועלים לסגת מפני הפאשיזם ומאפשרת לבורגנות הפאשיסטית לחזק את עמדותיה, מוליכה את הפועלים בהכרח לקראת תבוסה.

שלישית תלוי הדבר במדיניות הנכונה, שנוקט מעמד-הפועלים כלפי האיכרות וכלפי המוני הזעיר-בורגנות העירונית. את פני ההמונים האלה יש לקבל כפי שהם, ולא כפי שמתאווים אנו שיהיו. על ספקותיהם ועל תנודותיהם לא יתגברו אלא תוך כדי מאבק. רק אם ננהג סבלנות בתנודותיהם הבלתי-נמנעות, רק אם יגיש הפרולטריון עזרה פוליטית לשכבות האלה, הן יתעלו לשלב גבוה יותר של תודעה מהפכנית ושל פעילות.

רביעית תלויה מניעת נצחון הפאשיזם בערנות הפרולטריון המהפכני ובביצוע פעולותיו בעוד מועד. בל נניח לפאשיזם שיערים עלינו. בל נפקיד בידו את היוזמה. עלינו להנחית עליו מהלומות מכריעות, בטרם יעלה בידו לקבץ את כוחותיו. בל נניח לו לחזק את עמדותיו. יש לגלות לגביו התנגדות באשר הוא מופיע, על כל צעד ושעל. אסור להניח לו שיכבוש עמדות חדשות, ואכן מנסה הפרולטריון הצרפתי למנוע זאת, ובהצלחה.

אלה הם התנאים העיקריים למניעת התחזקותו של הפאשיזם ועלייתו לשלטון.

הפאשיזם — שלטון אכזרי, אך לא יציב

הדיקטטורה הפאשיסטית של הבורגנות היא שלטון אכזרי, אולם אין היא שלטון יציב. מה הן הסיבות העיקריות לאי-יציבותה של הדיקטטורה הפאשיסטית?

הפאשיזם אמנם גמר אומר לחסל את חילוקי-הדעות ואת הניגודים במחנה הבורגנות, אולם בפועל הוא מחריף ניגודים אלה עוד יותר. הפאשיזם מנסה לכונן את המונופול הפוליטי שלו ומסלק באלימות את שאר המפלגות הפוליטיות. ברם, קיומו של המשטר הקפיטליסטי, קיומם של מעמדות שונים והחרפת הניגודים המעמדיים מביאים בהכרח לידי זעזוע המונופול הפוליטי של הפאשיזם וניתוצו. אין הדבר דומה לברית-המועצות: הדיקטטורה של הפרולטריון מתגשמת בה אף היא על-ידי מפלגת מונופול, אלא שהמונופול הפוליטי הזה עולה בקנה אחד עם טובת מיליוני העמלים ונשען יותר ויותר על בניית חברה ללא-מעמדות. בארץ פאשיסטית אין מפלגת הפאשיסטים מסוגלת לקיים את המונופול בידיה לאורך ימים, משום שאין היא מסוגלת להציב לה כמטרה את חיסול המעמדות והסתירות המעמדיות. היא מבטלת את קיום המפלגות הבורגניות, אולם כמה מן המפלגות הללו מוסיפות להתקיים באורח בלתי-חוקי. המפלגה הקומוניסטית, לעומת-זאת, צועדת קדימה גם במחתרת, מתחשלת ומדריכה את מאבק הפרולטריון נגד הפאשיזם. בדרך זו אין מנוס אלא ניתוח המונופול הפוליטי של הפאשיזם תחת המהלומות של הסתירות המעמדיות.

הדיקטטורה הפאשיסטית איננה יציבה מסיבה נוספת: הניגוד שבין הדמגוגיה האנטי-קפיטליסטית של הפאשיזם לבין מדיניות ההתעשרות

החמסנית ביותר של הבורגנות המונופוליסטית, מקל על חשיפת מהותו המעמדית של הפאשיזם ומביא לזעזוע בסיסו ההמוני ולהיצרותו.

יתר-על-כן, נצחון הפאשיזם מעורר שנאה עזה וזעם בלב ההמונים, מקל על היותם למהפכנים ומעניק דחף אדיר לחזית המאוחדת של הפרולטריון נגד הפאשיזם.

בנקטו מדיניות של לאומנות כלכלית (אוטרקיה) ובהפנות את רוב ההכנסה הלאומית להכנת מלחמה, חותר הפאשיזם תחת כלכלת הארץ כולה ומחריף את המלחמה הכלכלית שבין המדינות הקפיטליסטיות. הוא משווה לסכסוכים, המתחוללים בקרב הבורגנות, אופי של התנגשויות חריפות (ולא אחת אף עקובות מדם), דבר החותר תחת אמון העם ביציבות השלטון הפאשיסטי במדינה. שלטון ממלכתי, הרוצח את חסידיו שלו, כפי שאירע ב-30 ביוני 1934 בגרמניה, שלטון ממלכתי פאשיסטי, שגדו נלחם חלק אחר של הבורגנות הפאשיסטית בנשק ביד (נסיון ההפיכה הנאצי באוסטריה, פעולתן העזה של קבוצות פאשיסטיות נגד ממשלותיהן הפאשיסטיות בפולין, בבלגריה, בפינלנד ובארצות אחרות) — שלטון ממלכתי כזה אינו מסוגל לשמור לאורך ימים על סמכותו בקרב ההמונים הזעיר-בורגניים הרחבים.

על מעמד-הפועלים אמנם להשכיל ולנצל את הסתירות ואת הסכסוכים שבקרב מחנה הבורגנות, אולם בל ישגה באשליה, שהפאשיזם יחסל את עצמו מאליו. הפאשיזם לא יתמוטט מאליו. רק פעילותו המהפכנית של מעמד-הפועלים תסייע לנצל את הסכסוכים, המתהווים בהכרח במחנה הבורגנות, לערעור הדיקטטורה הפאשיסטית ולהבסתה.

בחסלו את שרידי הדמוקרטיה הבורגנית, בהפכו את האלימות הבלתי-מוסווית לשיטת המימשל, מערער הפאשיזם את האשליה ה-דמוקרטיות ואת סמכות החוקיות בקרב המוני העמלים. על אחת כמה וכמה הוא הדין בארצות כגון אוסטריה וספרד, שבהן נאבקו הפועלים נגד הפאשיזם באחוזם בנשק. באוסטריה זיעזע מאבקם רבי-הגבורה של ה"שוצבונד" ושל הקומוניסטים מלכתחילה את יציבות הדיקטטורה הפאשיסטית, וזאת למרות התבוסה. בספרד לא עלה בידי הבורגנות לשים מחסום פאשיסטי בפי העמלים. הקרבות המזוינים שבאוסטריה ובספרד הביאו המונים רחבים יותר ויותר מבני מעמד-הפועלים להכיר בהכרח שבמאבק המעמדי המהפכני.

רק קרתנים מובהקים ומלחכי-פנכה של הבורגנות, כגון התיאורטיקן

הוותיק ביותר של האינטרנציונאל השני, קארל קאוטסקי, מסוגלים להוכיח את הפועלים על פניהם ולהכריז, שמוטב אילו לא אחזו בנשק באוסטריה ובספרד. מה היו פני תנועת-הפועלים כיום באוסטריה ובספרד אילו הדריכו את מעמד-הפועלים של הארצות הללו עצותיהם הבודג-ניות של הקאוטסקים? דמורליזציה עמוקה היתה מתחוללת בשורות מעמד-הפועלים.

"ברם, לא לחינם לומדים העמים בבית-הספר של מלחמת האזר-חים", אומר לנין. "זהו בית-ספר מחמיר, ועם תכנית הלימודים המלאה במגנים בהכרח גם נצחונותיה של מהפכת-הנגד, השתוללותם של ריי-אקציונרים מושבעים, מעשי נקם פראיים שעושה השלטון הישן במתקור-ממים, וכיו"ב. ברם, רק נוקדנים מובהקים וחנוטים מטומטמים מסוגלים לקונן על כך שהעמים עוברים את אסכולת הייסורים הזאת; בית-הספר הזה מלמד את המעמדות המדוכאים לנהל את מלחמת האזרחים, מלמד אותם לנצח במהפכה; הוא מרכז בלב המוני העבדים בני-ימינו אותה השנאה, שהעבדים המופחדים, הקהויים והבערים לעולם נושאים בליבם, אותה השנאה המוליכה את העבדים, משעמדו על הקלון שבעבודתם, לחולל את מעשי הגבורה ההיסטוריים הגדולים ביותר".

כידוע הביא נצחון הפאשיזם בגרמניה בכנפיו גל חדש של מיתקפה פאשיסטית: באוסטריה נזקק דולפוס לפרובוקציה, בספרד שבה מהפכת-הנגד ותקפה את הישגיהם המהפכניים של ההמונים; בפולין הנהיגו רפורמה פאשיסטית של החוקה, ובצרפת ניסו פלוגותיו המזוינות של הפאשיזם לחולל הפיכה בפברואר 1934. ברם, נצחון זה של הפאשיזם והשתוללותו הולידו ברחבי תבל תנועת-נגד של חזית מאוחדת פרול-טרית נגד הפאשיזם. הצחת ה"רייכסטאג", ששימשה אות להתקפה הכללית של הפאשיזם על מעמד-הפועלים, חיסול האיגודים המקצו-עיים ושאר ארגוני הפועלים, אנקות האנטיפאשיסטים שבקעו ממרתפי הקסקרטינים הפאשיסטיים וממחנות-הריכוז — כל אלה ממחי-שים להמונים, לאן הוליכה הפלגנות הריאקציונית של מנהיגי הסוציאל-דמוקרטיה הגרמנית, שדחו את הצעות הקומוניסטים למאבק משותף נגד הפאשיזם התוקף, ומשכנעים אותם בהכרח ללכד את כל כוחות מעמד-הפועלים לצורך מיגור הפאשיזם.

נצחוננו של היטלר העניק דחיפה עזה גם להקמת חזית מאוחדת של מעמד-הפועלים נגד הפאשיזם בצרפת. נצחוננו של היטלר לא זו

בלבד שעורר בלב הפועלים את החשש, שמא יפול בחלקם גורל עמיתיהם הגרמנים, לא זו בלבד שליבה את שנאתם נגד התליינים של אחיהם-למעמד הגרמנים, אלא אף חיזק את נחישות-דעתם שלא להתיר בשום תנאים כי יקרה בארצם אשר קרה למעמד-הפועלים הגרמני.

הדחף האדיר לחזית מאוחדת, שעדים אנו לו בכל הארצות הקפיטליסטיות, מוכיח שלקחי התבוסה לא אבדו והותירו את השפעתם. מעמד-הפועלים מתחיל לפעול בדרך חדשה. היוזמה לארגון חזית מאוחדת שנקטה המפלגה הקומוניסטית, ומסירות-נפשם הבלתי מסויגת של הקומוניסטים, של הפועלים המהפכניים במאבק נגד הפאשיזם העלו עד למאוד את קרנו של האינטרנציונל הקומוניסטי. בו בזמן מעמיק והולך המשבר בתוך האינטרנציונל השני. המשבר הזה בלט ביותר-שאת ואף החמיר בעקבות פשיטת-הרגל של הסוציאלדמוקרטיה הגרמנית. הפועלים הסוציאלדמוקרטים יכולים להיווכח על-ידי הוכחות למכביר, כי גרמניה הפאשיסטית על כל זוועותיה ועל כל הברבריות שלה היא בסופו של דבר, פרי המדיניות הסוציאלדמוקרטית של שיתוף-הפעולה עם הבורגנות. להמונים מתחזור יותר ויותר שאסור ללכת שוב בדרך, שעליה העלו מנהיגי הסוציאלדמוקרטיה את הפרולטריון. מעולם לא שררה בשורות האינטרנציונל השני מחלוקת אידיאולוגית כמו בימינו. תהליך של בידול (דיפרנציאציה) מתארע בקרב כל המפלגות הסוציאלדמוקרטיות. בשורותיהן מתהווים והולכים שני כהנות עיקריים: בצד המחנה הקיים של היסודות הריאקציוניים, המנסים בכל האמצעים לקיים את ברית הסוציאלדמוקרטיה עם הבורגנות ודוחים בשצף-קצף את החזית המאוחדת עם הקומוניסטים, מתחיל להתהוות מחנה היסודות המהפכניים, המפקקים בנכונות מדיניות שיתוף-הפעולה עם הבורגנות, המוצדדים בחזית המאוחדת עם הקומוניסטים ועוברים יותר ויותר לעמדת המאבק המעמדי המהפכני.

מכאן שהפאשיזם, אשר נתהווה כתוצאה מהתפוררות המערכת הקפיטליסטית, פועל בסופו של דבר כגורם המגביר עוד יותר את התפוררותה של מערכת זאת. הפאשיזם, שנטל עליו לשים-קץ למרקסизם ולתנועתו המהפכנית של מעמד-הפועלים, מביא איפוא — מחמת הדיאלקטיקה של החיים ושל המאבק המעמדי — להמשך התפתחותם של הכוחות שנועדו להיות קברניו, קברני הקפיטליזם.

ב. חזית מאוחדת של מעמד-הפועלים נגד הפאשיזם

חברים, מיליוני פועלים ועמלים בארצות הקפיטליסטיות שואלים: איך נמנע מן הפאשיזם לתפוס את השלטון, ואיך אפשר למגר את הפאשיזם לאחר שתפס בשלטון? על כך עונה האינטרנציונל הקומוניסטי: ראשית כל, יש להקים את החזית המאוחדת, יש להבטיח את אחדות הפעולה בכל מפעל, בכל מחוז, בכל ארץ, בעולם כולו. אחדות הפעולה של הפרולטריון בקנה-מידה לאומי כבקנה-מידה בין-לאומי — זהו הנשק האדיר, המצויד את מעמד-הפועלים לא רק בכוח התנוונות מוצלחת, כי-אם גם מכשירו למיתקפת-נגד מוצלחת נגד הפאשיזם, נגד האויב המעמדי.

משמעותה של חזית מאוחדת

כלום אין זה ברור, כי פעולות משותפות של חסידי המפלגות והארגונים של שני האינטרנציונלים — האינטרנציונל הקומוניסטי והאינטרנציונל השני — היו מקילות על ההמונים את הדיפת ההסתערות הפאשיסטית והיו מוסיפות משקל פוליטי למעמד-הפועלים? פעולות משותפות למפלגות שני האינטרנציונלים היו משפיעות לא רק על תומכיהם הנוכחיים, על הקומוניסטים ועל הסוציאליסטים-מקור-טים. הן היו משפיעות השפעה אדירה גם על הפועלים הקאתוליים, האנרכיסטיים והבלתי-מאורגנים, ואף על הללו שנפלו זמנית טרף לדמגוגיה הפאשיסטית. זאת ועוד: החזית המאוחדת האדירה של הפרולטריון היתה משפיעה השפעה כבירה על כל שאר שכבות העמלים, על האיכרים, על הזעירבורגנות העירונית, על האינטלקטואלים. החזית המאוחדת היתה מפייחה בקרב השכבות המתנוודות אמונה בכוחות מעמד-הפועלים.

ברם, אין זה עדיין הכול. הפרולטריון של הארצות האימפריאליסטיות בכוחו לרכוש כבעלי-ברית לא רק את עמלי ארצו, אלא אף את האומות המדוכאות של הקולוניות והקולוניות-למחצה. העובדה שהפרולטריון מפולג בקנה-מידה לאומי ובין-לאומי, שחלקו האחד תומך במדיניות שיתוף-הפעולה עם הבורגנות, וביתר-שאת במשטר הדיכוי שלה בקולוניות ובקולוניות-למחצה, מרחיקה את העמים המדוכאים של הקולוניות והקולוניות-למחצה ממעמד-הפועלים ומחלישה את החזית האנטי-אימפריאליסטית הבין-לאומית. כל צעד לקראת אחדות הפעולה שצועד הפרו-

לטריזן של ארצות המטרופולין האימפריאליסטיות, והמכוון לתמוך בעמי הקולוניות במאבק השחרור שלהם, פירושו גם להפוך את הקולוניות ואת הקולוניות-למחצה לאחת העתודות העיקריות של הפרולטריון העולמי.

לבסוף, בהביאנו בחשבון שאחדות הפעולה הבין-לאומית של הפרולטריון נשענת על עוצמתה הגוברת והולכת של המדינה הפרולטרית, על ארץ הסוציאליזם, על ברית-המועצות, רואים אנחנו איזו פרספקטיבות פותחת הקמת אחדות הפעולה של הפרולטריון בקנה-מידה לאומי ובין-לאומי כאחד.

מן ההכרח הוא לכונן את אחדות הפעולה של כל חלקי מעמד-הפועלים, בלי שים לב להשתייכותם למפלגה זו או לארגון זה, עוד בטרם יתאחד רוב מעמד-הפועלים במאבק למיגור הקפיטליזם ולנצחון המהפכה הפרולטרית.

האם אפשר להגשים אחדות פעולה זו של הפרולטריון בארצות יחידות ובעולם כולו? כן, הדבר אפשרי! והוא אפשרי לאלתר. האינטרנציונל הקומוניסטי אינו מתנה את אחדות-הפעולה בשום תנאים, פרט לתנאי אחד ויחיד, יסודי, המתקבל על דעת כל הפועלים, והוא — שאחדות-הפעולה תהיה מכוונת נגד הפאשיזם, נגד מיתקפת דהון, נגד סכנת המלחמה, נגד האויב המעמדי. זה התנאי שלנו.

הנימוקים העיקריים של שוללי החזית המאוחדת

אילו טענות יכולים לטעון מתנגדי החזית המאוחדת, ואילו טענות הם משמיעים?

„בעיני הקומוניסטים סיסמת החזית המאוחדת איננה אלא תמרון“, אומרים מקצתם. אם אכן כך הוא, אנו משיבים: מדוע לא תחשפו „תמרון קומוניסטי“ זה על-ידי השתתפותכם הכנה בחזית המאוחדת? הרינו מצהירים בגלוי-לב: אנחנו מעוניינים באחדות-הפעולה של מעמד הפועלים, כדי שיתחזק הפרולטריון במאבקו נגד הבורגנות, כדי שאותו פרולטריון, המגן כיום על ענייניו היומיומיים מפני ההון התוקף, מפני הפאשיזם, יהיה מסוגל מחר ליצור את התנאים המוקדמים לשחרורו הסופי.

„הקומוניסטים תוקפים אותנו“, אומרים אחרים. אולם שימער-נא, הרי כבר הכרזנו הכרזת חוזר: לא נתקוף איש, לא יחידים ולא ארגונים ולא מפלגות, המצדדים בחזית המאוחדת של מעמד-הפועלים מול

האויב המעמדי. בו בזמן חובה עלינו — לטובת הפרולטריון ולטובת עניינו — לבקר אותם האישים, הארגונים והמפלגות, העורמים מכשור לים בדרך לאחדות-הפעולה של הפועלים.

„אין אנו יכולים להקים את החזית המאוחדת עם הקומוניסטים, שכן יש להם פרוגרמה אחרת“, אומרים עוד השוללים. אולם, הרי אתם טוענים כי הפרוגרמה שלכם נבדלת מהפרוגרמה של המפלגות הבורגניות, ולמרות זאת הדבר לא הניא אתכם מהשתתפות בקואליציות עם המפלגות הללו ואף אינו מניא אתכם כיום.

„המפלגות הבורגניות-דמוקרטיות הן בעלות-ברית טובות יותר נגד הפאשיזם מן הקומוניסטים“, אומרים שוללי החזית המאוחדת וסניגורי החזית עם הבורגנות. אך מה מלמד הלקח של גרמניה? הלא הקימו הסוציאלי-דמוקרטים בארץ זו גוש עם בעלי-הברית-האלה, „הטובים יותר“. ואיזה פרי הניב הדבר?

„אם נקים חזית מאוחדת עם הקומוניסטים — ייבהלו הזעירבורגנים מפני 'הסכנה האדומה' ויערקו אל הפאשיסטים“, כך שומעים אנו לעתים קרובות. כלום, מאיימת החזית המאוחדת על האיכרים, על הסוחרים הזעירים, על בעלי-המלאכה, על האינטליגנציה העובדת? לא, החזית המאוחדת מאיימת על הבורגנות הגדולה, על אילי-ההון, על היונקרים ועל שאר המנצלים, שמשטרם מביא חורבן על כל השכבות הללו.

„הסוציאלי-דמוקרטיה מצדדת בדמוקרטיה, ואילו הקומוניסטים מצדדים בדיקטטורה, ולכן אין אנו יכולים להקים חזית מאוחדת עם הקומוניסטים“, אומרים כמה וכמה מנהיגים סוציאלי-דמוקרטיים. כלום מצינים אנו לכם כיום חזית מאוחדת במטרה לכונן את הדיקטטורה של הפרולטריון? הרי אין אנו מעלים הצעה כזאת עתה.

„יכירו-נא הקומוניסטים בדמוקרטיה ויפעלו-נא להגנתה, ואז נהיה מוכנים להקים את החזית המאוחדת“. על כך אנו משיבים: אנהנו חסידי הדמוקרטיה הסובייטית, חסידי הדמוקרטיה של העמלים, חסידי הדמוקרטיה העקבית ביותר שבעולם. אך בארצות הקפיטליסטיות אנחנו מגיבים, ואף נגן בעתיד, על כל קורטוב של החירויות הדמוקרטיות-בורגניות, שעליהן מאיימת הריאקציה, שכן מחייבת זאת טובת מאבקו המעמדי של הפרולטריון.

„אולם מה יוסיפו המפלגות הקומוניסטיות הקטנות לחזית מאוחדת כזו, כפי שכבר מגשימה אותה מפלגת העבודה?“ — שואלים למשל,

מנהיגי מפלגת הלייבור בבריטניה. היזכרו-נא, אותו הדבר אמרו מנהיגי הסוציאלידמוקרטיה האוסטרית על המפלגה הקומוניסטית האוסטרית הקטנה. ומה הוכיחו האירועים? לא צדקה הסוציאלידמוקרטיה האוסטרית שבהנהגת אוטו באואר וקארל רנר, כ-אם המפלגה הקומוניסטית האוסטרית הקטנה, שאותתה על הסכנה הפאשיסטית באוסטריה בעוד מועד וקראה לפועלים לצאת במאבק. כל הנסיון של תנועת-הפועלים הוכיח, שהקומוניסטים הינם המנוע לפעילות הלוחמת של הפרולטריון, אפילו חלשים הם יחסית במספר. מלבד-זאת, אסור לשכוח עוד דבר אחד: המפלגות הקומוניסטיות של אוסטריה או של אנגליה — הריהן לא רק רבבות הפועלים, התומכים במפלגות האלה; הן מרכיבים של התנועה הקומוניסטית הבין-לאומית, סקציות של האינטרנציונאל הקומוניסטי, שמפלגתו המוכילה היא מפלגתו של מעמד-הפועלים, שכבר ניצח בשישית העולם.

„אבל לא היה בה, בחזית המאוחדת, כדי למנוע את נצחון הפאשיזם בחבל הסאר“, טוענים מתנגדי החזית המאוחדת. הגיון מוזר לאדונים הללו! בתחילה הם עושים כל שביכולתם, כדי להבטיח את נצחון הפאשיזם, ומשניצח הם שמחים לאיד, משום שהחזית המאוחדת, שהואילו להקים ברגע האחרון ממש, לא הביאה את הפועלים לידי נצחון.

„לו הקימונו חזית מאוחדת עם הקומוניסטים, כי אז היינו צריכים לפרוש מן הקואליציה, והמפלגות הריאקציוניות והפאשיסטיות היו מצטרפות לממשלה“, אומרים המנהיגים הסוציאלידמוקרטיים, המשתתפים בממשלותיהן של ארצות אחדות. יפה. האם לא השתתפה הסוציאלידמוקרטיה הגרמנית בממשלת הקואליציה? כן! האם לא השתתפה הסוציאלידמוקרטיה האוסטרית בממשלה? כן, גם היא! האם לא ישבו הסוציאליסטים הספרדיים בממשלה אחת עם הבורגנות? כן, אף הם! כלום מנעה השתתפות הסוציאלידמוקרטיה בממשלות הקואליציה הבורגניות שבארצות הללו את התקפת הפאשיזם על הפרולטריון? לא, היא לא מנעה אותה. מכאן ברור כשמש, שהשתתפותם של שרים סוציאלידמוקרטיים בממשלה בורגנית איננה חומת-מגן מפני הפאשיזם. „הקומוניסטים פועלים כרודנים, הם רוצים לקבוע ולהכתיב לנו הכל“. לא, איננו קובעים דבר ואיננו מכתיבים דבר. אנחנו רק מגישים את הצעותינו, שהרי משוכנעים אנו שהגשמתן תואמת את טובת העמלים. זוהי לא רק זכותם של כל המופיעים בשם הפועלים, אלא גם

חובתם. אתם מתייראים מפני ה„דיקטטורה“ של הקומוניסטים? הבה נגיש, איפוא, במשותף לפועלים את כל ההצעות — את הצעותיכם ואת הצעותינו — הבה גיוועץ במשותף יחד עם כל הפועלים, ונברור אותן ההצעות. המביאות את מירב התועלת למעמד-הפועלים.

עיניכם הרואות, כי כל הנימוקים לאי-הקמת חזית מאוחדת אינם עומדים בפני הביקורת. אלה הן אמתלאות רעועות מצד מנהיגי הסו-ציאלדמוקרטיה הריאקציוניים, המעדיפים את החזית המאוחדת שלהם עם הבורגנות על-פני חזית מאוחדת של הפרולטריון.

לא, התירוצים האלה לא יצלחו! הפרולטריון הבין-לאומי חזה על בשרו את תוצאות פילוגה של תנועת הפועלים ומשתכנע יותר ויותר, כי החזית המאוחדת, אחדות-הפעולה של הפרולטריון, הן בקנה-מידה לאומי והן בקנה-מידה בין לאומי, הכרחיות הן ואפשריות בהחלט.

תוכן החזית המאוחדת וצורותיה

מה הוא ומה ראוי שיהיה התוכן היסודי של החזית המאוחדת בשלב הנוכחי?

הגנת האינטרסים הכלכליים והפוליטיים המידיים של מעמד-הפועלים והתגוננות מעמד-הפועלים מפני הפאשיזם, מן הדין שיהיו נקודות-המוצא והתוכן היסודי של החזית המאוחדת בכל הארצות הקפיטליסטיות. אל לנו להסתפק בקריאות למאבק למען הדיקטטורה הפרולטרית. עלינו לטבוע סיסמאות ולמצוא צורות מאבק, הנגזרות מהצרכים החיוניים של ההמונים וממידת כושר המאבק שלהם בשלב ההתפתחות הנתון.

עלינו להראות להמונים מה עליהם לעשות כיום, כדי להתגונן מפני החמס הקפיטליסטי והברבריות הפאשיסטית. עלינו לחתור לקראת הקמת חזית מאוחדת רחבה ביותר, באמצעות שיתוף פעולה של ארגוני הפועלים בעלי המגמות השונות, שתכיליתן להגן על האינטרסים החיוניים של המוני העמלים.

פירוש הדבר:

בראש ובראשונה מאבק משותף, שמטרתו באמת ובתמים לגלגל את תוצאות המשבר על כתפי המעמדות השליטים, על כתפי בעלי-ההון ובעלי-הקרקעות, באחת — על כתפי העשירים. שנית, פירוש הדבר מאבק משותף נגד המיתקפה הפאשיסטית על

כל צורותיה, הגנה על הישגי העמלים ועל זכויותיהם ומניעת ביטולן של החירויות הבורגניות-דמוקרטיות.

שלישית, פירוש הדבר מאבק משותף נגד הסכנה הממשמשת ובאה של מלחמה אימפריאליסטית, מאבק שיכביד על הכנת המלחמה. עלינו להכשיר ללא לאות את מעמד-הפועלים לכך שיוכל לשנות במהירות את צורות המאבק ואת שיטותיו, עם שינוי התנאים. ככל שגדלה התנועה וככל שמתחזקת אחדות מעמד-הפועלים, עלינו לצעוד קדימה ולהכין את המעבר מהתגוננות להתקפה על ההון, תוך חתירה לקראת ארגון שביתת ההמונים הפוליטית. תנאי הכרחי לשביתה מעין זו הוא השתתפותם של האגודים-המקצועיים העיקריים בכל ארץ נתונה. מובן שאסור להם, לקומוניסטים, לוותר ולו לרגע קט, על פעילותם העצמאית, שתכליתה הסברה קומוניסטית להמונים, ארגונים וגיוסם. ברם, השואף להוליך את הפועלים אל אחדות-הפעולה, חייב בו-בזמן לחתור לעשיית הסכמים קצרי-טווח וארוכי-טווח לפעולה משותפת עם המפלגות הסוציאל-דמוקרטיות, עם האיגודים המקצועיים הרפורמיסטיים ועם שאר ארגוני העמלים נגד אויביו המעמדיים של הפרולט-ריון. אגב כך יש לתת את עיקר הדעת לארגון פעולות המוניות במקומות השונים, פעולות שמבצעים אותן הארגונים המקומיים על-יסוד הסכמים מקומיים. מצידנו נמלא בנאמנות אחר כל ההסכמים שנעשה עמם, אולם בו בזמן נחשוף ללא-רחם כל חבלה בשיתוף-פעולה מצד אישים או ארגונים הנוטלים חלק בחזית המאוחדת. על כל נסיון להעלות הסכמים על שרטון (ויש להביא בחשבון שייעשו נסיונות כאלה), נגיב בפנייה אל ההמונים תוך המשכת המאבק הבלתי-נלאה להחזרת אחדות הפעולה ששובשה.

מובן, שהגשמתה המוחשית של החזית המאוחדת תלבש בארצות השונות צורות שונות, הכול לפי מצב ארגוני הפועלים ואופים, לפי רמתם הפוליטית, לפי המצב הקונקרטי השורר בכל ארץ, ולפי התמורות בתנועת הפועלים הבין-לאומית, וכו'.

הנה, לדוגמה, צורות אחדות: אחדות-פעולה מתואמת של הפועלים במקרים מוגדרים, שעליהם מסכימים מפעם לפעם, בין שאלה פעולות למען תביעות מסויימות או על-יסוד מצע משותף; פעולות מוסכמות במפעלים יחידים או בענפי תעשייה, בקנה-מינה מקומי, מחוזי, ארצי או בין-לאומי; פעולות מוסכמות לארגון מאבקהם הכלכליים של הפועלים, לביצוע פעולות המוניות פוליטיות, לארגון הגנה עצמית

משותפת מפני התנפלויות פאשיסטיות; פעולות מוסכמות לתמיכה באסירים ובמושפחותיהם, למאבק נגד הריאקציה החברתית; פעולות משותפות להגנת האינטרסים של הנוער והנשים, וכן בתחום הקואופרציה, התרבות, הספורט וכיו"ב.

אין זה די לעשות הסכם לשיתוף פעולה ולהקים ועדות-קשר של המפלגות ושל הארגונים, המשתתפים בחזית המאוחדת (כגון הוועדות שהוקמו בצרפת). הסכם הוא אמצעי-עזר לביצוע פעולות משותפות, אולם כשלעצמו אין הוא עדיין חזית מאוחדת. ועדת-קשר בין הנהגות המפלגה הקומוניסטית והמפלגה הסוציאליסטית, אמנם דרושה, להקלת ביצוען של פעולות משותפות, אולם אין בה עדיין כלל וכלל כדי לפתח את החזית המאוחדת ולהוליך את ההמונים הנרחבים ביותר למאבק נגד הפאשיזם.

על הקומוניסטים ועל כל הפועלים המהפכניים לפעול למען הקמת גופים מעמדיים בלתי-מפלגתיים נבחרים של החזית המאוחדת במפעלים, בקרב המובטלים, ברובעי הפועלים, בקרב „עמך“ שבועיר ובכפר. (בארצות הדיקטטורה הפאשיסטית יורכבו הגופים האלה מן המשתתפים המכובדים ביותר בתנועת החזית המאוחדת). רק בעזרת גופים כאלה מסוגלת החזית המאוחדת להקיף גם את המוני העמלים הבלתי מאורגנים. רק גופים כאלה יכולים לתת את חלקם בהגברת היוזמה של ההמונים במאבק נגד מיתקפת ההון, נגד הפאשיזם והריאקציה; רק הם יכולים לתת — על הבסיס הזה — את חלקם ביצירת קאודר נרחב של פעילי החזית המאוחדת ולחנך מאות אלפי בולשביקים בלתי-מפלגתיים בארצות הקפיטליסטיות.

שיתוף הפעולה של הפועלים המאורגנים הן ההתחלה, היסוד. אך אל לנו להסיח את דעתנו מן העובדה שההמונים הבלתי-מאורגנים הם הרוב הגדול בקרב הפועלים. כך, למשל, מסתכם בצרפת מספר הפועלים המאורגנים — הקומוניסטים, הסוציאליסטים, חברי האיגודים המקצועיים השונים — במיליון אחד, בקירוב, ואילו מספרם הכולל של הפועלים מגיע לאחד-עשר מיליון. באנגליה נמנים עם האיגודים המקצועיים ועם המפלגות בעלות המגמות השונות — חמישה מיליונים, בקירוב, ואילו מספרם הכולל של הפועלים הוא 14 מיליון. בארצות-הברית של אמריקה מצויים כחמישה מיליוני פועלים מאורגנים, ואילו כלל הפועלים הוא 38 מיליון. הוא הדין, פחות או יותר, גם בכמה וכמה ארצות אחרות. בזמנים „תקינים“ פורשים ההמונים האלה בעיקרם

מן החיים הפוליטיים. אולם היום מתחילים ההמונים האדירים הללו לבוע יותר ויותר, נמשכים לחיים הפוליטיים, נכנסים אל הזירה הפוליטית.

הקמתם של גופים מעמדיים לא-מפלגתיים היא הצורה המובה ביותר להקמת החזית המאוחדת בקרב ההמונים הנרחבים ביותר, להרחבתה ולחיווקה. גופים אלה אף יהיו המעוז האיתן ביותר נגד כל נסיונות שוללי החזית המאוחדת לשבש את אחדות-הפעולה המתהווה והולכת של מעמד-הפועלים.

על החזית העממית האנטיפאשיסטית

בבואנו לגייס את המוני העמלים למאבק נגד הפאשיזם, מוטלת עלינו משימה חשובה ביותר: עלינו להקים חזית עממית אנטיפאשיסטית נרחבת על-יסוד החזית הפרולטרית המאוחדת. הצלחת כלל מאבקו של הפרולטריון קשורה קשר הדוק בברית המאבק, אשר הפרולטריון כורת עם האיכרים העמלים ועם רוב הזעירבורגנות העירונית, שהרי שתי השכבות האלה הן רוב האוכלוסיה אפילו בארצות התעשייתיות המפותחות.

בשאפו לרכוש לצידו את ההמונים האלה, מנסה הפאשיזם בתעמו-לתו לעמת את המוני העמלים שבעיר ובכפר עם הפרולטריון המהפכני ולהרתיע את הזעירבורגני בדחליל „הסכנה האדומה“. עלינו להפוך את היוצרות ולהראות לאיכרים העמלים, לבעלי-המלאכה ולאינטלי-גנציה העמלה, מקור הסכנה האמיתית מהו: עלינו להמחיש לעיניהם מי מטיל על האיכר את עול המסים וההיטלים, מי סוחט ממנו ריבית-נשך; מי מחזיק באדמות המשובחות ביותר ובכל האוצרות, ומי מנשל את האיכר ואת בני-משפחתו מן הקרקע ומפקיר אותם לאבטלה ולמצוקה. עלינו להמחיש ולהסביר ללא לאות, מי הורס את בעלי-המלאכה ואת העוסקים הזעירים על-ידי הטלת מסים, היטלים, דמי-חכירה גבוהים, וכן על-ידי התחרות שהיא להם ללא-נשוא; ומי משליך את המוני האינטלי-גנציה לזרועות האבטלה.

אולם, בכל אלה אין די.

הדבר היסודי והמכריע לגבי הקמת החזית העממית האנטיפא-שיסטית, הריהו הפעולה הנחרצת של הפרולטריון המהפכני לתמיכה בתביעותיהן של השכבות האלה, ובמיוחד בתביעותיהן של האיכרות העמלה. את התביעות האלה, העולות בקנה אחד עם האינטרסים הבסי-

סיים של הפרולטריון, יש לשלב בתהליך המאבק עם תביעותיו של מעמד-הפועלים.

לצורך הקמת החזית העממית האנטיפאשיסטית, חשוב עד למאוד למצוא את הגישה הנכונה אל אותם הארגונים והמפלגות, שהאיכרות העמלה והמוני הזעירבורגנות העירונית נמנים עמם במספרים גדולים.

בארצות הקפיטליסטיות רוב המפלגות והארגונים האלה, בין שהם פוליטיים ובין שהם כלכליים, עודם מושפעים מן הבורגנות ונשמעים לה. מבחינת הרכבם החברתי אין הארגונים והמפלגות האלה עשויים מיקשה אחת. נמנים עמם איכרים גדולים ועשירים, אולם גם איכרים חסרי-קרקע, בעלי-עסקים גדולים וסוחרים זעירים, זאילו ההנהגה מופקדת בידי הראשונים, בידי סוכני ההון הגדול. דבר זה מחייב אותנו לנקוט גישות שונות כלפי הארגונים האלה ולהתחשב בעובדה, כי המוני חבריהם לעתים אינם מכירים את מהותה הפוליטית האמיתית של הנהגתם. בנסיבות מסוימות יכולים אנחנו לחתור (ואף חייבים לחתור) לרכישת המפלגות והארגונים האלה, או חלקים מהם, לצד החזית העממית האנטיפאשיסטית, וזאת למרות הנהגתם הבורגנית. זהו הדין, למשל, כיום במפלגה הרדיקלית של צרפת; בארצות-הברית — בארגוני הפארמרים השונים; בפולין — ב„סטרוניצטו לודובה“ (מפלגת האיכרים הדמוקרטית, ששיקפה על-פירוב את האינטרסים של שכבות הכפר האמידות); ביוגוסלביה — במפלגת האיכרים הקרואטית; בבולגריה — במפלגת האיכרים; והוא הדין ביוון באגראריסטים. ברם, בלי שים לב לכך, אם אכן קיימים סיכויים לרכוש מפלגות וארגונים כאלה לצד החזית העממית אם לאו, חייבת הטקטיקה שלנו לחתור בכל הנסיבות לקראת צירוף האיכרים הזעירים, בעלי-המלאכה והעוסקים הזעירים אל החזית העממית.

עיניכם רואות, כי שומה עלינו לחדול מלזלזל בארגונים ובמפלגות השונים של האיכרים, של בעלי-המלאכה ושל המוני הזעירבורגנות העירונית ואל לנו להסיח את דעתנו מהם, כפי שאירע אצלנו לא אחת.

שאלות מרכזיות של החזית המאוחדת בארצות שונות

בכל ארץ וארץ מצויות שאלות מרכזיות, שבשלב מסוים מעוררות את ההמונים הרחבים ביותר, שאלות שסביבן יש לפתח את המאבק להקמת חזית מאוחדת. לתפוס את הנקודות המרכזיות האלה, את

הבעיות המרכזיות האלה נכונה — פירושו להבטיח ולזרוז את הקמת החזית המאוחדת.

1) ארצות-הברית

הבה נעיף מבט אל ארץ קפיטליסטית כה חשובה כמו ארצות-הברית של אמריקה. כאן המשבר הניע מיליוני בני-אדם לפעולה. התכנית להבראתו של הקפיטליזם היתה לאין ולאפס. המונים אדירים החלו לפנות עורף למפלגות הבורגנות, וכיום הם עומדים על פרשת-הדרכים.

הפאשיזם האמריקני המתהווה והולך מנסה להפנות את אכזבת ההמונים ואת אי-שביעות-רצונם אל ערוצים פאשיסטיים. אולם, יחוד התפתחותו של הפאשיזם האמריקני טמון בכך, שבשלב הנוכחי הוא מופיע בעיקר כמתנגד לפאשיזם בבחינת זרם „לא-אמריקני“, שיובא מן החוץ. בהבדל מן הפאשיזם הגרמני, שהופיע בסיסמאות נגד החוקה, מנסה הפאשיזם האמריקני להתחזות כמגן החוקה ו„הדמוקרטיה האמריקנית“. אין הוא עדיין בבחינת סכנה בלתי-אמצעית, אולם אם יעלה בידו לחדור לתוך ההמונים, שהתאכזבו מן המפלגות הבורגניות הישנות, הוא עלול להיות לסכנה חמורה כבר בזמן הקרוב ביותר.

ומה צופן בחובו נצחון הפאשיזם בארצות-הברית? להמוני העמלים הוא צופן, כמובן, החמרה חסרת-תקדים של משטר הניצול ואת ניתוצה של תנועת-הפועלים. ואיזו משמעות בין-לאומית היתה נודעת לנצחון כזה של הפאשיזם? כידוע, אין דומה ארצות-הברית להונגריה או פינלנד, לבולגריה או לטווייה. נצחון הפאשיזם בארצות-הברית היה משנה עד למאוד את המצב הבין-לאומי כולו.

כלום מותר לו, לפרולטריון האמריקני, בנסיבות כאלה להסתפק בכך שיארגן רק את האוונגארד בעל התודעה המעמדית שלו, המוכן לעלות על הדרך המהפכנית? לא ולא!

גלוי לעין הוא, כי טובת הפרולטריון מחייבת אותו לנתק אלתר את כל כוחותיו מן המפלגות הקפיטליסטיות. יש למצוא דרכים וצורות מתאימות כדי להבטיח בעוד מועד, לבל יילכדו המוני העמלים הרחבים הממורמרים ברשת הפאשיזם. בהקשר זה עלינו לומר: בתנאי ארצות-הברית עשויה הקמת מפלגת עמלים המונית, „מפלגת-הפועלים והחוו-אים“, להיות צורה הולמת מעין זו. בארצות-הברית תלבש מפלגה כזו צורה ספציפית של החזית העממית ההמונית, שיש להציב מול

מפלגות התאגידים והבנקים ומול הפאשיזם המתעצם והולך. מובן שמפ-
לגה כזו לא תהיה סוציאליסטית ולא קומוניסטית. אך, עליה להיות
מפלגה אנטיפאשיסטית, ואסור שתהא מפלגה אנטיקומוניסטית. מן הדין,
שמצע המפלגה הזאת יהיה מכוון נגד הבנקים, נגד התאגידים והמו-
נופולים, נגד אויביו העיקריים של העם, המתעשרים ממזוקתו. מפלגה
כזו תוכל לעמוד בייעודה רק אם תתמודך בתביעותיו החיוניות ביותר
של מעמד הפועלים, אם תיאבק למען תחיקה סוציאלית אמיתית ולמען
סיוע למובטלים; אם תיאבק לכך שהחוכרים-למחצה¹ הלבנים והשחו-
רים יקבלו אדמה וייפטרו מעול החובות הקשה; אם תיאבק לביטול
חובות החוואים (פארמרים), למען שוויון הכושים, למען תביעות החיי-
לים המשוחררים; אם תגן על האינטרסים של המקצועות החופשיים,
של בעלי-העסקים הזעירים, של בעלי-המלאכה וכיו"ב.

מובן מאליו שמפלגה כזו תיאבק למען שיגור נציגיה אל הרשויות
המקומיות, אל הנציגויות הנבחרות של המדינות היחידות, וכן אל הקונ-
גרס ואל הסנאט.

חברינו בארצות-הברית היטיבו לעשות בנוקטם יוזמה להקמת מפ-
לגה כזו. אולם, עליהם עוד לנקוט צעדים יעילים, כדי שהקמת מפלגה
מעין זו תהיה לעניינם של ההמונים עצמם. בשאלת הקמתה של „מפ-
לגת הפועלים והחוואים“ ובמצעה יש לדון בעצרות-עם המוניות. מן
ההכרח הוא לפתח תנועה נרחבת לצורך הקמת מפלגה כזו ולהתייצב
בראש התנועה הזאת. בשום פנים ואופן אסור להרשות שיוזמת ארגונה
של המפלגה תעבור לידי אותם היסודות, המבקשים לנצל את אי-
שביעות-הרצון של ההמונים משתי המפלגות הבורגניות — המפלגה
הדמוקרטית והמפלגה הרפובליקנית — כדי להקים מפלגה „שלישית“,
מפלגה אנטיקומוניסטית, המכוונת נגד התנועה המהפכנית.

(2) בריטניה הגדולה

בבריטניה נדחק הארגון הפאשיסטי של מוסלי זמנית למעמד נחות,
בעקבות הפעולות ההמוניות של פועלי אנגליה. אבל אף לנו לעצום את
עינינו מפני העובדה, כי הממשלה, המכונה „ממשלה לאומית“, נוקטת
כמה וכמה צעדים ריאקציוניים נגד מעמד הפועלים, היוצרים גם באנ-

1. החוכר-למחצה משלם לבעל הקרקע לא בכסף, כי-אם בחלק מן היבול
(חצי, שליש וכיו').

גליה תנאים, אשר יקלו בשעת הצורך על הבורגנות את המעבר למשטר פאשיסטי.

להיאבק נגד הסכנה הפאשיסטית באנגליה בשלב הנוכחי, פירושו: קודם כול להיאבק נגד „הממשלה הלאומית“, נגד צעדיה הריאקציוניים, נגד מיתקפת ההון, למען ההגנה על תביעות המובטלים, נגד קיצוץ השכר, למען ביטול כל החוקים שבעזרתם מורידה הבורגנות האנגלית את רמת-החיים של ההמונים.

אולם, שנאתו המעמיקה והולכת של מעמד-הפועלים ל„ממשלה הלאומית“ מלכדת המונים נרחבים יותר ויותר סביב הסיסמה: יש להקים ממשלת לייבור חדשה באנגליה. האם מותר להם, לקומוניסטים, להסיח את דעתם מהלך-הרוח הזה של ההמונים הרחבים, שעודם מאמינים בממשלת הלייבור? לא, חברים! עלינו לפלס לנו דרך אל ההמונים האלה. הרינו אומרים להם בגילוי-לב, כפי שאמרה להם הוועידה השלוש-עשרה של המפלגה הקומוניסטית הבריטית: אנחנו, הקומוניסטים, הננו חסידי שלטון הסובייטים, הוא השלטון היחיד המסוגל לשחרר את הפועלים מעול ההון. אולם אתם מעוניינים בממשלת לייבור? נחא. נלחמנו עמכם שכם אחד להבסת „הממשלה הלאומית“ ועודנו נלחמים. הרינו מוכנים לתמוך במאבקכם להקמת ממשלת לייבור חדשה, אף-כי שתי ממשלות הלייבור הקודמות לא עמדו בהבטחות שהבטיחה מפלגת הלייבור לציבור-הפועלים. אין אנו מצפים שהממשלה הזאת תנקוט צעדים סוציאליסטיים, אולם בשם מיליוני פועלים אנו תובעים ממונה שתגן על האינטרסים הפוליטיים והכלכליים הדוחקים ביותר של מעמד-הפועלים ושל כלל העמלים. אנחנו רוצים לדון במשותף בפרוגרמה משותפת על דרישות כאלה ולהגשים אותה אחדות-הפעולה הדרושה לפרולטריון, כדי שיוכל להדוף את המיתקפה הריאקציונית של „הממשלה הלאומית“, את מיתקפת ההון והפאשיזם, ואת ההכנות למלחמה חדשה. חברינו האנגלים מוכנים להופיע על בסיס זה, בעת הבחירות הכלליות הבאות, יחד עם ארגוני מפלגת הלייבור נגד „הממשלה הלאומית“ וגם נגד לוידי ג'ורג', המנסה בדרכו שלו לגרור את ההמונים — לטובת הבורגנות האנגלית — נגד עניין מעמד-הפועלים.

עמדתם זו של הקומוניסטים האנגליים היא נכונה. היא תקל עליהם להקים את החזית המאוחדת של המאבק יחד עם המיליונים, המאורגנים באיגודים המקצועיים האנגליים ובמפלגת הלייבור. בהישארים תמיד

בשורות הראשונות של הפרולטריון הלוחם ובהראותם להמונים את הדרך הנכונה היחידה — דרך המאבק למען מיגורו המהפכני של שלטון הבורגנות והקמת השלטון הסובייטי — אל להם, לקומוניסטים, בבואם להציב את משימותיהם האקטואליות, לנסות ולדלג על אותם השלבים ההכרחיים של תנועת ההמונים, שבמהלכם מתגברים המוני הפועלים על אשליותיהם על-סמך נסיונם העצמי ועוברים לצד הקומוניזם.

(3) צרפת

כידוע, צרפת היא הארץ, שמעמד-הפועלים שלה משמש מופת לכל הפרולטריון הבין-לאומי, כיצד לנהל מאבק נגד הפאשיזם. המפלגה הקומוניסטית הצרפתית משמשת מופת לכל סקציות האינטר-נציונל הקומוניסטי כיצד ליישם את טקטיקת החזית המאוחדת, והפועלים הסוציאליסטים משמשים מופת לכך, איזו תרומה חייבים להרים הפועלים הסוציאלדמוקרטיים של שאר הארצות הקפיטליסטיות למאבק נגד הפאשיזם.

עצומה היא משמעות ההפגנה האנטיפאשיסטית בת חצי-מיליון המשתתפים, שהתקיימה בפאריס ב-14 ביולי 1935, וההפגנות הרבות שצעדו בשאר ערי צרפת.

אין זו עוד תנועת „החזית המאוחדת” של הפועלים בלבד, כי-אם ראשיתה של „חזית עממית” כללית נגד הפאשיזם בצרפת. תנועה זאת של חזית מאוחדת מגבירה את אמון מעמד-הפועלים בכוחותיו שלו, מחזקת את תודעתו בדבר התפקיד המנהיג, שהוא ממלא כלפי האיכרים, הזעירבורגנות העירונית והאינטליגנציה: היא מרחיבה את השפעת המפלגה הקומוניסטית על המוני הפועלים, ובכך היא מחזקת את הפרולטריון במאבקו נגד הפאשיזם. התנועה הזאת מגייסת בעוד מועד את ערנות ההמונים לגבי הסכנה הפאשיסטית. היא תהיה מופת מלהיב לפיתוח המאבק האנטיפאשיסטי בשאר הארצות הקפיטליסטיות, ותעודד את רוחם של פועלי גרמניה שהכניעה אותם הדיקטטורה הפאשיסטית.

אין ספק שזה נצחון גדול, אולם אין הוא מכריע עדיין את תוצאות המאבק האנטיפאשיסטי. רובו הגדול של העם הצרפתי מתנגד, ללא ספק, לפאשיזם, אולם הבורגנות משכילה לאנוס את רצון העמים בכוח מזוין. הודות לתמיכה הפעילה מצד ההון המונופוליסטי, המטה הכללי של צבא צרפת ומנהיגיה הריאקציוניים של הכנסיה הקתולית — מעוזה

של כל ריאקציה — מוסיפה התנועה הפאשיסטית להתפתח ללא מעצור. עם הארגון הפאשיסטי החזק ביותר, עם אנשי „צלב האש“, נמנים כיום 300,000 אנשים חמושים, וגרעינם — 60,000 קציני מילואים. עמדות חזקות לו במשטרה, במשטרה הכפרית, בצבא, בכל מנגנון המדינה. הבחירות המוניציפליות האחרונות מראות, כי בצרפת מתקדמים לא רק הכוחות המהפכניים, אלא גם כוחות הפאשיזם. אם יעלה בידי הפאשיזם לחדור לתוך המוני האיכרים הרחבים ולהבטיח לעצמו את תמיכת חלק מן הצבא, בעוד החלק האחר גייטרלי — לא יהיה בכוחם של המוני עמלי צרפת למנוע את תפיסת השלטון בידי הפאשיסטים. אל-נא תשכחו, חברים, את חולשתה הארגונית של תנועת הפועלים הצרפתית, המקילה על הצלחת המיתקפה הפאשיסטית. למעמד הפועלים ולכל האנטיפאשיסטים בצרפת אין יסוד לנוח על זרי-דפנה.

לפני אילו משימות עומד מעמד הפועלים הצרפתי ?

ראשית, עליו להקים את החזית המאוחדת — לא רק בתחום הפוליטי, כי-אם גם בתחום הכלכלי, כדי לארגן את המאבק נגד מית-קפת ההון ; ובעזרת הלחץ שלה, לשבור את ההתנגדות לחזית המאוחדת שמפעילה ההנהגה של ברית האיגודים המקצועיים הרפורמיסטיים סה-ו'ה-טה.

שנית, יש להבטיח את הקמת האחדות האיגוד-מקצועית בצרפת : איגודים מקצועיים מאוחדים על בסיס המאבק המעמדי.

שלישית, יש לשלב את המון האיכרים הרחב ואת המוני הזעיר-בורגנות בתנועה האנטיפאשיסטית, ולהקדיש תשומת-לב מיוחדת לדרי-שותיהם הבוערות במצע החזית העממית האנטיפאשיסטית.

רביעית, יש לחזק ארגונית, להוסיף ולהרחיב את התנועה האנטי-פאשיסטית, שכבר התפתחה, על-ידי הקמה נרחבת של גופים נבחרים בלתי-מפלגתיים של „החזית העממית“, שהשפעתם תתפשט על המונים נרחבים יותר מהשפעת מפלגות העמלים וארגוניהם בצרפת כיום.

חמישית, יש להבטיח את פיזורם ופירוק-נשקם של הארגונים ה-פאשיסטיים כארגונים של קושרי-קשר נגד הרפובליקה ושל סוכני היטלר בצרפת.

שישית, יש להבטיח את טיהור מנגנון המדינה, הצבא והמשטרה מאותם הקושרים, המכנינים הפיכה פאשיסטית.

שביעית, יש לפתח את המאבק נגד מנהיגי החבורות הריאקציו-

ביות של הכנסיה הקאתולית, שהם אחד המעוזים החשובים ביותר של הפאשיזם הצרפתי.

שמינית, יש ליצור זיקה בין התנועה האנטיפאשיסטית לבין הצבא, על-ידי ייסוד ועדות להגנת הרפובליקה והחוקה בשורות הצבא, שחודן יהיה מכוון נגד אותם היסודות המבקשים לנצל את הצבא להפיכת אנטי-חוקתית. אסור להניח להם, לכוחות הריאקציה של צרפת, שישימו לאל את החוזה הצרפתי-סובייטי, המגן על עניין השלום מפני תוקפנות הפאשיזם הגרמני.

זאת ועוד: אם תביא התנועה האנטיפאשיסטית בצרפת לידי הקמת ממשלה שתצא למאבק אמיתי נגד הפאשיזם הצרפתי — לא רק להלכה, אלא גם למעשה — ותגשים את מצע תביעותיה של החזית העממית האנטיפאשיסטית, הרי שיהיו הקומוניסטים מוכנים, למרות היותם מת-נגדים מושבעים לכל ממשלה בורגנית ולמרות היותם חסידי שלטון הסובייטים, לתמוך בממשלה מעין זו.

החזית המאוחדת והארגונים ההמוניים הפאשיסטיים

חברים, המאבק להקמת חזית מאוחדת באותן הארצות, שבהן מחוץ-קים הפאשיסטים בשלטון, הוא כנראה הבעיה החשובה ביותר הניצבת לפנינו. מובן, שהמאבק בארצות אלה יוצא לפועל בתנאים הרבה יותר קשים מאשר בארצות שבהן תנועת הפועלים היא לגאלית. עם-זאת, מצויים בארצות הפאשיסטיות כל התנאים המוקדמים לפיתוח חזית עממית אנטיפאשיסטית אמיתית במאבק נגד הדיקטטורה הפאשיסטית, שכן יכולים הפועלים הסוציאלידמוקרטיים, הקאתוליים והאחרים (כמו בגרמניה, לדוגמא) לעמוד באורח בלתי-אמצעי על הצורך לצאת במאבק משותף עם הקומוניסטית נגד הדיקטטורה הפאשיסטית. בקרב השכבות הרחבות של הזעירבורגנות והאיכרות, שכבר טעמו מפירותיו המרים של השלטון הפאשיסטי, גוברות והולכות אי-שביעות-הרצון והאכזבה, ודבר זה מקל על השתלבותן של שכבות אלה בחזית העממית האנטי-פאשיסטית.

בארצות הפאשיסטיות, ובמיוחד בגרמניה ובאיטליה, מקום שם השכיל הפאשיזם להקים לו בסיס המוני וכפה על הפועלים ושאר העמלים להשתתף בארגונו, התפקיד העיקרי הוא לשלב בוריונות את המאבק נגד הדיקטטורה הפאשיסטית מבחוץ עם החתירה תחתיה מבפנים, בתוך הארגונים והגופים ההמוניים הפאשיסטיים. בהתאם לתנאים הקוג-

קרטיים, השוררים בכל אחת מן הארצות הפאשיסטיות, יש לבחון, לסגל וליישם שיטות וצורות מיוחדות, שיש בהן כדי לפורר את הבסיס ההמוני של הפאשיזם במהירות האפשרית ולסלול את הדרך למיגור הדיקטטורה הפאשיסטית. דברים אלה עלינו לבחון, לסגל לעצמנו וליישם, ולא רק לזעוק: „הלאה היטלר!“ ו„הלאה מוסוליני!“ כן, לבחון, לסגל וליישם!

זוהי משימה קשה וסבוכה, מה עוד שקנינו עד כה נסיון מועט מאוד במאבק נגד הדיקטטורה הפאשיסטית. כך, למשל, נאבקים חברינו האיטלקים זה שלוש-עשרה שנה, בקירוב, בתנאי דיקטטורה פאשיסטית, אולם עדיין לא עלה בידם לפתח מאבק המונים ממשי נגד הפאשיזם, ולכן יכלו לסייע, מבחינה זו, לשאר המפלגות הקומוניסטיות שבארצות הפאשיסטיות בנסיון חיובי מועט מאוד.

הקומוניסטים הגרמנים והאיטלקים, הקומוניסטים בארצות פאשיסטיות אחרות וכן חברי הנוער הקומוניסטי היו לפלא בגבורתם. הם הקריבו ועודם מקריבים יום-יום קורבנות קשים. כולנו מרכינים ראש לפני גבורה זאת וקרבנות אלה. אך אין די בגבורה לבדה. יש לשלב גבורה עם עבודה יום-יומית בקרב ההמונים ועם מאבק מוחשי נגד הפאשיזם, אם אומרים להשיג תוצאות ממשיות ביותר. במאבקנו נגד הדיקטטורה הפאשיסטית מסוכן ביותר להמיר את המצוי ברצוי. נקודת-המוצא שלנו צריכה להיות העובדות והמצב הקונקרטי האמיתי.

מה הם פני המציאות כיום, בגרמניה למשל?

מורת-רוחם ואכזבתם הגוברת של ההמונים ממדיניות הדיקטטורה הפאשיסטית לובשת אפילו צורה של שביתות חלקיות ושל פעולות אחרות. למרות כל מאמציו, לא עלה בידי הפאשיזם לכבוש לצידו מבחינה פוליטית את עיקר המוני הפועלים. הוא מאבד אפילו את חסידיו לשעבר, והם אף יאבדו לו יותר ויותר. עם זאת, צריך להיות ברור לנו, כי אותם הפועלים, המשוכנעים באפשרות למגר את הדיקטטורה הפאשיסטית והמוכנים כבר היום להיאבק לכך באורח פעיל, עודם מיעוט, לפי שעה; הרי אלה הם אנו, הקומוניסטים, והחלק המהפכני של הפועלים הסוציאלידמוקרטיים. רוב העמלים, לעומת-זאת, לא עמדו עדיין על האפשרויות והדרכים המציאותיות והקונקרטיות למיגור הדיקטטורה הזאת ועודם ממתנינים לראות איך יפול דבר. עלינו להביא זאת בחשבון בהתוותנו את תפקידינו במאבק נגד הפאשיזם בגרמניה, וכן בבואנו

לחפש, לחקור וליישם את השיטות המיוחדות לערעור הדיקטורה הפאשיסטית בגרמניה ולמיגורה.

אם אומרים אנו להנחית מכה מכאיבה על הדיקטטורה הפאשיסטית, עלינו לגלות את עקב-אכילס שלה. מהי הנקודה הפגיעה ביותר של הדיקטטורה הפאשיסטית? בסיסה החברתי. והוא מגוון ביותר. נמנים עמו מעמדות שונים ושכבות חברתיות שונות. הפאשיזם מתימר להיות נציגם היחיד של כל המעמדות וכל שכבות האוכלוסייה: של בעל בית-החרושת והפועל, של המיליונר והמובטל, של היונקר והאיכר הזעיר, של בעל ההון הגדול ובעל-המלאכה. הוא מעמיד פנים כאילו מגן הוא על טובת כל השכבות הללו, על טובת האומה. אולם, הואיל והפאשיזם הוא הדיקטטורה של הבורגנות הגדולה, אין לו מנוס מלהתנגש עם הבסיס ההמוני החברתי שלו, מה עוד שדווקא בימי הדיקטטורה הפאשיסטית מתבלטים ביותר הניגודים המעמדיים שבין כנופיית אילי ההון לבין רובו הגדול והמכריע של העם.

לא נוכל להוליך את ההמונים אל המאבק המכריע למיגור הדיקטטורה הפאשיסטית אלא אם-כן נשתף את הפועלים — שנכפתה עליהם הכניעה לארגונים הפאשיסטיים או שהצטרפו אליהם מחמת העדר תודעה מעמדית — בתנועות האלמנטריות ביותר להגנת האינטרסים הכל-כליים, הפוליטיים והתרבותיים שלהם. דווקא משום כך מצווים הקומוניסטים לפעול כמגינים הטובים ביותר על האינטרסים היומיומיים של המוני חברי הארגונים הללו; עליהם לזכור, כי ככל שמרבים הפועלים, הנמנים עם הארגונים האלה, לתבוע את זכויותיהם, וככל שהם מגינים על האינטרסים שלהם, הרי הם מתנגשים בהכרח עם הדיקטטורה הפאשיסטית.

על קרקע ההגנה על האינטרסים הדוחקים, הראשוניים ביותר של המוני העמלים בעיר ובכפר, קל יותר, יחסית, למצוא שפה משותפת לא רק עם האנטיפאשיסטים הנאורים, אלא גם עם אותם העמלים, שעודם נוהים אחרי הפאשיזם, אלא שהתאכזבו ממדיניותו, חשים כלפיו מורת-רוח, ממורמרים ומחפשים הזדמנות לתת ביטוי לאי-שביעות-רצונם. בכלל עלינו להבהיר לעצמנו, כי בארצות הדיקטטורה הפאשיסטית חייבת כל הטקטיקה שלנו להיות מכוונת לכך, שלא נדחה מעלינו את תומכי הפאשיזם פשוטי העם, לבל נשוב ונדחוף אותם לזרועות הפאשיזם, להיפך, עלינו להעמיק את התהום הפעורה בין ההנהגה הפאשיסטית לבין המוני החסידים העמלים הפשוטים שהתאכזבו ממנה.

אל ירפו ידינו, חברים, אם האנשים שתגייסו למאבק למען האינטרסים היומיומיים האלה, חושבים עצמם אדישים מבחינה פוליטית או אף חסידי הפאשיזם. הדבר החשוב לנו הוא לשלב אותם בתוך תנועה, שבתחילה אולי אינה צועדת בגלוי תחת דגל המאבק נגד הפאשיזם, אלא שמבחינה אובייקטיבית היא כבר תנועה אנטיפאשיסטית, שהרי היא מציבה המונים אלה בעימות עם הדיקטטורה הפאשיסטית.

הנסיון מלמד אותנו, מה מזיקה ומה מוטעית היא הדעה האומרת כי בארצות הדיקטטורה הפאשיסטית בדרך כלל אי-אפשר להופיע באורח לגאלי או לגאלי-למחצה. לדבוק בעמדה כזו, פירושו לשקוע באפס-מעשה ולוותר על פעולה אמיתית בקרב ההמונים. אמת, משימה קשה וסבוכה היא למצוא צורות ושיטות להופעה לגאלית או לגאלית-למחצה בתנאי הדיקטטורה הפאשיסטית. אבל, כפי שקורה בהרבה תחומים אחרים, באים כאן החיים עצמם ויוזמת ההמונים ומצביעים על הדרך הנכונה. הם כבר סיפקו לנו דוגמאות רבות, ועלינו להכליל את הלקחים וליישמם בדרך מאורגנת ותכליתית.

בהחלטיות גמורה יש לשים-קץ להמעטת ערכה של הפעולה בתוך הארגונים ההמוניים הפאשיסטיים. הן באיטליה, הן בגרמניה והן בארצות אחרות ניסו חברינו להצדיק את הפסיביות שלהם, ולפעמים אף את התנגדותם המפורשת לפעול בארגונים ההמוניים הפאשיסטיים, בכך שהציגו את הפעולה במפעלים כתחליף לפעולה בקרב הארגונים ההמוניים הפאשיסטיים. מכל מקום, במציאות הביאה דווקא הצגת הדברים הסכמאטית הזאת לרפיון, או לאי-עשייה מוחלטת של העבודה הן בארגונים ההמוניים הפאשיסטיים והן במפעלים.

אולם דווקא בארצות הפאשיסטיות חשוב במיוחד שהקומוניסטים יימצאו באשר נמצאים ההמונים. הפאשיזם גזל מן הפועלים את ארגוניהם הלגאליים וכפה עליהם את הארגונים הפאשיסטיים. שם אכן נמצאים ההמונים — אלה מאונס ואלה במידת-מה מרצון. ארגונים המוניים אלה של הפאשיזם יכולים ואף צריכים להיות תחום פעולתנו הלגאלי או הלגאלי-למחצה, התחום שבו אנו מקימים מגעים עם ההמונים. הם יכולים ואף צריכים להיות לנו נקודת-מוצא לגאלית או לגאלית-למחצה בבואנו להגן על האינטרסים היומיומיים של ההמונים. אם אומרים הקומוניסטים לנצל את האפשרויות האלה, עליהם לכבוש בתוך הארגונים ההמוניים הפאשיסטיים עמדות בדרך של בחירות, לקשירת מגעים עם ההמונים, ועליהם להשתחרר אחת ולתמיד מכל המשפטים

הקדומים, האומרים כי פעילות מעין זו אינה יאה לפועל מהפכן ואינה לפי כבודו.

כך, למשל, קיימת בגרמניה מערכת ועדים, המכונה „ועדי הנאמנים“. אולם היכן כתוב כי עלינו להותיר לפאשיסטים את המונופול בתוך הארגונים הללו? כלום אין אנו יכולים לנסות וללכד במפעלים את הפועלים הקומוניסטים, הסוציאלידמוקרטים, הקאתולים ואת שאר הפועלים האנטיפאשיסטים, כדי שימחקו בשעת ההצבעה את שמות סוכניו הגלויים של המעביד מרשימת ה„נאמנים“ וירשמו מועמדים אחרים, הזוכים לאמון הפועלים? הנסיון כבר הוכיח שהדבר אפשרי.

כלום אין הנסיון מלמד אותנו, כי אפשר לתבוע, יחד עם הפועלים הסוציאלידמוקרטים ועם שאר הפועלים הבלתי-מרצים, מאת „ועדי הנאמנים“ הללו שאכן יגנו על האינטרסים של הפועלים?

תנו-נא את דעתכם על „חזית העבודה“ בגרמניה, או על האיגודים המקצועיים הפאשיסטיים באיטליה. כלום אי-אפשר לתבוע שעסקני „חזית העבודה“ ייבחרו ולא ימונו? כלום אי-אפשר לעמוד על כך שהנהגות הסניפים המקומיים ידווחו לחברי הסניפים הללו? כלום אי-אפשר להגיש על-סמך החלטת הסניף תביעות אל המעביד, אל „נאמן העבודה“, אל החלונות הגבוהים של „חזית העבודה“? דבר זה יתכן, אולם בתנאי שהפועלים המהפכניים אכן יפעלו בתוך „חזית העבודה“ ויכבשו בה עמדות.

שיטות פעולה כאלה אפשריות והכרחיות גם בארגונים ההמוניים הפאשיסטיים האחרים: ב„היטלר-יונגנד“ (ארגון הנוער הנאצי), בארגוני הספורט, בארגון „קראפט דורך פרוידה“ („און בעזרת ששון“), בארגון „דופו לאבורו“ („אחרי העבודה“) שבאיטליה, בקואופרטיבים וכיו"ב.

חברים, אתם בוודאי זוכרים את האגדה הקדומה על כיבוש טרויה. טרויה התבצרה מפני הצבא התוקף בחומות בלתי-נכבשות. הצבא התוקף, שסבל אבידות לא-מעטות, לא יכול היה לנחול נצחון אלא משחדר לתוך העיר, אל לב האויב, בעזרת הסוס הטרויאני המפורסם.

נראה לי, שאנו הפועלים המהפכניים, אל לנו להירתע מלנקוט אותה הטקטיקה כלפי אויבנו הפאשיסטי, המתגונן מפני העם בעזרת חומה חיה של חבורת המרצחים שלו.

מי שאינו תופס את ההכרח לנקוט טקטיקה כזו כלפי הפאשיזם, מי שרואה התנהגות כזו כ„משפילה“, אפשר שהוא חבר מצוין, אולם

הריהו — במחילה מכם — פטפטן ולא מהפכן; הוא לא ישכיל להוליך את ההמונים לקראת מיגור הדיקטטורה הפאשיסטית. תנועת ההמונים של החזית המאוחדת, הקמה גם טחוץ לארגונים הפאשיסטיים של גרמניה, של איטליה ושל ארצות אחרות, שבהן נשען הפאשיזם על בסיס המוני, וגם בתוך הארגונים הללו, תנועה שנקודת-המוצא שלה היא ההגנה על הצרכים היסודיים ביותר והמשנה את צורתיה ואת סיסמאות-המאבק שלה, בד בבד עם הרחבת המאבק הזה ועם הגברתו, תנועה כזו תהיה איל-הכרזל, אשר יבקיע את מצודת הדיקטטורה הפאשיסטית, שבעיני רבים נדמית כיום כבלתי-נכבשת.

החזית המאוחדת בארצות שבהן משתתפים הסוציאלידמוקרטים בממשלה

המאבק להקמת חזית מאוחדת מעורר עוד בעיה חשובה מאוד: איך מקימים את החזית המאוחדת בארצות, שבהן ממשלות ממשלות סוציאלידמוקרטיות או ממשלות קואליציה בהשתתפות הסוציאליסטים, כגון בדנמארק, בנורווגיה, בשוודיה, בצ'כוסלובקיה ובבלגיה. שלילתנו המוחלטת את הממשלות הסוציאלידמוקרטיות, את ממשלות ההתפשרות עם הבורגנות, היא מן הנודעות. אף-על-פי-כן אין לנו סבורים, כי קיומה של ממשלה סוציאלידמוקרטית או של קואליציה שמקימה המפלגה הסוציאלידמוקרטית עם מפלגות בורגניות, הוא בבחינת מכשול מוכרע להקמת חזית מאוחדת עם הסוציאלידמוקרטים בשאלות מסוימות. לדעתנו, חזית מאוחדת להגנה על האינטרסים החיוניים של העם העובד ולמאבק נגד הפאשיזם אפשרית והכרחית גם במקרה כזה. מובן מאליו, כי הנהגת הסוציאלידמוקרטיה באותן הארצות, שבהן משתתפת המפלגה הס"ד בממשלה, מגלה את ההתנגדות הנחרצת ביותר לחזית הפרולטרית המאוחדת. זאת אפשר להבין בהחלט, שהרי הם מבקשים להמחיש לעיני הבורגנות, שדווקא הם משכילים לבלום את המוני הפועלים הבלתי-מרוצים היטב יותר וביתר זריזות ולשמור עליהם מפני השפעת הקומוניזם. עצם העובדה, שהשרים הסוציאלידמוקרטיים שוללים את החזית הפרולטרית המאוחדת, אין בה כדי להצדיק במאומה מצב, שבו אין הקומוניסטים כרימים שום תרומה להקמת חזית מאוחדת של הפרולטריון.

בארצות סקנדינביה יש לעתים קרובות שחברינו בוררים להם את קו ההתנגדות המועטה ביותר: הם מגבילים עצמם לתעמולת ההקעה

של הממשלה הסוציאלדמוקרטית. זוהי שגיאה. בדנמארק, למשל, משתתפים המנהיגים הסוציאלדמוקרטיים בממשלה זה עשר שנים, וזה עשר שנים אומרים הקומוניסטים וחוזרים-ואומרים מדי יום ביומו שזו ממשלה בורגנית-קפיטליסטית. אפשר להניח שהתעמולה הזאת ידועה לפועלי דנמארק. העובדה, שהרוב הגדול מצביע לטובת מפלגת השלטון הסוציאלדמוקרטית על-אף-הכול, רק מוכיחה שאין די בהוקעה תעמו-לתית של הממשלה בידי הקומוניסטים; אולם אין היא מוכיחה, שרבבות הפועלים הללו אכן שבעי-רצון הם מכל הצעדים שנוקטים השרים הסוציאלדמוקרטיים. לא, אין הם מרדצים שבעשותה את „הסכם המשבר“ עוזרת הממשלה הסוציאלדמוקרטית לבעלי ההון הגדולים ול-בעלי הקרקעות הגדולים ולא לפועלים ולאכירים העניים. אין הם מרוצים מכך, כי בהתקינה את תקנת ינואר 1933 שללה את זכות השביתה מן הפועלים. אין הם מרוצים מכך שהנהגת הסוציאלדמוקרטיה מתכננת רפורמות בחירות אנטידמוקרטיות מסוכנת (שתגרור את הפחתת מספר המושבים בפרלמנט). מן הסתם, לא אטעה באומרי ש-99 אחוזים מבין פועלי דנמארק אינם רואים בעין יפה צעדים פוליטיים כאלה של הנהגת הסוציאלדמוקרטיה ושריה.

כלום אין הקומוניסטים יכולים לקרוא לאיגודים המקצועיים ול-ארגונים הסוציאלדמוקרטיים של דנמארק לדון בשאלה אקטואלית זו או זו, לחוות את דעתם עליה ולפעול יחד להקמת חזית מאוחדת, כדי להבטיח את מילוי דרישות הפועלים? כשדרשו חברינו הדניים באוק-טובר 1934 מן האיגודים המקצועיים, לצאת חוצץ נגד קיצוץ הסיוע למובטלים ולפעול למען זכויותיהם הדמוקרטיות של האיגודים המק-צועיים, באו כמאה סניפים מקומיים של האיגודים המקצועיים והצטרפו לחזית המאוחדת.

בשוודיה ממשלה סוציאלדמוקרטית נמצאת בשלטון זו הפעם השלי-שית, אולם בפועל ויתרו הקומוניסטים השוודיים זמן רב על הפעלת הטקטיקה של חזית מאוחדת. מדוע? כלום התנגדו לחזית המאוחדת? מובן שלא; עקרונית הם צידדו בחזית המאוחדת, צידדו בה באופן כללי, אולם לא תפסו באיזו הזדמנות אפשר להצליח בהקמת חזית פרולטרית מאוחדת, סביב איזו שאלות ומתוך הגנה על אילו דרישות; הם לא תפסו היכן אפשר לגשת להקמת החזית ואיך. חודשים אחדים קודם לכינון הממשלה הסוציאלדמוקרטית, בימי מסע הבחירות, הציגה המפלגה הסוציאלדמוקרטית מצע ובו כמה וכמה דרישות, שלא היתה

כל מניעה לכלול אותן אף במצעה של החזית הפרולטרית המאוחדת. אזכיר רק סיסמאות אחדות: „נגד דמוי-המכס“, „נגד המויליטריוזיה“, „הקץ לסחבת בעניין הסיוע למוכבטלים“, „יש להבטיח קצבת-זקנה מספקת“, „איסור ארגונים כגון 'מונך-קור' (ארגון פאשיסטי), „קץ לחוקים המעמדיים המכוונים נגד האיגודים המקצועיים, שהמפלגות ה-בורגניות דורשות את חקיקתם“.

מיליון עמלים שוודיים ומעלה הצביעו בשנת 1932 למען הדרישות האלה, שהציגה הסוציאלדמוקרטיה, ובשנת 1933 קידמו בברכה את כינון הממשלה הסוציאלדמוקרטית מתוך תקווה שאכן תקיים נאה את שדרשה נאה. מה יכול היה להיות טבעי יותר במצב הזה ומה היה הולם יותר את משאלות המוני הפועלים, מאשר פניית המפלגה הקומוניסטית אל כל הארגונים הסוציאלדמוקרטיים והאיגודים-מקצועיים לצאת לפעולה משותפת לצורך הגשמת התביעות האלה, שהציגה המפלגה הסוציאלדמוקרטית?

אילו הצליחו לגייס באמת את ההמונים הרחבים להגשמת הצעדים האלה, שתבעה הסוציאלדמוקרטיה עצמה, אילו הצליחו ללכד את ארגוני הפועלים הסוציאלדמוקרטיים והקומוניסטיים בחזית מאוחדת — היה מעמד-הפועלים השוודי יוצא נשכר, בלי ספק. מובן, שהשרים הסוציאלי-דמוקרטיים לא היו ששים לכך, שהרי במקרה כזה היתה הממשלה נאלצת לספק ולו דרישות אחדות. מכל מקום, לא היה קורה אשר קרה בפועל: במקום לבטל את המכסים, העלתה הממשלה מכסים אחדים; במקום להגביל את המיליטריוזם, העלתה את התקציב הצבאי; במקום לדחות את כל החוקים המכוונים נגד האיגודים המקצועיים, הגישה בעצמה הצעת-חוק מעין זו לפרלמנט. למען האמת יש לציין, כי המפלגה הקומוניסטית השוודית אירגנה בהקשר זה מסע המוני מצוין ברוח החזית הפרולטרית המאוחדת והביאה לידי כך, שאפילו הסיעה הסוציאלדמוקרטית בפרלמנט נאלצה להצביע נגד הצעת החוק של הממשלה, ולפי שעה הוא נדחה ברוב דעות.

הקומוניסטים הנורווגיים היטיבו לעשות, בקוראם לארגוני מפלגת-הפועלים לצאת בהפגנות משותפות של האחד במאי ובהציגם כמה תביעות, שחפפו בעיקרן את מצע-הבחירות של מפלגת הפועלים הנורווגית. אף-על-פי שהצעד הזה לקראת חזית מאוחדת לא הוכן כראוי, ואף-כי הנהגת מפלגת-הפועלים הנורווגית יצאה חוצץ נגדו, התקיימו בשלושים מקומות-ישוּב הפגנות בשם החזית המאוחדת.

לפנים חששו קומוניסטים רבים פן יילכדו באופורטוניזם, אם לא יציגו מול כל דרישה חלקית של הסוציאליזם תביעות משלהם רדיקליות כפליים. היתה זו טעות תמימה. כשדרשו הסוציאליזם, למשל, לפרק את הארגונים הפאשיסטיים, כלל לא היה עלינו להוסיף, ולפור גם את המשטרה הממלכתית" (דרישה אשר מן התועלת היה להציגה במצב שונה). תחת זאת עלינו לומר לפועלים הסוציאליזם-טיים: הרינו מוכנים ומזומנים לאמץ לנו את תביעתה זו של מפלגתכם כתביעת החזית הפרולטרית המאוחדת ולהיאבק להגשמתה עד תום. הבה נצא למאבק שכם-אל-שכם!

גם בצ'כוסלובקיה יכול (ואף חייב) כל המעוניין בהקמת החזית המאוחדת של מעמד הפועלים להיאחז בתביעות מסוימות, שמציגים הסוציאליזם והגרמנית והאיגודים המקצועיים הרפורמיסטיים. אם הסוציאליזם תובעת, למשל, המצאת תעסוקה למובטלים וביטול החוקים, המגבילים את המינהל העצמי של הרשויות המקומיות (ואכן היא תובעת זאת החל משנת 1927), הרי שחובה עלינו להמחיש תביעות אלה בכל מחוז ומחוז ולהיאבק להגשמתן בפועל ממש שכם-אל-שכם עם הארגונים הסוציאליזם-טיים. דוגמה אחרת: כאשר המפלגות הסוציאליזם מוקיעות, "באופן כללי" את נושאי הפאשיזם במנגנון המדינה, הרי שחובה עלינו לחשוף בכל מחוז ומחוז את ראשי המדברים הפאשיסטיים המוחשיים ולפעול יחד עם הפועלים הסוציאליזם להרחקתם מן הרשויות הממלכתיות.

בבלגיה הצטרפו מנהיגי מפלגת הפועלים, בראשות אמיל ואנדר-וולדה, לממשלה הקואליציונית. את, "ההצלחה" הזאת נחלו הודות למסע-תעמולה נרחב וממושך למען שתי תביעות עיקריות: א) ביטול תקנות החירום; ב) הגשמת תכנית דה-מאן¹. לשאלה הראשונה נודעת חשיבות מרובה. הממשלה הקודמת התקינה בסך הכל 150 תקנות-חירום ריאקציוניות, המעיקות כעול כבד על שכם העמלים. ביטולן המידי היה אחת הדרישות של מפלגת הפועלים. אולם נשאלת השאלה: האם ביטלה הממשלה החדשה רבות מבין תקנות-החירום האלה? אף לא אחת! היא רק ריככה תקנות-חירום אחדות, כדי לשלם כעין "תשלום סמלי" בעד הבטחותיהם הנדיבות של מנהיגי בלגיה הסוציא-

1. זוהי "תכנית למעבר שלוו אל הסוציאליזם", שחיבר הנדריק דה-מאן (1885—1953) לפי הזמנת המפלגה הס"ד. היא היתה למצע הס"ד ב-1933. לימים שיתף דה-מאן פעולה עם הכובש הנאצי.

ליסטיים (בדומה ל"דולאר הסמלי", שהציעו כמה מעצמות אירופיות לארצות-הברית כהחזר מיליוני הדולארים של חובות המלחמה).
אשר להגשמת תכנית דה-מאן הרברבנית אירעה תפנית, בלתי-צפויה לגמרי להמונים הסוציאלדמוקרטיים: השרים הסוציאליסטיים הכ-ריוו, כי בתחילה יש להתגבר על המשבר הכלכלי וכי יש להגשים רק אותם חלקי תכנית דה-מאן המשפרים את מצבם של בעלי-התעשייה והבנקים; ורק לאחר מכן אפשר יהיה לנקוט צעדים, שתכליתם לשפר את מצב הפועלים. אולם, כמה זמן על הפועלים לחכות לחלקם שלהם ב"רווחה", שמבטיחה להם תכנית דה-מאן? על בנקאי בלגיה הומטר מטר-זהב ממש. הפראנק הבלגי פוחת ב-28 אחוזים; המניפולציה הזאת איפשרה לבנקאים לשלשל לכיסם 4.5 מיליארד פראנק כשלל, על-חשבון השכירים וחסכונותיו של "עמך". האם עולה הדבר בקנה אחד עם תוכנה של תכנית דה-מאן? אם להאמין לנוסח התכנית ככתבה, הריהי מבטיחה כי "יינקטו אמצעי-תגמול נגד תכני המונופולים וזיופי הספרים".

על-סמך תכנית דה-מאן מינתה הממשלה ועדה לפיקוח על הבנקים. ברם, הוועדה מורכבת מבנקאים, שיכולים עתה בשמחה ובלב קל לפקח על עצמם!

תכנית דה-מאן מבטיחה עוד כמה דברים טובים: "קיצור יום העבודה", "קביעת תקן לשכר", "שכר מינימום", "אירגון שיטת ביטוח סוציאלי מקיפה", "שיפור רמת החיים על-ידי בניית שיכונים חדשים" וכיוצא באלה. כל אלה הן תביעות, שאנו, הקומוניסטים, יכולים לתמוך בהן. עלינו לפנות אל ארגוני הפועלים בבלגיה ולומר להם: בעלי-ההון כבר קיבלו די והותר. הבה נדרוש מן השרים הסוציאלדמוקרטיים שיעמדו בדיבורם ויקיימו את ההבטחות שהבטיחו לפועלים. הבה נתלכד בחזית מאוחדת, כדי שנצליח להגן על האינטרסים שלנו. השר ואנדרוולדה, אנחנו תומכים בתביעות לטובת הפועלים, הכלולות במצע שלך, אולם אנחנו מצהירים בגלוי: אנחנו נוהגים כבוד-ראש בתביעות הללו, אנחנו מעוניינים במעשים ולא במלים ריקות, ולכן מלכדים אנחנו מאות-אלפי פועלים למאבק למען דרישות אלה!

בארצות, שבהן מושלות ממשלות סוציאלדמוקרטיות, נוטלים הקומוניסטים תביעות בודדות מתאימות מתוך מצעי המפלגות הסוציאל-דמוקרטיות ואת הבטחות הבחירות של השרים הסוציאלדמוקרטיים כנקודת-מוצא לפעולה משותפת עם הארגונים והמפלגות הסוציאל-

דמוקרטיים. בדרך זו ייקל עליהם לימים לפתח מסע להקמת חזית מאוחדת, על-יסוד דרישות שונות אחרות שהציגו ההמונים, במאבק נגד מיתקפת ההון, נגד הפאשיזם וסכנת המלחמה. יש לתת את הדעת עוד לדבר אחד: הפעולה המשותפת עם הארגונים והמפלגות הסוציאלדמוקרטיים מחייבת את הקומוניסטים למתוח ביקורת רצינית ומנומקת על הסוציאלדמוקרטיזם כאידיאולוגיה ועל הפרקטיקה של שיתוף-הפעולה עם הבורגנות, ולהסביר לפועלים הסוציאלדמוקרטיים ללא לאות ובדרך חברית את תכנית הקומוניזם וסיסמאותיו. לתפקיד הכללי הזה נודעת משמעות מיוחדת באותן הארצות שבהן מושלות ממשלות סוציאלדמוקרטיות.

המאבק למען האחדות האיגוד-המקצועית

חברים, כינון האחדות האיגוד-מקצועית בקנה-מידה ארצי ובין-לאומי מן הדין שתהיה השלב החשוב ביותר בביצור החזית המאוחדת.

המנהיגים הרפורמיסטיים נקטו, כידוע, את טקטיקת הפילוג בחרי-פות יתרה באיגודים המקצועיים. דבר זה אף מובן: על הקרקע הזה זכתה מדיניות שיתוף-הפעולה שלהם עם הבורגנות למיצוי המעשי הבלתי-אמצעי במפעלים, על-חשבון האינטרסים החיוניים של המוני הפועלים. הפרקטיקה הזאת עוררה, כמובן, ביקורת עזה והתנגדות מצד הפועלים המהפכניים שבהנהגת הקומוניסטים. לכן, ניטש המאבק העז ביותר שבין הקומוניזם לבין הרפורמיזם בתחום האיגוד המקצועי.

ככל שהחמיר מצב הקפיטליזם והסתבך, כן נעשתה מדיניות מנהיגי האיגודים המקצועיים הרפורמיסטיים לריאקציונית יותר, וכן נעשו תוקפניים יותר הצעדים שנקטו נגד כל הגורמים האופוזיציוניים בתוך האיגודים המקצועיים. אפילו כינון הדיקטטורה הפאשיסטית בגרמניה ומיתקפת ההון המוגברת בכל הארצות הקפיטליסטיות לא החלישו את התוקפנות הזאת. כלום אין זה אופייני כי בעצם שנת 1933 הופצו באנגליה, בהולנד, בבלגיה ובשוודיה אגרות מתועבות ביותר, בתביעה להוצאת הפועלים המהפכניים והקומוניסטים מן האיגודים המקצועיים? בשנת 1933 פורסם באנגליה גילוי-דעת שאסר על סניפי האיגודים המקצועיים להצטרף לאגודות נגד המלחמה ולארגונים מהפכניים אחרים. היתה זו הפתיחה לאותו „מכתב שחור“ ידוע לשימצה, של „המועצה הכללית של האיגודים המקצועיים“, שכינה כבלתי-חוקי

כל מסגרת איגוד-מקצועית המקבלת לשורותיה צירים,, הקשורים עם ארגונים קומוניסטיים ישירות או בעקיפין". מה נותר עוד לומר על הנהגת האיגודים המקצועיים הגרמניים, שנקטה אמצעי דיכוי מחפיים רים נגד היסודות המהפכניים שבתוך האיגודים המקצועיים?!

אולם, עלינו לבסס את הטקטיקה שלנו לא על עמדתם של מנהיגים יחידים באיגודים המקצועיים הרפורמיסטיים — ויהיו הקשיים שעורמת העמדה הזאת על דרך המאבק המעמדי אשר יהיו — כי-אם בראש ובראשונה על השיקול, היכן נמצאים המזני הפועלים. בהקשר זה עלינו להכריז גלויות: העבודה בתוך האיגודים המקצועיים היא הבעיה הדוח-קת ביותר של כל המפלגות הקומוניסטיות. עלינו לחולל תפנית אמיתית בפעולתנו בקרב האיגודים המקצועיים ולייחס חשיבות מרכזית לשאלת המאבק למען האחדות האיגוד-מקצועית.

רבים מבין חברינו בהתעלמם מהדחף של הפועלים להצטרף לאיגודים המקצועיים, ונוכח קשיי הפעולה בתוך האיגודים המקצועיים הרפורמיסטיים, העדיפו להתחמק מפני התפקיד המסובך הזה. הם דיברו בלי הרף על המשבר הארגוני הפוקד את האיגודים המקצועיים הרפורמיסטיים ועל בריחת הפועלים מן האיגודים המקצועיים, אולם הסיחו את דעתם מן העובדה, כי לאחר נסיגת-מה בראשית המשבר הכל-כלי העולמי, שבו האיגודים המקצועיים וגדלו. ייחודה של התנועה האיגוד-מקצועית התבטא דוקא בכך, שמיתקפת הבורגנות על הזכויות האיגוד-מקצועיות, הנסיונות לסגל את האיגודים המקצועיים אל המשטר, כפי שנעשו בארצות כגון פולין והונגריה, קיצוץ הביטוח הסוציאלי וגזל השכר — כל אלה אילצו את הפועלים להתלכד עוד יותר סביב האיגודים המקצועיים, אף-על-פי שהמנהיגים הרפורמיסטיים של האיגודים המקצועיים מיעטו להתנגד להתקפות. הפועלים התלכדו סביב האיגוד המקצועי משום שרצו (ועודם רוצים) לראות בו את המגן הלוחם על האינטרסים המעמדיים החיוניים שלהם. מכאן העובדה שרוב האיגודים המקצועיים, המסונפים לאינטרנציונל של אמסטרדאם: בצרפת, בצ'כוסלובקיה, בבלגיה, בשוודיה, בהולנד ובשוויצריה, הגדילו את מספר חבריהם בשנים האחרונות. גם אל האיגודים המקצועיים האמריקניים הצטרפו בשנתיים האחרונות הרבה חברים חדשים.

אילו היטיבו החברים הגרמנים לתפוס את תפקיד הפעולה בתוך האיגודים המקצועיים, שעליו דיבר החבר מלמן באזניהם פעמים

רבות, בוודאי היה המצב בתוך האיגודים המקצועיים נוח יותר משהיה בשעת כינון הדיקטטורה הפאשיסטית. בשלהי 1932 השתייכו רק עשרה אחוזים מבין חברי המפלגה אל האיגודים המקצועיים החופשיים, וזאת על-אף העובדה שהקומוניסטים עמדו בראש כמה וכמה שביתות אחרי הוועידה השישית של הקומינטרן. בעתונות כתבו חברינו כי מן ההכרח הוא להקדיש 90 אחוזים של הכוחות לפעולה בתוך האיגודים המקצועיים, אולם בפועל ממש רוכזו כל המאמצים אל „האופוזיציה האיגוד-מקצועית המהפכנית“, וזו שאפה למעשה לבוא במקום האיגודים המקצועיים. ומה קרה אחרי תפיסת השלטון בידי היטלר? במשך שנתיים התנגדו רבים מבין חברינו בעקשנות ובשיטתיות לסיסמה הנכונה בדבר המאבק לשיקום האיגודים המקצועיים החופשיים.

יכול הייתי להביא לפניכם דוגמאות דומות כמעט מכל הארצות הקפיטליסטיות.

אבל, כבר רשמנו לזכותנו ראשיתו של הישג נכבד במאבק למען אחדות האיגודים המקצועיים בארצות אירופה. כוונתי לאוסטריה הקט-נה, שבה הוקם הבסיס לתנועה בלתי-ליגאלית של האיגודים המקצועיים ביוזמת המפלגה הקומוניסטית. אחרי קרבות פברואר 1934 יצאו הסוציאלדמוקרטים, בהנהגת אוטו באואר, בסיסמה: „אי-אפשר לשקם את האיגודים המקצועיים החופשיים אלא לאחר מיגור הפאשיזם“. לעומת-זאת, ניגשו הקומוניסטים להתמודד עם משימת שיקום של האיגודים המקצועיים. כל שלב משלבי העבודה הזאת היה קורטוב מהחזית המאוחדת החיה של הפרולטריון האוסטרי. השיקום המוצלח של האיגודים המקצועיים החופשיים בתנאי מחתרת היה בו משום מהלומה חמורה לפאשיזם. הסוציאלדמוקרטים עמדו על פרשת-דרכים. מקצתם ניסו לשאת-ולתת עם הממשלה, אולם מקצתם הקימו, נוכח הצלחותינו, איגודים מקצועיים בלתי-ליגאליים מקבילים משלהם. אולם, לא היתה אלא דרך אחת: או הכניעה לפאשיזם, או החתירה לקראת אחדות האיגודים המקצועיים מתוך מאבק משותף נגד הפאשיזם. בלחץ ההמונים, החליטה הנהגתם המתנוודת של האיגודים המקצועיים המקבילים, שהקימו מנהיגים לשעבר של האיגודים המקצועיים, להתאחד. כבסיס לאיחוד הזה משמש המאבק הבלתי-מתפשר נגד מיתקפת ההון ונגד הפאשיזם ובעד הבטחת הדמוקרטיה בתוך האיגודים המקצועיים. הרינו מקדמים בברכה את עובדת איחודם של האיגודים המקצועיים; זהו האיחוד הראשון מאז פילוגה הרשמי של תנועת האיגודים המקצוע-

עיים אחרי מלחמת-העולם הראשונה, וממילא נודעת לו משמעות בין-לאומית.

החזית המאוחדת בצרפת שימשה, בלי ספק, דחף כביר להשגת אחדות האיגודים המקצועיים. מנהיגי „קונפדרציית העבודה הכללית“ שיבשו (ועודם משבשים) בכל דרך אפשרית את הגשמת האחדות, בהציגם מול השאלה העיקרית — שאלת המדיניות המעמדית של האיגודים המקצועיים — שאלות בעלות משמעות טפלה, משנית או פורמלית. אחת ההצלחות הוודאיות של המאבק למען אחדות האיגודים המקצועיים היתה הקמתם של איגודים מאוחדים בקנה-מידה מקומי. בקרב פועלי הרכבת, למשל, הקיפו האיגודים האלה כמעט שלושה רבעים של חברי שני האיגודים המקצועיים גם יחד. אנחנו מצדדים בהחלטיות בהחזרת אחדות האיגודים המקצועיים בכל ארץ וברחבי תבל כולה.

אנחנו מצדדים באיגוד מקצועי מאוחד בכל אחד מענפי הייצור. אנחנו דוגלים בפדרציה מאוחדת של האיגודים המקצועיים בכל ארץ וארץ.

אנחנו מצדדים באינטרנציונל מאוחד של האיגודים המקצועיים על-יסוד המאבק המעמדי.

אנחנו דוגלים באיגודים מקצועיים מעמדיים מאוחדים ורואים בהם את אחד המעוזים החשובים ביותר של מעמד הפועלים במאבקו נגד מיתקפת ההון ונגד הפאשיזם. אין אנו מתנים את איחוד האיגודים המקצועיים אלא בתנאי אחד ויחיד: מאבק נגד ההון והפאשיזם והבטחת הדמוקרטיה בתוך האיגודים המקצועיים.

הזמן אינו עומד במקום אחד. בעינינו שאלת אחדות האיגודים המקצועיים בקנה-מידה ארצי ובין-לאומי כאחד היא שאלת התלכדות מעמד-הפועלים באיגודים מקצועיים מאוחדים אדירים, שחודם מכוון נגד האויב המעמדי. הרינו מברכים על ההצעה, שהפנה „האינטרנציונל האדום של האיגודים המקצועיים“ ערב האחד במאי 1935 אל האינטרנציונל הרפורמיסטי (האמסטרדאמי), שידונו במשותף בתנאים, בשיטות ובצורות של איחוד התנועה הבין-לאומית של האיגודים המקצועיים. מנהיגי האינטרנציונל האמסטרדאמי דחו את ההצעה הזאת בתואנה הנדושה, שאחדות תנועת האיגודים המקצועיים לא תיתכן אלא בשורות האינטרנציונל שלהם. ייאמר-נא דרך-אגב, שהאינטרנציונל הזה כולל כמעט אך ורק איגודים מקצועיים של חלק מארצות אירופה.

אולם הקומוניסטים, הפועלים בתוך האיגודים המקצועיים, חייבים להמשיך ללא לאות במאבק למען אחדות התנועה האיגוד-מקצועית. על האיגודים המקצועיים האדומים ועל האינטרנציונל שלהם מוטלת החובה לעשות כל שביכולתם, כדי להחיש את שעת מאבקם המשותף של כל האיגודים המקצועיים נגד מיתקפת ההון ונגד הפאשיזם, ולכונן את אחדותה של התנועה האיגוד-מקצועית על אפס ועל חמתם של המנהיגים הריאקציוניים של אינטרנציונל האיגודים המקצועיים האסמטרדאמי. במאבק זה האיגודים המקצועיים האדומים והאינטרנציונל שלהם ראויים למלוא תמיכתנו.

המלצתנו היא: באותן הארצות, שבהן קיימים איגודים מקצועיים אדומים קטנים, עליהם לחתור להצטרפות אל האיגודים הרפורמיסטיים הגדולים, אלא שעליהם לתבוע את זכותם להבעת דעות חופשית ואת החזרת החברים שהוצאו בעבר. באותן הארצות, שבהן קיימים הן איגודים אדומים גדולים והן איגודים רפורמיסטיים גדולים, אנו ממליצים לכנס ועידות איחוד על-יסוד מצע של מאבק נגד מיתקפת ההון ולמען הבטחת הדמוקרטיה האיגוד-מקצועית.

יש להדגיש בכל לשון של הדגשה, כי פועל קומוניסט או פועל מהפכני, שאינו משתייך אל איגוד מקצועי המוני של מקום עבודתו, שאינו נאבק למען הפיכת האיגוד המקצועי הרפורמיסטי לאיגוד מקצועי מעמדי של ממש, שאינו נאבק למען אחדות התנועה האיגוד מקצועית על יסוד המאבק המעמדי — פועל קומוניסט כזה, פועל מהפכני כזה, אינו ממלא את חובתו הפרולטרית הראשונה במעלה.

החזית המאוחדת והנוער

חברים, כבר הצבעתי על כך, מה חשוב היה שילוב הנוער בארגונים הפאשיסטיים לגבי נצחון הפאשיזם. בדברנו על הנוער, עלינו להכריז בגילויי-הלב: הזנחנו את תפקידנו למשוך את המוני הנוער העובד אל המאבק נגד מיתקפת ההון, נגד הפאשיזם ונגד סכנת המלחמה; בכמה וכמה ארצות הזנחנו את התפקיד הזה. מיעטנו בהערכת חשיבותו הכבירה של הנוער במאבק נגד הפאשיזם. לא תמיד התייחסנו בהבנה אל האינטרסים הכלכליים, הפוליטיים והתרבותיים המיוחדים של הנוער. אף לא הקדשנו את תשומת-הלב הדרושה לחינוכו המהפכני של הנוער. הפאשיזם ניצל בכשרון רב את כל המחדלים האלה; בארצות אחדות, ובמיוחד בגרמניה, היטה חלק ניכר של הנוער אל דרך הנוגדת

את הפרולטריון. עלינו לשוות לנגד עינינו תמיד, שהפאשיזם לוכד את הנוער לא רק בעזרת הרומנטיקה הצבאית. מקצתם הוא מכלכל ומלביש בעוצבותיו הצבאיות, לאחרים הוא מספק תעסוקה. הוא אפילו מייסד מוסדות לנוער, אלה המכונים „מוסדות תרבות“, וכך הוא משתדל לשתול בלב הנוער את האמונה, כי אכן הוא (הפאשיזם) שואף (ואף מסוגל) להעניק להמוני הנוער העובד לחם, לבוש, לימודים ותעסוקה.

בכמה ארצות קפיטליסטיות תנועות ברית הנוער הקומוניסטי שלנו עודן, ברובן, ארגונים כיתתיים, המנותקים מן ההמונים. נקודת-תורפתן העיקרית מתבטאת בכך, שעודן שוקדות על חיקוי המפלגות הקומוניסטיות, צורותיהן ושיטות עבודתן. הן שוכחות כי ברית הנוער הקומוניסטי אינה המפלגה הקומוניסטית של הנוער. הן אינן מתחשבות די צרכן בעובדה, כי בנ"ק היא ארגון בעל תפקידים מיוחדים. את השיטות והצורות של הפעולה, של החינוך ושל המאבק יש להתאים אל רמתו הממשית של הנוער ואל דרישותיו.

חברינו הקומוניסטים הצעירים הראו מופתים בלתי-נשכחים של גבורה במאבק נגד מעשי האלימות הפאשיסטיים ונגד הריאקציה הבורגנית. ברם, הם עודם חסרים את היכולת להיאבק באופן מוחשי ובהתמדה, כדי לחלץ את המוני הנוער מהשפעת האויב. עדות לכך היא ההתנגדות לעבוד בקרב הארגונים ההמוניים הפאשיסטיים, שטרם התגברו עליה, והגישה אל הנוער הסוציאליסטי ואל שאר הנוער הלא-קומוניסטי, שעדיין לא תמיד היא הנכונה.

מובן, שגם המפלגות הקומוניסטיות נושאות במידה רבה באחריות למצב-העניינים הזה, שהרי הן מחויבות להדריך את ברית הנוער הקומוניסטי בעבודתה ולתמוך בה. בעיית הנוער הלא איננה בעיית ברית הנוער הקומוניסטי לבדה. זוהי בעיית התנועה הקומוניסטית כולה. בתחום המאבק על נפש הנוער מצוות המפלגות הקומוניסטיות ובריתות הנוער הקומוניסטי לחולל תפנית אמיתית ונחרצת. התפקיד העיקרי, המוטל על תנועת הנוער הקומוניסטי בארצות הקפיטליסטיות, הוא לצעוד בעוז בדרך הגשמת החזית המאוחדת ובדרך ארגון דור העמלים הצעיר וליכודו. עד כמה מפליגה השפעתם אף של הצעדים הראשונים שנצעדו בכיוון זה על תנועת הנוער המהפכנית — מצביעים המופתים האחרונים של צרפת ושל ארצות-הברית. אך החלו מתמודדים בארצות האלה עם המשימה של הקמת חזית מאוחדת, וכבר הושגו הישגים רבי-משמעות. בהקשר זה מן הראוי לציין את היוזמה המוצלחת, שנקט

„הוועד הפאריסאי נגד המלחמה והפאשיזם“, כדי להבטיח את שיתוף-הפעולה הבין-לאומי של כל ארגוני הנוער הלא-פאשיסטיים.

ההתפתחות המוצלחת הזאת, שחלה באחרונה בתנועת החזית המאוחדת בקרב הנוער, אף מוכיחה, כי אסור ליישם את צורות החזית המאוחדת בקרב הנוער על דרך השיגרה, וכי לא בהכרח הן חייבות להידמות לצורות המקובלות על המפלגות הקומוניסטיות בפרקטיקה שלהן. בריתות הנוער הקומוניסטי חייבות לחתור בכל דרך אפשרית לקראת ליכוד הכוחות של כל ארגוני הנוער הלא-פאשיסטיים ההמוניים, לרבות הקמת גופים משותפים שונים לצורך המאבק נגד הפאשיזם, נגד חוסר הזכויות המחפיר של הנוער ונגד המיליטריזציה שלו, למען זכויותיו הכלכליות והתרבותיות של דור הצעירים החדש; עליהן לגייס לשורות החזית האנטיפאשיסטית את הנוער הזה באשר הוא שם — במפעלים, במחנות העבודה, בלשכות העבודה, בקרקטינים ובציי, בבתי-הספר ובארגוני הספורט והתרבות השונים.

בד בבד עם הרחבת ברית הנוער הקומוניסטי ועם חיוקה חייבים חברינו הקומוניסטים הצעירים לחתור לקראת הקמת התאגדויות אנטי-פאשיסטיות של בריתות הנוער הקומוניסטי והסוציאליסטי, וזאת על-יסוד מצע של המאבק המעמדי.

החזית המאוחדת והנשים

חברים, בעבודה בקרב הנשים העמלות — בקרב הפועלות, המובטלות, האיכרות ועקרות-הבית — זילזול לא פחות מאשר בעבודה בקרב הנוער. בעוד הפאשיזם נוגש בנוער יותר מאשר בכל השאר, הרי הוא משעבד את האשה באכזריות יתרה ובציניות, בספרו ברגשותיה העזים ביותר של האם, של עקרת-הבית, של הפועלת הרווקה, שאיננה בטוחה ביום המחר. הפאשיזם, המתחזה כמיטיב, משליך למשפחה הרעבה נדבה עלובה, ובעשותו כן הוא מנסה להחניק את רגשות המרירות, שמעורר השעבוד המחפיר מצד הפאשיזם, ובמיוחד בלב הנשים העמלות. הוא מגרש את הפועלות מן המפעל. הוא משלח נערות נצרכות אל הכפר ומפקיר אותן בידי האיכרים העשירים ובעלי-הקרקעות הגדולים כשפחות ללא שכר. הוא מבטיח לאשה בית חם אך למעשה, יותר מכל משטר קפיטליסטי אחר הוא דוחף אותה לזנות.

הקומוניסטים, וביתר-שאת הקומוניסטיות שלנו, חייבים לזכור, כי לא תיתכן הצלחה במאבק נגד הפאשיזם ונגד המלחמה, אם לא יטלו

בו חלק המונים נרחבים של נשים. בתעמולה גרידא אין להשיג זאת. עלינו למצוא — אגב התחשבות בכל מצב קונקרטי — את האפשרות לגייס את המוני הנשים העמלות במאבק למען האינטרסים והתביעות החיוניים שלהן, במאבק לדרישות נגד ההתייקרות, למען העלאת השכר על-פי הכלל „שכר שווה בעד עבודה שווה“, נגד הפיטורים ההמוניים, נגד כל צורות האפליה של האשה ושעבודה הפאשיסטי.

במסגרת מאמצינו לשלב את הנשים העמלות בתנועה המהפכנית, בל בירתע אף מהקמת ארגוני נשים נפרדים, כל-אימת שהדבר נחוץ. קיימת דעה קדומה האומרת, כי לטובת המאבק נגד „בדלנות הנשים“ מתנועת העבודה, מן ההכרח הוא לפרק את ארגוני הנשים בארצות הקפיטליסטיות, הפועלים בהדרכת המפלגה הקומוניסטית. דעה קדומה זאת גורמת תכופות נזק חמור.

יש לחפש את הצורות הפשוטות ביותר והגמישות ביותר להקים בהן את המגעים בין ארגוני הנשים האנטיפאשיסטיים והאנטי-מלחמתיים המהפכניים, הסוציאלי-דמוקרטיים והמתקדמים ולכונן את שותפות המאבק שלהם. עלינו להשיג, ויהי מה, שהפועלות והנשים העמלות ייאבקו שכם-אל-שכם עם אחיהן למעמד בחזית המאוחדת של מעמד-הפועלים ובחזית העממית האנטיפאשיסטית.

החזית המאוחדת האנטי-אימפריאליסטית

נוכח השינויים במצב הבין-לאומי ובמצבן הפנימי של כל הארצות הקולוניאליות והקולוניאליות-למחצה, לובשת שאלת הקמתה של החזית המאוחדת האנטי-אימפריאליסטית משמעות יוצאת מן הכלל. בהקימנו חזית מאוחדת נרחבת למאבק אנטי-אימפריאליסטי בקו-לוניות ובקולוניות-למחצה, עלינו להביא בחשבון קודם כל את רב-גוניות התנאים, שבהם מתנהל מאבקם האנטי-אימפריאליסטי של ההמונים, את השוני בבשלות התנועות לשחרור לאומי, את התפקיד שממלא הפרולטריון בתנועות האלה, וכן את השפעת המפלגות הקומוניסטיות על ההמונים הרחבים.

בעייתה של ברזיל נבדלת מבעייתן של הודו, של סין ושל ארצות אחרות.

המפלגה הקומוניסטית של ברזיל, שהניחה — בהקימה את „ברית השחרור הלאומי“ — את המסד הנכון לפיתוחה של חזית מאוחדת

אנטי-אימפריאליסטית, חייבת לעשות כל שביכולתה, כדי להרחיב את החזית הזאת, בעיקר על-ידי קירוב מיליוני האיכרים. עליה לפעול להקמת יחידות של צבא העם המהפכני, המסורות למהפכה בלב ונפש. עליה להטיל את כל כוחה על כף-המאזניים, כדי להעלות לשלטון את „ברית השחרור הלאומי“.

בהודו חייבים הקומוניסטים לתמוך בכל הפעולות ההמוניות האנטי-אימפריאליסטיות, להרחיבן ולהשתתף בהן; אין להוציא מן הכלל הזה אף אותן הפעולות, שבראשן עומדים רפורמיסטים לאומיים. אגב שמירה על עצמאותם הפוליטית והארגונית, עליהם לפעול פעולה נמרצת בתוך הארגונים הנמנים עם „הקונגרס הלאומי“ של הודו ולקדם את גיבושו של אגף מהפכני-לאומי בתוך הארגונים האלה, וזאת כדי לפתח עוד יותר את תנועת השחרור הלאומי של עמי הודו נגד האימפריאליזם הבריטי.

בסין, שבה כבר הביאה התנועה העממית לידי יצירת מחוזות סובייטיים בחלק ניכר של שטח הארץ ולידי התארגנותו של „צבא אדום“ אדיר, באו המיתקפה החמסנית של האימפריאליזם היפאני ובגיי-דתה של ממשלת נאנקין והעמידו בסכנה את קיומו הלאומי של העם הסיני הגדול. המחוזות הסובייטיים הסיניים מופיעים כמוקד מאחד במאבק נגד שעבוד סין ונגד חלוקתה בידי האימפריאליסטים, כמרכז מאחד, שילכד את כל הכוחות האנטי-אימפריאליסטיים במאבק לשחרור לאומי של העם הסיני.

לכן, אנו רואים בעין יפה את היוזמה, שנטלה המפלגה-האחות הקומוניסטית הסינית אמיצת-הלב, כדי להקים חזית מאוחדת נרחבת ביותר נגד האימפריאליזם היפאני ונגד סוכניו הסיניים, חזית מאוחדת עם כל הכוחות המאורגנים בשטחה של סין, המוכנים לצאת במאבק ממשי להצלת ארצם ועמם.

בטוח אני שאביע את רגשותיה ומחשבותיה של ועידתנו כולה בהכרזי: בשם הפרולטריון המהפכני של תבל כולה אנו שולחים לכל הסובייטים של סין, לעם הסיני המהפכני את ברכת האחים הלוהטת שלנו. אנו שולחים את ברכת האחים הלוהטת שלנו לצבא האדום הסיני רב-הגבורה שהתנסה באלפי קרבות. הרינו מבטיחים לעם הסיני, כי מגוי וגמור עמנו לתמוך במאבקו לשחרור מלא מכל השודדים האימפריאליסטיים וסוכניהם הסיניים.

על ממשלת החזית המאוחדת

חברים, בהחלטיות ובאומץ-לב שמנו את פנינו להקמת חזית מאוחדת של מעמד-הפועלים, והרינו מוכנים ומזומנים להמשיך בדרך הזאת בכל העקביות.

אם ישאלו אותנו — אם אנו, הקומוניסטים, תומכים בחזית מאוחדת רק במאבק למילוי דרישות חלקיות, או אם אנו גם מוכנים לשאת באחריות אף שעה שמדובר בכינון ממשלה על בסיס החזית המאוחדת, הרי שנשיב במלוא הכרת אחריותנו: כן, אנו מביאים בחשבון היווצרותה של מצב, שבו כינון ממשלת החזית הפרולטרית המאוחדת או ממשלת החזית העממית האנטיפאשיסטית יהיה לא רק אפשרי, אלא אף הכרחי לטובת הפרולטריון. במקרה כזה נצדד בכינון ממשלה כזו, בלי לפסוח על שתי הסעיפים.

אינני מדבר עתה על ממשלה, שאפשר לכוון אחרי נצחון המהפכה הפרולטרית. כמובן, אין זה מן הנמנע, כי בארץ מסוימת אפשר יהיה לכוון, מייד לאחר מיגורה המהפכני של הבורגנות, ממשלה סובייטית על-יסוד גוש ממשלתי, שמקימה המפלגה הקומוניסטית עם מפלגה מסוימת (או עם אגפה השמאלי), שהשתתפה במהפכה. מפלגתם המנצחת של הבלושיקים הרוסיים צירפה, כידוע, לממשלה אחרי מהפכת אוקטובר גם את נציגי הסוציאל-רבולוציונרים השמאליים. היה זה ייחודה של הממשלה הסובייטית הראשונה אחרי נצחון מהפכת אוקטובר. לא על מקרה כזה אני מדבר עתה, כי-אם על כינונה האפשרי של ממשלת חזית מאוחדת ערב המהפכה הסובייטית, קודם לנצחונה.

ממשלה כזו מה טיבה? ובאיזה מצב היא באה בחשבון?

זוהי בראש ובראשונה ממשלת המאבק נגד הפאשיזם והריאקציה. מן הדין שתהא זו ממשלה, שקמה כתוצאה מתנועת החזית המאוחדת, ממשלה שאינה מגבילה בשום פנים ואופן את פעילותם של המפלגה הקומוניסטית ושל הארגונים ההמוניים של מעמד-הפועלים, אלא אדר-בה — נוקטת צעדים נמרצים נגד אילי ההון הנגד-מהפכניים ונגד סוכניהם הפאשיסטיים.

בהישענה על תנועת החזית המאוחדת הגואת, תפעל המפלגה הקומוניסטית של הארץ הנתונה ברגע המתאים למען כינון ממשלה כזו, וזאת על בסיס מצע אנטיפאשיסטי מוגדר.

באילו נסיבות אובייקטיביות תיתכן ממשלה כזו? על השאלה הזאת אפשר להשיב באופן כללי לגמרי: היא תיתכן בנסיבות של משבר

פוליטי, כאשר לא יוכלו עוד המעמדות השליטים להתגבר על הגאות האדירה של תנועת ההמונים האנטיפאשיסטית. אך זוהי רק הפרספקטיבה הכללית, שבלעדיה כמעט לא ייתכן כינון ממשלת חזית מאוחדת בפועל ממש. רק הימצאותם של תנאים מוקדמים מיוחדים יש בה כדי להעמיד על סדר-היום את כינונה של ממשלה כזו כמשימה פוליטית הכרחית. נראה לי, כי בהקשר הזה ראויים לתשומת-לב מירבית התנאים המוקדמים הבאים:

ראשית — מנגנון המדינה של הבורגנות חייב כבר להיות משובש ומשותק דיו, באופן שאין הבורגנות מסוגלת למנוע את כינונה של ממשלת המאבק נגד הריאקציה והפאשיזם;

שנית — המוני העמלים הנרחבים ביותר, ובמיוחד האיגודים המקצועיים ההמוניים, חייבים להיות במצב של התנגדות תקיפה לפאשיזם ולריאקציה, אבל אינם מוכנים עדיין להתקומם, כדי להיאבק בהנהגת המפלגה הקומוניסטית למען כינון השלטון הסובייטי.

שלישית — הדיפרנציאציה והרדיקליזציה בשורות הסוציאליזמו-קרטיה ובשורות שאר המפלגות, המשתתפות בחזית המאוחדת, חייבות כבר להביא חלקים ניכרים מהן לתבוע נקיטת צעדים בלתי-מתפשרים נגד הפאשיזם ונגד שאר הריאקציונרים, להיאבק יחד עם הקומוניסטים נגד הפאשיזם ולצאת חוצץ בגלוי נגד החלק הריאקציוני שב-מפלגתם שלהם, העוין את הקומוניזם.

מתי תיווצר סיטואציה כזו, שישררו בה התנאים המוקדמים האלה ברמה הדרושה, בפועל ממש, ובאילו ארצות תיווצר — זאת אי-אפשר לחזות מראש. אולם, הואיל ופרספקטיבה כזו אינה יוצאת מכלל אפשרות בשום ארץ קפיטליסטית, הרי שעלינו להביאה בחשבון, להדריך ולהכין לקראתה לא רק את עצמנו, כי-אם גם את מעמדי-הפועלים.

עצם העובדה, שאנו בכלל מעמידים את השאלה הזאת לדיון כיום, קשורה כמובן בהערכתנו את המצב ואת סיכויי ההתפתחות הקרובה, וכן את התעצמותה הממשית של התנועה לחזית מאוחדת, שחלה באח-רונה בכמה וכמה ארצות. עשר שנים ומעלה שרר בארצות הקפיטליסטיות מצב שלא חייב את האינטרבציונל הקומוניסטי להתמודד עם בעיות מעין אלה.

אתם בוודאי זוכרים, חברים, כי בוועידתנו הרביעית (1922) וב-וועידתנו החמישית (1924) נידונה שאלת הסיסמה בדבר ממשלת הפועלים או ממשלת הפועלים והאיכרים. ביסודו של דבר, נסבו העניינים

בתחילה על שאלה מקבילה לשאלה שמציגים אנו כיום. הדיונים סביב השאלה הזאת, שנידונו אז באינטרנציונל הקומוניסטי, ובמיוחד השגיאות הפוליטיות ששגינו, לובשים משמעות גם כיום, אם יש בדעתנו לחדד את ערנותנו כלפי הסכנה לסטות בשאלה הזאת ימינה או „שמאלה“ מן הקו הפולשביסטי. לכן, ברצוני להצביע בקצרה על אחדות מן השגיאות הללו, כדי להסיק את המסקנות המתבקשות מהן לגבי מדיניות העכשווית של מפלגותינו.

קבוצת השגיאות הראשונה נבעה דווקא מכך, שלא נכרך קשר ברור ואיתן בין השאלה של ממשלת-פועלים לבין השאלה, אם שרויה הארץ במשבר פוליטי אם לאו. הדבר איפשר לאופורטוניסטים הימניים לפרש את העניין כך, כאילו יש לחתור לכינונה של ממשלת פועלים, הנתמכת על-ידי המפלגה הקומוניסטית, וזאת בכל מצב שהוא, במצב „גורמלי“, כביכול. הקיצונים מן השמאל, לעומת-זאת, אינם מוכנים להכיר אלא בממשלת-פועלים, שאפשר לכוננה אך ורק בעזרת התקוממות מזוינת, אחרי מיגור הבורגנות. טעו גם אלה וגם אלה. ולכן, כדי למנוע את הישנותן של שגיאות דומות, אנו מדגישים עתה הדגש היטב כל-כך את החובה להתחשב בקפדנות בנסיבות הקונקרטיות ה-מיוחדות של המשבר הפוליטי ושל גאות תנועת ההמונים, שבהן עשוי להתברר, שכינונה של ממשלת החזית המאוחדת אפשרית ואף הכרחית מבחינה פוליטית.

קבוצת השגיאות השנייה מקורה היה בכך ששאלת ממשלת-הפועלים לא נקשרה לשאלת התפתחות תנועת המאבק ההמונית של החזית המאוחדת של הפרולטריון. דבר זה איפשר לאופורטוניסטים הימניים לסלף את הבעיה ולצמצמה לכדי טקטיקה נטולת-עקרונות, האומרת שיש לכונן גוש עם המפלגות הסוציאלדמוקרטיות על בסיס צירופים פרלמנטריים גרידא. לעומת זאת, צעקו הקיצונים מן השמאל: „שום קואליציה עם הסוציאלדמוקרטיה הנגד-מהפכנית!“ בדמותם, ביסודו של דבר, את כל הסוציאלדמוקרטים כנגד-מהפכנים.

טעו גם אלה וגם אלה, ואנו מדגישים כיום, מצד אחד, כי איננו רוצים כלל וכלל „ממשלת פועלים“, שהיא בפשטות ממשלת סוציאל-דמוקרטית מורחבת. אנחנו אפילו מעדיפים לוותר על הכינוי „ממשלת פועלים“, ותחת-זאת אנו מדברים על ממשלת חזית מאוחדת, הנבדלת על-פי מהותה הפוליטית עד למאוד, הנבדלת עקרונית מכל הממשלות הסוציאלדמוקרטיות, תרגילות לכנות את עצמן „ממשלות פועלים“.

הממשלה הסוציאלדמוקרטית היא מכשיר לשיתוף פעולה עם הבורגנות לצורך שימור השיטה הקפיטליסטית, ואילו ממשלת חזית מאוחדת היא מכשיר לשיתוף-הפעולה של אוואנגארד הפרולטריון המהפכני עם מפלגות אנטיפאשיסטיות אחרות לטובת העם העמל כולו, ממשלת המאבק נגד הפאשיזם והריאקציה. ברור ששני אלה נבדלים ביסוד זה מזה.

מצד שני אנו מדגישים, כי שומה עלינו לראות את ההבדל שבין שני המחנות השונים של הסוציאלדמוקרטיה. קיים כאמור, מחנה ריאקציוני של הסוציאלדמוקרטיה, אולם בו בזמן קיים וגדל מחנה הסוציאלדמוקרטים השמאליים (בלי מרכאות כפולות) של הפועלים הנעשים מהפכניים. ההבדל המכריע שביניהם נעוץ, למעשה, בעמדה שהם תופסים לגבי החזית המאוחדת של מעמד-הפועלים. הסוציאלדמוקרטים הריאקציוניים מתנגדים לחזית המאוחדת; הם מטילים דופי בתנועת החזית המאוחדת, מחבלים בה ומפוררים אותה, שכן החזית המאוחדת מסכלת את מדיניותם — מדיניות ההתפשרות עם הבורגנות. הסוציאלדמוקרטים השמאליים מצדדים בחזית המאוחדת; הם מגינים על תנועת החזית המאוחדת, מפתחים ומחזקים אותה. הואיל והתנועה הזאת של חזית מאוחדת היא תנועה לוחמת נגד הפאשיזם והריאקציה, הרי שתהיה המנוע, הדוחף בלי הרף את ממשלת החזית המאוחדת למאבק נגד הבורגנות הריאקציונית. ככל שתתפרס תנועת ההמונים בעוז רב יותר, כן יהיה לאל ידה להעניק לממשלה עוצמה במאבק נגד הריאקציונרים; וככל שיהיה ארגון תנועת ההמונים הזאת מלמטה טוב יותר, ככל שתהיה מקיפה יותר רשת המוסדות המעמדיים הלא-מפלגתיים של החזית המאוחדת כמפעלים, בקרב המובטלים, ברובעי הפועלים, בקרב „עמך“ שבועיר ובכפר — כן תגדל הערובה מפני התנוונות אפשרית של מדיניות ממשלת החזית המאוחדת.

הקבוצה השלישית של דעות מוטעות, שבאו לידי ביטוי בוויכוחים הקודמים, נסבה על מדיניותה המעשית של „ממשלת הפועלים“. הארפורטוניסטים הימניים סברו, כי „ממשלת פועלים“ מצווה לדבוק ב„מסגרת הדמוקרטיה הבורגנית“, ומכאן שאסור לה לנקוט כל צעדים החורגים ממסגרת זו. לעומתם ויתרו, למעשה, הקיצוניים מן השמאל על כל נסיון לכונן ממשלה של חזית מאוחדת.

בשנת 1923 קיבלנו בסקסוניה ובתורינגיה (מחוזות בגרמניה) מושג ברור מן הפרקטיקה האפורטוניסטית-ימנית של „ממשלת פועלים“. הצטרפות הקומוניסטים אל ממשלת סקסוניה, בשותפות עם

הסוציאלידמוקרטים השמאליים (קבוצת צייגנר) כשלעצמה לא היתה טעות. אדרבה, המצב המהפכני, ששרר בגרמניה, הצדיק את הצעד הזה במלואו. אבל, בהשתתפם בממשלה היה על הקומוניסטים לנצל את עמדותיהם בראש ובראשונה לצורך חימוש הפרולטריון. הם לא עשו כן. הם אפילו לא החרימו דירת עשירים אחת, אף-על-פי שמצוקת הדיור היתה חמורה כל-כך, שהרבה משפחות על הנשים והילדים היו נטולות קורת-גג. הם אף לא עשו מאומה כדי לארגן את תנועת ההמונים המהפכנית של הפועלים. בכלל הם התנהגו כמו שרים פרלמנט-ריים רגילים,, במסגרת הדמוקרטיה הבורגנית". היה זה, כידוע, פרי מדיניותם האופורטוניסטית של בראנדלר ועמיתיו לדעה. התוצאה הסופית היתה פשיטת-רגל עמוקה כל-כך, עד כי אפילו כיום משמשת ממשלת סקסוניה דוגמה קלאסית לכך כיצד אסור להם, למהפכנים, להתנהג בהשתתפם בממשלה.

חברים, אנחנו דורשים מדיניות אחרת לגמרי מממשלה של חזית מאוחדת. אנחנו דורשים ממנה להגשים דרישות-יסוד מהפכניות מסוימות, ההולמות את המצב, כגון פיקוח על הייצור, פיקוח על הבנקים, פירוק המשטרה והמרתה במיליצית פועלים מזוינת וכיוצא באלה. לפני חמש-עשרה שנה קרא לנו לנין למקד את כל תשומת-ליבנו אל,,מציאת צורות של מעבר או התקרבות אל המהפכה הפרולטרית". אולי יתברר, כי ממשלת החזית המאוחדת תשמש בכמה ארצות אחת מצורות המעבר החשובות ביותר. הדוקטרינרים ה,,שמאליים" תמיד התעלמו מהנחייה זו של לנין. בהיותם תועמלנים צרי-אופקים, דיברו רק על,,המטרה" ולא נתנו את דעתם אל,,צורות המעבר". לעומתם, ניסו האופורטוניסטים הימניים לבדות איזה,,שלב מעבר דמוקרטי במיוחד", כדי לעורר בלב הפועלים את האשליה בדבר מעבר פרלמנטרי שלוו, המוליך אותם מדיקטטורה אחת אל משניה. גם את,,שלב הביניים" המדומה הזה כינו,,צורת מעבר", ובעשותם כן אפילו הסתמכו על לנין! אך לא היה קשה לגלות את התרמית הזאת: הלא לנין דיבר על צורת מעבר אל,,המהפכה הפרולטרית" וההתקרבות אליה, כלומר על מיגור הדיקטטורה של הבורגנות, ולא על איזושהי צורת מעבר שבין הדיקטטורה הבורגנית לבין הדיקטטורה הפרולטרית.

מדוע ייחס לנין משמעות בלתי-רגילה גדולה כל-כך לצורת המעבר אל המהפכה הפרולטרית? משום שעמד לבגד עיניו,,חוק היסוד של

כל המהפכות הגדולות" האומר, כי התעמולה לבדה אינה יכולה לבוא במקום הנסיון הפוליטי העצמי של ההמונים, כאשר המשימה היא להביא המוני עמלים רחבים באמת אל מחנה חיל-החלוץ המהפכני, והלא הכרח מוחלט הוא, אם אומרים לנצח במאבק על השלטון. בדרך כלל נלכד בשגיאה, "שמאלנית" כל המדמה, כי בפרוץ משבר פוליטי (או מהפכני) די לה, להגהגה הקומוניסטית, שתעלה את סיסמת ההתקוממות המהפכנית וכבר ייענו לה ההמונים הרחבים. לא, אף בשעת משבר כזה אין ההמונים תמיד מוכנים לכך כלל וכלל. דוגמת ספרד הוכיחה לנו זאת. כדי לסייע למיליוני בני-אדם ללמוד מהר, ככל האפשר, מגסונום העצמי מה עליהם לעשות, היכן מצוי המוצא המכריע ואיזו מפלגה ראויה לאמונם — לשם כך דרושות סיסמאות-מעבר וכן, "צורות מיוחדות של המעבר או ההתקרבות אל המהפכה הפרולטרית". כשאין נוהגים כך, עלולים המוני העם הנרחבים ביותר, השבויים באשליות ובמסורות זעירבורגניות-דמוקרטיות, להסס אפילו במצב מהפכני, לפסוח על שתי הסעיפים ולטעות, בלי שימצאו את הדרך אל המהפכה, ולבסוף עלולות לנחות עליהם מהלומות התליינים הפאשיסטיים.

לכן אנו מציינים את האפשרות להקמת ממשלת חזית מאוחדת אנטיפאשיסטית בתנאים של משבר פוליטי. במידה שממשלה כזו אכן תצא במאבק נגד אויבי העם ותעניק חופש פעולה למעמד-הפועלים ולמפלגה הקומוניסטית, הרי אנו, הקומוניסטים, נתמוך בה בכל דרך אפשרית ונלחם כחיילי המהפכה בקו-האש הקדמי ביותר. עם-זאת, אנו אומרים להמונים בכל גילוי-הלב: את הישועה הסופית לא תוכל להביא הממשלה הזאת. אין היא מסוגלת למגר את שלטונם המעמדי של המנצלים, וממילא אין היא מסוגלת לסלק אחת ותמיד את סכנת המהפכה-הנגד הפאשיסטית. מכאן שהכרח הוא להתכונן לקראת המהפכה הסוציאליסטית! שלטון הסובייטים, ורק הוא, יכול להביא את הישועה. בבואנו לבחון את ההתפתחות הנוכחית של המצב הבין-לאומי, נוכחים אנו לדעת שמשבר פוליטי ממשמש ובא בארצות רבות. מכאן האקטואליות הרבה והחשיבות, הנודעות להחלטה ברורה, שתחליט ועידתנו בשאלה של ממשלת החזית המאוחדת.

אם ישכילו מפלגותינו לנצל את האפשרות לכינון ממשלת חזית מאוחדת, לניהול המאבק להקמתה ושליטתה בדרך בולשביסטית לצורך

הפנתם המהפכנית של ההמונים — יהיה בכך משום מטב הצידוק הפוליטי למדיניותנו, על פי הקו של כינון ממשלות החזית המאוחדת.

על המאבק האידיאולוגי נגד הפאשיזם

אחת מנקודות-התורפה החמורות ביותר במאבק האנטיפאשיסטי של מפלגותינו מתבטאת בכך שתגובתן על הדמגוגיה של הפאשיזם היא לקויה ואמית, ועד עצם היום הזה הן מוסיפות לזלזל בשאלות המאבק נגד האידיאולוגיה הפאשיסטית. חברים רבים כלל לא האמינו, כי גוון כה ריאקציוני של האידיאולוגיה הבורגנית כמו זו של הפאשיזם — שלא אחת הוא מגיע באיוולתו לכדי טירוף — יהיה מסוגל לזכות בהשפעה כלשהי על ההמונים. היתה זו שגיאה כבדה. רקבונו של הקפיטליזם חודר אל לב-ליבן של תרבותו והאידיאולוגיה שלו, ומצבם הנואש של המוני העם הרחבים עושה שכבות מסוימות נוחות להידבק בפסולת האידיאולוגית של רקבון זה.

בשום פנים ואופן אסור לנו להקל-ראש בכוח המגיפה האידיאולוגית של הפאשיזם. אדרבה, אנו מצידנו מצווים לפתח מאבק אידיאולוגי נרחב, מבוסס על טעונים בהירים ופופולריים, מצוייד בהבנה ובגישה נכונה אל הייחוד של הפסיכולוגיה הלאומית של המוני העם. הפאשיסטים נוברים בהיסטוריה של כל עם ועם, כדי להתחזות כיורשים וכממשיכים של כל הנשגב וההרואי שבעברו. הם נזקקים לכל דבר, שהיה בו כדי להשפיל את רגשותיו הלאומיים של העם וכדי לפגוע בהם, בתור נשק נגד אויבי הפאשיזם. מאות ספרים יוצאים לאור בגרמניה ותכליתם אחת — לסלף את תולדות העם הגרמני ברוח פאשיסטית. ההיסטוריונים הנציונל-סוציאליסטיים, שמקרוב הופיעו, מנסים לתאר את תולדות גרמניה כך, כאילו — הודות לאיזו „חוקיות היסטורית“ — נמשך כחוט-שני במרוצת 2,000 שנה קו של התפתחות, שהוביל להופעת „מושיע“ לאומי בזירת ההיסטוריה, מין „משיח“ של העם הגרמני, הלא הוא ה„קורפורל“ הידוע ממוצא אוסטרי! הספרים האלה מציגים את האישים הדגולים ביותר בעברו של העם הגרמני כפאשיסטים, ואת תנועות האיכרים הגדולות — כמבשרות ישירות של התנועה הפאשיסטית.

מוסוליני משתדל בדרך מעושה ומאולצת להפיק תועלת מדמות הגיבור של ג'וזפה גאריבאלדי. הפאשיסטים הצרפתים מעלים על נס, כגיבורה שלהם, את הבתולה מאורליאן (ז'אן ד'ארק). הפאשיסטים

האמריקנים פונים אל המסורות של מלחמת העצמאות האמריקנית, אל מסורתם של וושינגטון ולינקולן. הפאשיסטים הבולגרים מנצלים לרעה את התנועה לשחרור לאומי של שנות השבעים (של המאה ה-19), ואת גיבורי התנועה הזאת, ואסיל לבסקי וסטפאן קאראג'ה ואחרים האהובים על העם.

קומוניסטים הסוברים, כי כל אלה אין להם ולא-כלום עם מעמד הפועלים, שאינם עושים מאומה כדי להאיר את עברו של עםם בעיני המוני העמלים, מתוך גאמנות להיסטוריה וברוח מרקסיסטית-לניניסטית, וזאת כדי לקשור את נאבקים הנוכחי אל מסורות עםם המהפכניות שבעבר — קומוניסטים כאלה מפקירים מרצון את כל שהוא בעל ערך בעברה ההיסטורי של האומה לידי הסלפנים הפאשיסטיים, כך שיוכלו לטמטם את המוני העם.

לא, חברים! כל בעיה חשובה של עמנו שלנו היא מענייננו, והי-בוזנה לא רק לבעיות ההווה והעתיד, כי-אם גם לבעיות העבר. אנו, הקומוניסטים, הרי איננו נוקטים מדיניות אקונומיסטית צרת-אופקים. אין אנו עסקנים צרי-מוחין של איגודים מקצועיים ואף לא מנהיגים של גילדות אומנים מימי-הביניים. אנחנו נציגי האינטרסים המעמדיים של המעמד החשוב ביותר, הגדול ביותר בחברה המודרנית — של מעמד הפועלים שנפל בחלקו היעוד לגאול את האנושות ממוראות השיטה הקפיטליסטית, של המעמד, אשר כבר ניער מעליו את עול הקפיטליזם בשיטת כדור-הארץ והיה בה למעמד השליט. אנחנו מגינים על האינטרסים החיוניים של כל שכבות העמלים המנוצלות, כלומר של הרוב המכריע של העם בכל ארץ קפיטליסטית.

אנו, הקומוניסטים, מתנגדים עקרונית וללא פשרות לנציונליזם הבורגני על כל צורותיו. עם-זאת אין אנו חסידי הניחיליזם הלאומי, ולעולם אל לנו להופיע בתור שכאלה. לחנך את הפועלים ואת כל העמלים ברוח האינטרנציונליזם הפרולטרי — זו אחת ממשימות היסוד, המוטלות על כל מפלגה קומוניסטית. אבל כל המדמה שהדבר מתיר לו (או אפילו יש בו כדי להניעו) לצפצף על כל רגשותיהם הלאומיים של המוני העמלים הרחבים, הריהו מרוחק מן הבולשביזם האמיתי כרחוק השמיים מן הארץ: הוא לא הבין דבר בתורת לנין וסטאלין בשאלה הלאומית.

לנין, שתמיד נאבק בהחלטיות ובעקביות נגד הנציונליזם הבורגני, סיפק לנו מופת במאמרו „על גאוותם הלאומית של הווליקורוסים“

(שראה אור ב-1914), כיצד מטפלים בשאלת הרגשות הלאומיים בצורה הנכונה. הוא כתב:

„האם רגש הגאווה הלאומית זר לנו, לפרולטרם הווליקורוסים בעלי התודעה-המעמדית? בוודאי לא! אנחנו אוהבים את לשוננו ואת מולדתנו, אנחנו פועלים יותר מכל השאר כדי להעלות את המוני העמלים (כלומר תשע עשיריות של האוכלוסיה) של המולדת הזאת לדרגת חיים הכרתיים, כדי לעשותם דמוקרטים וסוציאליסטים. אנחנו כואבים יותר מכל השאר לראות ולהרגיש, איזה מעשי-אלימות, איזה דיכוי, איזה עול כופים תלייני הצאר, בעלי האחוזות והקפיטליסטים על מולדתנו היפה. הרינו גאים על כך שמעשי האלימות הללו עוררו התנגדות בקרבנו, בקרב מחנה הווליקורוסים; הרינו גאים שמן המחנה הזה יצאו ראדישצ'ב, הדקאבריסטים ומהפכני ראזנצ'ינצ'י של שנות השבעים; הרינו גאים שמעמד הפועלים הווליקורוסי הקים מפלגת המונים מהפכנית אדירה בשנת 1905...”

„הרינו מלאי רגש של גאווה לאומית, שכן האומה הווליקורוסית הולידה אף היא מעמד מהפכני, הוכיחה אף היא שיש ביכולתה לספק לאנושות מופתים אדירים של המאבק למען החירות ולמען הסוציאליזם, ולא רק פרעות איזמות, שורות של גרדומים, תאי עינויים, מצוקות רעב נוראות והתרפסות רחבת-ממדים לפני הכמרים, הצארים, בעלי-האחוזות והקפיטליסטים.

„הרינו מלאי רגש של גאווה לאומית, ודווקא משום כך אנו שונאים ביתר-שאת את עבר העבדים שלנו... וגם את הווה העבדים שלנו, שבו אתם בעלי-האחוזות מוליכים אותנו — בעזרת בעלי-ההון — אל המלחמה, כדי להחניק את פולין ואת אוקראינה, כדי לדכא את התנועה הדמוקרטית של פרס ושל סין, וכדי לחזק את כנופיית הברנשים רומנוב, בוברנסקי ופורישקביץ', המעטים קלון על גאוותנו הלאומית הווליקורוסית.”

אלה הם דברי לנין על-אודות הגאווה הלאומית.

לדעתי, חברים, לא שגיתי במשפט לייפציג, בהגיבי על נסיון הפאשיסטים להטיל דופי בעם הבולגרי ולכנותו עם ברברי, בצאתי בהגנה על כבודם הלאומי של המוני עמלי העם הבולגרי, הנאבקים במסירות-נפש נגד החמסנים הפאשיסטיים, שהם הברברים והפראים האמיתיים, ובהצהירי שאיני רואה טעם להתבייש בהיותי בולגרי,

אלא אדרבה — שגאוותי על היותי בן למעמד-הפועלים הבולגרי רב-הגבורה.

חברים, על האינטרנציונליזם הפרולטרי „להתאקלם“ (אם אפשר לומר כך) בכל ארץ, אם הוא אומר להכות שורשים עמוקים בקרקע המולדת. הצורות הלאומיות, שלובש המאבק המעמדי הפרולטרי ותנועת-הפועלים בכל ארץ וארץ, אינן סותרות את האינטרנציונליזם. אדרבה, דווקא בצורות האלה אפשר להגן גם על האינטרסים הבין-לאומיים של הפרולטריון.

מובן, כי בכל מקום ובכל הזדמנות חובה עלינו להמחיש לעיני ההמונים ולהוכיח באורה מוחשי, שהגנת כלל האינטרסים הלאומיים משמשת רק תואנה בידי הבורגנות הפאשיסטית, ואילו למעשה היא נוקטת מדיניות של דיכוי עמה וניצולו, מצד אחד, ומדיניות של שדידת עמים אחרים ושעבודם, מצד שני. אך אסור להסתפק בכך. בו בזמן עלינו להוכיח — אם לאור מאבקו של מעמד-הפועלים עצמו, אם לאור פעולותיהן של המפלגות הקומוניסטיות — כי הפרולטריון, המתקומם נגד כל שעבוד ונגד כל דיכוי לאומי, הוא הלוחם האמיתי היחיד למען עצמאות העם ולמען חירותו הלאומית.

טובת המאבק המעמדי, שנאבק הפרולטריון נגד מנצלו ומדכאו ה„לאומיים“, אינה סותרת את טובת העתיד החופשי והמאושר של האומה. אדרבה, המהפכה הסוציאליסטית כמותה כהצלת האומה: היא תסלול לפני האומה את הדרך להתעלות מוגברת. בבנותו כיום את ארגונו המעמדיים ובחזקו את עמדותיו; בהגיננו על החירויות הדמו-קרטיות ועל החופש מפני התנכלות הפאשיזם; בהיאבקו למיגור הקפיטליזם — בעצם כל המעשים האלה נאבק מעמד-הפועלים למען עתיד האומה.

הפרולטריון המהפכני נאבק למען הצלת תרבות העם, למען חילוץ התרבות הזאת מכבלי ההון המונופולי המרקיב והולך, מאויקי הפאשיזם הברברי, האונס את התרבות הזאת. רק המהפכה הפרולטרית מסוגלת למנוע את שקיעת התרבות, מסוגלת להביאה למלוא הפריחה כתרבות עממית, לאומית בצורתה וסוציאליסטית בתוכנה. הוא הדבר המתגשם לנגד עינינו בברית-המועצות.

האינטרנציונליזם הפרולטרי לא זו בלבד שאין הוא סותר את המאבק, שנאבקים עמלי הארצות השונות למען חירותם הלאומית,

החברתית והתרבותית, אלא הוא אף מבטיח לו את התמיכה, ההכרחת במאבק הזה — הודות לסולידריות הפרולטרית האינטרנציונליסטית והודות לאחדות המאבק. אין מעמד-הפועלים של הארצות הקפיט-ליסטיות יכול לנצח אלא בכורתו ברית הדוקה ביותר עם מעמד-הפועלים המנצח של ברית-המועצות הגדולה. רק במאבק משותף עם הפרולטריון בארצות האימפריאליסטיות מסוגלים העמים הקולר-ניאליים והמיעוטים הלאומיים המדוכאים להשיג את שחרורם. המהפכה הפרולטרית לא תוכל לנצח בארצות האימפריאליסטיות, אלא-אם-כן יכרות מעמד-הפועלים בארצות האלה ברית עם התנועה לשחרור לאומי שבקולוניות ובארצות התלויות, שכן מלמד אותנו מרקס: „עם, המדכא את העם הזולת, אינו יכול להיות חופשי“.

הקומוניסטים, בני אומה מדוכאת ותלויה, אינם יכולים להצליח בהתנגדותם לשוביניות, המתגלה בתוך אומתם שלהם, אם אין הם מוכיחים בו בזמן בתנועת ההמונים, שאכן הם נאבקים לשחרור אומתם מעול הזרים. הקומוניסטים בני האומה המדכאת מצידם אינם מסוגלים לחנך את המוני עמלי אומתם ברוח האינטרנציונליזם, אלא-אם-כן הם יוצאים במאבק נחרץ נגד מדיניות הדיכוי של הבורגנות „שלהם“ ולמען מלוא הזכות להגדרה עצמית של האומות, שהבורגנות הזאת משעבדת אותן. אם אין הם נוהגים כך, הם אף אינם מקילים על עמלי האומה המדוכאת להתגבר על משפטיהם הקדומים הנציונליסטיים.

רק אם נופיע ברוח זו, רק אם נשכנע בכל פעולתנו בקרב ההמונים, שמשוחררים אנו במידה שווה הן מן הניהיליזם הלאומי והן מן הנציונליזם הבורגני — רק אז נצליח באמת במאבקנו נגד הדמגו-גיה השובינית של הפאשיסטים.

מכאן תבינו, עד כמה חשוב ליישם בצורה נכונה ומוחשית את המדיניות הלנינית בשאלה הלאומית. זהו תנאי כל יעבור להצלחת מאבקנו נגד השוביניות, שהיא הנשק העיקרי, שבאמצעותו משפיעים הפאשיסטים אידיאולוגית על ההמונים.

ג. חיזוק המפלגות הקומוניסטיות והמאבק למען אחדותו הפוליטית של הפרולטריון

חברים, במאבק להקמת חזית מאוחדת עולה לאין-שיעור החשיבות שנודעת לתפקיד המדריך של המפלגה הקומוניסטית. רק המפלגה הקומוניסטית היא, ביסודו של דבר, היוזמת, המארגנת והכות המניע של החזית המאוחדת של מעמד-הפועלים.

המפלגות הקומוניסטיות לא יצליחו לגייס את המוני העמלים הנרחבים ביותר במאבק נגד מיתקפת ההון ונגד הפאשיזם, אלא אם כן יחזקו את שורותיהן מכל הבחינות, יגלו יוזמה, ינקטו קו מרקסיסטי-לניני וטקטיקה נכונה וגמישה, המתחשבת במצב המוחשי ובהיערכות הכוחות המעמדיים.

גיבוש המפלגות הקומוניסטיות

אין ספק, כי מפלגותינו בארצות הקפיטליסטיות גדלו והתחשלו מאוד בפרק-הזמן שבין הוועידה השישית לבין השביעית. אבל היינו נתפסים לטעות מסוכנת ביותר, לו אמרנו די בכך. ככל שתתרחב החזית המאוחדת של מעמד-הפועלים, כן יתגלו לעינינו תפקידים חדשים ומורכבים וכן נצטרך לפעול למען ביצורן הפוליטי והארגוני של מפלגותינו. החזית המאוחדת של הפרולטריון יוצרת צבא עמלים, והיא יוכל למלא את שליחותו, אם יעמוד בראש הצבא הזה כוח מנהיג, שיראה לו את המטרה ואת הדרך. הכוח המנהיג הזה אינו יכול להיות אלא מפלגה פרולטרית מהפכנית חזקה.

אנחנו, הקומוניסטים, עושים כל שביכולתנו כדי להקים את החזית המאוחדת, אולם אין לנו עושים זאת למען מטרה צרה — רכישת חברים חדשים למפלגות הקומוניסטיות. עם-זאת שומה עלינו לחזק את המפלגות הקומוניסטיות ולהגדיל את מספר חבריהן, דווקא משום שרוצים לנו בכל הרצינות לחזק את החזית המאוחדת. חיזוק המפלגות הקומוניסטיות איננו בבחינת אינטרס מפלגתי צר; הוא לטובת מעמד-הפועלים כולו.

אחדות המפלגות הקומוניסטיות, התלכדותן המהפכנית ונכונותן לקרב — הן נכס בעל ערך עליון, נכס השייך לא רק לנו, כיי-אם למעמד-הפועלים כולו. את נכונותנו לצאת במאבק נגד הפאשיזם יחד עם הארגונים והמפלגות הסוציאלידמוקרטיים אנחנו משלבים (ואף נשלב

בעתיד) עם המאבק הבלתי־מתפשר נגד הסוציאליזם המוקרטוז כאידי-
אולוגיה ופרקטיקה של התפשרות עם הבורגנות, וממילא גם ניאבק
נגד חדירה כלשהי של האידיאולוגיה הזאת אל שורותינו שלנו.
בנקטנו את טקטיקת החזית המאוחדת בעזו ובהחלטיות, נתקלים
אנו במכשולים בתוך שורותינו, ושומה עלינו לסלק אותם מן הדרך
במהירות האפשרית, ויהי־מה.

בעקבות הוועידה השישית של האינטרנציונל הקומוניסטי, התנהל
בקרב כל המפלגות הקומוניסטיות שבארצות הקפיטליסטיות מאבק
מוצלח נגד מנגמת הסתגלותנות האופורטוניסטית לתנאים של ייצוב
קפיטליסטי ונגד כל הידבקות באשליות רפורמיסטיות ולגאליסטייות.
מפלגותינו טיהרו את שורותיהן מכל מיני אופורטוניסטים ימניים, וב-
עשותן כן חיזקו את אחדותן הבולשביסטית ואת נכונותן לקרב.
בהצלחה פחותה נוהלה המערכה נגד הכיתתיות, ויש שלא נוהלה
כלל. הכיתתיות לא התבטאה עוד בצורות פרימיטיביות, גלויות, כמו
בשנים הראשונות לקיום האינטרנציונל הקומוניסטי, אך תחת האצטלה
של הכרה פורמלית בתיזות הבולשביסטיות בלמה את הפיתוח של
מדיניות ההמונים הבולשביסטית. בימינו אין זו עוד „מחלת ילדות“
גרידא, כדברי לנין, כי־אם מידה רעה מושרשת היטב. אם לא נחלץ
ממנה, לא נוכל לעמוד במשימה של הקמת חזית פרולטרית מאוחדת,
של ניתוק ההמונים מעמדות הרפורמיזם וקירובם אל המהפכה.

במצב הנוכחי הכיתתיות, אותה הכיתתיות החכמה־בעיני־עצמה,
כמוגדר בהצעת ההחלטה שלנו, היא המכשילה יותר מכל את מאבקנו
למימוש החזית המאוחדת. זוהי כיתתיות המשתעשעת בצרות־האופ-
קים הדוקטרינרית שלה ובניתוקה מהחיים האמיתיים של ההמונים,
המשתעשעת בשיטות פשטניות לפתרון בעיותיה הסבוכות ביותר של
תנועת הפועלים בדרך של מצוות אנשים מלומדה; זוהי כיתתיות המתיי-
מרת לדעת הכול ומצאת זאת כמיותר ללמוד מן ההמונים ומלקחי תנועת
הפועלים; באחת — זוהי כיתתיות שבעיניה הכול כמשחק ילדים, כפי
שאומרים. הכיתתיות, החכמה־בעיני־עצמה, אינה רוצה לתפוס (ואף
אינה מסוגלת לתפוס) שהנהגת מעמד־הפועלים בידי המפלגה הקו-
מוניסטית לא תושג מאליה.

את תפקיד ההנהגה במאבקי מעמד־הפועלים חייבת המפלגה הקו-
מוניסטית לכבוש לעצמה. דקלומים על תפקידם המנהיג של הקומו-
ניסטים לא יועילו כאן; מלבד־זאת יש לזכות באמון המוני הפועלים,

יש לכבוש את האמון הזה, על-ידי עבודה יומיומית בקרב ההמונים ומדיניות נכונה. הדבר יתכן רק אם אנו, הקומוניסטים, נתחשב ברצינות בעבודתנו הפוליטית ברמה האמיתית של התודעה המעמדית של ההמונים, במידת המהפכנות שלהם, אם נעריך כראוי את המצב הקונקרטי, על יסוד המצוי ולא הרצוי. בסבלנות רבה, צעד בצעד עלינו להקל על ההמונים הרחבים את המעבר לעמדות הקומוניזם. לעולם בל נשכח את דברי לנין, שבהם הזהיר אותנו הוזהר היטב:

„לגבינו חשוב דווקא לבל נראה את הדברים שבעינינו אבד עליהם הכלח, כדברים שאבד עליהם הכלח בעיני המעמד ובעיני ההמונים.”

כלום אין למצוא עדיין בשורותינו דוקטרינרים לא-מעטים כאלה, המריחים שוב ושוב בכל מקום רק סכנות במדיניות החזית המאוחדת? בעיני חברים כאלה עצם קיום החזית המאוחדת בבחינת סכנה הוא. ברם, ה„עקרונות” הכיתתית הזאת איננה אלא חוסר-ישע פוליטי נוכח הקשיים, שמביאה עמה ההנהגה הבלתי-אמצעית של מאבק ההמונים.

הכיתתיות מתבטאת בפרט בהפרזות שבהערכת המהפכנות של ההמונים, בהפרזות בהערכת הקצב של זניחת עמדות הרפורמיזם ובנסיונות לדלג על שלבים קשים ועל משימות מסובכות של התנועה. לא אחת המירו בתחום המעש את השיטות להנהגת ההמונים בשיטות להנהגת קבוצה מפלגתית צרה. מיעטו להעריך את עוצמת הזיקה המסורתית, הקושרת את ההמונים עם ארגוניהם ועם הנהגותיהם, ואם לא ניתקו ההמונים את הזיקה הזאת לאלתר, זכו לטיפול זועף כמו מנהיגיהם הריאקציוניים. את הטקטיקה ואת הסיסמאות הפכו לשיגרה היפה לכל הארצות, ולא התחשבו בייחודו של המצב הקונקרטי בכל ארץ וארץ. התעלמו מן העובדה, כי מי שרוצה לזכות באמון ההמונים חייב להיאבק בקרבם ללא-לאות. הוזנח המאבק למען דרישותיהם החלקיות של הפועלים וכן העבודה בתוך האיגודים המקצועיים הרפורמיסטיים ובתוך הארגונים ההמוניים הפאשיסטיים. במקום המדיניות של חזית מאוחדת, באו תכופות פניות ריקות ותעמולה מופשטת.

במידה לא פחותה הפריעו הגישות הכיתתיות לברירתם הנכונה של בני-האדם, לחינוכם ולהכשרתם של קאדרים הקשורים עם ההמונים וזוכים לאמונם, של קאדרים שהתלהבותם המהפכנית נוסתה ועמדה בקרבות מעמדיים, של קאדרים המשכילים לשלב את נסיונה המעשי של העבודה בקרב ההמונים עם היציבות העקרונית של הכולשביקים. בדרך זו בלמה הכיתתיות במידה ניכרת את גידול המפלגות

הקומוניסטיות, הקשתה על נקיטת מדיניות המונים נכונה, הפריעה לניצול קשייו של האויב המעמדי לצורך חיזוק עמדותיה של התנועה המהפכנית ושיבשה את רכישתם של המונים פרולטרניים גרעבים לצד המפלגות הקומוניסטיות.

בעוד אנו נאבקים בהחלטיות רבה כדי לעקור את שרידי הכיתתיות השביעה-רצון מעצמה ולהתגבר עליה, עלינו להגביר בזה בזמן בכל דרך אפשרית את ערנותנו לגבי האופורטוניזם הימני ונגד כל הצורות הקונקרטיות שהוא מתגלה בהן, ולהיאבק נגדו. עלינו לזכור, שסכנתו תלך ותגבר בד-בבד עם התפתחות החזית המאוחדת הרחבה. כבר עתה רווחות מגמות, המבקשות להקל-ראש במשמעות התפקיד שממלאות המפלגות הקומוניסטיות בתוך שורות החזית המאוחדת, ולהתפייס עם האידיאולוגיה הסוציאלדמוקרטית. אל-נא נסיה את דעתנו, כי טקטיקת החזית המאוחדת זו הדרך, בפועל ממש, לשכנע בה את הפועלים הסוציאלדמוקרטיים בנכונות המדיניות הקומוניסטית ובטעות המדיניות הרפורמיסטית, אולם אין היא דרך ההתפייסות עם האידיאולוגיה והפרקטיקה של הסוציאלדמוקרטיה. מאבק מוצלח להקמת החזית המאוחדת תובע במפגיע מאבק תמידי בקרב שורותינו נגד המגמה, המבקשת להקל ראש בתפקיד המפלגה, ונגד האשליה הלגליסטית; נגד המגמה לסמוך על הספונסניות ועל האוטומטיות, וזאת הן בנוגע לחיסול הפאשיזם, הן בנוגע להגשמת החזית המאוחדת, וכן נגד היסוס גם הקל ביותר ברגע הפעולה המכרעת.

האחדות הפוליטית של מעמד-הפועלים

חברים, התפתחות החזית המאוחדת במאבק המשותף של הפועלים הקומוניסטים והסוציאלדמוקרטים נגד הפאשיזם ונגד מיתקפת ההון מעוררת גם את שאלת האחדות הפוליטית, את שאלת מפלגת החמונים הפוליטית המאוחדת של מעמד-הפועלים. הפועלים הסוציאל-דמוקרטים משתכנעים והולכים לאור נסיונם, שהמאבק נגד האויב המעמדי מצריך הנהגה פוליטית מאוחדת, שכן מקשה ההנהגה הדו-פסית על המשך פיתוח מאבקו המאוחד של מעמד-הפועלים ועל חיזוקו.

טובת מאבקו המעמדי של הפרולטריון והצלחת המהפכה הפרולט-רית מחייבות בהחלט שתתקיים בכל ארץ וארץ מפלגה מאוחדת של הפרולטריון. דבר זה, כמובן, אינו קל כל-כך ופשוט להשגה. הדבר מחייב התמדה בעבודה ובמאבק ויהיה בהכרח תהליך ממושך, פחות

או יותר. בהסתמכן על לחצם הגובר והולך של הפועלים לאחד את המפלגות הסוציאלדמוקרטיות (או ארגונים יחידים) עם המפלגות הקומוניסטיות, חייבות מפלגותינו ליטול את היוזמה להגשמת האיחוד הזה בהחלטיות ומתוך בטחון בכוחות עצמן. לאחד את כוחות מעמד הפועלים לכדי מפלגה פרולטרית מהפכנית מאוחדת ברגע שתנועת הפועלים הבינ-לאומית נכנסת אל שלב חיסול הפילוג — הרי זה ענייננו שלנו, עניין האינטרנציונל הקומוניסטי.

אולם, אם לצורך הקמת החזית המאוחדת של המפלגות הקומוניסטיות והסוציאלדמוקרטיות די בהסכם על המאבק נגד הפאשיזם, נגד מיתקפת ההון ונגד המלחמה, הרי שהקמת האחדות הפוליטית לא תיתכן אלא על יסוד כמה וכמה תנאים מובהקים בעלי אופי עקרוני.

האיחוד הזה יתכן רק בתנאים מסויימים:

ראשית, בתנאי שתובטח אי-התלות המוחלטת בבורגנות, והסוציאל-דמוקרטיה תסתלק לחלוטין מן הברית עם הבורגנות;
שנית, בתנאי שתכונן אחדות הפעולה קודם לאיחוד;
שלישית, בתנאי שיוכר ההכרח במיגורו המהפכני של שלטון ה-בורגנות וכפינון הדיקטטורה של הפרולטריון בדמותן של מזעצות (סובייטים);

רביעית, בתנאי שמפלגות הפועלים מסתלקות מן התמיכה בבורגנות, „שלהן“ במלחמה האימפריאליסטית;
חמישית, בתנאי שהמפלגה תיבנה על יסוד הצנטרליזם הדמוקרטי, המבטיח את אחדות הרצון והמעש, שעמד במבחן, כפי שמוכיח נסיון הכולשביקים הרוסיים.

עלינו להסביר לפועלים הסוציאלדמוקרטים בסבלנות ומתוך גישה חברית, על-שום-מה לא תיתכן אחדותו הפוליטית של מעמד הפועלים בלי קיום התנאים האלה. עלינו לדון יחד עמם בתכלית התנאים האלה ובמשמעותם.

מדוע דרושות — לצורך הגשמת אחדותו הפוליטית של הפרולטר-ריון — אי-תלות מוחלטת בבורגנות והסתלקות הסוציאלדמוקרטיה מכריתת בריתות עם הבורגנות?

משום שכל נסיונה של תנועת הפועלים, ובמיוחד נסיונן של חמש-עשרת שנות קואליציה בגרמניה, הראה שמדיניות שיתוף-הפעולה עם הבורגנות והתלות בה מביאה לתבוסת מעמד הפועלים ולנצחון

הפאשיזם. רק דרך המאבק המעמדי הבלתי-מתפשר נגד הבורגנות, דרך הכולשביקים, היא הדרך הבטוחה המוליכה אל הנצחון.
מדוע חייבת הקדמת אחדות הפעולה להיות תנאי מוקדם להקמת האחדות הפוליטית?

משום שאחדות הפעולה לצורך הדיפת מיתקפת ההון והפאשיזם אפשרית והכרחית עוד לפני שמתאחדים רוב הפועלים סביב מצע פוליטי משותף למיגור הקפיטליזם. לעומת-זאת, דרוש זמן ממושך, פחות או יותר, לגיבוש אותה אחדות ההשקפות על הדרכים והמטרות היסודיות של מאבק הפרולטריון, שבלעדיה לא יתכן איחוד המפלגות. אחדות ההשקפות מיטיבה להתגבש כאשר יוצאים כבר היום במאבק משותף נגד האויב המעמדי. המציע איחוד מייד, במקום הקמת חזית מאוחדת, משול לאיש, הרוותם העגלה לפני הסוס ומדמה שהעגלה תתקדם על-אף-הכול. דווקא משום ששאלת האחדות הפוליטית איננה בבחינת תמרון ובעינינו (ובכך אנו נבדלים ממנהיגים סוציאלידמוקרטיים רבים), אנו עומדים על הגשמת אחדות הפעולה כאחד השלבים החשובים ביותר במאבק למען האחדות הפוליטית.

מדוע הכרחית ההכרה במיגור המהפכני של הבורגנות ובכינון הדיקטטורה של הפרולטריון בצורת שלטון הסובייטים?

משום שנסיון נצחונה של מהפכת-אוקטובר הסוציאליסטית הגדול-לה, מצד אחד, ולקחייהן המרים של גרמניה, של אוסטריה ושל ספרד בכל השנים שחלפו מאז תום מלחמת-העולם הראשונה, מצד שני, אישרו מחדש, כי נצחון הפרולטריון לא יתכן אלא בדרך מיגורה המהפכני של הבורגנות, וכי הבורגנות תעדיף להטביע את תנועת הפועלים בים של דם ובלבד שלא להניח לפרולטריון לכונן את הסוציאליזם בדרכי שלום. נסיון מהפכת-אוקטובר הראה בעליל, כי תוכנה הבסיסי של המהפכה הפרולטרית מקופל בשאלת הדיקטטורה של הפרולטריון — היא שנועדה לשבור את התנגדות המנצלים המובסים, לחמש את המהפכה למען המאבק נגד האימפריאליזם ולהביא לנצחונו המלא של הסוציאליזם. כדי להגשים את הדיקטטורה של הפרולטריון בתור דיקטטורה, שמשליט הרוב הגדול על מיעוט זעום, על המנצלים (ורק בתור שכזו אפשר להגשים אותה), לשם כך דרושות המועצות (הסובייטים), המקיפות את כל שכבות מעמד-הפועלים, את השכבות העיקריות של האיכרים ושל שאר העמלים, שכן בלי התעוררותם ובלי

השתלבותם בחזית המאבק המהפכני, לא יתכן ייצוב נצחוננו של ה-פרולטריון.

מדוע הסירוב לתמוך בבורגנות במלחמה האימפריאליסטית היא תנאי מוקדם לאחדות?

משום שהבורגנות מנהלת מלחמות אימפריאליסטיות למען מטרה-תיה החמסניות בניגוד לאינטרסים של העמים — יהיה אשר יהיה המסווה שהיא מחפה בו על המלחמה. היא תנאי מוקדם משום שה-אימפריאליסטים משלבים את מירוץ-החימוש הקדחתני בהחרפת הקי-צוגית של ניצול עמלי הארץ ודיכויים. התמיכה בבורגנות במלחמה כזו, פירושה בגידה באינטרסים של הארץ ובמעמד הפועלים הבין-לאומי. אחרון-אחרון: מדוע בניית המפלגה על יסוד הצנטרליזם הדמוקרטי היא תנאי להקמת האחדות?

כי רק מפלגה, תבנויה על יסוד הצנטרליזם הדמוקרטי, מסוגלת להבטיח את אחדות הרצון והפעולה. רק מפלגה כזו מסוגלת להוליך את הפרולטריון לנצחון על הבורגנות, שבידה נשק כה אדיר, כמו מנגנון המדינה הממורכז. כפי שמראה נסיון המפלגה הבולשביקית הרוסית, נסיון מפלגתו של לנין, החלת העקרון של הצנטרליזם הדמוקרטי עמדה בצורה מזהירה במבחן ההיסטורי. מכאן יובן, מדוע הכרחי לחתור לקראת האיחוד הפוליטי על-יסוד התנאים שמניתי לעיל.

אנחנו מצדדים באחדות הפוליטית של מעמד-הפועלים! לכן אנו מוכנים לפעול בשיתוף-פעולה הדוק ביותר עם כל הסוציאלידמוקרטים, המצדדים בחזית מאוחדת והתומכים באיחוד ברוח היסודות שמניתי. אבל, דווקא משום היותנו בעד האיחוד, נצא בהחלטיות למאבק נגד כל הדמגוגים ה"שמאליים", המבקשים לנצל את אכזבת הפועלים ה-סוציאלידמוקרטים כדי להקים מפלגות סוציאליסטיות חדשות (או אינטרנציונלים חדשים), המכוונים נגד התנועה הקומוניסטית, ובכך מעמיקים את פילוגו של מעמד-הפועלים.

אנחנו מברכים על מאמציהם הגוברים של הפועלים הסוציאלידמוקרטים למען הזית מאוחדת עם הקומוניסטים. בעובדה הזאת אנו רואים את התחזקות תודעתם המהפכנית ואת ראשית ההתגברות על הפילוג של מעמד-הפועלים. בצאתנו מן ההשקפה האומרת, כי אחדות הפעולה היא הכרח דוחק וגם הדרך הבטוחה ביותר לכיגון אחדותו הפוליטית של הפרולטריון, אנו מצהירים כי האינטרנציונל הקומוניסטי

והסקציות שלו מוכנים לפתוח במשא-ומתן עם האינטרנציונל השני ועם הסקציות שלו בדבר כינון אחדות מעמד-הפועלים במאבק נגד מיתקפת ההון, נגד הפאשיזם ונגד סכנת המלחמה האימפריאליסטית.

סיכומים

חברים, אני מסיים את הדין-וחשבון שלי. כפי שאתם רואים, אנו מתחשבים בשינוי המצב, שחל מאז ועידתנו השישית, ובלקחי מאבקנו. כיום, בהסתמך על רמת הגיבוש שהשגנו במפלגותינו, אנחנו מציגים בדרך חדשה שאלות רבות, ובראש ובראשונה את שאלת החזית ה- מאוחדת ואת שאלת הגישה אל הסוציאלידמוקרטיה, אל האיגודים המק- צועיים הרפורמיסטיים ואל שאר הארגונים ההמוניים.

יש „חכמים בלילה“, המריחים בכל אלה נסיגה מעמדותינו העק- רונית, מין סטייה ימינה מקו הבולשביזם. מילא, העוף הרעב, כך אומרים בבולגריה, לעולם יחלום על הדוחן. יאמינו-נא בכך עופות פוליטיים אלה ויבושם להם.

אין זה מענייננו. לנו חשוב, שמפלגותינו שלנו וההמונים הרחבים בתבל כולה יבינו נכונה למה אנו שואפים.

לא היינו מרקסיסטים-לניניסטים מהפכניים, לא היינו תלמידיהם הראויים של מרקס, אנגלס ולנין, לולא התאמנו את מדיניותנו ואת הטקטיקה שלנו למצב המשתנה ולתמורות המתחוללות בקרב תנועת הפועלים הבין-לאומית.

לא היינו מהפכנים אמיתיים, לולא למדנו מנסיונו העצמי ומ- נסיון ההמונים.

אנחנו רוצים, שמפלגותינו בארצות הקפיטליסטיות יופיעו כמפל- גות פוליטיות אמיתיות של מעמד הפועלים, כי אכן ימלאו תפקיד של גורם פוליטי בחיי ארצן, כי תמיד ינהלו מדיניות המונים בולשביסטית ולא יסתפקו בתעמולה ובביקורת ובקריאות פתניות למאבק למען הדיק- טטורה של הפרולטריון.

אנחנו מתנגדים לכל סכימטיות. אנחנו רוצים להתחשב במצב הקונקרטי, השורר בכל רגע נתון, בכל מקום נתון, ולא לפעול על-פי

שגרה קבועה. בל נשכח שאין הקומוניסטים יכולים לקבוע עמדה אחת ויחידה לגבי נסיבות שונות.

אנחנו רוצים להתחשב, ברוח מפוכחת, בכל שלבי התפתחותו של המאבק המעמדי, בכל שלבי עליית תודעתם המעמדית של ההמונים עצמם. בכל שלב ושלב רוצים אנו לגלות את המשימות הקונקרטיות של התנועה המהפכנית, ההולמות את השלב המסוים, ולדעת לתת את הפתרונות המתאימים.

אנחנו רוצים למצוא שפה משותפת עם ההמונים הנרחבים ביותר, כדי לצאת במאבק נגד האויב המעמדי. אנחנו רוצים למצוא אמצעים ודרכים, להתגבר בהם סופית על בידודו של האויב הנרדף המהפכני מהמוני הפרולטריון ומכל העמלים. כן רוצים אנו למצוא אמצעים ודרכים, שבהם נוכל להתגבר על הבידוד הרדיקלי שמבודד מעמד הפועלים עצמו מבעלי-הברית הטבעיים שלו, במאבק נגד הבורגנות ונגד הפאשיזם.

אנחנו רוצים למשוך המונים נרחבים יותר ויותר אל המאבק המעמדי המהפכני ולקרב אותם אל המהפכה הפרולטרית, בצאתנו מן האינטרסים והצרכים הדוחקים ביותר שלהם, ועל-יסוד נסיתם ה-עצמי.

בעקבות המופת של הבולשביקים הרוסיים רבי-התהילה, ה-מופת של המפלגה המנהיגה של האינטרנציונל הקומוניסטי, של המפלגה הקומוניסטית של ברית-המועצות, אנו רוצים למזג את גבורתם המהפכנית של הקומוניסטים הגרמנים, הספרדים, האוסטרים ושל יתר הקומוניסטים עם הריאליזם המהפכני האמיתי ולשים קץ לשרידים האחרונים של ההתפלגות הסכולסטית, המתגלה בשעת טיפול בשאלות פוליטיות חמורות.

אנחנו רוצים לצייד את מפלגותינו מכל הבחינות, לקראת מילוי המשימות הפוליטיות המורכבות מאוד הניצבות לפנינו. לשם כך, עלינו להעלות בלי הרף את רמתן התיאורטית ולחנך אותן ברוח המרקסיזם-לניניזם החי ולא ברוחה של דוקטרינריות מאובנת.

אנחנו רוצים לסלק משורותינו את הכיתות המרוצה מעצמה, שכן היא בעיקר החוסמת בעדנו את הדרך אל ההמונים, מפריעה לנו בהגשמת המדיניות הבולשבית האמיתית בקרב ההמונים ומונעת הגברת המאבק ההמוני.

אנחנו רוצים להגביר, בכל דרך, את המאבק נגד כל גילוי קונ-

קרטי של אופורטוניזם ימני ולזכור כי הסכנה, הנשקפת מן הצד הזה, תגבר דווקא אגב הגשמת מדיניות ההמונים והמאבק ההמוני שלנו.

אנחנו מעוניינים שהקומוניסטים בכל ארץ וארץ יסיקו בעוד מועד את כל המסקנות מתוך נסיונם העצמי, נסיון האוואנגרד המהפכני של הפרולטריון, ואף יפיקו מהן תועלת. אנו מעוניינים שילמדו במהירות האפשרית לשחות בים הגועש של המאבק המעמדי, ואין אנו רוצים שיעמדו על החוף כצופים ורושמים של הגלים הסוערים, בהמתינם לשיפור מזג-האוויר. כן, הוא הדבר שאנו שואפים אליו!

את כל אלה אנו רוצים, כי רק בדרך הזאת מעמד-הפועלים בראש כל העמלים, המלוכדים לצבא מיליונים מהפכני, בהדרכת האינטר-נציונל הקומוניסטי, מסוגל יהיה למלא בכטחה את יעודו ההיסטורי — לטאטא מעל פני כדור-הארץ את הפאשיזם, ועמו גם את הקפיטליזם.

לאחדות מעמד-הפועלים נגד הפאשיזם

נאום הסיכום בוועידה השביעית של האינטרנציונל הקומוניסטי
(13 באוגוסט 1935)

חברים, הוויכוח הנרחב על הדין-וחשבון שלי מעיד על העניין העצום, שגילתה הוועידה לגבי הבעיות הטקטיות היסודיות ולגבי משימות מאבקן של מעמד-הפועלים נגד מיתקפת ההון והפאשיזם, נגד סכנת המלחמה האימפריאליסטית.

בסכמנו עתה את תוצאות הדיון בן שמונת הימים, יכולים אנו לציין שכל התיזות המהותיות של הדו"ח זכו להסכמה פה אחד של הוועידה. שום גואם מן הנואמים לא עירער על ההנחיות הטקטיות שהתווינו ועל הצעת ההחלטה שהצענו.

אפשר לומר בבטחה, כי בשום ועידה מוועידותינו הקודמות של האינטרנציונל הקומוניסטי לא רווחה אחדות אידיאולוגית ופוליטית רבה כל-כך. תמימות-הדעים הגמורה של הוועידה מוכיחה, כי הבשילה בשורותינו ההכרה, שעלינו לסגל את מדיניותנו ואת הטקטיקה שלנו אל שינוי המצב, וזאת על-יסוד הנסיון המקיף מאוד והמאלף שקנינו בשנים האחרונות.

באחדות דעות זאת אפשר, בלי ספק, לראות אחד התנאים המוקדם-מים החשובים ביותר להצלחה במילוי המשימה המרכזית הבאה של התנועה הפרולטרית הבין-לאומית, הלא היא הקמת אחדות הפעולה של כל חלקי מעמד-הפועלים במאבק נגד הפאשיזם.

כדי שיוכלו להצליח במשימה הזאת, על הקומוניסטים, בראש ובראשונה, להודקק במיומנות לנשק הניתוח המרקסיסטי-לניני, לב-חון בקפידה את המצב הקונקרטי ואת היערכות הכוחות המעמדיים בהתפתחותם ולקבוע, בהתאם לכך, את תכנית פעולתם ומאבקם. עלינו לשרש ללא-רחם אותה הנטייה להודקק לסכימות בדויות, לנוסחאות נטולות רוח-חיים ולשגרות מוכנות, שלא אחת היא משתקת את חברינו. עלינו לשים-קץ למצב שעיקרו בכך כי קומוניסטים, חסרים את הידיעות ואת היכולת לנתח ניתוח מרקסיסטי-לניני, ממירים

את הניתוח הזה במליצות ובסיסמאות כלליות, כגון „מוצא מהפכני מן המשבר“, בלי שיטרוח להסביר בכובד-ראש, באילו נסיבות, באיזה יחסי-כוחות מעמדיים, באיזו רמת בשלות מהפכנית של הפרולטריון ושל המוני העמלים, באיזו רמת השפעה שמשפיעות המפלגות הקומוניסטיות, יתכן מוצא מהפכני כזה מן המשבר. ברם, ללא ניתוח כזה נעשות כל הסיסמאות האלה ודומותיהן למלה ריקה, למליצה נדושה, שיש בה רק כדי לטשטש את תפקידינו בהווה. בלי ניתוח מרקסיסטי-לניני קונקרטי לעולם לא נוכל לנסח ולפתור בצורה נכונה את בעיית הפאשיזם, את בעיית החזית המאוחדת הפרולטרית והחזית העממית, את בעיית גישתנו אל הדמוקרטיה הבורגנית, אל ממשלת החזית המאוחדת, אל התהליכים המתחוללים בקרב מעמד הפועלים ובמיוחד בקרב הפועלים הסוציאלדמוקרטים, וכן לא נוכל לפתור עוד כמה וכמה בעיות חדשות ומורכבות, שמציגים החיים עצמם, שמציגה ועוד תציג התפתחות המאבק המעמדי.

שנית, אנו זקוקים לבני-אדם חיוניים, לבני-אדם הצומחים מתוך המוני הפועלים ומתוך מאבקם היומיומי, לבני-אדם המסורים לעניין הפרולטריון בלב ונפש. אנו זקוקים לבני-אדם שבמרצם ובידיהם יוציאו את החלטות ועידתנו מן הכוח אל הפועל. ללא קאדרים בולשיביסטיים, לניניסטיים, לא נעמוד באותן המשימות הכבירות, הניצבות לפני העמלים במאבקם נגד הפאשיזם.

שלישית, אנו זקוקים לבני-אדם המצוידים במצפן התיאוריה ה-מרקסיסטית-לנינית. ללא הודקקות מיומנת בתיאוריה הזאת, גולשים לתוך עסקנות קטנונית, אין מסוגלים להביט קדימה, אין מוצאים פתרונים אלא ממקרה למקרה ומאבדים אותה פרספקטיבת המאבק הנרחבת, המראה להמונים לאן פנינו מועדות, למען מה אנו נאבקים ולאן אנו מוליכים את העמלים.

רביעית, אנו זקוקים לארגון ההמונים, אם אומרים אנו לתרגם את החלטותינו לשפת המעשה. השפעתנו האידיאולוגית והפוליטית לבדה אינה מספקת. עלינו לשים-קץ לאוריינטציה על ספונטניות התנועה, שכן מקופלת בה אחת מנקודות-התורפה העיקריות שלנו. עלינו לזכור שההמונים לעולם לא יטו לחוף הקומוניסטי ללא עבודה ארגונית עקשנית, ממושכת וסבלנית מצדנו, ולעתים כפויית-טובה, לכאורה. כדי שיהיה לאל ידנו לארגון את ההמונים, עלינו לסגל לעצמנו אותה האמנות, שבעזרתה הופכים את החלטותינו לנחלה שאיננה נחלת

הקומוניסטים לבדם, כי-אם נחלת המוני העמלים הרחבים ביותר. עלינו ללמוד, כיצד מדברים עם ההמונים לא בלשון מלומדה, כי-אם בלשון לוחמים למען עניין ההמונים, בלשון לוחמים שכל הגה היוצא מפייהם וכל מחשבה הצצה במוחם משקפים את מחשבתם הכמוסה של המיליונים ואת רגשותיהם.

אל השאלות האלה, בראש ובראשונה, ברצוני להידרש בנאום הסיכום שלי.

חברים, הוועידה קיבלה את קווי-הפעולה הטקטיים החדשים בהתלהבות גדולה ובאחדות-דעות. אין ספק כי ההתלהבות ואחדות-הדעות כשלעצמן מצוינות הן. אולם מוטב לשלב אותן בגישה ביקורתית ומחושבת היטב של המשימות הניצבות לפנינו, בשליטה הנכונה בהחלטות שנתקבלו ובהבנה אמיתית לגבי האמצעים והדרכים, שבהם מחיילים את ההחלטות האלה על המצב המוחשי השורר בכל ארץ וארץ.

הלא קיבלנו גם בעבר פה אחד החלטות, שלא היו רעות כלל, אולם הצרה היתה שלעתים קרובות לא קיבלנו אותן אלא כדי לצאת ידי חובה, ולכל המוטב הפכנו אותן לנחלת חיל-חלוץ קטן של מעמד-הפועלים. החלטותינו לא קרמו עור וגידים בלב ההמונים הרחבים ולא שימשו בידי המיליונים כמדריך לפעולה.

הנוכל לומר בבטחה, כי חדלנו אחת ולתמיד מלטפל בגישה פור-מלית גרידא בהחלטות שנתקבלו? לא! יש לציין כי גם בוועידתנו זו נתגלו בנאומי חברים אחדים שרידי הפורמליזם וכי ניכרה פה ושם הנטיה להמיר את הניתוח הקונקרטי של המציאות ושל הנסיון החיוני באיזו סכימה חדשה, באיזו נוסחה חדשה, נטולת-חיים, פשטנית, ולהציג את הרצוי, שאינו קיים עדיין, כמצוי, כקיים בפועל.

המאבק נגד הפאשיזם חייב להיות קונקרטי

שום אפיון כללי של הפאשיזם, ויהיה נכון כאשר יהיה, אינו פוטר אותנו מן החובה לבחון באורח מוחשי ולהביא בחשבון את יחוד התפתחותו של הפאשיזם ואת הצורות השונות, שלובשת הדיקטטורה הפאשיסטית בארצות השונות ובשבלים השונים. מן ההכרח הוא, לבחון ולגלות בכל ארץ וארץ את הייחוד הלאומי של הפאשיזם ואת הספציפיות הלאומית שלו, ולקבוע בהתאם לכך שיטות וצורות יעילות של המאבק נגד הפאשיזם.

לגין הזהיר אותנו בכל לשון של אזהרה, לבל „נהפוך לשיגרה

את הכללים הטקטיים, את כללי המאבק, לבל נשים ביניהם סימן-משווה מכאני ולבל נעשה אותם מיקשה אחת". ההנחיה הזאת קולעת במיוחד כשנאבקים אנו נגד אויב המנצל באופן מחוכם כל-כך, בערמומיות כזו את הרגשות הלאומיים והמשפטיים הקדומים של ההמונים ואת נטיותיהם האנטי-קפיטליסטיות, לטובת ההון הגדול. יש להכיר אויב כזה היטב-היטב ובכל היבטיו. יש להגיב על תמרונים השונים והמגוונים ללא דיחוי ויש לחשוף את תכסיסיו, דרושה הנכונות להתייצב מולו בכל תחום ובכל רגע. בל גירתע ללמוד אף מן האויב, אם יש בכך כדי לשבור את מפרקתו מהר יותר ובטוח יותר.

היינו נתפסים לטעות גסה, אילו ניסינו לצייר איזו סכימת התפתחות כללית של הפאשיזם לגבי כל הארצות וכל העמים. סכימה כזו לא היתה מסייעת לנו לנהל מאבק אמיתי, כי-אם היתה מפריעה לנו. אפילו נסיה את דעתנו מכל השאר, ניווכח כי הסכימה הזאת דוחפת, ללא כל אבחנה, אל מחנה הפאשיזם כל אותן שכבות האוכלוסיה, שיכולים היינו להפעילן בשלב התפתחות מסוים במאבק נגד הפאשיזם (או לפחות לנטרלן), אילו ניגשנו אליהן גישה נכונה.

נתבונן-נא, למשל, בהתפתחות הפאשיזם בצרפת ובגרמניה. יש חברים הסבורים, כי בצרפת כלל לא יוכל הפאשיזם להתפתח באותה קלות כמו בגרמניה. מה נכון בקביעה הזאת ומה מוטעה? נכון הוא, כי בגרמניה לא קיימות מסורות דמוקרטיות מושרשות כל-כך כמו בצרפת, שאירעו בה כמה וכמה מהפכות במאה ה-18 וה-19. אמת, צרפת היא ארץ שניצחה במלחמה וכפתה את חוזה-ורסאי על ארצות אחרות; אמת, כי בצרפת לא נפגעו רגשותיהם הלאומיים של ההמונים באותה המידה כמו בגרמניה, שבה מילא גורם זה תפקיד גדול כל-כך. אמת, כי הלכירוח רפובליקניים ואנטיפאשיסטיים רווחים בקרב עיקר המוני האיכרים בצרפת, ובמיוחד במחוזותיה הדרומיים, ובכך היא נבדלת מגרמניה, שבה חלק ניכר מהאיכרים היה בהשפעת המפלגות הריאקציוניות כבר לפני תפיסת השלטון בידי הפאשיזם.

אולם חברים, למרות ההבדלים שבין צרפת לבין גרמניה בכל הנוגע להתפתחות התנועה הפאשיסטית, למרות כל הנתונים, המקשים על הפאשיזם להתקדם בצרפת, היינו נתפסים לקוצר-ראות, לו התעלמנו מגידולה הרצוף של הסכנה הפאשיסטית בארץ זו, לו הקלנו ראש באפשרות של הפיכה פאשיסטית. הלא קיימות בצרפת, מצד שני הרבה נסיבות הפועלות לטובת התפתחות הפאשיזם בארץ זו. אל-נא

תשכחו כי המשבר הכלכלי, שפרץ בצרפת מאוחר יותר מאשר בארצות קפיטליסטיות אחרות, מוסיף להעמיק ולהחריף, ודבר זה מקל במיוחד על מעלליהם הדמגוגיים שלוחי-הרסן של הפאשיסטים. לפאשיזם ה- צרפתי עמדות חזקות בצבא, בקרב הקצונה, שכמותן לא החזיקו הנא- צים ב„רייכסוור“ לפני עלייתם לשלטון. זאת ועוד: מן הסתם אין לך ארץ, שבה לבשה השחתת המשטר הפרלמנטרי ממדים מפלצתיים כאלה ועוררה את זעם ההמונים כמו בצרפת, והלא ידוע לנו שהפא- שיסטים מספסרים באורח דמגוגי בועם הזה בהיאבקם נגד הדמוקרטיה הבורגנית. כן אין לשכוח, כי פחדה העמוק של הבורגנות הצרפתית, שמא תאבד לה ההגמוניה הפוליטית והצבאית באירופה, פועל אף הוא לטובת התפתחות הפאשיזם.

מכאן, שההצלחות אשר קצרה התנועה האנטיפאשיסטית בצרפת, שעליהן דיברו כאן החברים תורו וקאשן — הצלחות שאנו שמחים עליהן בכל לב — רחוקות עדיין מלשמש אות לכך, שאכן עלה בידי המוני העמלים לחסום את הדרך בפני הפאשיזם אחת ולתמיד. יש לשוב ולהדגיש הדגש היטב, מה חשובים תפקידי מעמד-הפועלים הצרפתי במאבק נגד הפאשיזם, כפי שכבר הצבעתי בדו"ח שלי.

כמו כן, מסוכן להשתעשע באשליות על חולשת הפאשיזם באר- צות אחרות, שבהן אין לו בסיס המוני נרחב. תוכיח דוגמת ארצות כגון בולגריה, יוגוסלביה ופינלנד, שבהן תפס הפאשיזם את השלטון, אף-כי חסר הוא בסיס רחב, בהישענו על כוחותיה המזוינים של המדינה, ולאחר מכן ניסה להרחיב את בסיסו אגב ניצול מנגנון המדינה.

צדק החבר דאט, בציינו כי נוטים היינו להשקיף על הפאשיזם באופן כולל, בלי להביא בחשבון את האיפיונים הייחודיים של התנועות הפאשיסטיות בארצות השונות; נוטים היינו לראות בטעות בפאשיזם את כל צעדיה הריאקציוניים של הבורגנות, ויותר מכך — להגדיר כפאשיסטי את כל המחנה הלא-קומוניסטי. התוצאה לא היתה הגברת המאבק נגד הפאשיזם, כ-אם החלשתו.

ברם, אפילו כיום עדיין מצויים שרידי גישה סכימתית לגבי שאלת הפאשיזם. כך, למשל, טוענים כמה חברים כי „ניו-דיל“ של רוזוולט, מבטא צורה ברורה ומובהקת עוד יותר של התפתחות הבורגנות לקראת הפאשיזם מאשר, למשל, „הממשלה הלאומית“ של אנגליה. האם אין בכך משום ביטוי לגישה סכימתית כזו? דרושה לו, לחבר כזה, מנה

גדושה של סכימתיות שחוקה כדי להתעלם מן העובדה, כי רוב החוגים הריאקציוניים ביותר של ההון הפיננסי האמריקני, התוקפים את רוזוולט, הם אותו הכוח המדרבן את התנועה הפאשיסטית בארצות-הברית ומארגן אותה. להעלים עין מניצני הפאשיזם האמיתי בארצות-הברית, המסתתר מאחורי מליצותיהם הצבועות של החוגים הללו בדבר „הגנת זכויותיהם הדמוקרטיות של האזרחים האמריקניים” — אין פירושו אלא להטעות את מעמד-הפועלים במאבקו נגד אויבו בנפש.

כפי שצוין בוויכוח, מתפתחות קבוצות פאשיסטיות מסוימות גם בארצות הקולוניאליות והקולוניאליות-למחצה, אולם מובן שאין לנו כאן עניין בפאשיזם, שכמותו אנו רגילים לראות בגרמניה, באיטליה ובארצות קפיטליסטיות אחרות. כאן יש לבחון את התנאים הכלכליים, הפוליטיים וההיסטוריים המיוחדים לגמרי, שבהם הפאשיזם לובש (ואף ילבש) צורות מיוחדות, ויש להתחשב בהם.

חברים מסוימים, הלוקים בעצלות מחשבתית ואינם מסוגלים לגשת גישה קונקרטית אל תופעות המציאות החיה, ממירים את הבחינה המפורטת והקפדנית של המצב הקונקרטי ויחס-הכוחות שבין המעמדות בנוסחאות כלליות וחסרות-משמעות. אין הם דומים לצלפים הפוגעים ב„בול”, כִּי-אם ל„קלענים קלקלנים”, המחטאים את המטרה בכל פעם ובאורח שיטתי — פעם מלמעלה, פעם מלמטה, פעם קרוב יותר, פעם רחוק יותר. אולם אנו, הלוחמים הקומוניסטיים של תנועת הפועלים, האוואנגארד המהפכני של מעמד-הפועלים, רוצים להיות צלפים שתמיד קולעים במטרה מבלי להחטיא.

החזית המאוחדת הפרולטרית או החזית העממית האנטיפאשיסטית

חברים רבים מוגיעים את מוחם לשווא ושואלים: כמה נתחיל — האם בחזית המאוחדת של הפרולטריון או בחזית העממית האנטי-פאשיסטית?

אלה אומרים: לא נוכל לפתוח בהקמתה של חזית עממית אנטי-פאשיסטית אלא-אם-כן תוקדם ותאורגן החזית המאוחדת היציבה של הפרולטריון.

לדעת אחרים, הואיל והקמת החזית המאוחדת הפרולטרית נתקלת בכמה וכמה ארצות בהתנגדות חלקה הריאקציוני של הסוציאליזם-דמוקרטי-

טיה, הרי שמוטב להתחיל בהקמת החזית העממית לאלתר ולפתח להלן, על יסוד זה, את החזית המאוחדת של מעמד-הפועלים.
אלה כאלה אינם תופסים, כפי הנראה, כי החזית המאוחדת של הפרולטריון והחזית העממית האנטיפאשיסטית קשורות זו אל זו בדיאלקטיקה החיה של המאבק, משתורות זו בזו, מבליעות זו את תחומה של זו במהלך המאבק המעשי נגד הפאשיזם, וכי שום „חומה סינית“ אינה חוצצת בין שתיהן.

הרי אין להניח ברצינות, כי אכן אפשר לכונן חזית עממית אנטי-פאשיסטית, בלי להבטיח את אחדות הפעולה של מעמד-הפועלים עצמו, שהרי הוא הכוח המנהיג של החזית העממית האנטי-פאשיסטית הזאת. בו בזמן תלוי המשך התפתחותה של החזית המאוחדת הפרולטרית במידה רבה בכך, שתיהפך לחזית עממית נגד הפאשיזם.
דמו־נא, חברים, סכימטיקאי כזה, המשקיף על החלטתנו ואורג בשקידת נוקדן את הסכימה שלו:

בתחילה — חזית מאוחדת של הפרולטריון מלמטה ובקנה-מידה מקומי;
להלן חזית מאוחדת מלמטה בקנה-מידה מחוזי;
להלן חזית מאוחדת מלמעלה באותם השלבים;
ברבות הימים — אחדות של תנועת האיגודים המקצועיים;
לאחר-מכן — שיתוף שאר המפלגות האנטיפאשיסטיות;
להלן החזית העממית שהתפרסה במלואה מלמטה ומלמעלה;
ומשייעשו כל אלה, הרי שיש להעלות את התנועה אל שלב גבוה יותר, פוליטי ומהפכני, וכולי וכיוצא באלה.

מן הסתם תאמרו, חברים, שאלה שטויות גרידא. אני מסכים לדעתכם. אולם הצרה היא, כי למרבה הצער, עודנו נתקלים באיולת כיתתית כזו בשורותינו לעתים קרובות, אם בצורה זו אם בצורה אחרת. ומה הם פני המציאות לאמיתתה? מובן, שעלינו לחתור בכל מקום לקראת חזית עממית רחבה של המאבק נגד הפאשיזם. ברם, בכמה ארצות לא נחרוג מדיבורים כלליים על-אודות החזית העממית, אם לא נשכיל לגייס את המוני הפועלים במטרה לשבור את התנגדות חלקה הריאקציוני של הסוציאלדמוקרטיה נגד חזית המאבק המאוחדת של הפרולטריון. כאלה הם פני הדברים בעיקר באנגליה, שבה מעמד-הפועלים הוא רוב האוכלוסייה, שבה זוכים האיגודים המקצועיים ומפלגת ה„לייבור“ בתמיכת רובו הגדול של מעמד-הפועלים. הוא הדין בבלגיה ובארצות הסקנדינביות: בארצות האלה ניצבים מול מפלגות קומוניס-

טיות, החלשות מבחינה מספרית, איגודים מקצועיים המוניים חזקים ומפלגות סוציאלדמוקרטיות, החזקות מבחינת מספר חבריהן. הקומוניסטים בארצות הללו היו נתפסים לטעות פוליטית גסה ביותר אילו הסתלקו מן המאבק להקמת החזית המאוחדת הפרולטרית ואילו הסתתרו מאחורי דיבורים כלליים על החזית העממית, שהרי אי-אפשר לכוון את החזית הזאת ללא השתתפות הארגונים ההמוניים של מעמד-הפועלים. על-מנת להביא בארצות הללו לידי הקמת חזית עממית אמיתית, שומה על הקומוניסטים לעבוד עבודה פוליטית וארגונית כבירה בקרב המוני הפועלים. עליהם לגבור על משפטיהם הקדומים של אותם ההמונים, הרואים בארגונים הרפורמיסטיים הגדולים שלהם את התגלמות העכשווית של האחדות הפרולטרית. עליהם לשכנע את ההמונים האלה, כי הקמת חזית מאוחדת עם הקומוניסטים, פירושה שעוברים הם אל עמדות המאבק המעמדי, וכי רק מעבר כזה מבטיח את הצלחת המאבק נגד מיתקפת ההון ונגד הפאשיזם. לא נתגבר על הקשיים, שייקרו על דרכנו, אם נציב לנו כאן תפקידים נרחבים יותר. אדרבה, בהיאבקנו לסילוק הקשיים האלה, אנו מכינים — ולא להלכה, אלא למעשה — את הקמתה של חזית עממית אמיתית במאבק נגד הפאשיזם, נגד מיתקפת ההון ונגד סכנת מלחמה אימפריאליסטית.

באופן שונה ניצבת השאלה בארצות כגון פולין, שבה מתפתחת — בצד תנועת הפועלים — תנועת איכרים חזקה, שבה יש להמוני האיכרים ארגונים העוברים תהליך רדיקליזציה בהשפעת המשבר האגררי, שבה מעורר הדיכוי הלאומי זעם בקרב המיעוטים הלאומיים. כאן תימשך התפתחות המאבק של החזית העממית במקביל להתפתחות החזית המאוחדת הפרולטרית; בארצות כאלה אפילו יתכן שתנועת „החזית העממית“ תקדים את תנועת חזית מעמד-הפועלים.

התבוננו-נא בארץ כמו ספרד, הנתונה בתהליך של מהפכה בורגנית-דמוקרטית. כלום אפשר לטעון, כי פיצולו הארגוני של הפרולטריון הספרדי מחייב לכוון את אחדות המאבק המלאה של מעמד-הפועלים עוד לפני שתוקם חזית של פועלים ואיכרים נגד הריאקציונר לרו ונגד הפאשיסט גיל רובלס? אילו הצגנו את השאלה כך, היינו מבודדים את הפרולטריון מן האיכרות, היינו חוזרים בנו, למעשה, מסיסמת המהפכה האגררית, היינו מקילים על אויבי העם לתקוע טריוז בין הפרולטריון לבין האיכרות ולעמת את האיכרות עם מעמד-הפועלים.

הן זו היתה, כידוע, אחת הסיבות העיקריות להבסתו של מעמד-הפוע-
לים בקרבות שניטשו באוקטובר 1934 באסטוריה.
עם-זאת אסור לשכוח דבר אחד: בכל הארצות, אשר בהן הפרול-
טריון מצומצם, יחסית, בכמות ויד האיכרים והשכבות הזעירבורגניות
העירוניות היא על העליונה — על אחת כמה וכמה — נחוץ לאמץ
את כל הכוחות כדי לכונן תזית מאוחדת יציבה של מעמד-הפועלים
עצמו, וזאת כדי שיוכל מעמד-הפועלים לתפוס את מקומו כגורם
המנהיג את כל העמלים.

מכאן, חברים, כדי לתקוף את הבעיה של החזית הפרולטרית והחזית
העממית, אי-אפשר לרשום מרשמים אוניברסליים לכל המקרים, לכל
הארצות ולכל העמים. לעשות את הכול מיקשה אחת בעניין כזה
ולתחיל מרשם אחד ויחיד על כל הארצות, זאת — במחילה מכבודכם
— בורות, ואילו את הבורות יש להלקות דווקא כשהיא עוטה אצטלאות
של סכימות אוניברסליות.

על תפקיד הסוציאליזם המוקדמת ועל עמדתה כלפי החזית המאוחדת של הפרולטריון

חברים, מבחינת תפקידינו הטקטיים, חשוב מאוד להשיב תשובה
נכונה על השאלה, אם הסוציאליזם המוקדמת עודנה כיום משענתה העיק-
רית של הבורגנות והיכן היא משענת כזו.
אחדים מבין המתווכחים (החברים פלורין ודאט). נגעו בשאלה
הזאת, אולם לאור חשיבותה יש להשיב עליה תשובה מקיפה יותר.
זו שאלה ששואלים פועלי כל הזרמים, ובמיוחד הפועלים הסוציאלי-
דמוקרטים.

עלינו לתת את דעתנו, כי בכמה וכמה ארצות השתנו (או משת-
נים) עמדות הסוציאליזם המוקדמת במדינה הבורגנית ויחסה אל הבורגנות.
ראשית, עירער המשבר עד היסוד אף את מצבן של השכבות
המועדפות ביותר של מעמד-הפועלים, של אלה המכונות בפינו, „אריס-
טוקרטיה פועלית“, שעליהן נשענת כידוע בעיקר הסוציאליזם המוקדמת.
השכבות האלה מתחילות יותר ויותר לבחון-מחדש את דעותיהן הקודמות,
בדבר תכלית המדיניות של שיתוף הפעולה עם הבורגנות.
שנית, בכמה וכמה ארצות נאלצת הבורגנות עצמה, כפי שכבר
אמרתי בדין-וחשבון שלי, לתת גט כריתות לדמוקרטיה הבורגנית
ולהזדקק לצורה הטרוריסטית של הדיקטטורה שלה, ואגב כך לא זו

בלבד שהיא שוללת מן הסוציאליזם דמוקרטיה את העמדה, שתפסה לפנינו במערכת המדינה של ההון הפיננסי, אלא אף מורידה אותה למחלת, חושפת אותה לרדיפות, ויש אפילו שהבורגנות מנתצת את הסוציאליזם דמוקרטיה כליל.

שלישית, הפועלים הסוציאליזם דמוקרטיים נעשים מהפכנים — מצד אחד בהשפעת לקחי תבוסתו של מעמד הפועלים הגרמני, האוסטרי והספרדי, והלא זו תבוסה שבעיקרה היא פרי המדיניות הסוציאליזם דמוקרטיה של שיתוף הפעולה עם הבורגנות, ומצד שני בהשפעת נצחון הסוציאליזם בברית המועצות, שהוא תוצאה של המדיניות ה"בולשביט" והפעלת המרקסיות המהפכנית הלכה למעשה. הפועלים הסוציאליזם דמוקרטיים מתחילים לפנות לעבר המאבק המעמדי נגד הבורגנות, מכלול הסיבות הזה מקשה על הסוציאליזם דמוקרטיה יותר ויותר, ובארצות מסוימות אין הוא מאפשר לה כלל, להוסיף ולקיים בידה את תפקידה הקודם — תפקיד משענת הבורגנות. שלא לתפוס את הדבר הזה, הרי זה מזיק במיוחד באותן הארצות שבהן שללה הדיקטטורה הפאשיסטית מן הסוציאליזם דמוקרטיה את מעמדה הלגאלי. מנקודת הראות הזאת, צדקה הביקורת העצמית של אותם החברים הגרמנים, שהצביעו בנאומיהם על הצורך שלא לדבוק עוד באות המתה של נוסחאות והחלטות מיושנות על-אודות הסוציאליזם דמוקרטיה ולחדול להתעלם מהשינויים במצבה. ברור שהתעלמות כזו מעוותת את מדיניותנו, המכוונת להקמת אחדותו של מעמד הפועלים, ומקילה על היסודות הריאקציוניים במפלגות הסוציאליזם דמוקרטיה את מלאכת החבלה שלהם בחזית המאוחדת.

ברם, תהליך המהפכנות המתחולל בקרב המפלגות הסוציאליזם דמוקרטיה, המתרחש כיום בכל הארצות, מתפתח בצורה לא אחידה. בלנדמה, כי הפועלים הסוציאליזם דמוקרטיים הנעשים מהפכניים, עוברים בפתאומות ובהמוניהם לעמדות של מאבק מעמדי עקבי; בלנדמה, שהם יתאחדו עם הקומוניסטים במושורין, ללא כל שלבי ביניים. בכמה וכמה ארצות יהיה זה תהליך פחות או יותר קשה, מורכב וממושך; על כל פנים, תהליך התלוי במידה ניכרת בנכונות מדיניותנו והתקטיקה שלנו. עלינו להביא בחשבון אפילו את האפשרות, כי בעברם מעמדת שיתוף הפעולה עם הבורגנות אל עמדת המאבק המעמדי נגד הבורגנות, עוד יוסיפו ארגונים ומפלגות סוציאליזם דמוקרטיים רבים להתקיים זמן-מה כארגונים ומפלגות עצמאיים. במקרה כזה לא יתכן, כמובן, לראות

בארגונים ובמפלגות סוציאלדמוקרטיים כאלה משענת לבורגנות. אסור לנו לסמוך על כך שהפעלים הסוציאלדמוקרטים, המושפעים מן האידיאולוגיה של שיתוף-הפעולה עם הבורגנות (אידיאולוגיה ש- הוחדרה למוחם במשך עשרות בשנים), יסתלקו מן האידיאולוגיה הזאת מאליהם, אך ורק מחמת סיבות אובייקטיביות. לא ענייננו הוא, עניין הקומוניסטים, לעזור לפועלים הסוציאלדמוקרטים להיחלץ ממיקסם האידיאולוגיה הרפורמיסטית. את הסברת העקרונות והפרוגרמה של הקומוניזם יש לנהל בדרך חברית, בסבלנות ומתוך התאמת ההסברה לרמת התפתחותו הפוליטית של כל פועל סוציאלדמוקרטי.

הביקורת, שאנו מותחים על הסוציאלדמוקרטיזם, חייבת להיות קונקרטית יותר, שיטתית יותר, וצריכה להתבסס על נסיונם של ההמונים הסוציאלדמוקרטיים. עלינו לתת את דעתנו שיכולים אנו (ואף חייבים) לקדם ולזרז את התפתחותם המהפכנית של הפועלים הסוציאלדמוקרטים, בראש ובראשונה על יסוד הנסיון שקנו במאבק המשותף, שכס-אל-שכם עם הקומוניסטים. אין לך אמצעי יעיל יותר להתגבר בעזרתו על היסוסי הפועלים הסוציאלדמוקרטים ועל ספקותיהם, מאשר השתתפותם בחזית המאוחדת הפרולטרית.

עד כמה שהדבר תלוי בנו, נעשה את הכול כדי להקל את העבודה המשותפת ואת המאבק המשותף נגד האויב המעמדי. וזאת לא רק לגבי הפועלים הסוציאלדמוקרטים, כי-אם גם לגבי אותם הפעילים של הארגונים והמפלגות הסוציאלדמוקרטיים, השואפים בכנות לעבור לצד העמדה המעמדית המהפכנית. אולם בו בזמן מצהירים אנו: אותם המנהיגים, הפעילים הפשוטים והפועלים הסוציאלדמוקרטים, המוסיפים לתמוך במדיניות הפלגנית של מנהיגי הסוציאלדמוקרטיה הריאקציוניים ויוצאים חוצץ נגד החזית המאוחדת, כלומר עוזרים לאויב המעמדי, אם במישרין ואם בעקיפין, נוטלים עליהם אחריות כלפי מעמד-הפועלים, שאינה נופלת מאחריותם ההיסטורית של אותם האנשים שתמכו במדיניות הסוציאלדמוקרטיית של שיתוף פעולה, באותה מדיניות שהחריבה בכמה וכמה ארצות אירופיות את מהפכת 1918 וסללה את הדרך לפאשיזם.

שאלת העמדה כלפי החזית המאוחדת נעשית לקו המפריד בין החלק הריאקציוני של הסוציאלדמוקרטיה לבין שכבותיה המתהפכות והולכות. העזרה, שאנו מגישים לחלק התולך ונעשה מהפכני, תהיה יעילה ככל שנגביר את מאבקנו נגד המחנה הריאקציוני של הסוציאלדמוקרטיה, הכורת ברית עם הבורגנות. גם בקרב המחנה השמאלי

ימהר להתבצע שידוד-המערכות על יסודותיו השונים, ככל שיהיו הקו-מוניסטים החלטיים יותר במאבקם למען החזית המאוחדת עם המפלגות הסוציאלדמוקרטיות. הפרקטיקה של המאבק המעמדי והשתתפות הסו-ציאלדמוקרטים בתנועת החזית המאוחדת יוכיחו, מי מתוך המחנה הזה מתעטף באצטלא „שמאלית“ ומיהו שמאלי באמת.

על ממשלת החזית המאוחדת

אם עמדת הסוציאלדמוקרטיה כלפי מימושה המעשי של החזית הפרולטרית המאוחדת בכל ארץ וארץ היא, באורח כולל, סימן-ההיכר העיקרי לכך, אם השתנה התפקיד שמילאה לפנים המפלגה הסוציאל-דמוקרטית או חלקים ממנה במדינה הבורגנית ובאיוז מידה השתנה — הרי שעמדת הסוציאלדמוקרטיה כלפי שאלת ממשלת החזית המאוחדת תהיה אבן-בוחן בולטת ביותר.

במצב, שבו תעמוד על סדר-היום השאלה של הקמת ממשלת חזית מאוחדת בתור משימה מעשית מיידית, תהיה שאלה זאת לאבן-הבוחן המכרעת לגבי מדיניות הסוציאלדמוקרטיה בארץ המסוימת: או עם הבורגנות, העוברת תהליך של פאשיזציה, נגד מעמד הפועלים — או עם הפרולטריון המהפכני נגד הפאשיזם ונגד הריאקציה, וזאת לא רק כנאה דורשת, כי-אם אף כנאה מקיימת. כך תועמד השאלה שאין מנוס ממנה, הן ברגע כינונה של ממשלת החזית המאוחדת והן בימי כהונתה.

אשר לאופי של ממשלת החזית המאוחדת או ממשלת החזית העממית האנטיפאשיסטית — סבורני, חברים, כי כבר אמרתי בדין-וחשבון את הדרוש לצורך האוריינטציה הטקטית הכללית. כל הדורש שנרחיק לכת מזה ונקבע את כל הצורות האפשריות ואת כל התנאים לכינון ממשלה כזו, כמוהו כמשתעשע בפתרון חידות עקר.

ברצוני להזהיר מפני כל פישוט ומפני כל סכימתיות בשאלה הזאת. החיים מורכבים הם מכל הסכימות. כך, למשל, תהיה זו טעות להציג את העניינים, כאילו משמשת ממשלת החזית המאוחדת שלב שאין בלעדיו בדרך אל כינון הדיקטטורה הפרולטרית. הרי זה מוטעה, כשם שהיה מוטעה בעבר לדמות את השתלשלות העניינים, כביכול לא יהיו בארצות הפאשיסטיות כל שלבי-ביניים ואין מנוס מכך שהדיקטטורה הפרולטרית תתפוס בהכרח ישירות את מקום הדיקטטורה הפאשיסטית. השאלה לעומקה עומדת כך: האם הפרולטריון עצמו יהיה מוכן

ברגע המכריע למיגור ישיר של הבורגנות ולכינון שלטון, והאם יוכל להבטיח לעצמו במקרה זה את תמיכת בעלי-בריתו, או שמא לא תהיה תנועת החזית הפרולטרית המאוחדת ותנועת החזית העממית האנטיפאשיסטית מסוגלת בשלב המסוים אלא להכניע את הפאשיזם או למגר, מבלי לעבור מיד לחיסול הדיקטטורה של הבורגנות. אם יקרה כדבר הזה והיינו מוותרים אך ורק מחמת כך על כינון ממשלת החזית המאוחדת (או ממשלת החזית העממית) ועל התמיכה בה, היינו נתפסים לקוצר-ראות פוליטי פסול והיינו מנהלים מדיניות שאינה מהפכנית-רצינית.

כן אין זה קשה להבין, כי כינון ממשלת החזית המאוחדת בארצות שבהן טרם תפס הפאשיזם את השלטון, הוא דבר אחד, ואילו כינון ממשלה כזו בארצות הדיקטטורה הפאשיסטית הוא דבר אחר. באחרונות לא יתכן כינון ממשלה כזו אלא תוך תהליך מיגורו של השלטון הפאשיסטי. בארצות, שבהן מתפתחת והולכת מהפכה בורגנית-דמוקרטית, עשויה ממשלת החזית העממית ליהפך לממשלת הדיקטטורה הדמוקרטית של מעמד-הפועלים ושל האיכרות.

כפי שכבר ציינתי בדו"ח, יעשו הקומוניסטים כל אשר לאלי-ידם כדי לתמוך בממשלת החזית המאוחדת, כל עוד תיאבק נגד אויבי העם ותעניק למפלגה הקומוניסטית ולמעמד-הפועלים חופש פעולה. שאלת השתתפותם של הקומוניסטים בממשלה תלויה אך ורק במצב הקונקרטי. שאלות מסוג זה יוכרעו כל אחת לגופו של עניין. כאן אי-אפשר לרשום מראש מרשמים מן המוכן.

על עמדתנו כלפי הדמוקרטיה הבורגנית

משתתפים בוויכוח ציינו, כי בקרב המפלגה הפולנית, המגייסת את ההמונים נגד התנכלויות הפאשיזם לזכויות העמלים, „רווח בכל-זאת החשש מפני ניסוחן החיובי של דרישות דמוקרטיות, שמא יעורר הדבר אשליות דמוקרטיות בלב ההמונים“. חשש כזה מפני ניסוחן המפורש של דרישות דמוקרטיות אכן רווח בצורה זו או זו, ולא רק בקרב המפלגה הפולנית.

מאין החשש הזה, חברים? הוא גובע מטיפול בלתי-נכון ובלתי-דיאלקטי בשאלת היחס כלפי הדמוקרטיה הבורגנית. אנו, הקומוניסטים, הננו תומכים איתנים ויציבים של הדמוקרטיה הסובייטית, שאת הנסיון החשוב סיפקה לנו הדיקטטורה הפרולטרית בברית-המועצות. בימים

שבהם מחסלים בארצות הקפיטליסטיות את שרידיה האחרונים של הדמוקרטיה הבורגנית, מברשת ההחלטה של ועידת הסובייטים השביעית הנהגת בחירות שוות, ישירות וחשאיות. תנאי מוקדם לדמוקרטיה הסובייטית הזאת הוא נצחון המהפכה הפרולטרית, הפיכת הבעלות הפרטית על אמצעי-הייצור לקניין הכלל ומעבר רובו הגדול של העם אל דרך הסוציאליזם. הדמוקרטיה הזאת אין בה משום צורה מוגמרת: היא מתפתחת ותוסיף להתפתח בד בבד עם הצלחותיה הנוספות של הבנייה הסוציאליסטית, עם יצירת חברה נטולת-מעמדות ועם ההתגברות על שרידי הקפיטליזם הן בכלכלה והן בתודעת בני-האדם.

ברם, כיום חייבים מיליוני עמלים, החיים בתנאי הקפיטליזם, לקבוע את יחסם אל אותן הצורות שלובש שלטון הבורגנות בארצות השונות. אין אנו אנרכיסטים ואין אנו אדישים כלל לסוג המשטר הפוליטי השורר בארץ מסוימת — האם דיקטטורה בורגנית בצורת הדמוקרטיה הבורגנית, אפילו לוקה היא בהגבלה חמורה מאוד של הזכויות והחירויות הדמוקרטיות, או דיקטטורה בורגנית בצורתה הפאשיסטית הגלויה. עם היותנו מצדדי הדמוקרטיה הסובייטית, נגן על כל קמפוזין של הישגים דמוקרטיים, שכבש לו מעמד-הפועלים בשנים רבות של מאבק עקשני, וניאבק בהחלטיות להרחבתם.

כמה קרבנות הקריב מעמד-הפועלים האנגלי עד שכבש לו את זכות השביתה, את קיומם הלגאלי של האיגודים המקצועיים, את חופש האסיפה והעתונות, את הרחבת זכות הבחירה וכיוצא באלה! כמה רבבות פועלים צרפתיים מסרו את נפשם בקרבות המהפכניים של המאה ה-19, כדי לזכות בזכויות היסוד ובאפשרויות הלגאליות, כדי לארגן את כוחותיהם במאבק נגד המנצלים! פועלי כל הארצות שפכו דם רב, כדי לכבוש את החירויות הבורגניות-דמוקרטיות, ולכן מובן שייאבקו לשמירתן בכל כוחותיהם.

יחסנו כלפי הדמוקרטיה הבורגנית אינו שווה בכל הנסיבות. בימי מהפכת אוקטובר, למשל, נאבקו הבולשביקים הרוסיים מאבק לחיים ולמוות נגד כל אותן המפלגות הפוליטיות, שיצאו נגד כינון הדיקטטורה הפרולטרית בדגל ההגנה על הדמוקרטיה הבורגנית. הבולשביקים נאבקו נגד המפלגות הללו, משום שדגל הדמוקרטיה הבורגנית היה אז לדגל גיוס כל הכוחות הנגד-מהפכניים למאבק נגד נצחון הפרולטריון. שונים פני הדברים כיום בארצות הקפיטליסטיות. כיום תוקפת הנגד-מהפכה הפאשיסטית את הדמוקרטיה הבורגנית, וחו-

תרת להקים משטר של דיכוי העמלים וניצולם הברברי ביותר. הברירה המוחשית שבידי המוני העמלים בכמה וכמה ארצות קפיטליסטיות היא כיום, לא בין הדיקטטורה הפרולטרית לבין הדמוקרטיה הבורגנית, כי אם בין הדמוקרטיה הבורגנית לבין הפאשיזם.

מלבד זאת, שורר כיום מצב אחר מאשר, נאמר, בתקופת ייצובו של הקפיטליזם. אז לא רווחה סכנה פאשיסטית אקטואלית כל-כך כמו בימינו. אז עמדו הפועלים המהפכניים בכמה וכמה ארצות מול הדיקטטורה הבורגנית בדמות הדמוקרטיה הבורגנית, ואליה ריכזו את עיקר האש. בגרמניה נאבקו נגד הרפובליקה הוויימארית, לא משום שהיתה רפובליקה, כי אם משום שהיתה רפובליקה בורגנית, שדיכאה את תנועתו המהפכנית של הפרולטריון, ובמיוחד בשנים 1918—1920 ו-1923.

ברם, כלום יכלו הקומוניסטים הגרמנים לנקוט עמדה זאת גם ב-1932, בשעה שהתנועה הפאשיסטית הריימה ראש, בשעה שהפאשיסטים אירגנו מאות אלפי אנשי ס"א נגד מעמד הפועלים ואף נתנו נשק בידיהם? טעותם של הקומוניסטים בכמה וכמה ארצות, ובמיוחד בגרמניה, היתה שלא נתנו את דעתם לשינויים שנתחוללו בינתיים, כי אם הוסיפו לחזור על הסיסמאות ההן והתמידו באותן העמדות הטקטיות שהיו נכונות כמה שנים קודם לכן, כלומר בזמן שהמאבק לכינון דיקטטורה פרולטרית נשא אופי אקטואלי וכל הנגד-מהפכה הגרמנית התלכדה סביב דגל הרפובליקה הוויימארית, כפי שאכן היה בשנים 1918—1920.

העובדה, כי גם כיום ניכר בשורותינו החשש מפני הצגת דרישות דמוקרטיות מפורשות, רק מעידה עד כמה ממעטים חברינו לשלוט בשיטה המרקסיסטית-לנינית, בבואם לטפל בשאלות חשובות כל כך של הטקטיקה שלנו. יש האומרים, שהמאבק לזכויות הדמוקרטיות עלול להסיה את דעת הפועלים מן המאבק למען הדיקטטורה הפרולטרית. לא תהא זו ברכה לבטלה להזכיר, מה אמר לנין בהקשר הזה: „תהיה זו טעות גדולה לחשוב, שהמאבק לדמוקרטיה עלול להסיה את דעת הפרולטריון מן המהפכה הסוציאליסטית, או לדחוק את המהפכה הזאת לקרן-זווית, להסוותה וכיוצא באלה. אדרבה, כשם שלא יתכן הסוציאליזם המנצח אלא בהגשימו דמוקרטיה מלאה, כן לא יוכל הפרולטריון להתכונן לקראת הנצחון על הבורגנות אלא אם-כן ייצא במאבק מקיף, עקבי ומהפכני למען הדמוקרטיה“.

כל חברינו חייבים לשנן לעצמם את המלים האלה היטב-היטב. עליהם לתת את דעתם, שבמרוצת ההיסטוריה צמחו מהפכות גדולות מתוך תנועות קטנות להגנת זכויותיו האלמנטריות של מעמד-הפועלים. אולם, כדי שנשכיל לשלב את המאבק לזכויות הדמוקרטיות עם מאבק מעמד-הפועלים לסוציאליזם, עלינו להשתחרר בראש-ובראשונה מן הגישה הסכימתית אל שאלת ההגנה על הדמוקרטיה הבורגנית.

קו נכון בלבד אין בו די

חברים, התווית הקו הנכון היא, כמובן, הדבר היסודי לאינטרנציונל הקומוניסטי ולכל אחת מן הסקציות שלו. ברם, קו נכון לבדו אינו מספיק עדיין להדרכתו הקונקרטית של המאבק-המעמדי. לשם כך, יש צורך לעמוד בכמה וכמה תנאים, ובמיוחד בתנאים האלה:

ראשית כול, יש להבטיח אירגונית את הגשמת ההחלטות שנת-קבלו ולהתגבר על כל המכשולים בעבודה המעשית.

התנאי השני הוא היכולת להפוך את החלטות האינטרנציונל הקומוניסטי והסקציות שלו להחלטותיהם של ההמונים הרחבים ביותר. הדבר דרוש עתה על אחת כמה וכמה, שכן ניצבת לפנינו המשימה להקים את החזית המאוחדת של הפרולטריון ולמשוך את המוני העם הנרחבים ביותר אל החזית העממית האנטיפאשיסטית. גאונו הפוליטי והטקטי של לנין בולט באופן המוחשי והברור ביותר במיומנותו המושלמת לקרב את ההמונים, על-יסוד נסיונם העצמי, אל הבנת הקו הנכון של המפלגה וסיסמאותיה. בסקרנו את כל תולדות הבולשביזם, את המאגר העשיר הזה של האסטרטגיה והטקטיקה של תנועת הפועלים המהפכנית, יכולים אנו להיווכח שמעולם לא המירו הבולשביקים את השיטות להדרכת ההמונים בשיטות להדרכת המפלגה.

יתרה מזו, עלינו לתת את הדעת לכך, כי ההמונים הרחבים לא יהיו מסוגלים לאמץ לליבם את החלטותינו, אם לא נלמד לדבר בלשון המובנת להם. לא תמיד אנו משכילים לדבר בפשטות, קונקרטית, בדי-מויים הקרובים ללב ההמונים ומובנים להם. עדיין איננו יכולים לוותר על נוסחאות מופשטות שלמדנו בעל-פה. אכן, העיפונא מבט אל הכרוזים שלנו, אל העתונים, אל ההחלטות ואל התיוות שלנו, ותיווכחו שלא אחת הם כתובים בסגנון מסורבל כל-כך, עד שאפילו הפונקציונרים

של מפלגותינו מתקשים להבין אותם, על אחת כמה וכמה הפועלים הפשוטים.

אם נזכור, חברים, כי הפועלים המפיצים את הכרוזים האלה או רק קוראים אותם, מחרפים את נפשם, במיוחד בארצות הפאשיסטיות, יתחוויר לנו עוד יותר הצורך לכתוב בשביל ההמונים בלשון המובנת להם, לבל יהיו לשווא הקרבנות שהוקרבו.

הוא הדין, במידה לא-פחותה, בהסברה ובתעמולה שלנו בעל-פה. מבחינה זו, יש להודות בכל גילויי-הלב, שלא אחת הפאשיסטים זרזים יותר וגמישים יותר מאשר רבים מבין חברינו.

אני נזכר, למשל, באסיפת מובטלים שנערכה בברלין לפני עלות היטלר לשלטון. הדבר היה בימי משפטם של הנוכלים-מברייחים, האחים סקלארק, שנמשך חודשים אחדים. הנואם הנציונל-סוציאליסט, שהופיע באסיפה ההיא, ניצל את המשפט הזה למטרותיו הדמגוגיות. הוא הצביע על פרשות ההברחה והשוחד ועל פשעים אחרים שפשעו האחים סקלארק. הוא הדגיש שמשפטם נמשך זה חודשים רבים, חישב ומצא כמה מאות-אלפי מארקים כבר עלה המשפט לעם הגרמני והכריז לקול מחיאיות-הכפיים של הנוכחים, כי בנבלים כמו סקלארק יש לירות למוות בלי הרבה חכמות, ואילו את הכסף שבוזבו על המשפט יש לתת למובטלים.

הנה קם קומוניסט על רגליו ומבקש את רשות הדיבור. בתחילה מסרב יושב-ראש האסיפה, אולם בלחץ הקהל הרוצה לשמוע את הקומוניסט, הוא נאלץ למסור לו את רשות-הדיבור. כשעלה הקומוניסט על הדוכן, היו כל הנוכחים סקרנים לדעת מה בפי הנואם הקומוניסטי. ובכן, מה הוא אמר?

„חברים“, אמר בקול רם ומלא, „זה עתה סיימה מליאת האינטר-נציונל הקומוניסטי את מושבה. היא הצביעה על הדרכים להצלת מעמד-הפועלים. המשימה העיקרית שהציבה לפנינו, חברים, היא 'כיבוש רובו של מעמד הפועלים', 'פוליטיזציה' של תנועת המובטלים. המליאה קוראת להעלות תנועה זו לשלב גבוה יותר...“

וברוח זו הוסיף הנואם לדבר. כפי הנראה סבר, שאכן הוא „מסביר“ את החלטותיה האמיתיות של המליאה.

האם היה בנאום כזה כדי להלהיב את המובטלים? כלום יכלו

לשאוב סיפוק מכך שרצינו להכניס תחילה פוליטיזציה לשורותיהם, אחר-כך לקדם את מהפכותם, ולבסוף לגייסם כדי להעלות את תנועתם לשלב גבוה יותר?

ישבתי באחת הפינות באולם, ובצער התבוננתי באותם המובט-לים, שכה ששו לשמוע את הקומוניסט כדי להיודע מפיו מה עליהם לעשות בפועל, והנה הם מפהקים ומפגינים אכזבה גלויה-לעין. לא התפלאתי כלל כשהישוב-ראש קטע בגסות את דבריו של הגואם שלנו, ואילו הנאספים כלל לא מחו.

למרבה הצער, אין זה מקרה יחיד בתעמולתנו. מקרים כאלה קרו לא רק בגרמניה. מי שיוצא בתעמולה כזו, חברים, עושה תעמולה נגד עצמו. הגיעה העת לשים קץ, אחת ולתמיד, לשיטות תעמולה ילדותיות כאלה, במחילה מכבודכם, שכן איני רוצה לנקוט לשון בוטה יותר.

בשעת הרצאת הדין-וחשבון שלי קיבל היושב-ראש, החבר קואסינו, מידי אחד ממשתתפי ועידתנו מכתב טיפוס, שהופנה אלי. ברצוני לקרוא אותו באוזניכם:

„אני מבקש ממך לנגוע בנאומך בוועידה בשאלה אחת, והיא: שכל החלטות האינטרנציונל הקומוניסטי ינוסחו בעתיד כך, שיבינו אותן לא רק קומוניסטים מנוסים, אלא שכל אדם עמל שיקרא את מסמכי הקומינטרן יוכל לתפוס מיד, ללא כל הכשרה מיוחדת, מה רוצים הקומוניסטים ואיזו טובה מביא הקומוניזם לאנושות. מנהיגי מפלגה מסוימים שוכחים זאת. יש להזכיר להם זאת, ובחריפות. כן יש להזכיר להם שאת התעמולה למען הקומוניזם צריך לנהל בלשון מובנת.”

אינני יודע בדיוק מי כתב את המכתב הזה, אולם אין ספק בליבי שבמכתבו הביע החבר את דעתם ואת משאלתם של מיליוני פועלים. רבים מבין חברינו סבורים, כי ייטיבו לנהל תעמולה ככל שיזדקקו למליצות רברבניות ולגוסחאות ותיזות שאינן מובנות להמונים.

כל אחד מאתנו חייב לסגל לעצמו, בחינת חוק בל יעבור, בחינת חוק בולשביסטי, את הכלל האלמנטרי הזה:

כשאתה מדבר וכותב, לעולם עליך לחשוב על הפועל הפשוט, עצריך להבין אותך, להאמין לקריאתך ולהיות מוכן ללכת בעקבותיך? עליך לתת את הדעת, כשכיל מי אתה כותב ואל מי אתה מדבר.

הקאדרים

חברים, החלטותינו הטובות ביותר יישארו כאות מתה, אם לא יהיו לנו האנשים שישכילו לתרגם אותן לשפת המעשה. בצער עלי ציינן, כי ועידתנו כמעט לא נתנה את דעתה על אחת השאלות החשובות ביותר הניצבות לפנינו, היא שאלת הקאדרים.

על הדין-וחשבון של הוועד-הפועל של האינטרנציונל הקומוניסטי התווכחו שבעה ימים; דיברו נואמים רבים מארצות שונות, אולם רק יחידים נגעו בשאלה הזאת, החשובה כל-כך למפלגות הקומוניסטיות ולתנועת הפועלים. מפלגותינו עודן רחוקות מלעמוד בפרקטיקה שלהן על-כך, שמי שמכריע, אלה הם בני-האדם, הקאדרים.

גישת הזלזול אל שאלת הקאדרים פסולה, מה עוד שאנו מאבדים בלי הרף חלק מהקאדרים המעולים ביותר במאבק. הלא אין אנו אגודה מדעית, כי-אם תנועת מאבק החשופה בלי הרף לאש. היסודות הנמרצים ביותר, האמיצים ביותר ובעלי ההכרה-המעמדית הגבוהה ביותר עומדים אצלנו בשורות הראשונות. האויב רודף ומתנכל דווקא ללוחמי השורות הראשונות, רוצח אותם, משליך לכלא ולמחנות הריכוז, מענה אותם באכזריות, במיוחד בארצות הפאשיסטיות. מכאן הצורך הדוחק ביותר למלא בלי הרף את החסר בקאדרים חדשים, להכשירם ולחנכם, וכן הצורך לשמור מכל משמר על הקאדרים הקיימים. שאלת הקאדרים מחריפה גם מכיוון שמתפתחת בהשפעתנו תנועת ההמונים של החזית המאוחדת, המוציאה מקרבה אלפי פעילים פרולטרניים חדשים. זאת ועוד: אל שורות מפלגותינו זורמים לא רק יסודות מהפכניים צעירים, פועלים הנעשים מהפכניים לעינינו, שלפנים לא השתתפו בשום תנועה פוליטית. לא אחת באים אלינו גם חברים ופעילים לשעבר של המפלגות הסוציאליסטיות. הקאדרים החדשים האלה מחייבים אותנו לתשומת-לב מיוחדת, בעיקר במפלגות הבלתי-לגאליות, מה עוד שהקאדרים האלה מעוטי-ההכשרה התיאורטית נתקלים לא פעם בעבודתם המעשים בבעיות פוליטיות רציניות מאוד, ועליהם לפתור אותן בעצמם.

שאלת מדיניות הקאדרים הנכונה היא הבעיה הרצינית ביותר למפלגותינו, לברית הנוער הקומוניסטי, לכל הארגונים ההמוניים — לכל תנועת הפועלים המהפכנית.

מדיניות קאדרים נכונה, מהי?
ראשית כול, יש להכיר את בני-האדם. בדרך כלל אין בוחנים

במפלגותינו את הקאדרים בחינה שיטתית. היה זה רק בזמן האחרון שהמפלגות הקומוניסטיות של צרפת ושל פולין (ובמזרה המפלגה הקומוניסטית של סין) נחלו הצלחת-מה בכיוון הזה. גם המפלגה הקומוניסטית הגרמנית ניגשה לבחון את הקאדרים לפני ירידתה למחתרת. ומה הראה נסיון המפלגות האלה? אך מתחילים לבחון בני-אדם וכבר מגלים פעילים מפלגתיים שקודם לא הבחינו בהם; מצד שני, התחילו המפלגות לטהר את עצמן מיסודות זרים ומזיקים מבחינה אידיאולוגית ופוליטית. די להצביע על דוגמת סלור ובארבה בצרפת: כשהפנו אליהם את הזרקור הבולשביסטי, התברר כי היו סוכני האויב המעמדי, ולכן הוצאו משורות המפלגה. בהונגריה הקלה בחינת הקאדרים את גילויים של קיני מרגלים, של סוכני האויב המעמדי שהקפידו להסוות את זהותם האמיתית.

שנית, דרוש קידום הנכון של הקאדרים. בל יהיה הקידום עניין שבאקראי, אלא יהא-נא אחת ממטלותיה הרגילות של המפלגה. אין זה מן התבונה לקדם את פלוני אך ורק על-פי שיקולים מפלגתיים צרים, בלי לתת את הדעת, אם הקומוניסט המקודם אכן קשור עם ההמונים. בשעת הקידום יש להביא בחשבון הן את כשירותו של עובד המפלגה למלא תפקיד מפלגתי זה או אחר והן את הפופולריות של המקודם בקרב ההמונים. במפלגותינו יש דוגמאות לקידומים, שהולידו תוצאות מעולות. כך, למשל, יושבת בנשיאות ועידתנו הקומוניסטית הספרדית החברה דולורס. לפני שנתיים עדיין פעלה בארגונים נמוכי-דרג. בהתנגשויות הראשונות עם האויב המעמדי התברר שהיא תועמל-נית ולוחמת מצוינת. משנבחרה לימים להנהגת המפלגה, הוכיחה את עצמה כאחד החברים הראויים ביותר למעמדה.

יכול הייתי להצביע על כמה וכמה מקרים דומים גם בארצות אחרות.

ברם, על-פי-רוב מקדמים את החברים באופן בלתי-מאורגן, באקראי, וממילא שלא תמיד בדרך הנכונה. יש שמטיפי-מוסר, בעלי-מליצות ופטפטנים מתמנים כמדריכים, והללו ממש מזיקים לעניין. שלישית, מן ההכרח הוא להפעיל את הקאדרים במיומנות. עלינו לפתח יכולת לגלות את תכונותיו רבות-הערך של כל חבר פעיל ולהפיק מהן את מירב התועלת. בני-אדם אידיאליים אינם בנמצא; יש לקבל את בני-האדם כפי שהם, ולתקן את חולשותיהם ואת חסרו-נותיהם. מחיי מפלגותינו ידועות לנו דוגמאות של הפעלה בלתי-נכונה

של קומוניסטים טובים וישרים, שיכולים היו להועיל מאוד, אילו רק היו מטילים עליהם תפקידים מתאימים יותר.

רביעית, מן ההכרח הוא לחלק את הקאדרים בצורה הנכונה. יותר מכול יש צורך להקפיד שבמוקדים החשובים יעמדו אנשים מוכשרים, המקיימים מגעים עם ההמונים, אנשים שצמחו מקרב ההמונים ומצטיינים ביוזמה וביציבות. יש צורך לרכז במחוזות הגדולים ביותר מספר מתאים של פעילים כאלה. בארצות הקפיטליסטיות אין זה מן הקלות להעביר את הקאדרים ממקום למשנהו. כאן נתקלת המשימה הזאת בהרבה מכשולים וקשיים, ובין השאר גם בבעיות חומריות, בחובות משפחתיות וכיו"ב; אלה הם קשיים, שיש להתחשב בהם ולהתגבר עליהם בדרך נאותה, אלא שאצלנו אין נוהגים כך כלל, על-פירוב. חמישית, יש להגיש סיוע שיטתי לקאדרים. הסיוע הזה צריך להתבטא בהנחיה מדוקדקת ביותר, בביקורת חברית, בתיקון החסרונות והגיאיות ובהדרכתם הקונקרטית היומיומית של הקאדרים.

שישית, יש לדאוג לשמירה על הקאדרים. עלינו להשכיל ולהחליף קאדרים בעוד מועד ולהמירם בחדשים, כאשר הנסיבות מחייבות זאת. עלינו לחייב את הנהגת המפלגה באחריות קפדנית ביותר לקיום הקאדרים, ובמיוחד במפלגות הבלתי-לגאליות. תנאי מוקדם לשמירה הנכונה על הקאדרים הוא הארגון הקפדני ביותר של הקונספירציה בתוך המפלגה. חברים רבים במפלגות אחדות סבורים, שהמפלגה כבר ערוכה לחיי המחותרת אם התארגנה מחדש באורח סכימתי ופורמלי גרידא. גאלצנו לשלם מחיר כבד, משום שההתארגנות מחדש נעשתה רק אחרי הירידה למחתרת, תחת מהלומותיו הישירות והכבדות של האויב. תנו את דעתכם, איזה מחיר כבד שילמה המפלגה הקומוניסטית הגרמנית בעת המעבר למחתרת! הנסיון הזה מן הדין שישמש אות אזהרה חמור לאותן מבין מפלגותינו, החיות עדיין בתנאים של לגאליות, אלא שעלולות לאבד אותה מחר.

רק מדיניות קאדרים נכונה תזמן למפלגותינו את ההזדמנות לפתח את כוחות הקאדרים המצויים. להפיק מהם את מירב התועלת ולשאוב בלי הרף יסודות כשרוניים ופעילים חדשים מהמאגר העצום של תנועת ההמונים.

מה הם הקריטריונים העיקריים בבואנו לברור את הקאדרים? ראשית: מסירות מוחלטת לעניין מעמד-הפועלים, נאמנות למפלגה

שעמדה במבחן של קרבות, בתי-כלא, בתי-משפט, במבחן ההתנגשות עם האויב המעמדי.

שנית: קיום מונעים הדוקים ביותר עם ההמונים. על החברים הללו להתמזג ללא שיור עם טובת ההמונים, לממש את דופק חיי ההמונים ולהכיר את הלכי-רוחם ואת צרכיהם. את סמכותם של מנהיגי ארגוני מפלגתנו יש להשתית בראש ובראשונה על כך, שההמון יראה בהם את מנהיגיו וישתכנע מנסיונו העצמי שאכן מסוגלים הם להיות מנהיגים, שישתכנע בהחלטיותם ובמסירות-נפשם.

שלישית: יכולתו של החבר להתמצא בכל מצב ומצב בפוחות עצמו ואי-רתיעתו מנשיאה באחריות ההחלטות שנתקבלו. הירא לשאת באחריות, אינו יכול להיחשב מנהיג. כן לא ייחשב כבולשביק מי שאינו יודע ליטול את היוזמה, ותחת-זאת הוא אומר: „לא אעשה אלא את הדברים שיטילו עלי“.

מנהיג בולשביסטי הוא רק אותו החבר, שאינו מאבד את עשתונותיו ברגעי תבוסה, שאין ראשו מס-תחרר עליו ברגע הצלחה, והמפגין חוסן בלתי-מעורער בבואו להוציא החלטות אל הפועל. קאדרים מיטיבים להתפתח ולגדול כשהם מוצבים בתנאים שמחייבים אותם לפתור בעצמם בעיות מאבק קונקרטיות, וכאשר הם מודעים במלוא האחריות להכרעותיהם.

רביעית: המשמעת והחישול הבולשבי, הן במאבק נגד האויב המעמדי הן בעמדה בלתי-מתפשרת כלפי כל הסטיות מהקו הבולשבי. חברים, עלינו להדגיש הדגש היטב את הצורך בקיום התנאים האלה לשם ברירתם הנכונה של הקאדרים, מה עוד שבחיי המעשה אנו מעדיפים לא אחת חבר המיטיב — נאמר — לכתוב ולנאום, אלא שאין הוא איש-פעלים ולא יצלה למאבק, על-פני חבר אחר, שאולי לא ייטיב כל-כך לכתוב ולנאום אלא שמחונן הוא בנאמנות וביוזמה, מקיים מגעים עם ההמונים, מסוגל לצאת לקרב ולהוליך את הזולת אל הקרב. כלום אין זה שכיח במקרים רבים שסקטנט, דוקטרינר או מתפלפל דוחק את רגליו של פעיל מסור בקרב ההמונים, את מנהיג הפועלים האמיתי?

הקאדרים המדריכים שלנו חייבים למזג את ידיעת המטלות עם התמורה בולשביסטית, עם אופי מהפכני ועם הכוח להוציא את כל אלה אל הפועל.

בהקשר לשאלת הקאדרים, הרשונא לי, חברים, להרחיב את הדיבור גם על התפקיד הגדול שנועד ל„עזרה האדומה הבין-לאומית“

(עא"ב) לגבי הקאדרים של תנועת הפועלים. הסיוע החומרי והמוסרי, שמגישים ארגוני עא"ב לאסירים ולבני-משפחותיהם, למהגרים הפוליטיים, למהפכנים ולאנטיפאשיסטים הנרדפים, הציל את חייהם של אלפי-אלפים מהלוחמים היקרים ביותר של מעמד-הפועלים בארצות השונות ושמר על כוחותיהם ועל כושר-הלחימה שלהם. אלה מבינינו, שנכלאו אי-פעם בכלא, יודעים מנסיונם הבלתי-אמצעי איזו משמעות כבירה נודעת לפעילותו של עא"ב!

הודות לפעילותו זכה, „העזרה האדומה הבין-לאומית“ להכרת תודה עמוקה של מאות אלפי פרולטרים ויסודות מהפכניים מקרב האיכרים והאינטלקטואלים.

בנסיבות הנוכחיות, בנסיבות של התגברות הריאקציה הבורגנית, של פאשיזם משתולל, של החרפת המאבק המעמדי, גדל במידה עצומה התפקיד שממלא עא"ב. כיום שומה על עא"ב ליהפך בכל הארצות הקפיטליסטיות לארגון המונים אמיתי של העמלים, וביתר-שאת בארצות הפאשיסטיות, שבהן עליו להסתגל לתנאים מיוחדים. עליו ליהפך, אפשר לומר, מעין ארגון „הצלב האדום“ של החזית המאוחדת הפרו-לטרית ושל החזית העממית האנטיפאשיסטית, המאגד מיליוני עמלים — „הצלב האדום“ של צבא המעמדות העמלים, הלוחם נגד הפאשיזם ובעד השלום והסוציאליזם. כדי להצליח במשימתו מצווה „העזרה האדומה הבין-לאומית“ להדריך אלפים מלוחמיו הפעילים, להקים הרבה קאדרים משלו, קאדרים של עא"ב, התואמים על-פי אופיים ויכו-לתם את הייעוד המיוחד, שנושא עמו הארגון הזה, החשוב כל-כך.

וכאן יש להדגיש בכל לשון של הדגשה: אם הביורוקרטיה וההתנהגות אטומת-הלב כלפי בני-האדם פסולות הן בתנועת הפועלים בדרך כלל, הרי שבתחום פעילותו של עא"ב הן בבחינת מידה רעה הגובלת בפשע. אותם הלוחמים של מעמד-הפועלים, קרבנות הריאקציה והפאשיזם, הנאנקים בבתי-הכלא ובמחנות הריכוז, המהגרים הפוליטיים ובני משפחותיהם ראויים ליחס רגיש ודואג ביותר של ארגוני עא"ב והפעילים שלו. לתמוך בלוחמי התנועה הפרו-לטרית והאנטיפאשיסטית, ולקיים ביתר-שאת בגוף ובנפש את הקאדרים של תנועת הפועלים — זאת החובה שעל „העזרה האדומה“ להבין לעומקה ולמלאה היטב. הקומוניסטים והפועלים המהפכניים, המטים שכם אל פעילותו של עא"ב, חייבים לחוש על כל צעד ושעל את

אחריותם הכבירה כלפי מעמד-הפועלים וכלפי האינטרנציונל הקומוניסטי, למען ההצלחה במילוי תפקידי עמ"ב ומשימותיו. חברים, חינוך הקאדרים הטוב ביותר מתבצע, כידוע, בתוך מהלך החיים מאבק, אגב ההתגברות על מבחנים וקשיים, וכן בעזרת דוגמאות חיוביות השליליות. יכולים אנו להצביע על מאות דוגמאות של עמידה מופתית בשעת שביתות והפגנות, בבתי-הכלא ובבתי-המשפט. יש לנו אלפי גיבורים, אולם למרבה הצער גם מקרים לא-מעטים של מורד-לב, של העדר-חוסן ואפילו של עריקה. ברם, לא אחת שוכחים את הדוגמאות מסוג זה ומסוג זה, אין מפקים מהן את התועלת החינוכית, אין מראים על-פי מופת של מו יש לנהוג ואיזו התנהגות יש לפסול. עלינו לבחון את עמידתם של החברים ושל פעילי מעמד-הפועלים בשעת התנגשויות מעמדיות, בחקירות במשטרה, בבתי-הכלא ובמחנות-הריכוז, בבתי-המשפט וכיו"ב. מכל אלה יש ליטול את החיובי, יש להצביע על המופתים הראויים לחיקוי, ויש לפסול את כל המזויף, הלא-בולשבי, הקרתני. מאז משפט לייפציג הופיעו רבים מבין חברינו לפני בתי-משפט בורגניים ופאשיסטיים, והפרשות הללו הוכיחו, כי צמחו הרבה קאדרים המיטיבים מאוד לדעת, עמידה בול-שבית בבית-המשפט מהי.

ברם, האם יודעים רבים — ואפילו מביניכם, צירי הוועידה — את הפרטים על משפט פועלי הרכבת ברומניה, על משפט פיטה שולצה בגרמניה שהפאשיסטים כרתו את ראשו, על משפט החבר-הגיבור היפאני איטיקאוה, על משפט החיילים הבולגרים המהפכניים ועל הרבה משפטים אחרים, שבהם הוצגו המופתים הראויים להערצה של הגבורה הפרולטרית?

את המופתים הראויים האלה של הגבורה הפרולטרית יש להפיץ ברבים ויש לעמתם עם מורד-הלב, עם הקרתנות ועם כל רקבון וחולשה, הן בשורותינו והן בשורות מעמד-הפועלים. בדוגמאות האלה יש להשתמש ביד רחבה לצורך חינוך הקאדרים של תנועת הפועלים.

חברים, חברינו המנהיגים קובלים לא אחת שחסרים בני-אדם: אין אנשים להסברה ולתעמולה, אין אנשים לעתונות, לאיגודים המקצועיים, לעבודה בקרב הנוער והנשים. תמיד ותמיד חסרים אנשים, הם אינם בנמצא. על כך יכולים אנו להשיב בדברי לבין הישנים והנצחיים:

„חסרים בני-אדם — ואילו בני-אדם מצויים בהמוניהם. הם מצויים

בהמוניהם, כי גם מעמד-הפועלים וגם שכבות חברתיות חדשות לגמרי מוציאים מקרבם מדי שנה בשנה מספר הולך ורב של בני-אדם שאינם שבעי-רצון, המבקשים למחות... בו בזמן חסרים בני-אדם, שכן חסרים הכשרונות הארגוניים המסוגלים לארגן עבודה, שהיא כה מקיפה ובו בזמן גם אחידה והרמונית, עבודה שבה יוכל להביא תועלת כל כוח, ולו הזעום ביותר”.

את דבריו אלה של לבין חייבות מפלגותינו לשנן היטב ולהגשימם בתור הנחיה, שיש ליישמה מדי יום ביומו. מצויים אנשים רבים, אלא שיש לגלותם בתוך ארגונינו שלנו — בשעת שבתות והפגנות, בארגוני-נים ההמוניים השונים של הפועלים, בגופי החזית המאוחדת. יש לסייע להם להתפתח תוך כדי העבודה והמאבק, ויש להציב אותם במקומות שבהם אכן יוכלו להביא תועלת לעניין ציבור הפועלים.

חברים, אנו הקומוניסטים אנשי מעשה הננו. בידנו הופקדה משימת המאבק המעשי נגד מיתקפת ההון, נגד הפאשיזם ונגד סכנת המלחמה האימפריאליסטית, משימת מיגור הקפיטליזם. דווקא משימת המאבק המעשית הזאת מחייבת את הקאדרים הקומוניסטיים להצטייד, ויהי-מה, בתיאוריה המהפכנית, שכן התיאוריה מעניקה לאנשי-המעש כושר התמצאות, בהירות של פרספקטיבה, בטחה בעבודה ואמונה בנצחון ענייננו.

ברם, התיאוריה המהפכנית האמיתית אינה יודעת כל פשרות עם הפלפול-הריק-מתוכן ועם כל משחק עקר בהגדרות מופשטות. התיאוריה שלנו איננה דוגמה, כי-אם מדריך לפעולה — זאת הטעים לבין חזון והטעם. תיאוריה כזו דרושה לנו, כשם שדרושים לנו לחם-חוקנו, האוויר והמים.

כל המבקש לסלק מעבודתנו את הסכימתיות קוטלת-החיים ואת הפלפול-המוזיק, חייב לשרוף אותם בברזל מלובן, וזאת הן במאבק הפעיל המעשי שכם אל שכם עם ההמונים ובראשם והן במאמץ בלתי-נלאה לרכוש לעצמו את תורתם האדירה של מרקס, אנגלס ולבין, המפרה והמקיפה-כול.

בהקשר זה אני רואה צורך מיוחד להעיר את דעתכם אל העבודה כבתי-הספר המפלגתיים שלנו. בל יחנכו בתי-הספר שלנו תולעי-ספרים, פלפלנים ואמני מובאות. לא ולא! ייצאו-נא מבתי-הספר המפלגתיים האלה לוחמים מעשיים מתקדמים למען עניין מעמד-הפועלים. באמרי „לוחמים מתקדמים” כוונתי לא רק שיצטיינו באומץ-הלב

ובנכונות להקרבה עצמית, אלא גם לכך שירחיקו-ראות מפועלים פשו-
טים ויטיבו לדעת את הדרך המוליכה אל שחרור העמלים. כל הסקציות
של האינטרנציונל הקומוניסטי חייבות לטפל בכובד-ראש בארגון
בתי-הספר המפלגתיים, כדי להפכם לסדנאות להישול קאדרים כאלה
של לוחמים, ואל להן לדחות את התפקיד הזה לעתיד הרחוק.

עיקר תפקידם של בתי-הספר המפלגתיים שלנו מתבטא, כמדומני,
בכך שילמדו את חברי המפלגה ואת חברי ברית הנוער הקומוניסטי,
הלומדים בהם, כיצד מחילים את השיטה המרקסיסטית-לנינית על
מצבה המוחשי של הארץ המסוימת, על הנסיבות המסוימות, וזאת
במאבק לא נגד האויב „סתם“, כ-אם נגד האויב המסוים, הקונקרטי.
לשם כך דרוש ללמוד לא את האות המתה של הלניניזם, כ-אם
את רוחה המהפכנית החיה.

בבתי-הספר המפלגתיים אפשר להכשיר את הקאדרים בשתי
דרכים :

הדרך האחת — מכשירים את החברים בדרך תיאורטית-מופשטת.
משתדלים לשנן להם מנה גדושה, ככל האפשר, של ידיעות יבשות;
מלמדים אותם בדרך שטחית לחבר תיזות והחלטות בצורה ספרותית;
גוגעים רק בדרך אגב בבעיות הארץ המסוימת, בבעיות תנועת הפועלים
שלה, בתולדותיה, במסורותיה ובנסיון מפלגתה הקומוניסטית.

הדרך האחרת — הוראה תיאורטית, המשתיתה את קליטת עקרונות-
היסוד של המרקסיזם-לניניזם על הלימוד המעשי של שאלות-היסוד
במאבק הפרולטריון בארצו של המשתתף בקורס, כדי שיהיה מסוגל,
בשורה אל העבודה המעשית, להתמצא בכוחות עצמו, וכדי שיהיה
למארגן ולמנהיג מעשי עצמאי, המסוגל להוליך את ההמונים למאבק
נגד האויב המעמדי.

לא כל בוגרי בתי-הספר המפלגתיים שלנו נתגלו כבעלי-יכולת.
היינו עדים להרבה מליצות, הפשטות, נוקדנות ולמדנות ראוותנית.
אנחנו, לעומת-זאת, זקוקים למארגנים ולמנהיגי המונים בולש-
ביסטיים באמת, העונים על הצרכים. למנהיגים כאלה אנחנו זקוקים
כיום בדחיפות. אולי לא יהיה בכוחו של מנהיג כזה לחבר תיזות
מעולות (אף-כי יש צורך רב גם בכך), אולם עליו לדעת איך מארגנים
ומנהיגים, ללא רתיעה מפני הקשיים, עם היכולת להתגבר עליהם.

התיאוריה המהפכנית היא הנסיון המוכלל והתמציתי של התנועה
המהפכנית. הקומוניסטים מצווים להפיק בארצותיהם תועלת מדוקדקת

לא רק מצנינות העבר, אלא גם מנסינות המאבק שנאבקים כיום חלקים אחרים של תנועת הפועלים הבין-לאומית. ברם, ניצולו הנכון של הנסיון אין פירושו כלל וכלל, שיש להעתיק את צורות המאבק ואת שיטותיו באורח מכאני, כמו מן המוכן, מתגאים אלה אל תנאים אחרים, מארץ זו אל ארץ זו, כפי שאכן קורה לא אחת במפלגותינו. מי שבא ומחקה בצורה עיוורת (או אף מעתיק בפשטות) את שיטות העבודה ואת צורותיה, ולו של המפלגה הקומוניסטית של ברית-המועצות, לארצות שבהן עדיין שולט הקפיטליזם, לא יוכל להביא תועלת, חרף כל כוונותיו הטובות, אלא יגרום נזק, ואכן היו דברים מעולם, ולא אחת. דווקא לאור נסיונם של הבולשביקים הרוסיים עלינו ללמוד, כיצד יש להחיל ביעילות את הקו הבין-לאומי האחדה בהתאמה לתנאי החיים הייחודיים של כל ארץ וארץ; כיצד במאבק נגד ההון יש לסלק ללא-רחם את המליצה, את השיגרה, את הנוקדנות ואת הדוקטרינריות וכיצד יש להוקיען ולשימן ללעג ולקלס בפי כול.

החשוב הוא, חברים, שנלמד בלי הרף, על כל צעד ושעל, בתהליך המאבק, בחירות ובכלא. ללמוד ולהיאבק — להיאבק וללמוד! עלינו להשכיל ולמזג את תורתם הגדולה של מרקס, אנגלס ולנין עם חוסן בעבודה ובמאבק, עם חוסר-התפשרות מושגת על עקרונות כלפי האויב המעמדי וכלפי הסוטים מקו הבולשביזם, עם אי-רתיעה מפני קשיים ועם הריאליזם המהפכני.

חברים, מעולם לא גילתה דעת-הקהל העולמית עניין רב כל-כך בוועידת קומוניסטים בין-לאומית כפי שגילתה בוועידתנו הנוכחית. אפשר לומר, ללא חשש גוזמה, כי אין לך אף עתון רציני אחד, אף מפלגה פוליטית אחת, אף מדינאי בעל השפעה כלשהי, אף מנהיג פעיל בחיים הפוליטיים או הציבוריים, שאינם עוקבים בריתוק אחרי דיוגי ועידתנו.

מבטיהם של מיליוני פועלים, איכרים, פשוטי-עם עירוניים, שכירים ואינטלקטואלים, של העמים הקולוניאליים ושל הלאומים המדוכאים מופנים אל מוסקווה, היא עיר-בירתה של המדינה הראשונה, אולם לא האחרונה של הפרולטריון העולמי. בעובדה הזאת אנו רואים אישור לחשיבות הכבירה ולאקטואליות, הנודעות לדיוגי הוועידה ולהחלטותיה. ללדתם הנועזת של הפאשיסטים מכל הארצות, ובמיוחד של הפא-

שיום הגרמני, שיצא לחלוטין מגדרו, רק מאשרת שהחלטותינו אכן קלעו למטרה.

בחשכת הליל של הריאקציה הבורגנית והפאשיזם, בה מנסה האויב המעמדי להחזיק את המוני העמלים בארצות הקפיטליסטיות, מזדקר האינטרנציונל הקומוניסטי — המפלגה העולמית של הבולשביקים — כמגדלור, המראה לאנושות כולה את הדרך הנכונה היחידה להשתחררות מעול ההון, מן הברבריות הפאשיסטית וממוראות המלחמה האימפריאליסטית.

הקמת אחדות הפעולה של מעמד הפועלים היא השלב המכריע בדרך הזאת. כן, אחדות פעולה של ארגוני מעמד הפועלים מכל הזרמים, ליכוד כוחות מעמד הפועלים בכל תחומי פעילותו ובכל גזרות המאבק המעמדי. על מעמד הפועלים לכונן את אחדות איגודיו המקצועיים. לשווא מנסים רבים מבין המנהיגים הרפורמיסטיים של האיגודים המקצועיים להפחיד את הפועלים, בנופם בדחליל האומר שהתערבות המפלגה הקומוניסטית בענייני האיגודים המקצועיים המאוחדים וקיום סיעות קומוניסטיות בתוכם יהרסו את הדמוקרטיה האיגוד-מקצועית. להציג אותנו, את הקומוניסטים, כאויבי הדמוקרטיה האיגוד-מקצועית — הרי זו שטות ואיוולת. אנחנו מגינים בעקביות על זכותם של האיגודים המקצועיים להכריע בבעיותיהם בעצמם ומעלים את הזכות הזאת על נס. אנחנו אפילו מוכנים לוותר על הקמת סיעות קומוניסטיות בתוך האיגודים המקצועיים, אם תדרוש זאת טובת אחדותם של האיגודים המקצועיים. אנחנו מוכנים לבוא לידי הסכם בדבר אי-תלותם של האיגודים המקצועיים המאוחדים בשום מפלגה פוליטית. עם-זאת, אנו מתנגדים בהחלטיות לכל תלות של האיגודים המקצועיים בבורגנות ואיננו מסתלקים מנקודת-הראות העקרונית שלנו האומרת, כי לא יתכן שהאיגודים המקצועיים ינקטו עמדה נייטרלית כלפי המאבק-המעמדי מדי שבין הפרולטריון לבין הבורגנות. דבר זה פסול.

על מעמד הפועלים לחתור לקראת איחוד כל כוחותיו של הנוער הפועלי ושל כל ארגוני הנוער האנטיפאשיסטי. על מעמד הפועלים לכבוש אותו חלק של הנוער העובד, שנתפס להשפעתם המשחיתה של הפאשיזם ושאר אויבי העם.

מעמד הפועלים מצווה להגשים את אחדות הפעולה בכל תחומי תנועת הפועלים, ואכן הגשם יגשים אותה. הדבר ייעשה מהר יותר ככל שאנו, הקומוניסטים, והפועלים המהפכניים בכל הארצות הקפיט-

ליסטיות גיישם בתקיפות ובהחלטיות את הקו הטאקטי החדש לגבי השאלות הבערות החשובות ביותר של תנועת הפועלים הבין-לאומית, אוריינטציה שעליה החליטה ועידתנו.

אנחנו יודעים שצפויים לנו קשיים רבים בדרכנו. דרכנו איננה כביש אספלט; דרכנו אינה סוגה בשושנים. על מעמד-הפועלים יהיה להתגבר על מכשולים רבים, וגם בתוך שורותיו בראש ובראשונה יהיה עליו לשים-לאל את תכני הפלגנות של יסודות הסוציאליזמוקרטיה הריאקציוניים. מחמת המהלומות, שינחיתו עליו הריאקציה הבורגנית והפאשיזם, יהיה על מעמד-הפועלים להקריב קרבנות מרובים. על ספינתנו המהפכנית יהיה לנווט את דרכה בין המוני מצוקים ושנוניות נסתרים בטרם תגיע לנמל יעדה.

אולם, מעמד-הפועלים של הארצות הקפיטליסטיות כיום איננו עוד מעמד-הפועלים של 1914, בפרוץ המלחמה האימפריאליסטית, ואף לא כפי שהיה ב-1918, בתום המלחמה ההיא. מאחוריו נסיון עשיר בן עשרים שנה, נסיון של מאבק ומבחנים מהפכניים, פרי הלקה המר של כמה וכמה תבוסות, במיוחד בגרמניה, באוסטריה ובספרד.

לעיני מעמד-הפועלים עומד המופת המלהיב של ברית-המועצות, של ארץ הסוציאליזם המנצח, מופת הדרך שבה הוא יכול לנצח את האויב המעמדי, להקים שלטון משלו ולבנות את החברה הסוציאליסטית. הבורגנות אינה שולטת עוד שלטון בלעדי בעולם כולו. בשישית תבל שולט מעמד הפועלים המנצח.

למעמד-הפועלים אוואנגארד מהפכני מלוכד וחזק — האינטרנציונל הקומוניסטי.

לטובת מעמד-הפועלים פועל כל מהלכה של ההתפתחות ההיסטורית. לשווא הם מאמצי הריאקציונרים, הפאשיסטים מכל הסוגים וכל הבורגנות הבין-לאומית, להסב את גלגל ההיסטוריה אחורה. לא, הגלגל מסתובב ויוסיף להסתובב קדימה, בכיוון הברית העולמית של הרפובליקות הסובייטיות הסוציאליסטיות, עד לנצחוננו הסופי של הסוציאליזם בתבל כולה.

מעמד-הפועלים של הארצות הקפיטליסטיות הפר עוד דבר אחד: האחדות בתוך שורותיו.

לפיכך, תהדהד-נא מן הבימה הזאת על פני תבל כולה קריאת-המאבק של האינטרנציונל הקומוניסטי, קריאתם של מרקס, אנגלס ולנין:

פועלי כל הארצות — התאחדו!

השליטים הנוכחיים של העולם הקפיטליסטי הם בני-חלוף אדוניו האמיתי של העולם הוא הפרולטריון

דברי נעילה במושב הסיום של הוועידה העולמית השביעית
של האינטרנציונל הקומוניסטי (20 באוגוסט 1935)

חברים, הוועידה העולמית השביעית של האינטרנציונל הקומו-
ניסטי, ועידת הקומוניסטים מכל הארצות ומכל היבשות, מסיימת
את עבודתה.

מה הן תוצאות הוועידה ואיזו משמעות היא לובשת בעיני תנוע-
תנו, בעיני מעמד-הפועלים הבין-לאומי, בעיני עמלי כל הארצות ?
היתה זו ועידת הנצחון המלא של האחדות בין מעמד-הפועלים
כארץ הסוציאליזם המנצח — ברית-המועצות — לבין הפרולטריון ב-
עולם הקפיטליסטי, הנאבק למען שחרורו. נצחון הסוציאליזם בברית-
המועצות — נצחון בעל משמעות היסטורית-עולמית — מעורר בכל
הארצות הקפיטליסטיות תנועה אדירה לקראת הסוציאליזם. הנצחון
הזה מחזק את מפעל השלום שבין העמים, מוסיף למשקל הבין-לאומי
של ברית-המועצות ומגביר את תפקידה — כמעוזם האדיר של העמלים
במאבקם נגד ההון, נגד הריאקציה ונגד הפאשיזם. הוא מחזק את
ברית-המועצות כבסיס למהפכה הפרולטרית העולמית. נצחון זה מעורר
בעולם כולו לא רק את הפועלים, המטים פניהם לעבר הקומוניזם,
כי-אם גם מיליוני איכרים, פשוטי-עם עירוניים יוצרים, רבים-רבים
מבין האינטלקטואלים, וכן את העמים הקולוניאליים המשועבדים. הוא
מלהיב אותם למאבק, מעמיק את רגשות זיקתם אל מכורתם הגדולה
של כל העמלים ומגביר בליבם את נחישות-הדעת לתמוך במדינה
הפרולטרית ולהגן עליה מול כל אויביה.

הנצחון הזה של הסוציאליזם מחזק את אמונו האיתן של הפרולט-
ריון הבין-לאומי בכוחותיו שלו ובאפשרות המוחשית של נצחונו שלו.
אמון איתן זה הופך לעוצמת-פעולה כבירה נגד שלטון הבורגנות.
התלכדות כוחות מעמד-הפועלים של ברית-המועצות עם כוחות

המאבק של הפרולטריון והמוני העמלים בארצות הקפיטליסטיות, טומנת בחובה את הפרספקטיבה הנהדרת של התמוטטות הקפיטליזם העתידה ואת הערובה לנצחון הסוציאליזם בתבל כולה.

ועידתו הניחה את היסודות לגיוסם המקיף כל-כך של כוחות כל העמלים נגד הקפיטליזם, אשר לא ידעום תולדות מאבקו של מעמד-הפועלים עד כה.

ועידתנו הציבה לפני הפרולטריון הבין-לאומי משימה קרובה וחשובה ביותר: ללכד את כוחותיו מבחינה פוליטית וארגונית ולשים-קץ לבידוד, שהוא נקלע לתוכו מחמת המדיניות הסוציאל-דמוקרטית של שיתוף-הפעולה עם הבורגנות; כן הציבה לו את המטלה ללכד את העמלים סביב מעמד-הפועלים בחזית עממית נרחבת, כדי לצאת נגד מיתקפת ההון והריאקציה, נגד הפאשיזם ונגד סכנת המלחמה — הן בכל ארץ וארץ, הן בזירה הבין-לאומית.

לא בדינו את המשימה הזאת מליבנו. הציב אותה נסיון מעמד-הפועלים הבין-לאומי עצמו, ובייתר-שאת הנסיון שקנה הפרולטריון הצרפתי. המפלגה הקומוניסטית הצרפתית קנתה לה זכות, בהכנינה מה יש לפעול היום, בסרבה להטות-אוזן לסקטנטים שמשכו את המפלגה אנה ואנה ובלמו את הגשמת החזית המאוחדת של המאבק נגד הפאשיזם, ובהכנינה לעומת זאת את החזית המאוחדת של הפרולטריון כבסיס לחזית העממית האנטיפאשיסטית המתכוננת והולכת, ובעשותה כן פעלה בעוז, בדרך בולשבית, על-ידי כריתת הסכם עם המפלגה הסוציאליסטית ליציאה לפעולות משותפות. הודות למפעל הזה, העולה בקנה אחד עם האינטרסים החיוניים של כל העמלים, שבים ומעלים פועלי צרפת — קומוניסטים כסוציאליסטים — את תנועת הפועלים הצרפתית אל המקום הראשון כמעלה באירופה הקפיטליסטית, ומוכיחים שהם הינם היורשים הראויים של הקומונארים ונושאי המורשת רבת-התהילה של הקומונה הפאריסאית.

למפלגה הקומוניסטית הצרפתית ולפרולטריון הצרפתי עומדת הזכות, שהודות לפרקטיקה של המאבק נגד הפאשיזם בדרך של חזית פרולטרית מאוחדת, הרימו תרומה להכנת החלטת ועידתנו; והלא להחלטות אלה נודעת חשיבות עצומה כל-כך לגבי פועלי כל הארצות.

ברם, הדברים שהושגו בצרפת אינם אלא הצעדים הראשונים.

ועידתנו, המתווה את הקו הטאקטי לשנים הבאות, לא יכלה להסתפק ברישום גרידא של הנסיון הזה, אלא פיתחה אותו. אנו, הקומוניסטים, הננו מפלגה מעמדית, מפלגה פרולטרית. אולם כחיל-החלוץ של הפרולטריון, הננו מוכנים ליוזם פעולות משותפות של הפרולטריון ושל שאר שכבות העמלים, אשר להן עניין במאבק נגד הפאשיזם. אנו, הקומוניסטים, הננו מפלגה מהפכנית, ועם-זאת אנו מוכנים לצאת בפעולות משותפות עם מפלגות אחרות, הנאבקות נגד הפאשיזם.

לנו, הקומוניסטים, מטרות סופיות הנבדלות ממטרותיהן הסופיות של המפלגות הללו. ברם, בהיאבקנו למען מטרותינו, מוכנים אנו בו בזמן להיאבק שכם-אל-שכם למען מטלות העתיד הקרוב יותר, שבהגשמתן יש כדי להחליש את עמדות הפאשיזם ולחזק את עמדות הפרולטריון.

שיטות המאבק שלנו, של הקומוניסטים, נבדלות משיטות שאר המפלגות. ברם, בעוד שהקומוניסטים נאבקים נגד הפאשיזם בשיטות-תיהם שלהם, הם יתמכו גם בשיטות המאבק של שאר המפלגות — ויהיו בלתי-מספיקות כאשר יהיו — ובלבד שהשיטות הללו אכן יופנו נגד הפאשיזם.

אנו מוכנים לעשות את כל אלה, שכן אומרים אנו לחסום את הדרך מפני מיתקפת ההון והפאשיזם בארצות הדמוקרטיה הבורגנית, למנוע את חיסול החירויות הבורגניות-דמוקרטיות, לסכל את מסע הנקם הטורריסטי של הפאשיזם נגד הפרולטריון ונגד החלק המהפכני של האיכרים ושל האינטלקטואלים ולשמור על הדור הצעיר מפני התנוונות גופנית ורוחנית.

הרינו מוכנים לעשות את כל אלה, שכן אומרים אנו להכין ולזרוז את מיגור הדיקטטורה הפאשיסטית שבארצות הפאשיסטיות. הרינו מוכנים לעשות את כל אלה, שכן אומרים אנו להציל את העולם מפני הברבריות הפאשיסטית ומפני מוראותיה של מלחמה אימי-פריאליסטית.

ועידתנו היא ועידת המאבק לשמירה על השלום ולמנועת המלחמה-מה האימפריאליסטית.

אל המאבק הזה אנו ניגשים עתה בדרך חדשה. ועידתנו דוחה מכול וכול אותה עמדה פאטאליסטית כלפי המלחמות האימפריאליסטיות, שמקורה בתפיסות הסוציאל-דמוקרטיות הישנות.

אמת, המלחמות האימפריאליסטיות הן פרי הקפיטליזם, ורק מיגור הקפיטליזם ישים-קץ לכל המלחמות. ברם, אמת לא פחותה היא כי בכוחם של המוני העמלים למנוע את המלחמה האימפריאליסטית בפעולות המאבק שלהם.

העולם בן-ימינו אינו דומה עוד לעולם של שנת 1914. כיום קיימת בשישית כדור-הארץ מדינה פרולטרית אדירה, הנשענת על עוצמתו החומרית של הסוציאליזם המנצח. הודות למדיניות השלום הנבונה שלה, סיכלה ברית-המועצות את תכניותיהם התוקפניות של מחרחרי-המלחמה יותר מפעם אחת.

במאבק נגד המלחמה עומד כיום לפרולטריון העולמי לא רק נשק פעולת-ההמונים כמו בשנת 1914. בימינו משתלב מאבק ההמונים של מעמד-הפועלים הבין-לאומי נגד המלחמה עם השפעתה הממלכתית של ברית-המועצות, לרבות צבאה האדום האדיר, כמעצמת השלום החשובה ביותר.

מעמד-הפועלים הבין-לאומי אינו נתון, כבשנת 1914, להשפעתה הבלבדית של הסוציאליזם הקרטי, שעשתה יד-אחת עם הבורגנות. כיום יש לנו מפלגה קומוניסטית עולמית — האינטרנציונל הקומוניסטי. כיום פונים המוני הפועלים הסוציאליזם אל ברית-המועצות ואל מדיניות השלום שלה, אל החזית המאוחדת עם הקומוניסטים. כיום עמי הארצות הקולוניאליות והקולוניאליות-למחצה אינם רואים את שחרורם כעניין חסר-תקווה. אדרבה, הם עוברים והולכים לצד המאבק הנחרץ נגד המדכאים האימפריאליסטיים. על כך יעידו כמאה עדים המהפכה הסובייטית של סין ומעשי הגבורה של הצבא האדום של העם הסיני.

השגאה, שרוחשים העמים למלחמה, מעמיקה והולכת, נעשית יוקדת יותר ויותר. הבורגנות הדוחקת את העמלים לתוך תהום המלחמות האימפריאליסטיות, מסכנת את עצם קיומה. עתה עושים למען שמירת השלום לא רק מעמד-הפועלים, האיכרים ושאר העמלים, כי-אם גם האומות המדוכאות והעמים החלשים, שמלחמות חדשות מאיימות על עצמאותם. מצויות אפילו כמה מדינות קפיטליסטיות גדולות המת-ייראות, שמא ייצאו מפסידות מחלוקתו-מחדש של העולם, ומעוניינות לפיכך בשלב הנוכחי במניעת המלחמה.

מכאן האפשרות להקים חזית מאוחדת נרחבת ביותר של מעמד-הפועלים, של כל העמלים ואף של עמים שלמים נגד סכנת המלחמה

האימפריאליסטית. בהתבססה על מדיניות השלום של ברית-המועצות ועל מאוויי השלום של הרבה מיליוני עמלים, הציגה ועידתנו את הפרס-פקטיבה של התפתחות חזית אנטי-מלחמתית נרחבת, וזאת לא רק לאוונגארד הקומוניסטי, כי-אם גם למעמד-הפועלים הבין-לאומי כולו ולעמי כל הארצות. מידת הגשמתה והשפעתה של החזית העולמית הזאת תכריע, אם יצליחו מחרחרי-המלחמה האימפריאליסטיים והפא-שיסטיים להצית תבערת מלחמה אימפריאליסטית חדשה בעתיד הקרוב, או שיקוצצו ידי הפושעים שלהם בגרון החזית האנטי-מלחמתית האדירה. ועידתנו היא ועידת האחדות של מעמד-הפועלים, ועידת המאבק למען החזית המאוחדת הפרולטרית.

אין אנו משתעשעים באשליות, כי ייקל עלינו להתגבר על הקשיים אשר יערום החלק הריאקציוני של המנהיגים הסוציאלדמוקרטיים על דרך הגשמתה של החזית המאוחדת הפרולטרית. עם-זאת, אין אנו מתייראים מפני הקשיים האלה, וזאת מכמה טעמים: אנחנו מגלמים את רצונם של מיליוני פועלים; במאבקנו להקמת החזית המאוחדת אנחנו משרתים את טובת הפרולטריון בדרך המוצלחת ביותר; החזית המאוחדת הפרולטרית היא הדרך הבטוחה להבסת הפאשיזם והשיטה הקפיטליסטית ולמניעת מלחמות אימפריאליסטיות.

בוועידה הזאת העלינו על גס את אחדות האיגודים המקצועיים. אין הקומוניסטים דבקים, ויהי מה, בקיומם העצמאי של האיגודים המק-צועיים האדומים. ברם, הקומוניסטים שואפים לאחדות האיגודים המק-צועיים על קרקע המאבק המעמדי ועל-יסוד החיסול המוחלט של המצב, לפיו מוציאים משורות האינטרנציונל הרפורמיסטי (האמסטרדאמי) של האיגודים המקצועיים את המצדדים העקביים וההחלטיים ביותר באחדות האיגודים המקצועיים והמאבק המעמדי.

אנחנו יודעים, כי לא כל העסקנים האיגוד מקצועיים הנמנים עם האינטרנציונל האדום, כבר קלטו את הקו הזה של ועידתנו ואימצו אותו לליבם. אצל עסקנים אלה רווחים עדיין שרידים של התנפחות כיתתית, ויהיה עליהם להתגבר עליהם בעזרתנו, כדי שיוגשם קו ועידתנו מתוך דבקות במטרה. את הקו הזה נגשים ויהי מה, וסופנו למצוא שפה משותפת עם אחינו למעמד, עם חברינו למאבק, עם הפועלים המש-תייכים כיום לאינטרנציונל האמסטרדאמי.

בוועידה הזאת שמנו פנינו להקמתה של מפלגת המונים פוליטית מאוחדת של מעמד-הפועלים, לחיסול פילוגו הפוליטי של הפרולטריון,

פרי המדיניות הסוציאלדמוקרטית של שיתוף-פעולה מעמדי. באחדות הפוליטית של מעמד-הפועלים אין אנו רואים תמרון, כי-אם את שאלת גורלה העתידי של תנועת הפועלים כולה. אם יתגלו בקרבנו אנשים, התופסים כתמרון את שאלת הקמתה של האחדות הפוליטית של מעמד-הפועלים, נצא חוצץ נגדם, בהיותם מזיקים למעמד-הפועלים. הואיל ואנו מטפלים בשאלה הזאת בכובד-ראש רציני ובמלוא הכנות, כמתחייב מטובת הפרולטריון — דווקא משום כך, מציגים אנו תנאים עקרוניים מסויימים כבסיס לאחדות מעין זו. התנאים העקרוניים האלה — לא אנו הגיבו אותם. הפרולטריון הגיע אליהם בתהליך מאבק, בלבטים קשים. הם אף תואמים את רצונם של מיליוני הפועלים הסוציאלדמוקרטיים, אותו רצון עצמח מלקחי התבוסות שהיו נחלת מעמד-הפועלים. התנאים העקרוניים האלה עמדו במבחן תנועת הפועלים המהפכנית כולה.

הואיל וועידתנו התנהלה בסימן האחדות הפרולטרית, הרי שהיתה זו ועידתו לא של חיל-החלוצ הקומוניסטי גרידא, כי-אם ועידת מעמד-הפועלים הבין-לאומי כולו, הנכסף אל אחדות המאבק האיגוד-מקצועית והפוליטית.

בוועידתנו אמנם לא נכחו נציגים של פועלים סוציאלדמוקרטים, ואף לא נציגים בלתי-מפלגתיים או אותם הפועלים שאולצו בכוח להצטרף לארגונים הפאשיסטיים, ואף-על-פי-כן דיברה ועידתנו גם בשם מיליוני הפועלים האלה ולא רק בשם הקומוניסטים, ונתנה ביטוי למחשבותיו ולהרגשותיו של רובו הגדול של מעמד-הפועלים. אילו נערך דיון חופשי באמת על החלטותינו בקרב פועלי העולם כולו, בקרב ארגוני הפועלים בעלי הזרמים השונים — הרי אין ספק, שהפועלים היו תומכים באותן ההחלטות, שאתם, חברים, הצבעתם בעדן בתמימות-דעים כזו.

על אחת כמה וכמה מחייבת העובדה הזאת אותנו, הקומוניסטים, להפוך את החלטות הוועידה לנחלתו האמיתית של מעמד-הפועלים כולו. אין זה די להצביע בעד ההחלטות האלה. אין זה די לעשות להן נפשות בקרב חברי המפלגות הקומוניסטיות. אנחנו מעוניינים שאותם הפועלים, הנמנים עם מפלגות האינטרנציונל השני, עם האינטרנציונל האמסטר-דאמי ועם ארגוני שאר הזרמים הפוליטיים, ידונו יחד עמנו בהחלטות האלה, יגישו את הצעותיהם המעשיות ואת תוספותיהם וישקלו יחד

אתנו, איך מיטיבים לתרגמן לשפת המעשה; אנחנו מעוניינים, שהם יגשימו אותן הלכה למעשה, יד-ביד אתנו.
ועידתנו היתה ועידת הקו הטקטי החדש של האינטרנציונל הקו-מוניסטי.

ועידתנו, שניצבה איתן באותה עמדה בלתי-מעוררת של המרק-סיזם-לניניזם, שמצאה את אישורה בכל נסיונה של תנועת הפועלים הבין-לאומית, ובראש ובראשונה בנצחונותיה של מהפכת-אוקטובר ה-גדולה, בחנה ברוח המרקסיזם-לניניזם החי ובשיטתו את הגישה הטק-טית של האינטרנציונל הקומוניסטי, בהתאם לשינוי המצב בעולם.
הוועידה קיבלה החלטה נחושה שיש להפעיל את טקטיקת החזית המאוחדת בדרך חדשה. הוועידה דרשה מפורשות, לבל יסתפקו הקומו-ניסטים בתעמולתם בסיסמאות כלליות על הדיקטטורה הפרולטרית ועל שלטון הסובייטים, אלא ינהלו מדיניות בולשבית פעילה וקונקרטיה בכל שאלות הארץ, בין במדיניות-הפנים ובין במדיניות-החוץ, בכל השאלות האקטואליות, החיוניות למעמד-הפועלים, לעמם ולתנועת הפועלים הבין-לאומית. הוועידה תובעת בהחלטיות רבה, שהמפלגות ישתיתו את כל צעדיהן הטקטיים על הניתוח המפוכח של המציאות הקונקרטיה, על ההתחשבות ביחס-הכוחות המעמדיים ועל רמתם הפוליטית של ההמו-נים הנרחבים ביותר. הוועידה דורשת לטהר לחלוטין את הפרקטיקה של התנועה הקומוניסטית מכל שרידי הכיתתיות, אותה כיתתיות העומדת כיום כמכשול הגדול ביותר למפלגות הקומוניסטיות בדרך ההג-שמה של מדיניות המונים בולשבית אמיתית.

הוועידה, עם היותה חדורה הכרת ההחלטה הנחושה ליישם את הקו הטקטי הזה, ובהיותה משוכנעת שהדרך הזאת אכן תנחיל הצלחות גדולות למפלגותינו, הביאה בחשבון, בו בזמן, כי מימוש הקו הבולשבי הזה בחיי המעשה לא יצלח תמיד על מי-מנוחות, ללא שגיאות וסטיות ימינה או „שמאלה“ — אם בכיוון ההסתגלות המודנפת ואם בכיוון ההתבדלות הכיתתית. איזו מבין הסכנות האלה היא המסוכנת יותר כ„כלל“ — על כך יתפלמסו המתפלפלים בלבד. הסכנה הבולמת ברגע נתון ובארץ נתונה את הגשמת קו ועידתנו ואת פיתוח מדיניות ההמו-נים הנכונה של המפלגות הקומוניסטיות, היא הסכנה הגדולה יותר, החמורה יותר.

טובת עניין הקומוניזם מחייבת לא מאבק מופשט, כ-אם מאבק קונקרטי נגד הסטיות, מחייבת להדוף בעוד מועד ובהחלטיות את

המגמות המזיקות שצצות ולתקן בעוד מועד את השגיאות. להמיר את המאבק הקונקרטי הדרוש נגד הסטיות במין ספורט מוזר, שעיקרו עריכת ציד על סטיות מדומות או על סוטים מדומים — בכך יש משום הפרזה מזיקה ופסולה. בפרקטיקה המפלגתית שלנו מצויים אנחנו לקדם ויהי מה, ובכל דרך אפשרית, את גילוי היוזמה כשמתעוררות שאלות חדשות, להרים תרומה בדיון המקיף בשאלות הנוגעות לפעילות המפלגה, אך לא להיחפז ולפסול כל ספק שמביע אחד החברים, או כל הערה ביקורתית על תפקידיה המעשיים של התנועה כאילו היתה זו סטייה. עלינו לכוון את העיניים כך, שחבר אשר שגה יוכל לתקן את טעותו במעשהו. להלום ללא רחם יש רק באותם האנשים, המתעקשים בשגיאותיהם או משבשים את היי המפלגה.

בעשותנו למען אחדותו של מעמד-הפועלים, ניאבק במשנה מרץ וללא פשרות למען האחדות הפנימית של מפלגותינו. בשורותינו אין מקום לסיעות ולתככים סיעתיים. כל המנסה לפגוע באחדות המחור-שלת של שורותינו באמצעות תככים סיעתיים כלשהם, יחזה על בשרו מה פירושה של המשמעת הבולשבית. ישמשו-נא הדברים האלה כאזהרה לאותם היסודות הבודדים שבמפלגה זו או אחרת, המדמים בנפשם שיוכלו לנצל את קשיי מפלגתם, את פצציה של תבוסה ואת מהלומות האויב המשתולל, לתועלת האינטרסים הסיעתיים שלהם. המפלגה מעל לכל! לשמור על אחדותה הבולשבית של המפלגה כעל בבת-העין — הרי לכם הצו הראשון והעליון של הבולשביזם!

ועידתנו היא ועידת הביקורת העצמית הבולשבית, ועידת חיזוק ההנהגה של האינטרנציונל הקומוניסטי ושל הפקציות שלו.

אין אנו חוששים להצביע בגלוי על שגיאות, על חולשות ועל נקודות-תורפה שבשורותינו, שהרי אנו מפלגה מהפכנית, היודעת שלא תוכל להתפתח, לגדול ולעמוד במשימותיה אלא אם-כן תשליך מאחרי גווה כל אשר בולם את התפתחותה כמפלגה מהפכנית.

העבודה שעשתה הוועידה במתחה ביקורת בלתי-מתפשרת על הכיתתיות החכמה-בעיני-עצמה, על הסכימתיות, על הפיכת העבודה לשיגרה, על עצלות-המחשבה, על המרת שיטות ההנהגה של ההמונים בשיטות של הנהגת המפלגה — בכל העבודה הזאת יש להמשיך בדרך המתאימה בכל המפלגות, בכל סניף וסניף, בכל חוליות תנועתנו, שכן זהו אחד התנאים הראשוניים ליישום החלטות ועידתנו.

בהחלטה על דו"ח הוועד-הפועל של הקומונטרן, סיכמה הוועידה

שריכוז ההדרכה האופרטיבית של תנועתנו יעבור לסקציות עצמן. הדבר מחייב אותנו להגביר בכל דרך אפשרית את הקמת הקאדרים וחינוכם, וכן חיזוקן של המפלגות הקומוניסטיות במנהיגים בולשביים אמיתיים, וזאת כדי להכשיר את המפלגות לשעת תפניות חדות במאורעות — שיהיו מסוגלות למצוא במהירות, באופן עצמאי ועל-יסוד ההחלטות של ועידות האינטרנציונל הקומוניסטי ושל מליאות הוועד-הפועל שלו, את הפתרון הנכון לתפקידיה הפוליטיים והטקטיים של התנועה הקומוניסטית. בשעת בחירת המוסדות המדריכים שאפה הוועידה להרכיב את הנהגת האינטרנציונל הקומוניסטי מאנשים, המקבלים את הנחיותיה החדשות והחלטותיה של הוועידה לא מתוך תחושת משמעת, כי-אם מתוך שכנוע עמוק, להרכיבה מאנשים המסוגלים להגשים אותן במרץ רב הלכה למעשה.

כן יש להבטיח בכל ארץ וארץ את יישומן הנכון של החלטות הוועידה; דבר זה יהיה תלוי בעיקר בביקורת הנאותה על הקאדרים, בחלוקתם ובהכוונתם. אנחנו יודעים שאין זו משימה קלה. עלינו לשים לב, כי חלק מהקאדרים שלנו חונכו בעיקר לאור תעמולה כללית, ולא לאור הנסיון של מדיניות ההמונים הבולשבית. עלינו לעשות כל שב- יכולתנו כדי לסייע לקאדרים שלנו להתארגן מחדש, לחנך עצמם מחדש על-פי הרוח החדשה, ברוח החלטות ועידתנו. כל-אימת שיתברר שהקנקנים הישנים לא יצלחו לייזן החדש, יהיה צורך להסיק מסקנות מתאימות, ולא לשפוך את היין החדש או להשחיתו בקנקנים הישנים, כי-אם להמיר את הקנקנים הישנים בקנקנים חדשים.

חברים, בכוונה תחילה זנחנו את המליצות המצמצמות על הפרס-פקטיבות המהפכניות הן בדו"חות הוועידה והן בהחלטותיה. נהגנו כך, לא משום שראינו טעם להעריך את קצב ההתפתחות המהפכנית באופ-טימיות פחותה מאשר לפני, אלא משום שמבקשים אנו לחלץ את מפלגותינו מכל נטיה להפליג במליצות מהפכניות או דיבורים עקרים על הערכת הפרספקטיבה, במקום לעסוק בפעילות בולשבית. במאבקנו הנחרץ נגד כל אורייניטציה על הספונטניות, אנחנו רואים את תהליך ההתפתחות של המהפכה ומתחשבים בו לא כמשקיפים מן הצד, כי-אם כמשתתפים פעילים בתהליך. בעמדנו בכל שלב משלבי התהליך הפו-ליטי בתפקידים-שלטובת-המהפכה התואמים את הנסיבות הקונקרטיות של השלב המסויים, ובהתחשבנו ברוח מפוכחת ברמה הפוליטית הנתונה של המוני העמלים הנרחבים, מאיצים אנו בתור מפלגת המעש המ-

הפכני את היווצרות התנאים המוקדמים הסובייקטיביים הדרושים
לנצחון המהפכה הפרולטרית בדרך הטובה ביותר.

„יש לקבל את הדברים כפי שהם“, אמר מרקס, „כלומר יש להציג
את האינטרס המהפכני באופן התואם את שינוי הנסיבות“. זוהי מהות
העניין, ואל נשכח זאת לעולם.

חברים, עלינו להביא את החלטות הוועידה העולמית אל ההמונים,
להסביר אותן להמונים, להפעילן כמדריך לפעולת ההמונים. באחת:
יש לדאוג שיקרמו עור וגידים בלב מיליוני העמלים!

עלינו לחזק בכל מקום ומקום, באורח מירבי, את יוזמת הפועלים
באשר הם שם, את יוזמת הארגונים המקומיים של המפלגות הקו-
מוניסטיות ושל תנועת הפועלים בבואנו להוציא את ההחלטות האלה
מן הכוח אל הפועל.

בצאתם מכאן שומה על נציגי הפרולטריון המהפכני, לשאת אל
ארצותיהם את השכנוע העמוק שאנו, הקומוניסטים, אחראים לגורל
מעמד-הפועלים ותנועת הפועלים, לגורלו של כל עם ועם, לגורל כל
האנושות העמלה.

לנו, לפועלים, ולא לטפילי החברה שייך העולם, אותו עולם
שבנהו ידי הפועלים. השליטים הגוכחיים של העולם הקפיטליסטי הם
בני-תלוף.

הפרולטריון הוא אדוניו האמיתי של העולם, אדון המחר. הוא חייב
לכבוש לו את זכויותיו ההיסטוריות בכל ארץ וארץ, ובתבל כולה
עליו ליטול לידינו את רסן השלטון.

אנחנו תלמידי מרקס, אנגלס ולנין. עלינו להיות ראויים למורינו
הגדולים!

צבא המיליונים הפוליטי שלנו יתגבר על כל הקשויים, יסיר מדרכו
את כל הממשולים באומץ-לב, יחריב את מצודת הקפיטליזם וינחיל את
נצחון הסוציאליזם לעולם כולו!

תחי אחרות מעמד-הפועלים!

תחי הוועידה העולמית השביעית של האינטרנציונל הקומוניסטי!

נאום ההגנה של דימיטרוב במשפט לייפציג — כתב־אשמה נגד הנאצים

(16 בדצמבר 1933)

ב־27 בפברואר 1933, בשעת ערב, פרצה דליקה בבניין ה„רייכס־טאג“ (הפרלמנט) הגרמני. בו ביום, בשעת ערב מאוחרת, הודיעה תחנת השידור הגרמנית, שבבניין ה„רייכסטאג“ נעצר מצית, „הקומוניסט ההולנדי“ ואן דר לובה. לטענת תחנת השידור, מצאו אצלו פנקס חבר של המפלגה הקומוניסטית.

למחרת היום פורסמה — בהשראת גרינג, מיניסטר הפנים של פרוסיה — הודעה שאמרה, כי הצתת ה„רייכסטאג“ היא מעשה־ידיה של המפלגה הקומוניסטית הגרמנית; לטענת ההודעה אמרה המפלגה לאותת במעשה ההצתה את האות להתקוממות מזויינת. הפאשיזם הגרמני ניצל את הצתת ה„רייכסטאג“, לפתיחת מסע טרור נגד המפלגה הקומוניסטית, נגד תנועת הפועלים ונגד הדמוקרטיה בגרמניה. ב־9.3.33 נעצרו גיאורגי דימיטרוב, בלאגוי פופוב² ו־ואסיל טאנב.³

1. מארינוס ואן דר לובה (1909—1934), נולד בהולנד. הרפתקן ולומפן־פרולטר. היה משך זמן־מה חבר בברית הנוער הקומוניסטי של הולנד. משלא הצליח לתפוס בה עמדה אחראית, פרש ממנה ב־1931. בשנים 1931—1934 עשה כמה פעמים בגרמניה והקים מגעים עם נאצים נודעים. על־פי הוראת הנאצים, השתתף בהצתת ה„רייכסטאג“.

במשפט לייפציג חשף גיאורגי דימיטרוב את פרצופו של ואן דר לובה ככלי־שרת בידי הנאצים. בית־המשפט בלייפציג דן את ואן דר לובה למיתה, והוא הוצא להורג ב־10 בינואר, 1934.

2. בלאגוי סימיאונוב פופוב (1902—1968), חבר המפלגה הקומוניסטית הבול־גרית מאז 1922 ופונקציונר בה. השתתף בהכנת ההתקוממות של ספטמבר 1923 ונידון ל־15 שנות מאסר. לאחר שחרורו מן הכלא הנאצי, חי בברית־המועצות. ב־1954 חזר לבולגריה, ומילא כמה תפקידים ממלכתיים.

3. ואסיל טאנב (1897—1941), פונקציונר המפלגה הקומוניסטית הבולגרית. חי בשנים 1934—1941 בבריה״מ. בסתיו 1941 חזר עם קבוצת צנחנים לבולגריה, ונפל חלל בהיתקלות עם הפאשיסטים.

ארנסט טורגלר,¹ יושב-ראש הסיעה הקומוניסטית ב„רייכסטאג“, התייצב למחרת הצתת ה„רייכסטאג“ במשטרה „לצורך טיהור שמו“, בלי שהוסמך לכך על-ידי הוועד-המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הגרמנית, והמשטרה אכן עצרה אותו.

התואנה הפורמלית למעצרו של דימיטרוב היתה הלשנה מפי המלצר הנאצי הלמר, שטען כי ראה את דימיטרוב בחברת ואן דר לובה. בחקירה במשטרה מחה דימיטרוב על ההאשמה, שהוא שותף לוואן דר לובה, והצהיר שאין הוא רוחש כל אמון למשטרה הגרמנית. את הדברים שבדעתו לומר, הוסיף, ימסור בצורת הודעה שיחבר בעצמו. אכן כתב את הצהרתו ב-20 במארס 1933 ומסר אותה למשטרה. רשויות המשפט הנאציות דחו את דרישותיו החוזרות-ונשנות של דימיטרוב להתקשר לעורך-דין מחוץ-לארץ, לצורך הגנתו. ואילו דימיטרוב דחה בבוז את הצעת רשויות המשפט להודקק לשירותיו של פרקליט-„מטעם“, והחליט להתגונן בכוחות עצמו.

תנאי מעצרו של דימיטרוב היו קשים. בפרק-הזמן 4.4.33 — 31.8.33 היה כבול בידי וברגליו יומם ולילה. המכתבים הרבים שנשלחו אליו, לא נמסרו לידיו. בהסתמכו על חוקי גרמניה, ניהל דימיטרוב מאבק בלתי-נלאה נגד הנתלת הכלא, והשיג לבסוף היתר לפגישה עם עורך-דין ואת החזרת משקפיו. מהלך ההגנה של דימיטרוב משמש דוגמה מופת לעמידת מהפכן בבית-משפט בורגני או פאשיסטי.

נאום דימיטרוב בבית-המשפט

דימיטרוב: על-סמך סעיף 258 של סדרי המשפט הפלילי, עומדת לי הזכות לדבר הן כסניגור והן כנאשם.
אב בית-הדין: יש לך הזכות „לשאת דברים שבטרם פסק-הדין“ ואתה רשאי להשתמש בזכות זו עתה.

1. **ארנסט טורגלר** (נולד בשנת 1893). הצטרף ב-1920 לשורות המפלגה הקומוניסטית הגרמנית. כיהן כיו"ר הסיעה הקומוניסטית ב„רייכסטאג“. בעת הצתת ה„רייכסטאג“, פרש מן המאבק. משהסתלק מכל פעילות אנטיפאשיסטית, שיתררוהו הנאצים. ב-1935 הוצא כרנגאט משורות המפלגה הקומוניסטית. כתב מאמרים על משפט לייפציג שבהם הכחיש את מאבקו רב-הגבורה של גיאורגי דימיטרוב.

דימיטרוב: על-סמך סדרי המשפט הפלילי, עומדת לי הזכות ל-
התפלמס עם הקטיגוריה, ואחר-כך, „לשאת דברים שבטרם פסק-הדין“.
רבותי השופטים, רבותי הקטיגורים, רבותי הסניגורים! כבר ברא-
שית המשפט הזה, לפני שלושה חודשים, שיגרתי בתור נאשם מכתב
אל אב בית-הדין. במכתב ההוא כתבתי, כי צר לי על שהופעתי מביאה
לידי התנגשויות עם השופטים. עם-זאת אני דוחה מכול וכול את
הפירוש האומר, שבכוונה תחילה אני מנצל לרעה, למטרות תעמו-
לה, את זכותי לשאול שאלות ואת זכותי להצהיר הצהרות. הואיל
והאשימו אותי על לא עוול בכפי לפני בית-דין זה, ניסיתי להתגונן
בכל האמצעים שעמדו לרשותי.

„הריני מודה“, כתבתי, „שכמה משאלותי לא נשאלו כהל-
כה על-פי מועדן ועל-פי צורתן הנכונה. ברם, אוכל להסביר
זאת בכך, שאין אני בקיא בחוק הגרמני. זאת ועוד: זו
הפעם הראשונה בימי חיי אני משתתף בדיון משפטי מעין
זה. לו היה לי סניגור על-פי בחירתי, הייתי בלי ספק משכיל
להימנע מאי-הבנות כאלה, המזיקות להגנתי שלי.
„אולם ברצוני להזכיר, כי בית-המשפט הממלכתי הגר-
מני דחה בזו אחר זו את כל בקשותי למנות לי סניגורים
על-פי בחירתי (עורכי-הדין דצ'ב, מורו ג'אפרי, קאמפיניקי,
טורס, גריגורוב, ליאו גאלאגר מארה"ב וד"ר לימאן איש
סארבריקן). יתרה מזו: ממר דצ'ב אף גשללה הזכות להיכנס
אל בית-המשפט.

„אינני רוחש אי-אמון אישי לד"ר פ. טייכרט כאדם וכעורך
דין, אולם לאור תפקידו — תפקיד הסניגור-מטעם, בגסיבות
הרווחות כיום בגרמניה — אינני יכול לרחוש האמון הדרוש
בהגנתו הרשמית, ולכן אני מנסה להתגונן בעצמי; אין ספק,
שבעשותי כן אני נוקט לפעמים צעדים שאינם נכונים מבחינה
משפטית.

„לטובת הגנתי באזוני בית-המשפט הממלכתי, ובטוחני
גם לטובת מהלכו התקין של הדיון המשפטי, אני שב ופונה
— זו הפעם האחרונה — אל בית-המשפט הממלכתי בבקשה,
להרשות לעורך-הדין מר מארפל וילאר, אשר אחותי שבה
ומינתה, כי יורשה להשתתף בהגנתי.
„אם תידחה, למרבה הצער, גם הצעה זאת, לא תישאר

לפני ברירה אלא לטעון בעצמי להגנתי, לפי מיטב יכולתי
והבנתי".

משנדחתה התצעה הזאת, גמרתי אומר להגן על עצמי. אינני רוצה
בסניגור שנכפה עלי, לא מעוקצו ולא מדובשו, ולכן התגוננתי כל
משך המשפט בכוחות עצמי.

ברור, שגם עתה אין נאום הסניגוריה של הד"ר טייכרט מחייב
אותי במאומה. לגבי הגנתי מכריעים רק הדברים שאמרתי באוזני
בית-המשפט עד כה, וכן הטענות שאטען להלן. אינני רוצה לצער
את טורגלר, שהרי לדעתי כבר ציער אותו סניגורו די והותר, אולם
מוטב לי שבית-המשפט הממלכתי יפסוק לי מיתה על לא עוול בכפי,
ובלבד שלא אזכה לזיכויי הודות לנאום סניגוריה, כגון הנאום שנשא
הד"ר זאק להקלת דינו של טורגלר.

אב בית-הדין: (קוטע את דברי דימיטרוב) אין זה עניינך, למתוח
כאן ביקורת.

דימיטרוב: הריני מודה — הלשון שבפי חריפה מאוד וקשה. גם
מאבקי וחייו היו חריפים וקשים מאז ומתמיד. אולם הלשון הזאת היא
לשון גלויה וכנה. אני נוהג לנקוב בשם הנכון של הדברים. אינני
עורך-דין המגן כאן על מרשהו כדי לצאת ידי חובתו.

הריני מגן על עצמי, כקומוניסט נאשם.

הריני מגן על כבודי הפוליטי, כבודי כמהפכן.

הריני מגן על השקפתי הקומוניסטית, על האידיאלים שלי.

הריני מגן על משמעות חיי ועל תוכנם.

מכאן, שכל משפט ומשפט, שאני אומר באוזני בית-המשפט העליון
של גרמניה, הוא כעין דם מדמי ובשר בשרי. כל מלה היוצאת
מפי היא ביטוי לזעמי העמוק על ההאשמה הבלתי-צודקת, על הטלת
הפסע האנטי-קומוניסטי הזה, שריפת הרייכסטאג, לחובת הקומוניסטים.
לא אחת טענו לעומתי, שאין אני נוהג כובד-ראש בבית-המשפט
העליון הגרמני. לטענה זאת אין כל שחר.

אמת, לי כקומוניסט משמש חוק עליון מצע האינטרנציונל הקו-
מוניסטי, וכבית-הדין העליון — ועדת הביקורת של האינטרנציונל ה-
קומוניסטי.

אולם בעיני, כנאשם, בית-המשפט העליון של גרמניה הינו ערכאה
שיש לנהוג בה כובד-ראש מרובה, וזאת לא רק משום שלחברי בית-
המשפט העליון של גרמניה עומדים כישורים גבוהים במיוחד, אלא גם

משום שבית-משפט זה הינו זרוע חשובה מאוד של שלטון הממלכה הגרמנית ושל המשטר החברתי השליט, ערכאה המוסמכת לפסוק את העונש המירבי ללא אפשרות של ערעור. הריני יכול לומר במצפון שלוו, כי כל אשר הצהרתי בבית-משפט זה וכל אשר השמעתי באוזני הציבור, הוא אמת וכל האמת בלבד. סירבתי למסור כל הודעה על-אודות מפלגתי הבלתי-לגאלית. תמיד דיברתי בכובד-ראש ומתוך שכנוע פנימי עמוק ביותר.

אב בית-הדין: לא ארשה לך לנהל תעמולה קומוניסטית באולם הזה. אתה ממשיך בכך כל הזמן. אם לא תחדל, אצטרך לשלול ממך את רשות הדיבור.

דימיטרוב: הריני מכחיש בכל תוקף, שמטרות תעמולה עמדו לנגד עיני. יתכן שלהגנתי לפני בית-המשפט העליון של גרמניה תיוודע השפעה תעמולתית מסוימת. עמידתי בבית-המשפט יתכן שתוכל לשמש מופת לקומוניסטים נאשמים אחרים — גם זאת אפשר להניח. ברם, לא היתה זו תכלית התגוננותי. מטרתי היתה להפריך את כתב-האישום, להזים את הטענה האומרת כי דימיטרוב, טורגלר, פופוב וטאנב, המפ-לגה הקומוניסטית הגרמנית והאינטרנציונל הקומוניסטי יש להם נגיעה כלשהי לשריפה.

אני יודע, כי איש בבולגריה אינו מאמין בהשתתפותנו המדומה במעשה ההצתה. הריני יודע, כי בארצות-חוץ בקושי מישו מאמין בכך, אולם בגרמניה שוררים תנאים אחרים: כאן עלולים לתת אמון בטענות כגון אלה. לכן ביקשתי להוכיח, כי למפלגה הקומוניסטית לא היה ואין לה ולא כלום עם הפשע הזה.

אם כבר מדברים על תעמולה, עלי לציין שהרבה התבטאויות באולם הזה נשאו אופי תעמולתי. גם הופעתם של גבלס ושל גרינג פעלה פעולת-עקיפין תעמולתית לטובת הקומוניזם, אולם איש לא יוכל להוכיחם על שהיו תוצאות כאלה להופעתם. (התרגשות וצחוק באולם). לא זו בלבד שזכיתי לשפע גידופים בעתונות — דבר שאני אדיש לו לחלוטין — אלא גם עמי הבולגרי כונה אגב כך „פראי“ ו„ברברי“. אותי כינו „דמות בלקנית אפלה“, ו„בולגרי פראי“, על אלה לא אוכל לעבור בשתיקה.

אמת, הפאשיזם הבולגרי הוא פראי מאוד וברברי, אולם הפועלים והאיכרים של בולגריה, האינטליגנציה של העם הבולגרי אינם פראיים וברבריים כל-עיקר. ודאי, רמת התרבות החומרית של ארצות הבלקן

לא התעלטה אל רמתן של ארצות אירופיות אחרות, אולם רמתם הרוחנית והפוליטית של המוני העם שלנו אינה נופלת מרמת ההמונים בארצות אירופיות אחרות. מאבקנו הפוליטי, שאיפותינו הפוליטיות אינם נופלים בארצנו מאלה שבארצות אחרות. עם אשר חי 500 שנה תחת עול זרים, בלי שאבדו לו לשונו ולאומיותו, מעמד-הפועלים והאיכרות שלנו, שנאבקו ועודם נאבקים נגד הפאשיזם הבולגרי ולמען הקומוניזם — עם כזה אינו ברברי ופראי. בבולגריה יש רק תופעה ברברית ופראית אחת — הפאשיזם. אולם אני שואל אותך, כבוד אב בית-הדין: באיזו ארץ אין הפאשיזם מאופיין בתכונות אלה? אב בית-הדין: (קומץ את דברי דימיטרוב) כלום אומר אתה לרמוז לגבי המצב הפוליטי בגרמניה? דימיטרוב: (חיך אירוני על פניו) מובן שלא, כבוד אב בית-הדין...

בימים שבהם היה אומר הקיסר ה„גרמני“ קארל החמישי, כי אין הוא מדבר גרמנית אלא עם סוסיו, בימים שבהם לא כתבו אצילי גרמניה והאינטליגנציה הגרמנית אלא בלטינית והתביישו בשפה הגרמנית — בימים ההם הלכו שליחי-הדת קיריל ומתודיוס בבולגריה ה„ברברית“ ויצרו את הכתב הבולגרי הישן והפיצוהו. העם הבולגרי נלחם בכל כוחותיו ובקשיות-עורף כדי לפרוק מעליו את עול הזרים. לכן אני מוחה נגד ההתקפות האלה על העם הבולגרי. אינני רואה כל טעם להתבייש כי בולגרי הנני, ואני גאה להיות בן למעמד-הפועלים הבולגרי.

לפני שאידרש אל השאלה הראשית, עלי להצהיר את הדברים האלה: הד"ר טייכרט טען לעומתנו שבמו ידיו מילכדנו את עצמנו למצב, שבו מאשימים אותנו. על הטענה הזאת עלי להשיב שזמן רב חלף לזמן ה-9 במאָרס, 1933, הוא יום מעצרתנו ועד פתיחת המשפט הזה. בפרק-הזמן הזה אפשר היה לבדוק את כל הפרטים המחשידים. בשעת החקירה המוקדמת דיברתי עם פקידי הוועדה, המכונה „ועדת השריפה“, על הצתת הרייכסטאג. הפקידים הללו אמרו לי שאין אנו הבולגרים אשמים בהצתה. לחובתנו לא נזקפו אלא דרכונינו המזוייפים, שמותינו הבדויים, מען-המגורים שלנו הבלתי-נכון, וכיוצא באלה.

אב בית-הדין: הדברים, שאתה אומר עכשיו, לא הוזכרו במשפט, ולכן אין לך הזכות לדבר עליהם כאן.

דימיטרוב: כבוד אב בית-הדין, בפרק-הזמן הזה צריכות היו להיבדק כל ההצהרות, כדי לפטור אותנו בעוד מועד מן התאשמה הזאת. כתב-האישום מצביע על כך, כי „דימיטרוב, פופוב וטאנב הצהירו שהם מהגרים בולגריים, אולם בניגוד לכך היתה החובה להוכיח שהם עושים בגרמניה לצורך עבודה מחתרתית. בכתב-האישום נאמר, כי נשלחו על-ידי המפלגה הקומוניסטית ממוסקווא, כדי להכין התקוממות מזוינת“.

בעמוד 83 של כתב-האישום נאמר: „הצהרתו של דימיטרוב, כי לא שהה בברלין בימים 25—28 בפברואר, אינה משנה מאומה מן המצב העובדתי ואינה פוטרת אותו מן התאשמה שהשתתף בהצתת הרייכס-טאג. דבר זה מתברר“, נאמר להלן בכתב-האישום, „לא רק מהודעותיו של הלמר: גם עובדות אחרות מעידות כי...“

אב בית-הדין: (קומע את דבריו) אינך צריך לקרוא כאן את כתב-האישום כולו; הוא ידוע לבית-המשפט די והותר.

דימיטרוב: כפי שהדברים מתנהלים, עלי לומר כי שלושה רבעים מדברי הקטיגורים והסניגורים כאן בבית-המשפט, ידועים זה-כבר לכול, ואף-על-פי-כן שבו ואמרו אותם (צחוק והתרגשות באולם). הלמר הצהיר שדימיטרוב וואן דר לובה היו במסעדת „באירנהוף“. להלן אני קורא בכתב-האישום:

„דימיטרוב אמנם לא נתפס במקום המעשה, ואף-על-פי-כן השתתף בהכנה של הצתת הרייכסטאג. הוא נסע למינכן, כדי להבטיח אליבי לעצמו. החוברות, שנמצאו אצל דימיטרוב, מוכיחות כי נטל חלק בתנועה הקומוניסטית בגרמניה“.

דבר זה שימש יסוד להתאשמה החפוזה הזאת, שאינה אלא נפל. (אב בית-הדין נכנס לדבריו דימיטרוב ומכריז שאסור לו לכנות את כתב-האישום כביטוי כזה).

דימיטרוב: אחפש ביטוי אחר.

אב בית-הדין: אבל בשום פנים אינך רשאי להשתמש במילה פסולה כזו.

דימיטרוב: אני חוזר אל שיטות התאשמה ואל כתב-האישום בהקשר אחר.

את אופי המשפט הזה קבעה התיזה האומרת, שהצתת הרייכסטאג היא מעשה-ידידה של המפלגה הקומוניסטית הגרמנית, ואף של הקומוניזם העולמי. את קולר המעשה האנטי-קומוניסטי הזה — הצתת

הרייכסטאג — תלו בקומוניסטים ואף הציגו אותו כאות להתקוממות קומוניסטית, כמשואה המבשרת את שינוי החוקה הגרמנית. בעזרת התיזה הזאת שיוו למשפט כולו אופי אנטי־קומוניסטי. בכתב־האישום נאמר:

„לכן גורסת הקטיגוריה, כי הפיגוע הנפשע הזה נועד לשמש משואה ואות לאויבי המדינה, שאמרו לפתוח עתה בהתקפה כללית על הממלכה הגרמנית, כדי לנתץ את הממלכה הגרמנית ולהמירה בדיקטטורה של הפרולטריון, במדינה סו־בייטית בחדסי האינטרנציונל השלישי...”

רבותי השופטים, אין זו הפעם הראשונה שמייחסים פיגוע כזה לקומוניסטים. לא אוכל להביא את כל הדוגמאות מן הסוג הזה. הריני מזכיר את הפיגוע ברכבת שעולל פסיכופאת, הרפתקן, פרובוקטור כאן בגרמניה, ליד ייטרבוג. אז טענו לא רק בגרמניה, אלא גם באר־צות אחרות ובמשך שבועות רבים, שהפיגוע הוא מעשה ידי המפל־גה הקומוניסטית הגרמנית, פועלם הטרוריסטי של קומוניסטים. לימים התברר, כי המתנקש היה הפסיכופאת־ההרפתקן מאטושקה. הוא נעצר והורשע.

הרשו לי להזכיר דוגמה אחרת — את רציחת נשיא צרפת בידו גורגולוב. גם אז טענו בכל הארצות ובמשך שבועות רבים, שיד הקו־מוניסטים היתה בדבר. הציגו את גורגולוב כקומוניסט, כסוכן ברית־המועצות. ומה היתה האמת? את ההתנקשות אירגנו אנשי הגווארדיה הלבנה. גורגולוב היה פרובוקטור, שביקש לחולל קרע בין ברית־המועצות לבין צרפת.

כן מזכיר אני את הפיגוע בקאתדראלה של סופיה. לא המפלגה הקומוניסטית הבולגרית היא שאירגנה את הפיגוע הזה, אולם בעונו נרדפה. בתואנת שווא האומרת שהקומוניסטים פוצצו את הקאתדראלה, השתוללו כנופיות פאשיסטיות כחיות־טרף ורצחו אלפיים פועלים, איכרים ואינטלקטואלים. את הפרובוקציה הזאת של פיצוץ הקאתדרא־לה של סופיה אירגנה משטרת בולגריה. כבר בשנת 1920 אירגן פרוט־קין, מפקד משטרת סופיה, הנחת פצצות בימי שביתת פועלי הרכבת, בנסיון לפרובוקציה נגד פועלי בולגריה.

אב בית־הדין: (קוטע את דברי דימיטרוב) אין לכך כל שייכות למשפט זה.

דימיטרוב: השוטר הלך דיבר כאן על תעמולת הצתה קומוניס־

טית וכו'. שאלתי אותו, אם אין הוא יודע על פרשות, שבהן הציתו בעלי-עסקים את עסקיהם כמו ידיהם, במטרה לזכות בדמי-הביטוח, ולאחר מכן טפלו את אשמת ההצתה על הקומוניסטים. בגליון „פול-קישר ביאובאכטר“ (הבטאון הנאצי הראשי — המת') מיום 5 באוקטובר נאמר, כי משטרת שטטין...

אב בית-הדין: המאמר הזה לא הוצג בעת הדיון המשפטי.

דימויטרוב: (מנסה להמשיך בדבריו).

אב בית-הדין: אל תעז להתייחס כאן לדברים שלא הוזכרו במהלך המשפט.

דימויטרוב: שורה שלימה של דליקות...

(אב בית-הדין שב ומשטע את דבריו).

דימויטרוב: זה היה נושא החקירה, שכן הטילו על הקומוניסטים את אשמת ההצתה של כמה וכמה דליקות. לימים התברר שבעלי המפעלים הם שהציתו — „לצורך המצאת תעסוקה!“ הריני מזכיר עוד פרט אחד: את זיוף המסמכים. קיים מספר רב של זיופים שנוצלו לרעת מעמד-הפועלים. הם רבים מני ספור. לא אזכיר אלא את המכתב, המכונה „איגרת זינובייב“. מזויפת היתה. את מעשה הזיוף הזה ניצלו השמרנים הבריטים נגד מעמד-הפועלים. הריני מזכיר כמה וכמה מסמכים מזויפים שמילאו תפקיד כאן, בגרמניה...

אב בית-הדין: דבר זה חורג מתחום הדברים העומדים לדיון כאן.

דימויטרוב: כאן נטען שהצתת הרייכסטאג נועדה לשמש משואה

להתקוממות המזוינת. את הטענה הזאת ניסו לנמק בזה האופן:

גרינג הצהיר כאן, באוזני בית-המשפט, שהמפלגה הקומוניסטית הגרמנית נאלצה ברגע עליית היטלר לשלטון לשלהב את המוני חסידיה ולפעול פעולה כלשהי. הוא אמר: „הקומוניסטים נאלצו לעשות דבר-מה — עכשיו או לעולם לא“. הוא אמר, כי המפלגה הקומוניסטית כבר קראה זה שנים רבות להיאבק נגד הנציונלסוציאליזם, וכי לא נותרה ברירה בידי המפלגה הקומוניסטית הגרמנית ברגע תפיסת השלטון בידי הנאצים אלא להלום-לתקוף עתה או לעולם לא. התובע הכללי ניסה לנסח את ההנחה הזאת ביתר דיוק ובאופן „מחוכם“ יותר.

אב בית-הדין: לא אניח לך להעליב כאן את התובע הכללי.

דימויטרוב: (ממשיך בדבריו) את הדברים שטען גרינג כקטיגוריה

ראשי, פיתח התובע הכללי בבית-המשפט. ד"ר ורנר אמר:

...שהמפלגה הקומוניסטית נקלעה למצב, שבו היה עליה להסתלק מן המאבק או לצאת למאבק, אף-כי טרם הושלמו ההכנות עד תום. בתנאים שנוצרו, זו היתה הברירה שעמדה לפניו: נטישת המטרה ללא קרב או הסתכנות במעשה-יאוש, שאולי עשויה להציל את המצב. המשימה אף יכולה היתה לעלות על שרטון. ברם, הכשלון לא היתה מחמיר את המצב יותר משהיתה מחמירה ההסתלקות מן המאבק ללא קרב.

התיזה המיוחסת למפלגה הקומוניסטית, כפי שהוצגה כאן, איננה תיזה קומוניסטית. הנחה כזו מוכיחה שהאויבים אינם מיטיבים להכיר את המפלגה הקומוניסטית הגרמנית. המבקש להיאבק נגד יריב ביעי-לות, מצווה להכירו היטב. איסור קיום המפלגה, פירוק הארגונים ההמוניים ואבדן הלגאליות — הן בלי ספק, מהלומות כבדות על התנועה המהפכנית. אולם, אין פירוש הדבר כלל וכלל שהכול כבר אבוד.

בפברואר 1933 איים איסור על קיומה של מק"ג. העתונות הקומוניסטית כבר נאסרה. צפוי היה איסור קיומה של המפלגה הקומוניסטית; מק"ג הביאה זאת בחשבון. על כך דובר בכרוזים ובעתונים. מק"ג היטיבה לדעת, כי בארצות רבות נאסר קיומן של המפלגות הקומוניסטיות, וכי הן ממשיכות בעבודתן ובמאבקן על-אף-הכול. קיום המפלגות הקומוניסטיות אסור בפולין, בבולגריה, באיטליה ובארצות אחרות.

מנסיוני יכול אני לספר על המצב בבולגריה. בעקבות ההתקוממות של 1923 נאסר קיום המפלגה הקומוניסטית, אולם היא הוסיפה לפעול. אף-על-פי שהקריבה קרבנות רבים, היא התחזקה אף יותר מכפי שהיתה ב-1923. את השיבותה של תופעה זאת תופס כל בעל מחשבה ביקורתית.

מק"ג מוכונגלת לבצע בהצלחה את המהפכה, בהיווצר הנסיבות המתאימות, אפילו פועלת היא כמחתרת. זאת מוכיח נסיון המפלגה הקומוניסטית הרוסית. למרות היותה נרדפת עד צוואר, רכשה מפלגה זו לימים את מעמד-הפועלים, והנהיגה אותו לשלטון. מנהיגי מק"ג לא יכלו לחשוב, כי הנה הכול אבוד וכי בזמן כלשהו השאלה עומדת „או — או": או התקוממות או אובדן. מחשבות אוויליות כאלה לא יכלו לצוץ במוחות מנהיגי מק"ג. מק"ג היטיבה לדעת שהעבודה במחתרת תהיה כרוכה בקרבנות מרובים, שתחייב למסירות-נפש ול-

אומץ-לב; עם-זאת גם ידעה, כי יתחזקו כוחותיה המהפכניים וכי תהיה מסוגלת להתמודד עם המשימות הניצבות לפניה. לכן, מן הנמנע הוא לחלוטין שמק"ג עמדה לשחק באותו פרק זמן משחק הרפתקני מסוכן. למרבה המזל, אין הקומוניסטים קצרי-ראות כמו יריביהם. זאת ועוד: אף במצבים הקשים ביותר אין הם מאבדים את עשתונותיהם.

עלי להוסיף, כי מק"ג ושאר המפלגות הקומוניסטיות משמשות כסקציות של האינטרנציונל הקומוניסטי. האינטרנציונל הקומוניסטי מהו? הריני מצטט כאן את תקנון אי"ק (סעיף א'):

„האינטרנציונל הקומוניסטי — התאחדות פועלים בין-לאומית — הוא התאחדות המפלגות הקומוניסטיות של הארצות השונות למפלגה קומוניסטית עולמית אחידה. כמנהיגה ומארגנה של התנועה המהפכנית העולמית של הפרולטריון, בנושא עקרונות הקומוניזם ומטרותיו — נאבק ה-אינטרנציונל הקומוניסטי, כדי לרכוש את רוב מעמד-הפועלים ואת השכבות הנרחבות של האיכרות העניה — למען כינון הדיקטטורה העולמית של הפרולטריון, למען הקמת ברית עולמית של רפובליקות סובייטיות סוציאליסטיות, למען ביטול מוחלט של המעמדות ולמען הגשמת הסוציאליזם, הוא השלב הראשון לקראת חברה קומוניסטית“.

במפלגה העולמית הזאת של האינטרנציונל, שעמה נמנים מיליונים, המפלגה הקומוניסטית של ברית-המועצות היא המפלגה החזקה ביותר. היא המפלגה השלטת של ברית-המועצות, של הגדולה ב-מדינות תבל. הקומוניסטרן, המפלגה הקומוניסטית העולמית, מעריך את המצב הפוליטי בשיתוף עם הנהגות המפלגות הקומוניסטיות של כל הארצות.

האינטרנציונל הקומוניסטי, אשר לו אחראיות כל הסקציות במישורין, איננה אגודת קושרים, אלא מפלגה עולמית. מפלגה עולמית כזו אינה משתקשעת במשחקי התקוממות ומהפכה. מפלגה כזו אינה יכולה לומר רשמית למיליוני תומכיה דבר אחד ולעשות בו בזמן בחשאי את ההיפך הגמור. מפלגה כזו, ד"ר זאק יקירי, אינה יודעת פנקסנות כפולה מהי!

ד"ר זאק: בסדר. מצידו, המשך בתעמולתך הקומוניסטית. דיכונטרוב: מפלגה כזו פועלת בכובד-ראש ובמלוא הכרת אחריותה, כשהיא פונה אל המוני המיליונים של הפרולטריון, כשהיא מחליטה

החלטות על הטקטיקה שלה ועל תפקידיה הקרובים. הרשה לי לצטט מתוך החלטות המליאה ה-12 של הוועד-הפועל של האינטרנציונל הקומוניסטי; הואיל וציטטו את ההחלטות האלה כאן, בפני בית-המשפט, אני זכאי לקרוא אותן כאן.

לפי ההחלטות הללו היו משימותיה העיקריות של המפלגה הקומוניסטית הגרמנית כדלקמן:

„גיוס המוני מיליוני העמלים להגנה על האינטרסים החיוניים שלהם מפני מיתקפת השוד של ההון המונופוליסטי, נגד הפאשיזם, נגד תקנות החירום, נגד הנציונליזם והשוביניזם וקירוב ההמונים אל השביתה הכללית הפוליטית על-ידי ארגון שביתות כלכליות ופוליטיות, באמצעות המאבק למען האינטרנציונליזם הפרולטרי, באמצעות הפגנות עד לשביתה פוליטית כללית; כיבוש עיקר שכבות ההמונים הסוציאלידמוקרטיים והתגברות על נקודות-התורפה בעבודה האיגוד-מקצועית של המפלגה. הסיסמה הראשית, שחייבת המפלגה הקומוניסטית הגרמנית להציב מול סיסמת הדיקטטורה הפאשיסטית („הרייך השלישי“) ומול סיסמת המפלגה הסוציאלידמוקרטיית („הרפובליקה הוויימאריט“), היא סיסמת 'הרפובליקה של הפועלים והאיכרים', כלומר: סיסמת גרמניה הסובייטית הסוציאליסטית, שטמונה בה האפשרות, שהעם האוסטרי ומחוזות גרמניים אחרים יצטרפו אל גרמניה מרצונם.“

עבודה בקרב ההמונים, מאבק המונים, התנגדות המונים, חזית מאוחדת, הימנעות מכל הרפתקה — אלה הם האל"ף והת"ו של הטקטיקה הקומוניסטית.

מצאו אצלי גילוי-דעת מטעם הוועד-הפועל של הקומינטרן; הריני מניח שאוכל לצטט גם אותו. בגילוי-דעת זה נודעת חשיבות מיוחדת לשתי נקודות: מדובר שם על הפגנות בארצות שונות בהקשר למאורעות גרמניה. ובהמשך מדובר על תפקידי המפלגה הקומוניסטית במאבק נגד הטרור הנאצי ולהגנת ארגון מעמד-הפועלים והעתונות שלו. באותו גילוי-דעת נאמר, בין-השאר:

„המכשול העיקרי על דרך הקמתה של החזית המאוחדת של הפועלים הקומוניסטים והסוציאלידמוקרטים היתה ועודנה מדיניות שיתוף-הפעולה עם תבורגנות מצד המפלגות הסוציאלידמוקרטייות (שחשפו כיום את הפרולטריון הבין-לאומי

למהלומות האויב המעמדי). המדיניות הזאת של שיתוף-פעולה עם הבורגנות, שנודעה בכינויה 'מדיניות הרע במיעוטו, הו- לידה בגרמניה למעשה את נצחון הריאקציה הפאשיסטית. „האינטרנציונל הקומוניסטי והמפלגות הקומוניסטיות של כל הארצות הצהירו שוב ושוב שמוכנים הם לצאת במאבק משותף עם הפועלים הסוציאלדמוקרטים נגד מיתקפת ההון, נגד הריאקציה הפוליטית ונגד סכנת המלחמה. המפלגות הקו- מוניסטיות אירגנו את מאבקם המשותף של הפועלים הקומו- ניסטים, הסוציאלדמוקרטים והבלתי-מפלגתיים על-אפם ועל חמתם של מנהיגי המפלגות הסוציאלדמוקרטיות, שפירקו ב- אורח שיטתי את החזית המאוחדת של המוני הפועלים.

„עוד ב-20 ביולי 1932, אחרי הפלת הממשלה הסו- ציאלדמוקרטית הפרוסית בידי פאפן, הציעה המפלגה הקומו- ניסטית הגרמנית למפלגה הסוציאלדמוקרטית הגרמנית ולברית הכלכלית של האיגודים המקצועיים לארגן שביתה משותפת נגד הפאשיזם. ברם, המפלגה הסוציאלדמוקרטית הגרמנית וברית האיגודים המקצועיים באישור האינטרנציונל השני כולו, כינו בשם 'פרובוקציה' את ההצעה לארגון שביתה משותפת. המפ- לגה הקומוניסטית הגרמנית חזרה על הצעתה ברגע הפיסת השלטון בידי היטלר, בקוראה לוועד-המרכזי של המפלגה הסוציאלדמוקרטית ולהנהגה של הברית הכללית של האיגו- דים המקצועיים לארגן את הדיפת הפאשיזם, אולם נדחתה גם הפעם. זאת ועוד: בנובמבר אשתקד, כאשר פועלי התח- בורה של ברלין שבתו כאיש אחד נגד הקיצוץ בשכרם, הכשי- לה המפלגה הסוציאלדמוקרטית הגרמנית את חזית המאבק המאוחדת. הנסיון של תנועת הפועלים הבין-לאומית רצוף שפע דוגמאות דומות.

„ב-19 בפברואר 1933 פירסמה לשכת אינטרנציונל הפוע- לים הסוציאליסטי הצהרה בדבר נכונות המפלגות הסוציאל- דמוקרטיות, המשתייכות לאינטרנציונל הזה, לכונן יחד עם הקומוניסטים חזית מאוחדת למאבק נגד הריאקציה הפאשיס- טית בגרמניה. ההצהרה הזאת סותרת סתירה חריפה את הדרך, שנהגו בה האינטרנציונל הסוציאליסטי והמפלגות הסוציאל- דמוקרטיות עד כה. כל המדיניות והפעילות של האינטרנציו-

גל הסוציאליסטי הצדיקו את גישתם של האינטרנציונל הקומוניסטי והמפלגות הקומוניסטיות, שלא לתת אמון בהצעה לשכת אינטרנציונל הפועלים הסוציאליסטי, שכן היא מגישה את הצעתה ברגע שבו המוני הפועלים בכמה וכמה ארצות, ובמיוחד בגרמניה, נוטלים לידיהם שלהם את ארגון החזית המאוחדת של המאבק.

„אף-על-פי-כן, תובע הוועד-הפועל של האינטרנציונל הקומוניסטי, נוכח הפאשיוז המסתער על מעמד-הפועלים הגרמני והקורא דרור לכל כוחות הריאקציה העולמית, לחזור שוב לנסות ולכונן את החזית המאוחדת של המאבק עם המוני הפועלים הסוציאלידמוקרטיים באמצעות המפלגות הסוציאלידמוקרטיות. הוועד-הפועל של האינטרנציונל הקומוניסטי גוקט נסיון זה, בהיותו משוכנע שכנוע עמוק, כי על קרקע המאבק המעמדי, החזית המאוחדת של מעמד-הפועלים מסוגלת להדוף את מיתקפת ההון והפאשיוז ולהחיש את קיצו הנחרץ של כל ניצול קפיטליסטי.

„בשים לב לתנאים המיוחדים השוררים בארצות השונות, ולתפקידים היחודיים השונים הניצבים לפני מעמד-הפועלים בכל אחת מהארצות הללו, צפויים מיטב סיכויי ההצלחה בהסכם בין המפלגות הקומוניסטיות לבין המפלגות הסוציאלידמוקרטיות, אם הסכם כזה ייעשה במסגרת של כל ארץ בנפרד. לכן ממליץ הוועד-הפועל של האינטרנציונל הקומוניסטי למפלגות הקומוניסטיות — כל אחת בארצה — להציע להנהגותיהן של המפלגות הסוציאלידמוקרטיות, הנמנות עם האינטרנציונל הסוציאליסטי, שיתוף פעולה נגד הפאשיוז ונגד מיתקפת ההון. התנאים העיקריים למאבק משותף נגד מיתקפת ההון והפאשיוז חייבים להיות מונחים ביסוד המו"מ לתכלית זו. ללא תכנית פעולה קונקרטית, המופנית נגד הבורגנות, יהיה כל הסכם בין המפלגות מכוון נגד האינטרסים של מעמד-הפועלים.

„הוועד-הפועל של האינטרנציונל הקומוניסטי, המגיש את הצעות האלה לעיני מעמד-הפועלים הבין-לאומי, דורש מכל המפלגות הקומוניסטיות, וביתר-שאת מהמפלגה הקומוניסטית הגרמנית, להמשיך לאלתר בארגון הנהגות משותפות למאבק

הן עם הפועלים הסוציאלדמוקרטים והן עם פועלי כל שאר הזרמים, מבלי להמתין לתוצאות המשא-ומתן וההסכמים בדבר מאבק משותף עם הסוציאלדמוקרטיה.

„הקומוניסטים הוכיחו בשנות מאבק ארוכות, כי עמדו — לא במלים, כי-אם בפועל ממש — בשורות הקדמיות של המאבק לכינון החזית המאוחדת, בפעולות המעמדיות נגד ה-בורגנות, והם אף יעמדו בהן בעתיד.

„הוועה"פ של האינטרנציונל הקומוניסטי מאמין אמונה שלמה, כי בלי שים לב לעמדה, שיתפסו המנהיגים הסוציאלי-דמוקרטיים כלפי כינון החזית המאוחדת, יתגברו הפועלים הסוציאלדמוקרטים והבלתי-מפלגתיים על כל המכשולים ו-יקימו את החזית המאוחדת שכם אל שכם עם הקומוניסטים, לא להלכה בלבד, אלא גם למעשה.

„דווקא בימים אלה, שבהם לשם ניתוח תנועת הפועלים בגרמניה, אירגן הפאשיזם הגרמני פרובוקציה מחפירה (הצתת ה„רייכסטאג“, מסמכים מזויפים על-אודות התקוממות וכיו"ב), שומה על כל פועל לעמוד על חובתו המעמדית במאבק נגד מיתקפת ההון והריאקציה הפאשיסטית...”

בגילוי-דעת זה אין דבר או חצי דבר אודות המאבק הבלתי-אמצעי על השלטון. את המשימה הזאת לא הציבו המפלגה הקומו-ניסטית הגרמנית ואף לא הקומוניטרן. עם-זאת, אמת היא, כי קריאת האינטרנציונל הקומוניסטי אינה מוציאה מכלל חשבון את האפש-רות להתקוממות מזוינת.

מכאן הסיק בית-המשפט באורח מוטעה, כי הואיל והמפלגה הקו-מוניסטית מציבה לעצמה כאחת ממטרותיה את ההתקוממות המזו-ינת, אינן-זאת כי בהכרח היא אכן הכינה התקוממות זאת ופעלה לפריצתה המיידית. ברם, זהו היקש בלתי-הגיוני, מוטעה, אם לדבר בלשון המעטה. כן, מובן מאליו, המאבק לדיקטטורה של הפרולטריון הוא תפקידן של המפלגות הקומוניסטיות בתבל כולה. זהו העקרון וזהי מטרתנו. אך זוהי תכנית מוגדרת, ולפיתוחה דרושים לא רק כוחות מעמד-הפועלים, כי-אם גם כוחותיהן של שכבות עמלים אחרות.

ידוע לכול שהמפלגה הקומוניסטית הגרמנית צידדה במהפכה הפרו-לטריית, אולם לא זו השאלה העומדת להכרעה במשפט הזה. השאלה

שנוגעת לעניין היא, אם אכן נקבע ה־27 בפברואר — בהקשר לשריפת ה„רייכסטאג“ — כמועד להתקוממות לשם תפיסת השלטון. מה הראתה חקירת בית־המשפט, רבותי השופטים? התמוטטה כליל האגדה, שלפיה היתה הצתת ה„רייכסטאג“ מעשה־ידם של הקו־מוניסטים. לא אביא כאן עדויות רבות, כפי שעשו סניגורים אחרים, אולם השאלה הזאת יכולה להיחשב ברורה ומבוררת בעיני כל בעל שכל־הישר. הצתת ה„רייכסטאג“ אין לה ולא כלום עם פעילותה של מק־ג; אין לה ולא כלום לא רק עם התקוממות, אלא אף עם הפגנה או שביתה כלשהי; אין להצתה ולא כלום עם משהו מעין זה. גביית העדויות בבית־המשפט הוכיחה זאת ללא שיוור. אם אסיה את דעתי ממושעים ומפסיכופאתים, הרי שאיש לא תפס את הצתת ה„רייכסטאג“ כמשואה להתקוממות. איש לא הבחין במעשים, בפעולות, בנסיונות התקוממות כלשהם בזיקה אל הצתת ה„רייכסטאג“. איש לא שמע או דבר על כך. הסיפורים בכיוון זה נושאים תאריך הרבה יותר מאוחר. ציבור הפועלים היה שרוי בפרק־הזמן שהוא במצב התגוננות מפני הפא־שיזם התוקף. מק־ג ניסתה לארגן את התנגדות ההמונים, את ההת־גוננות. לעומת־זאת הוכח שהצתת ה„רייכסטאג“ שימשה תואנה ופתיחה למסע השמדה רחב־ממדים נגד ציבור־הפועלים ונגד חיל־החלוץ שלו, הלא היא המפלגה הקומוניסטית הגרמנית.

הוכח בעליל, כי חברי הממשלה האחראיים כלל לא הגו בימים 27—28 בפברואר בהתקוממות קומוניסטית צפויה. בעניין זה שאלתי שאלות רבות את העדים שזומנו לבית־המשפט. בעיקר שאלתי את ה־לר, את קארוואנה המפורסם (צחוק באולם), את פריי, את הגראף ה־לדורף ואת קציני המשטרה. היו אמנם סתירות שונות בעדותם, אולם כולם ענו כאיש אחד, שאין הם יודעים דבר ואף לא שמעו דבר כי הנה צפויה התקוממות קומוניסטית. פירוש הדבר, שחוגי הממשלה לא נקטו כל צעדים שהם. (אב בית־הדין מעיר שבעניין זה הוצגה לבית־המשפט עדותו של מפקד המחוז המערבי של המשטרה).

דימויטרוב: מפקד המשטרה מספר בהודעתו, שגרינג הזמין אותו ומסר לו הוראות בעל־פה בעניין המאבק נגד המפלגה הקומוניסטית הגרמנית, כלומר דיכוי אסיפות, שביתות, הפגנות ומסעי־בחירות של הקומוניסטים וכיו״ב. ברם, אפילו ההודעה הזאת אינה מדברת על נקיטת צעדים למניעת התקוממות קומוניסטית העומדת לפרוץ בכל רגע.

אתמול הרחיב גם הסניגור זויפרט את הדיבור על כך. זויפרט הסיק, כי שום רשות שלטונית לא פיללה לפריצת התקוממות כלשהי ברגע ההוא. הוא הסתמך גם על עדותו של גבלס והצביע על כך, שהלה לא נתן אמון בהודעה על הצתת ה"רייכסטאג", כששמע על כך בתחילה. אם אכן כך היה — זו שאלה אחרת.

מבחינה זו משמש כראיה גם צו־החירום, שהוציאה ממשלת גרמניה ב־28 בפברואר 1933. הצו הוצא למחרת השריפה. קיראו־נא, וראו מה נאמר בו. הוא מכריז על ביטול סעיפים אלה ואלה בחוקה, וליתר־דיוק: הסעיפים המבטיחים את חופש ההתארגנות והעתונות, את חסינות האדם ומקום המגורים וכו'. זוהי מהות הסעיף השני בצו־החירום: זהו מסע נגד מעמד־הפועלים.

אב בית־הדין: (נכנס לדברי דימוטרוב) לא נגד מעמד־הפועלים, אלא נגד הקומוניסטים.

דימוטרוב: עלי לציין, שעל־סמך צו־החירום נאסרו לא רק קומוניסטים, כי־אם גם פועלים סוציאלי־דמוקרטים ונוצרים, וארגוניהם פורקו. ברצוני להדגיש, כי צו־החירום הזה הופנה לא רק נגד המפלגה הקומוניסטית (אם־כי, כמובן, בראש ובראשונה נגדה), אלא גם נגד מפלגות וקבוצות אופוזיציוניות אחרות. כדי להכריז על מצב חירום היה צורך בחוק הזה, ויש לו קשר אורגני בלתי־אמצעי אל הצתת ה"רייכסטאג".

אב בית־הדין: אם תתקוף את ממשלת גרמניה, אשלול ממך את רשות הדיבור.

דימוטרוב: במשפט הזה היתה שאלה אחת שלא הובהרה כלל וכלל. **אב בית־הדין:** עליך לדבר אל השופטים ולא אל האולם, שאלמלא כן אפשר לראות את נאומך כדברי תעמולה.

דימוטרוב: שאלה אחת לא הובהרה, לא על־ידי התביעה ולא על־ידי הסניגורים. אינני מתפלא שלא ראו צורך להבהירה. הם מפחדים מאוד מפני השאלה הזאת. השאלה היא: מה היה המצב הפוליטי בגרמניה בפברואר 1933. אני מוכרח עכשיו להידרש לשאלה הזאת. וזה היה המצב בסוף פברואר: בתוך מחנה ה"חזית הלאומית" גופא ניטש מאבק. **אב בית־הדין:** אתה נכנס לתחום שאת הכניסה אליו אסרתי עליך חוזר ואסור.

דימוטרוב: ברצוני להזכיר לבית־המשפט את הצעתי להזמין כמה וכמה עדים: את שליכר, את ברינינג, את פון פאפן, את הוגנברג,

את סגן היושב-ראש של ה"שטאלהלם" (ארגון צבאי ריאקציוני — המת'), דיסטרברג, וכן אחרים.

אב בית-הדין: אולם בית-המשפט דחה את הזמנת העדים הללו, ולכן אסור לך להידרש אל הנושא הזה.

דימיטרוב: זאת אני יודע, ואני אף יודע מדוע.

אב בית-הדין: צר לי, שעלי לקטוע בלי הרף את דברי הסיכום שלך, אולם עליך להישמע להוראותי.

דימיטרוב: המאבק הפנימי הזה בתוך "החזית הלאומית" היה קשור במאבק שניטש מאחורי הקלעים בחוגי הכלכלה הראשיים של גרמניה. מצד אחד — התרכזו החוגים סביב תיסן וקרופ (תעשיית ה"מלחמה), אשר מימנו במשך שנים ארוכות את הנציגול-סוציאליסטים, ומצד שני — ניצבו מתחריהם, שבדחקו בהדרגה אל קרן זוית.

תיסן וקרופ ביקשו להשליט בגרמניה את עקרון שלטון היחיד, שלטון אבסולוטי בהנהגתם למעשה, ולהנמיך במידה ניכרת את רמת-החיים של הפועלים; לשם כך היה צורך למחוץ את הפרולטריון המהפכני. המפלגה הקומוניסטית ניסתה בזמן שהוא לכונן את החזית המאוחדת, כדי ללכד את הכוחות להדיפת נסיונותיהם של הנאצים לחסל את תנועת הפועלים. מקצת הפועלים הסוציאלדמוקרטים חשו והכירו בצורך לכונן חזית מאוחדת של ציבור הפועלים. אלפים רבים של פועלים סוציאלדמוקרטים עברו אל שורות המפלגה הקומוניסטית הגרמנית. אולם, בפברואר ובמאוס כלל לא השתמע ממשמת כינונה של החזית המאוחדת כי פירושה התקוממות והכנתה, אלא רק גיוס מעמד-הפועלים נגד מסע השוד של הקפיטליסטים ונגד אלימות הנציגול-סוציאליסטים.

אב בית-הדין (קוטע את דברי דימיטרוב): כל הזמן הדגשת, שלא התעניינת אלא במצב הפוליטי השורר בבולגריה, אולם דברייך הנוכחיים מוכיחים שהתעניינת מאוד בשאלותיה הפוליטיות של גרמניה.

דימיטרוב: אדוני אב בית-הדין, אתה מוכיח אותי על פני. על כך אוכל להשיב את הדברים האלה: כמהפכן בולגרי אני מתעניין בתנועה המהפכנית שבתבל כולה. בין השאר, למשל, אני מתעניין גם בשאלות הפוליטיות של אמריקה הלטינית, ויתכן שאני מכיר אותן לא פחות מן השאלות הפוליטיות של גרמניה, אף-כי לא הייתי באמריקה מעודי. אין פירוש הדבר, דרך אגב, שאני הוא האשם בשריפתו של איזה בניין פרלמנט באמריקה הדרומית. במשך ההליכים המשפטיים

למדתי רבות, ובזכות יכולתי הפוליטית להעריך דברים נתחווירו לי פרטים רבים.

במצב הפוליטי, ששרר בפרק-הזמן ההוא, פעלו שני גורמים ראשיים. הגורם האחד — שאיפת הנציגול-סוציאליסטים לכונן את שלטונם הבלבדי, והגורם השני, בחינת משקל נגדי — פעילות המפלגה הקומוניסטית, שתכליתה היתה לכונן את החזית המאוחדת של מעמד הפועלים. לדעתי, התבלט הדבר גם בדיון המשפטי.

הנציגול-סוציאליסטים נזקקו לתמרון הסחה של דעת הציבור מן הקשיים שבתוך „החזית הלאומית” ובה בעת לשבירת החזית המאוחדת של מעמד-הפועלים. „הממשלה הלאומית” נזקקה לתואנה מרשימה כדי להוציא ב-28 בפברואר את צו-החירום שלה, שביטל את חופש העתונות ואת חירות האדם והקימה שיטה של רדיפות משטריות, של מחנות-ריכוז ואמצעי לוחמה אחרים נגד הקומוניסטים.

אב בית-הדין: הגעת אל קצה הגבול. אתה רומז רמזים.

דימיטרוב: אינני מבקש אלא להאיר את מצבה הפוליטי של גרמניה ערב הצתת ה„רייכסטאג”, כפי שאני תופס זאת.

אב בית-הדין: אין זה המקום לרמוז רמזים לכתובתה של הממשלה,

ואין מקום לקביעות שהזומו זה-כבר.

דימיטרוב: על מעמד-הפועלים היה להתגונן בכל כוחו, ולכן גיסתה המפלגה הקומוניסטית לארגן את החזית המאוחדת, וזאת מתוך התגברות על ולס וברייטשייד, הוועקים עתה בחוץ-לארץ זעקות היסטריות כל-כך.

אב בית-הדין: עליך להתחיל בהגנתך, אם רצונך בכך, שאם לא כן לא יספיק לך הזמן.

דימיטרוב: כבר הצהרתי קודם, שתמים-דעים אני עם סעיף אחד שבכתב-האישום. עתה עלי לשוב ולחזור על הסכמתי לסעיף הזה. המדובר הוא בשאלה, האם ואן דר לובה פעל לבדו בהצתת ה„רייכסטאג”, או שהיו לו שותפים. התובע הכללי פאריסיוס הכריז כאן, שגורל הנאשמים תלוי בתשובה לשאלה, האם היו ללובה שותפים או לא. על כך עניתי: לא, ואלף פעם לא, במסקנתו זו של התובע הכללי אין הגיון. אני סבור, כי ואן דר לובה לא הצית את ה„רייכסטאג” לבדו. על-יסוד חוות-דעתם של המומחים וכן על-יסוד פרטי חקירתו של בית-המשפט, מסיק אני כי הדליקה באולם-המליאה שונה היתה מאשר סוג ההצתה במסעדה ובקומה התחתונה וכו'. את

אולם-המליאה הציתו אנשים אחרים ובאמצעים אחרים. אמנם הדליקות מעשה ידי ואן דר לובה ותדליקה שבאולם-המליאה נעשו בעת ובעונה אחת, אולם פרט לכך הן נבדלות בתכלית. קרוב ביותר לוודאי הוא, כי ואן דר לובה שימש בלא-יודעין כלי-שרת, שניצלו האנשים הללו לרעה. ואן דר לובה בשום אופן אינו אומר כאן את האמת, וגם עכשיו הוא עומד בשתיקתו. פתרון השאלה הזאת אינו קובע את גורל הנאשמים. נכון, ואן דר לובה לא פעל לבדו, אולם עמו לא היו טורגלר, פופוב, טאנב או דימיטרוב.

לבטח פגש ואן דר לובה אדם בעשרים ושישה בפברואר בהנינגסדורף וסיפר לו על נסיונות ההצתה שלו בבניין העיריה ובאר-מזן. האיש הזה אמר לו שכל ההצתות האלה אינן אלא משחק ילדים. ההצתה בבניין ה"רייכסטאג" בשעת הבחירות — היא הדבר האמיתי. בדרך זו, ברית השניים הסמויה, שכרתו הפרובוקציה הפוליטית וה-טירוף הפוליטי, הולידה, איפוא, את הצתת ה"רייכסטאג". בעוד נציג הטירוף הפוליטי יושב על ספסל הנאשמים, נציגי הפרובוקציה הפוליטית מהלכים עדיין חופשיים. שוטה זה, ואן דר לובה, אינו יכול לדעת, כי בה בשעה שהוא עשה את נסיונות ההצתה המגושמים שלו במסעדה, במסדרון ובקומה התחתונה, הבעירו אלמונים את אולם-המליאה בהשתמשם בנוזל ההצתה שדיבר עליו כאן ד"ר שאץ. (ואן דר לובה מתחיל לצחוק. כל דמותו מיטלטלת בצחוק חנוק. תשומת-הלב של כל הקהל, השופטים והנאשמים מכוונת ברגע זה לזואן דר לובה).

דימיטרוב: (מצביע על ואן דר לובה) הפרובוקטור האלמוני נטל עליו את כל ההכנות להצתה. "מפיסטו" זה השכיל להיעלם בלי להשאיר כל עקבות. הנה יושב כאן על ספסל הנאשמים כלי-השרת האווילי, "פאוסט" העלוב, ואילו "מפיסטופלס" נעלם. יש לשער בווד-אות רבה, כי בהנינגסדורף נקשר הקשר בין ואן דר לובה לבין נציגי הפרובוקציה הפוליטית, סוכניהם של אויבי מעמד-הפועלים.

התובע הכללי ורנר טען כאן, כי ואן דר לובה הוא קומוניסט. עוד אמר, כי אפילו אין הוא קומוניסט, הרי שבכל-זאת פעל לטובת המפלגה הקומוניסטית ומתוך מגעים עמה. זוהי טענת-שווא.

ואן דר לובה מיהו? קומוניסט? כלל וכלל לא! אנרכיסט? לא! הוא פועל שירד ממעמדו, לומפנפרולטר, יצור שניצלוהו לרעה, יצור שהופעל לרעת מעמד-הפועלים. לא, אין הוא קומוניסט ואף לא

אנרכיסט! שום קומוניסט שבתבל כולה ושום אנרכיסט לא היו נוהגים בבית-המשפט כמו ואן דר לובה. האנרכיסטים האמיתיים אמנם עושים תכופות דברים חסרי-טעם, אולם בעמדם למשפט הם יודעים להשיב נכוחה ולהסביר את מטרותיהם. אילו קומוניסט היה עושה דבר מעין זה, הוא לא היה שותק בבית-המשפט, כאשר ארבעה אנשים חפים-מפשע יושבים לצידו על ספסל הנאשמים. לא, ואן דר לובה איננו קומוניסט ואף לא אנרכיסט; הוא כלי-שרת שנוצל לרעה על-ידי הפאשיזם.

עם הברגש הזה, עם כלי-השרת הזה שנוצל לרעה והופעל לרעת מעמד-הפועלים, אין להם ולא-כלום, ליושב-ראש הסיעה הקומוניסטית ב„רייכסטאג“ ולקומוניסטים הבולגרים.

הרשו לי להזכיר בהקשר זה, שגרינג פירסם בבוקר ה-28 בפברואר הודעה על-אודות השריפה. בהודעה הזאת נאמר, כי טורגלר וקנן נמלטו יחד בריצה מבניין ה„רייכסטאג“ בשעה 10 בערב הקודם.

להודעה הזאת ניתן פומבי בכל רחבי גרמניה. בהודעה נאמר, כי קומוניסטים הם שהציתו את ה„רייכסטאג“. בו בזמן לא נעשה כלנסיון להתחקות על עקבותיו של ואן דר לובה בהינגסדורף. לא טרחו למצוא את האיש שלן בחברת ואן דר לובה בבית-המחסה המשטרתי בהינגסדורף.

אב בית-הדין: מתי יש בדעתך לסיים את נאומך?

דימיטרוב: ברצוני לדבר עוד חצי שעה. עלי לחוות את דעתי בשאלה זאת.

אב בית-הדין: לא תוכל לדבר עד אין קץ.

דימיטרוב: כבוד אב בית-הדין, בשלושת חודשי המשפט הטלת עלי אדם פעמים לאין ספור, מתוך הבטחה כי בסיום המשפט יינתן לי לטעון את מלוא דברי להגנתי. המשפט מתקרב עתה לסיומו, אולם למרות הבטחותיך אתה מגביל את זכותי להשמיע את דברי במשפט.

שאלת ההינגסדורף אכן חשובה עד למאוד. האיש, שלן בחברת ואן דר לובה, ואשינסקי שמו, לא נמצא. והצעתי שהמשטרה תחפש אותו נדחתה כחסרת-תכלית. הטענה האומרת כי ואן דר לובה עשה בהינגסדורף בחברת קומוניסטים, היא שקר שפיברק כאן העד הנאצי, הספר גראווה. אילו פגש ואן דר לובה בקומוניסטים בהינגסדורף, היו בודקים זאת מזמן, כבוד אב בית-הדין. אך איש אינו מעוניין לעלות על עקבותיו של ואשינסקי.

האזרח, שהביא את הידיעות הראשונות על שריפת ה„רייכסטאג“ אל משמר בראנדנבורג — אותו לא חיפשו ולא וידאו, והוא נשאר אלמוני עד עצם היום הזה. את החקירה גיהלו בכיוון מוטעה. לא גבו עדות מציר ה„רייכסטאג“ הסוציאלדמוקרטי ד״ר אלברכט, שעזב בחופ-זה את ה„רייכסטאג“ מייד לאחר הצתתו. חיפשו את המציתים לא במקום שהיו, כ־אם במקום שלא היו. חיפשו אותם בשורות המפלגה ה-קומוניסטית, וזה היה מוטעה; הדבר איפשר למציתים האמיתיים להיעלם. ההחלטה היתה: הואיל ולא תפסו ואף אסור היה לתפוס את המציתים האמיתיים, היה צורך לתפוס אנשים אחרים, מצית-תחליף, כביכול.

אב בית-הדין: אני אוסר עליך לדבר כך. אני מקצה לך עוד עשר דקות.

דימיטרוב: זכותי להגיש לבית-המשפט את הצעותי המנומקות לפני מתן פסק-הדין. התובע הכללי ראה בתוקף תפקידו את כל עד-יותיהם של הקומוניסטים כבלתי-אמינות. אני אינני שותף להשקפה כזו. כך, למשל, לא אוכל לטעון שכל העדים הנציונל-סוציאליסטים הם שקרנים. לדעתי, מצויים בין מיליוני הנציונל-סוציאליסטים גם אנשים ישרים.

אב בית-הדין: הריני אוסר עליך הערות זדוניות כאלה.

דימיטרוב: אולם כלום אין זה אופייני, שכל עדי הקטיגוריה הרא-שיים הם צירים ועתונאים נציונל-סוציאליסטים וחסידיהם? הלא אמר הציר הנציונל-סוציאליסט קארוואנה, כי ראה את טורגלר בחברת ואן דר לובה בבניין ה„רייכסטאג“. הציר הנציונל-סוציאליסט פריי הכריז שראה את פופוב בחברת טורגלר בבניין ה„רייכסטאג“. המלצר הנציונל-סוציאליסט הלמר העיד שראה את לובה בחברת דימיטרוב. העתונאי הנציונל-סוציאליסט וברשטט ראה את טאנב בחברת ואן דר לובה. מה כל אלה? מקרה? העד ד״ר דרשר שהעיד כאן, המכונה צימרמן בתור כתב „פלקישר באובאכטר“ (**אב בית-הדין קורא קריאת-ביניים:** הדבר לא הוכח!), טען כי דימיטרוב אירגן את הפיגוע בקאתדראלה של סופיה, והדבר הוזם; עוד טען שראה אותי בבניין ה„רייכסטאג“ בחברת טורגלר; הריני מכריז בוודאות גמורה ומוחלטת שדרשר וצי-מרמן הם איש אחד.

אב בית-הדין: הריני דוחה זאת; הדבר לא הוכח.

דימיטרוב: השוטר הלר הביא כאן שיר קומוניסטי מתוך ספר,

שראה אור ב-1925, כדי להוכיח שהקומוניסטים הציתו את ה„רייכסטאג“
ב-1933. הריני מרשה לעצמי להביא גם מצדי שיר, אלא שהוא מפרי-
עטו של גדול משוררי גרמניה, גיתה:

להחכים בעוד מועד למד-נא.

במאזני האושר הגדולים

נעצרת הלשון אך נדירות;

נגזר עליך לעלות או לרדת;

נגזר עליך לשלוט ולזכות

או לשרת ולהיות מובס;

עליך לסבול או לנצח,

הסדן או הפטיש להיות.

כן, מי שלא יאבה להיות הסדן, חייב להיות הפטיש! את האמת
הזאת לא תפס מעמד-הפועלים הגרמני — לא ב-1918, לא ב-1923,
לא ב-20 ביולי 1932 ואף לא בינואר 1933. המנהיגים הסוציאלידמוקר-
טיים — אנשים מסוגם של ולס, בראון, סבריינג, לייפארט וגראסמן —
נושאים באחריות לכך. עכשיו ישכילו פועלי גרמניה מן הסתם
להבין זאת!

הורחב כאן הדיבור על המשפט הגרמני, וגם ברצוני לחוות את
דעתי בנושא זה. על החלטותיו של בית-משפט משפיעים, בלי ספק,
המערכים הפוליטיים של הרגע הנתון וכן המגמות הפוליטיות השליטות.
שר-המשפטים קרל משמש עד מוסמך בעיני בית-המשפט. הריני
מצטט:

„הדעה הקדומה, הרווחת בתחום המשפט הפורמלי-ליברי-
ליסטי, אומרת כי האובייקטיביות חייבת להיות אליל הפסיקה.
בינתיים פילסנו לנו דרך אל אחד ממקורות הניכור שבין העם
לבין המשפט. בסופו של דבר, תמיד נושא המשפט באשמת
הניכור הזה. וכי מהי האובייקטיביות ברגע שבו נתון עם
מן העמים במאבק לחיים ולמוות? כלום יודעים החייל הלוחם
והצבא המתחבט אובייקטיביות מהי? החייל והצבא יודעים
רק דבר אחד, קו מרריך אחד, שאלה אחת: איך להציל
את החירות ואת הכבוד, איך להציל את האומה.

„לכן מובן מאליו הוא, כי המשפט של עם, הנאבק לחיים
ולמוות, אינו יכול להתמסר לפולחן-אובייקטיביות נטול-נשמה.
השופטים, התובעים והפרקליטים חייבים לנקוט אמצעים על-

פי הנחיה אחת ויחידה: מה חשוב לחיי האומה, מה יציל את האומה.

„בל ישררו האובייקטיביות בעדרת-העקרונות, הקפאון וההתאבנות, שפירושה התנכרות לעם. לא, כל המעשים וכל הצעדים, אם של הכלל, אם של היחיד, כפופים לצרכים החיוניים של העם, של האומה“.

מכאן שהמשפט הוא מושג יחסי.

אב בית-הדין: אין זה שייך לנושא. עליך להציע עתה את הצעותיך. **דימויטרוב:** התובע הכללי הממלכתי הציע לזכות את הנאשמים הבולגרים מחמת חוסר הוכחות. ברם, אין זה מניח את דעתי כלל וכלל. אין העניין פשוט כל-כך. הדבר לא היה מסלק את החשד. לא, בימי המשפט הוכח שאין לנו ולא כלום עם הצתת ה„רייכסטאג“, ולכן שום חשד איננו במקומו. יש לזכות אותנו, את הבולגרים, וכן את טורגלר — לא מחמת חוסר הוכחות, אלא משום שאנו כקומוניסטים אין לנו ולא כלום, ואף לא יתכן שהיה לנו דבר, עם המעשה האנטי-קומוניסטי הזה.

לכן, הריני מציע לפסוק כך:

1. בית-המשפט העליון של גרמניה מכיר בחפותנו מפשע ורואה בהאשמה האשמת-שווא; דבר זה חל על כולנו, על טורגלר, פופוב, טאנב ועלי;

2. בית-המשפט רואה את ואן דר לובה ככלי-שרת, שנוצל לרעה בידי אויבי מעמד-הפועלים;

3. יש להעמיד לדין את האשמים בטפילת אשמת-השווא עלינו;

4. בית-המשפט פוסק לנו פיצוי גאות על אבדן החירות, על נזקי הבריאות ועל הסבל שהיה מנת-חלקנו, וזאת על חשבון האשמים הללו. **אב בית-הדין:** בדברייך אלה, המכונים בפיך הצעות, יתחשב בית-המשפט בשעה שישקול את פסק-הדין.

דימויטרוב: בוא תבוא השעה שבה יוגשמו ההצעות האלה בריבית. אשר להבהרתה הגמורה של הצתת ה„רייכסטאג“ ולקביעת המציתים האמיתיים, הרי שזה תפקיד השמור לבית-הדין העממי של הדיקטטורה הפרולטרית.

במאה השבע-עשרה עמד מייסד הפיסיקה, גליליאו גליליי, בבית-הדין המחמיר של האינקוויזיציה ודינו עמד להיגזר למוות ככופר בעיקר. הוא קרא מתוך שכנוע עמוק ביותר ובהחלטיות:

„ואף-על-פי-כן היא, הארץ, נוע תנוע!“
התיזה המדעית הזאת היתה לימים לנחלת האנושות כולה.
(אב בית-הדין נכנס בגסות לדברוי דימוטרוב, קם על רגליו, נוטל
את התיקים ואומר לצאת).

דימוטרוב: אנו, הקומוניסטים, יכולים לומר כיום בהחלטיות, שאינה
נופלת מזו של גאליליי הזקן: „ואף-על-פי-כן נוע תנוע!“
גלגל ההיסטוריה נע קדימה — לקראת אירופה סובייטית, לקראת
ברית עולמית של רפובליקות סובייטיות!

שום אמצעי השמדה, שום עונשי כלא ושום פסקי-דין-מוות אין
בהם כדי לעצור את הגלגל הזה, שמניע הפרולטריון בהנהגת האינטר-
נציונל הקומוניסטי. הוא סובב ויוסיף לסוב עד לנצחוננו הסופי של
הקומוניזם!

(השוטרים לופתים את ידי דימוטרוב ומושיבים אותו בכוח על ספסל
הנאשמים. השופטים פורשים לצורך התייעצות, אם יותר לו, לדימוטרוב,
להמשיך בדבריו. הם חוזרים ומודיעים כי רשות הדיבור נשללה
מדימוטרוב סופית).

למרות הזיכוי, לא מיהרו השלטונות הנאציים לשחרר את דימיטרוב,
רוב, את פופוב ואת טאנב והחזיקו בהם עוד חודשיים. רק לאחר שברית-
המועצות העניקה להם את האזרחות הסובייטית, שוחררו מכלאם והוטסו
ב-27 בפברואר, 1934, למוסקווה.

Georgi Dimitrov

In the Struggle against Fascism and War

CONTENTS

Preface — M. Vilner	5
The Fascist Offensive and the Tasks of the Communist International in the Struggle of the Working Class against Fascism (Report before the Seventh World Congress of the Communist International, delivered on August 2, 1935)	15
Unity of the Working Class against Fascism (Concluding Speech before the Seventh World Congress of the Communist International, August 13, 1935)	87
The Present Rulers of the Capitalist World are Transient only — the Really Master of the World is the Working Class (Concluding Speech at the last Session of the 7-th World Congress of the Communist International, August 20, 1935)	116
Speech of Defence at Leipzig Trial (Delivered on December 16, 1933)	126